

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate: Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Zavejmo se

Najdragocenejša narodova dobrina je družina, ki je vir njegovega neprestano rod za rodom obnavljajočega se življenja. Zato je bila od nekdaj sveta vsem narodom, ki so jo obdajali z nekim posebnim čiščenjem, krščanstvo pa ji je v sveti družini, ki ji je Cerkev na današnji dan namenila poseben praznik, postavilo najvišji vzor. Sodobne zmede sveta pa so tudi družino potegnile v svoj vrtnec in so jo načele pri njeni korenini, tako da je ogrožena njena plodovitost sama. Velik del človeštva, predvsem narodi, ki stoje na vrhuncu civilizacije, izkazujejo že več ko pol stoletja leto za letom bolj in bolj padajoče število rojstev; med njimi je tudi naš slovenski narod. Ob prazniku svete Družine se moramo tega usodnega pojva, ki pomeni hiranje naše življenjske sile, zavedati z vso resnobo, zakaj, če se upadajo števila našega rodu v doglednem času ne ustavi, se bomo mogli vprašati le še, kdaj nastopi naš konec, saj smo številčno eden najmanjših narodov na svetu.

Kako je to vprašanje postalo resno za vse bele narode, ki so po svoji rodovitnosti, to je po svoji življenjski sili in dinamiki pa po svoji duševni darovitosti in gonu za čim večjim napredkom zavladali vsemu svetu in ga za ceno ogromnih žrtv pokolturnili, dokazuje med drugim statistika Švicarja Jeana Pillerja, ki je te dni objavil demografsko tabelo švicarskega naroda od leta 1870 dalje. Dočim je pred polsto leti na 1000 švicarskih žensk do 45. leta prišlo 266 otrok, jih pride danes samo še 125. Število zakonov, iz katerih se ni rodil noben otrok, je znašalo v letu 1920, ko je bilo sklenjenih vsega 621.000 zakonov, 138.000, danes pa je neplodovitih zakonov od skupnega števila 700.000 že 200.000. Samó upadanje števila smrtnih slučajev v primeri s številom rojstev drži vsoto rojstev še nekoliko nad črto, leta 1930 pa so število švicarskega naroda že absolutno zelo padlo, tako da ves napredek medicine in higijene ne bo več mogel preprečiti rezultata, ki neizogibno sledi iz hotenega omejevanja rojstev. V mestih kaže ta pojav že strahotne izmere: v Zenevi na primer je polovica vseh zakonov brez plodu in kljub visokemu stanju zdravstvenega aparata v tem mestu na leto več ljudi umre, nego se jih rodi (3% v letu 1937). Dviganje starostne številke prebivalstva, ki je rezultat napredka zdravstvene znanosti, pa ima tudi pretežno zle posledice: število starcev raste, mladih ljudi pa narodu čedalje bolj primanjkuje. Namesto 1 milijona novorojenih, ki jih je imela Švica pred osmimi leti, jih ima danes le še 670.000 in Švicariji bodo, kakor pravi z žalostno ironijo Piller, kmalu narod starčkov, to tem bolj, ker bo neplodovitost zakonov narasla še bolj zaradi postaranja žensk, ki se tudi sploh čedalje manj množijo. »Mi bomo lahko šele izpremenili v bolnišnice in v zavetišča za starčke ter bomo morali zmanjšati tudi število svoje vojske, ker nimamo na razpolago zamorcev iz kolonij, kakor jih ima Francija — tako končuje svojo publikacijo sloveči demograf. Enake rezultate bi našli, če bi pregledali tozadevne statistike o angleškem, ameriškem in francoskem narodu, o Skandinavcih, Nemcih in drugih kulturnih narodih, ki z veliko skrbjo ugotavljajo svoje propadanje.

Nas eveda v prvi vrsti skrbi naš lastni narod. Dočim naši sosedni jugoslovanski narodi pa vsi slovanski narodi sploh hvalabogu še vedno izkazujejo visoko število rojstev in nekateri še prav naglo narasčajo ter v sodobnih civilizacijskih razmerah razodevajo nezmanjšani življenjski pogon, pa Slovenci spadamo med one narode, ki zaznamujejo padajoče število rojstev. Poročilo ženske bolnišnice v Ljubljani za leto 1938 pa nam pove tudi še to, da od 1000 porodnic umre samo dve, za splavom pa celih 20, to je, da zaradi splava umre desetkrat več mladih žen nego zaradi poroda; vštete pa niso tiste matere, ki nosijo posledice splavljanja vse življenje in postanejo po raznih boleznih nesposobne za delo in za svoje naloge v življenju. To je nad vse žalostna bilanca za naš narod in usodnosti tega dejstva ne morejo zmanjšati od marksistične lažnarnosti oslepljeni sociologi, ki njega vzroke iščejo v neugodnih razmerah gospodarske šibkosti našega naroda ter menijo, da se bo nataliteta našega naroda dvignila, čim se dvigne splošna gospodarska in socialna raven slovenskega. Ne samo omene švicarski statistik, marveč tudi druge avtoritete na tem polju poudarjajo, da je število rojstev nizko in da nevdružno pada primeroma najbolj v premožnih slojih in dodajajo zelo zgornjo ugotovitev, da so številne družine odlike vernih narodov in slojev, posebno katoliških pa onih, ki še neokuzeni od vlemesta, ohranjajo npravnstveno tradicijo življenja na grudi. Vsi resni znanstveniki najdejo vzrok padanju rojstev v strastnem gonu za bogastvom, v sebičnem prizadevanju za blagostanje obeh zakonskih, ki nočeta trošiti za narod, v želji, da bi bila rajši zagotovljena srečna bodočnost enemu ali dvema otrokoma, nego da bi jih več moralo riskirati borbo za obstoj. V tem pa je moralen problem, ki nam pravi, da igra v tem vprašanju glavno vlogo egocentričen posameznikov, posameznih družin in slojev, in sicer onih, ki gredo zgolj ali v prvi vrsti za tem, da si na škodo bodočnosti vsega naroda sami zagotovijo boljše gnotni in socialni položaj, razbremenjen stroškov in skrbi za potomstvo. Gre za zločin na življenjski dinamiki naroda, ki se demoralizira, pomehkuži in iz svoje glavne korenine same slabi, ko se palogoma oropa volje do novega in obnavljajočega se življenja, ki zahteva vedne borbe, uveljavljanja, tekme in podviga, kar je mogoče le, če vedno nove težave premagujemo vedno novi rodovi s povečanim živ-

Beckov uspeh pri Hitlerju

Vsa nesoglasja med Nemčijo in Poljsko odstranjena Poljska se bo primaknila bliže k „osi Rim-Berlin“

Monakovo, 7. jan. TG. Med Poljsko in Nemčijo je bil dosežen nov sporazum. To se je zgodilo ob priliki sestanka med nemškim kanclerjem Hitlerjem in poljskim zunanjim ministrom Beckom v Berghofu pri Berchtesgaden. Sestanku je prisostvoval tudi nemški zunanji minister von Ribbentrop, ki je še po odhodu polkovnika Becka iz Berghofa nadaljeval s poljskim zunanjim ministrom razgovore v Monakovem. O sestanku je bilo izdano naslednje uradno poročilo:

Uradno poročilo

»Na povratku na Poljsko je prispel zunanji minister Beck 1. januarja ob 15 v Berchtesgaden, odkoder je obiskal nato Hitlerja v Obersalzbergu. V Beckovem spremstvu sta bila tudi poljski veleposlanik v Berlinu Lipski in šef kabineta Lubjenski. Hitler je sprejel Becka pri vhodu v svojo rezidenco Berghof, osebna Hitlerjeva garda pa je izkazala vojaške časti. Po pozdravih je nemški kancler odšel z ministrom Beckom v svojo pisarno, kjer sta imela razgovor, pri katerem so bili navzoči tudi nemški zunanji minister v. Ribbentrop, nemški veleposlanik v Varšavi v. Moltke, poljski veleposlanik v Berlinu Lipski in šef kabineta Lubjenski. Ob 18 je Beck s svojim spremstvom odšel v Berchtesgaden, od kod pa v Münchenu. Beck je večerajnji dan preživel v Münchenu, kjer je imel še en sestanek z v. Ribbentropom. Zvečer je odpotoval v Varšavo.«

„Ukrajinska ovira“

O vsebini sporazuma uradno poročilo molči. V poučenih krogih pa menijo, da sta se oba državnika pomenila o vseh spornih vprašanjih in da je bil dosežen popoln sporazum med obema državama. Padle so vse ovire, predvsem ukrajinska ovira, ki je Poljsko skoraj že zanesla k sovjetski Rusiji. Nemčija je Poljski dala nova jamstva. V javnost pa ni prišlo ničesar, kakšna naj bi ta jamstva bila. V Berchtesgaden so se dogovorili, da bo zunanji minister v. Ribbentrop v kratkem obiskal Varšavo. Verjetno je, da ob isti priložnosti, ko bo tamkaj tudi italijanski zunanji minister grof Ciano. Litvinov obisk v Varšavi je bil odpovedan.

Ozadja sestanka v Berchtesgaden

Oktober in november 1938 sta bila dva za Poljsko zelo nevarna meseca. Poljska ni bila povabljena na monakovski konferenco in je morala na svojo pest zasesti nekatera češka ozemlja, med njimi nekatera mesta, ki jih je imela namen zasesti nemška vojska, pa je prišla prepozno, ker so bili že Poljski tamkaj. Odnosaji z Nemčijo so postali napeti.

Kasneje se je Poljska z vso vneto zavzemala za skupne meje z Madžarsko, to je za zasedbo Karpatske Ukrajine po Madžarih. Zaman, kajti dunajska razsoda Poljakom ni ustregla. Nemčija je morala celo v Varšavi nastopiti in jasno povedati, da bi Nemčija nasilne zasedbe Karpatske Ukrajine ne dovolila. Napetost je še bolj narasla.

Poljska je postala nervozna in je šla v Moskvo, kjer so s sovjeti izmenjali nekaj prijateljskih izjav, ki so v Berlinu reško odjeknile. Nato je prišel spor v Memelu (Klajpedi), na severni poljski meji, ki je povzročil spet nove zagrenjenosti, kajti nemški vpliv pri poljski severni sosedni Litvi se je s tem okreplil.

Končno je izbruhnilo ukrajinsko vprašanje v zvezi s poročili, da pripravlja Nemčija prihodnjo spomlad obsežno delovanje v tem smislu, da se ustanovi velika ukrajinska država iz kosov, ki so zdaj v glavnem pod Sovjetijo in Poljsko, a tudi še pod Rumuni in na Češkoslovaškem. Velika nemirna gibanja med poljskimi Ukrajinci in med Ukrajinci v Sovjetiji so verjetnost teh poročil še podkrepila. Napetost med Poljsko in Nemčijo se s tem ni polegla in je nastopila nujnost, da se položaj razjasni.

Posredovanje Italije

Poljska in Nemčija sta leta 1934 sklenili 10 let veljavno pogodbo o nenapadanju. Ta rok drži. Toda v Varšavi so začeli misliti na to, da bo treba le pripravljati nekaj, če bi se zgodilo, da bi zaradi okoliščin le ne držal. Poljska je vprašala v Parizu, kjer pa je dobila hladan odgovor. Končno je posredovala Italija in po njenem posredovanju je prišlo do sestanka v Berchtesgaden med Hitlerjem in Beckom. Italija želi, da bi se položaj v srednji in vzhodni Evropi utrdil. Ona hoče imeti v zaledju mir, ker očitno pripravlja nekaj na — Sredozemskem morju. Če bo srednja in vzhodna Evropa oslonjena na osiše Rim-Berlin, se bo Italija čutila varno in bo lahko svobodno nastopala na — Sredozemskem morju, kjer jo bo Nemčija podprla. Uspeh italijanskega posredovanja se je prikazal v Berchtes-

gaden, kjer je Poljska dobila nova varnostna jamstva od strani Nemčije, ter so za enkrat padli vsi zaskrbljeni dvomi glede bodočnosti. Poljska se ne bo naslanjala ne na Sovjetijo, ne na zapadne velesile, marveč bo v osenju osiše Rim-Berlin uživala svoj mir. V tem je glavni pomen poljsko-nemškega sporazuma, doseženega v Berchtesgadenu te dni.

Italijanskemu zunanjemu ministru, ki obišče prihodnje dni Varšavo, bo kaj lahko, da temu sporazumu, pri katerem je sodeloval on sam, da tudi viden vnanijski blesk zadovoljnosti.

Beck se je odpeljal domov

Monakovo, 7. jan. AA. DNB: Poljski zunanji minister Beck je v petek zvečer zapustil Monakovo. Na postajo so ga sprejeli in se od njega poslovili nemški zunanji minister v. Ribbentrop, nemški varšavski poslanik v. Moltke in šef protokola v. Dermberg ter monakovski župan Fühler. Beck se je odpeljal v Varšavo. Spremlja ga poljski berlinski poslanik Lipski.

Italijanski glas:

„Prijateljstvo z Nemčijo še ni izčrpano...“

Rim, 7. jan. t. O pomenu Beckovega sestanka s Hitlerjem pravijo italijanski politični krogi, da je razgovor med obema državnikoma odstranil vsak sum, tako o solidnosti prijateljske zveze med Poljsko in Nemčijo kakor o neomajljivosti osi Rim-Berlin. Poljska je dobila zagotovilo, da Nemčija nima na vzhodu in na jugovzhodu nobenih načrtov in namenov, ki bi mogli ogroziti življenjske koristi poljske države, čije moč in napredek sta najboljša jamstvo za tisti mir in red, ki ga želi Nemčija v Evropi, predvsem pa na moji med zapadom in vzhodom. Namesto da tisk velikih demokracij baje o nekem razdorju med Poljsko in Nemčijo ter se tolaži z obrisi neke začenjajoče se nevarne tekme in nasprotja med Nemčijo in Italijo glede na bodočo razdelitev sile in vpliva v Srednji Evropi, naj bi rajši razmišljali o resnični možnosti čim večjega zblizanja in zveze političnih in gospodarskih nujnosti, ki objemajo vse evropske srednje, vzhodne in jugovzhodne države, to je Češkoslovaško, Poljsko, Madžarsko, Jugoslavijo in Bolgarijo. Obisk Becka pri Hitlerju, pravi italijanski diplomatični svet, ni bil nič izrednega, niti so se tam sklepale kakšne nove politične kombinacije, marveč se je le utrdilo obstoječe prijateljstvo in se je ugotovilo, da se vse, kar se je zgodilo zadnje čase v Evropi, da lahko spraviti v sklad s skupnimi koristmi Nemčije in Poljske. Ugibanja izvestnega tiska o »hodnikih, ki ga Nemčija išče skozi Češkoslovaško na poti do Črnega morja, so prazne marnje, kakor je prazna marnja govorica o tem, da si nemške in italijanske koristi v Srednji Evropi nasprotujejo. Te domneve izvirajo samo iz želje, da bi se posula peščena zrna na tračnice osi Rim-Berlin in da bi se pozornost Rima odvrnila od kolonialnega vprašanja ob Sredozemskem morju na točko, kjer se tečejo politična območja evropskih velikih in malih sil na vzhodu Evrope. Resnica pa je baš nasprotna, pravijo tako v Rimu kakor v Berlinu: Prijateljstvo Nemčije do Italije se ni izčrpano s povoljno rešitvijo podonavskega vprašanja v korist Nemčije, marveč bo izpolnjevalo svoj namen in svojo nalogo tudi v bodočnosti.

Madžari vdirajo na češko-slovaško ozemlje

Madžarski tisk pa trdi, da je narobe

Praga, 7. jan. TG. Vlada je izdala uradno poročilo o krvavem spopadu, ki se je v noči od 5. na 6. januarja pripetil na madžarsko-ukrajinski meji pri Munkačevu. Rano zjutraj je bila češko-slovaška obmejna straža pri Oroševu neprimerno napadena od madžarskih tolp, ki so se pripilile čez mejo in začele streljati. Češkoslovaški orožnik je dobil strel v roko. Zatem se je začelo streljanje na vsej črti. Na madžarski strani so nastopili takoj oddelki redne vojske, ki so posegli v borbo.

Madžarski poslanik v Pragi je vložil pri pravi vladi protest proti temu dogodku in ga je naslikal tako, kakor da bi bili Čehi in Slovaki prekorčili mejo ter Madžare napadli na madžarskem ozemlju, kar seveda ni resnično.

Kako Madžari prikazujejo obmejni spopad pri Munkačevu

V pojasnitve položaja in načina, kako Madžari pišejo o dogodku, naj služijo sledeča uradna poročila madžarskega vladnega tiska: urada: Budimpešta, 7. jan. b. Na Madžarskem vlada hudo vznemirjenje zaradi dogodkov pri Munkačevu. V teku noči so bile poslone na mejo pri Munkačevu močne čete in železniške proge so prenapolnjene z vojnimi vlakmi. Na progi proti Munkačevu je ustavljen ves potniški in tovorni promet, da se omogoči nagla koncentracija vojske. V mestu sta zavladala panika in nervoznost, ker nihče ne ve, kaj naj ti dogodki pomenijo. Ponoči je posebna preiskovalna komisija madžarske vlade končala svoje delo in se davi vrnila v Budimpešto. Madžarska vlada je izdala obširno vladno poročilo o dogodkih, ki so se odigrali v noči med četrtkom na petek in po katerem so se dogodki razvijali takole:

Madžarsko uradno poročilo

V noči od četrtka na petek so madžarske oblasti v Munkaču izvedele, da se na drugi strani meje nekaj pripravlja. Dobile so obvestilo, da

žico, bo mogel narodu vrniti voljo in moč, da nadaljuje in skuša dvigniti svoje fizično in duhovno življenje v bodočih rodovih.

Kdor bo zastavljal svoje delo pri tej korenini, ki je npravnstvene prirode, kdor bo znal npravnstveno dvigniti naš narod s toliko silo, da se mu vrne veselje do življenja tudi v najbolj nevarnih razmerah, kdor bo iznova zbudil v njem tisti idealizem, ki ga je svojčas rešil tujih okov in ga usposobil za kulturno rast v duhu in resnici, ta ga bo rešil. Zakaj življenje ne raste samo iz gnotnih pogojev, marveč tudi in predvsem iz sile npravnstvenega duha in njegove nezlomljive bočnosti.

je posadka 37. pehotnega polka z one strani meje alarmirana in da so tudi tanki v pokretu. Dve četi 1. bataljona omenjena češkoslovaškega polka sta v polni bojni opremi odkorakali ponoči iz vojašnice v smeri proti mestu Munkaču. Trije tanki so prišli z druge smeri ter so vozili pred četami. Posadka je prišla v neposredno bližino mesta. Ko je češkoslovaška vojska prekorčila mejo, so se madžarski obmejni stražniki in orožniki umaknili do mestne meje. Na čelu polbataljona češkoslovaške vojske so bili policijski uradniki in sicer oni, ki so prej služili v Munkaču, razen njih pa tudi nekaj češkoslovaških vstašev, ki so ob enem z vojaštvom prekorčali madžarsko-češkoslovaško mejo. Ko se je prvi tank približal mestu, so Madžari otvorili ogenj iz strojne. Iz mesta so takoj poslali policijo in orožništvo, ki jima je uspelo onesposobiti prvi tank, tako da ni mogel nadaljevati poti v mesto. Ostala dva tanka sta se nato obrnila in vrnila nazaj čez mejo. Nato se je pričela borba z obema četama, ki sta kljub neuspehom tankov napredovali proti mestu in se približali že prvimi hišam na 200 m. Ti četi sta otvorili strojniški ogenj na madžarske orožnike in policijo. Madžarom so tedaj prišle v pomoč še druge čete iz sosednjih mest. Bilo je to okoli 4 zjutraj. Streljanje je trajalo do 6 zjutraj, ko so s češkoslovaške strani prišli grmeti tudi topovi na Munkač. Del madžarskih orožnikov in obmejnih straž so češkoslovaški vojski obkolili ter je bil njihov položaj izredno težaven. Brez dvoma bi te madžarske vojske ubili, če ne bi pravočasno prišla na pomoč četa madžarske vojske z druge obmejne točke. Češkoslovaško topništvo je streljalo še naprej na mesto ter napravilo veliko škodo. Češkoslovaški vojski so pričeli metati tudi bombe na madžarske obrambne čete, vendar pa se jim ni posrečilo prodreti v mesto. Ko se je zdanilo, so se češkoslovaški vojski pošli umaknili nazaj čez mejo. V tem času so češkoslovaški topovi spustili še nekaj granat na mesto s svojih položajev na češki meji. Manjše borbe in streljanje je trajalo do 10 dopoldne, ko je madžarska vojska vpostavila red in mir na meji. Okrepitve, ki so pričele prihajati z vseh strani, so onemogočile češkoslovaški vojski poskus ponovnega prehoda čez mejo. Na položaje so postavili Madžari tudi topove, ki so pripravljani, da takoj otvorijo ogenj, ako bi bilo potrebno. — Tako madžarsko uradno poročilo.

Iz zasebnih krogov pa se čuje, da je po topniškem obstreljevanju nastala v Munkaču strahovita panika in je ljudstvo pričelo bežati na polja, ker je bilo prepričano, da bo izbruhnila vojna med Madžarsko in Češkoslovaško. V mestu je deset slovaških vstašev streljalo na orožnike in policijo, vendar pa jih je bilo premalo, da bi mogli ogroziti ozadje madžarske vojske, ki se je borila pred mestom s češkoslovaško vojsko.

V teku današnjega dne pričakujejo nov protest madžarske vlade v Pragi. — Ako Madžarska vlada ne dobi popolnega zadoščenja, bo bržkone prišlo do prekinitve di-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zagreška vremenska napoved: jasno. Zemunska vremenska napoved: Mrz bo bolj pritisnil, posebno v severnih in zahodnih krajih; tam se bo tudi zjasnilo. Drugod bo pa prevladovala oblačnost in tu pa tam sneg. Najnižja toplota 7. januarja: Ljubljana —11, najvišja Hercegovci +11 stopinj.

Roman Dmowski

K smrti velikega poljskega nacionalista in protivnika maršala Pilsudskega

Naš list je že poročal o smrti velikega poljskega politika *Romana Dmowskega*, ki je bil te dni v Varšavi ob velikanski udeležbi naroda pokopan, potem ko je primas Poljske kardinal Hlond iz razumljivih razlogov odrekal dovoljenje, da bi ga pokopali v stolnici v Poznaniu.

Smrt Romana Dmowskega, ki je bil voditelj opozicije, pomeni veliko vrzel v poljskem političnem življenju in vsi, prijatelji in politični nasprotniki so edini v tem, da je z njim odšla velika osebnost, ki je pri oblikovanju nove Poljske imela izredno veliko vlogo. Politično vlogo Dmowskega je najlažje razumeti, ako ga postavimo ob maršala Pilsudskega. Leta 1892 sta se Pilsudski in Dmowski spoznala. Takrat sta oba stala na stališču, da je treba organizirati revolucionaren pokret proti Rusiji. Dmowski je moral kmalu potem zato, ker se je udeležil protiruskih demonstracij, v izgnanstvo. Leta 1905 sta se poti Dmowskega in Pilsudskega ločili.

Pilsudski je ostal prepričan, da je Rusija tisti neizprosni sovražnik Poljske, ki ga je treba streliti. Zato je takoj iskal zaveznikov proti Rusiji in jih je že takrat našel pri — Nemcih. Zato je tudi med svetovno vojno v službi Nemčije in Avstrije organiziral posebno legionarsko armado ter je z njo skupno z Nemci in Avstriji boril proti Rusiji. Tudi po revoluciji v Rusiji je Pilsudski ostal neizprosni nasprotnik in je kot takšen vedno vztrajal pri prijateljstvu z Nemčijo, ki je najboljša jamstvo svobodne Poljske proti ruskemu sosedu.

Dmowski pa je šel druga pota. Do prvega naprotja je prišlo l. 1905, ko se je Pilsudski za časa rusko-japonske vojne odpeljal na Japonsko, da se tam dogovori za izbruh poljske revolucije, ki naj bi od zadaj pogladila bodalo v Rusijo, ki je bila v borbi z Japonci. Dmowski je bil proti temu. Potoval je za njim na Japonsko in je skušal Pilsudskijeve načrte uničiti, češ da Slovan Slovane ne bo pobijal, da bi s tem delal veselje tujcu, ki vse Slovane enako brez razlike sovraži. Od takrat naprej je med Pilsudskim in Dmowskim zavladovala načelna naspotje, ki je trajalo do smrti.

V ruski dumi je Dmowski bil predsednik kluba poljskih poslancev in se je vedno prizadeval, da bi prišlo do prijateljskega sporazuma med obema narodoma. Bil pa je velik nasprotnik Nemčije. Na vseslovenskem kongresu l. 1908 je razodel vse svoje misli, ki jih je pozneje pojasnil v svojih številnih knjigah, kjer je pojasnjeval nemško nevarnost za slovenske Poljake. Nemčijo je prikazoval kot sovražnico svobodne Poljske in je stal na stališču, da mora Poljska zasedati obsežne pokrajine, ki so takrat bile pod Nemčijo, češ da je to slovenska zemlja, ki je bila potujčena. Ze leta 1905 je imenoval Gdansk, Vzhodno Prusijo, Pomorje, Zapadno Prusijo in Šlezijo poljske dežele. Prepotoval je skoraj ves svet, bil v Angliji, Braziliji, Severni Ameriki, Kanadi, na Japonskem, povsod, koder so prebivali njegovi rojaki in povsod je v plametečih govorih zagovarjal svobodno Poljsko, ki naj smatra Nemčijo za svojo največjo narodno naspotnico. Med vojno je bil v Ameriki in ga je večkrat sprejel tudi predsednik Wilson. Dmowski je bil tisti, ki je Wilsona pregovoril, da je pri začetvanju novih poljskih meja vpošteval stare narodnostne meje in vrnil Poljski njene nekdanje pokrajine Pomorje in Šlezijo. Dmowski je bil dejansko tisti veliki mož Poljske, ki je osvobodil domovini dal njene današnje meje. On je bil pri mirovnih pogajanjih v Parizu navzoč in njegovi predlogi, pred vsem kar tiče vzhodne meje proti Nemčiji, so bili sprejeti in vteleseni v versajsko mirovno pogodbo. Skupno s Paderevskim je tudi Dmowski v imenu Poljske podpisal versajski mir, ki je rojstna listina nove Poljske.

Ko je leta 1916 Pilsudski, njegov politični protivnik, postal predsednik države, je Dmowski prešel v opozicijo, na kar se je za nekaj časa sploh potegnil iz političnega življenja. Leta 1922 je po odstopu Pilsudskega prevzel zunanje ministrstvo, toda že v par tednih je moral odstopiti. Ko je leta 1926 Pilsudski uvedel srežim močne roke, je šel Dmowski spet v opozicijo in ustanovil »Velikopoljski tabor«, ki si ga je zamislil kot veliko nadstrankarsko vespolsko nacionalno organizacijo. Toda Pilsudski je preprečil, da bi se bila ta zamisel uresničila.

Notranjepolitično je Dmowski zagovarjal pro-

(Nadaljevanje s 1. strani)

plomatskih odnosov med Madžarsko in Češkoslovaško.

Nemški in italijanski poslanik sta šla takoj na delo in pomirjevalno delovala na obe vladi, ker so nove meje delo njunih vlad.

Stališče Prage:

»Krivi so Madžari«

Praga, 7. jan. AA. Havas. Izšlo je uradno poročilo, ki pravi, da je češkoslovaško zunanje ministrstvo poslalo danes madžarskemu poslanstvu v Pragi odgovor na njegovo verašnje demaršo. Češkoslovaška vlada stoji na stališču, da so incident povzročili Madžari z napadom na tri češkoslovaške orožnike. Dalje pravi češkoslovaška vlada, da bosta obe vladi gledali, da bo vladalo med obema državama razmerje miroljubnega sodelovanja.

Poljska vojska se zbira na meji

Varšava, 7. jan. TG. Po informacijah uradnih krogov se je pričela na tešinskem področju koncentracija večjih enot poljske vojske. Na češkoslovaško-poljski meji je trenutno zbranih 7 pehotnih in 6 konjeniških polkov ter 12 čet s strojnimi in puškami. Vse čete so v najstrožji pripravljenosti in pričakujejo nadaljnja povelja.

Italija in Nemčija nastopita danes

Berlin, 7. jan. b. Zaradi težkih incidentov, ki so se v zadnjih 24 urah zgodili na madžarsko-češkoslovaški meji, bosta nemška in italijanska vlada po medsebojnem sporazumu jutri storili v Pragi in Budimpešti energične korake, da preneha odkrito vojno stanje med obema državama zaradi novih mej.

Praga, 7. januarja. c. V zvezi s spopadom med madžarskimi in češkoslovaškimi četami poročajo uradno, da se je danes na meji pri Munkačevu sodelala mešana češkoslovaška in madžarska komisija, ki bo proučila ves incident.

Chust, 7. januarja. c. Danes so v Chustu in v vsej Karpatski Ukrajini svečano proslavili 20 letnico upora Ukrajincev proti Madžarom, ki se je začel 7. januarja 1919. Vseproslavo so bile proslave čisto tiho in je vlada nagradila samo invalidne iz tedanjih bor.

gram, ki ga je v glavnem vladna stranka lahko sprejela. Boril se je proti framasonstvu in njegovemu vplivu na poljsko politiko, boril tudi proti Judom in njihovem razkrojevalnemu delu. Ideološko je poljskemu nacionalizmu dal veliko ognja. Bil je v nacionalnem pogledu večji in bolj neizprosni Poljak kakor vladna stranka. Njegov vpliv na naraščajoče izobraženo mladinu je bil do zadnjega izredno močan in vodilen.

Zunanjepolitično pa je med Dmowskim in vladno stranko zibal velik prepad. Ostal je neizprosni protivnik Nemčije in neizprosni protivnik poljske vlade, ki je pod Pilsudskijevim vodstvom iskala z Nemčijo zblizanja in pri Nemčiji opore proti ruskemu sosedu. Dmowski je do zadnjega obvladal vso zapadno Poljsko, to se pravi, vse kulturno visoko stoječe dežele, kamor Pilsudskijeva vladna stranka, ki se je usidrala bolj na področju vzhodne Poljske in varšavske okolice, nikdar ni mogla prodreti. Poljaki so pri svojem narodnoobrambnem delu vedno v Dmowskem videli mnogo bolj modrega in jasnovidnega politika, kakor pa pri zunanjih ministrih Pilsudskijevega kroga.

Zalovanje za Dmowskim je po vsej Poljski splošno. Pred organizacijo opozicije, ki je v Dmowskem imela neporušljivega voditelja, pa je zazijalo vprašanje, koga si bodo izbrali za novega vodjo. Značilno je, da je prav v trenutku, ko je Dmowski ležal na mrtvaškem odru in je okrog njega žalovala vsa nacionalna Poljska, poljski zunanji minister Beck — učenec Pilsudskijev — v Berchtesgaden z nemškim kanclerjem Hitlerjem podpisal novo pogodbo o prijateljskem sodelovanju.

Daladier se je vrnil

Italija protestira proti žalitvi italijanske zastave, ki so jo v Tunisu raztrgali

Alžir, 7. januarja. AA. Križarka »Foch«, s katero se vrača iz Alžira francoski ministrski predsednik Edvard Daladier bo tekom dopoldneva prispele do francoske obale.

Rim, 7. januarja. b. Italijanski generalni konzul v Tunisu je, kakor znano, vložil oster protest pri francoskem poslaniku zaradi žalitve, ki so jo demonstranti povzročili s tem, da so raztrgali in zažgali italijansko zastavo. »Giornale d'Italia« poudarja, da protest ni ostal osamljen, ker Italija

ne more prepustiti 100.000 Italijanov v Tunisu usodi. Zaradi tega napoveduje list nove korake, ki jih bo storila italijanska vlada in ki bo zahtevala poleg zadoščenja tudi pospeševanje rešitve tuniskega vprašanja. List postavlja poleg tega zahtevo, da francoske oblasti v Tunisu takoj uvedejo preiskavo in najdejo krivce in jih strogo kaznujejo. Italijanski državljani v Tunisu so imeli veliko škodo, poleg tega pa so grdi vzklili proti Italiji in fašizmu resno poslabšali odnose med Francijo in Italijo.

Te dni obhajajo pravoslavni svoje božične praznike. Srbski listi, ki so izšli za božič, so tudi na zunan dostojno pokazali to praznovanje. Vsi listi so izšli v povečanih izdajah, bodisi po nakladi, bodisi po obsegu. Ker na tretji božični dan obhajajo svoj rojstni dan tudi naša kraljica Marija, so božične izdaje listov posvečene tudi njej.

Belgrajsko »Vreme« je izšlo na 48 straneh svojega velikega formata. Na prvi strani ima velik napis: Kraljevska družina na praznik Kristu-sovega rojstva. — Božič na dvoru Nj. Vel. kralja Petra II. Poseben članek je posvečen rojstnemu dnevu kraljice Marije. V prvem članku popisuje božične tradicije na dvoru Karadjordjevičev. Obenem prinaša slike naše kraljevske družine, in sicer sliko kraljice Marije, kralja Petra II. z bratoma kraljevičema Andrejem in Tomislavom. Pod to sliko je knez namestnik Pavle s svojo najmlajšo hčerko princezino Elizabeto, pod njim pa slika knezinja Olge s sinovima kneževičema Aleksandrom in Nikolom. — Na tretji strani prinaša zunanji politični pregled iz leta 1938 pod naslovom »Božične perspektive« in domači pregled pod naslovom »Pogled na notranjo politiko leta 1938«. Peta stran je posvečena politični karikaturi pod naslovom »Zimski sport«. Tukaj se smučajo trije smučarji: dr. Stojadinović, dr. Korošec in dr. Spaher ter drzno skakajo s skakalnice, na drugi strani se sankajo drugi, med katerimi vidimo karikature ministra dr. Kreka. Minister Dragiša Cvetković pa kot drsalec dela drzne kolobarje na ledu, medtem ko se je drsalec Jevtič vdrl v led, in ob bregu prezeba stari Aca. Na bregu se je na smučeh prekučil smučar Živković, sankarja Davidović in Jo-vanović pa sta padla s sank, ki jih vodi dr. Maček. Druge strani glavnega lista pa so posvečene oglasom. Zanimiva pa je božična priloga tega lista.

Na prvi strani je članek »Božič slavi kraljeviču Marku...« in pa več slik. Naslednje strani obravnavajo več ali manj aktualne in zanimive zadeve, čeprav ne božične. Nadvse pa je zanimiv članek dr. Dragomirja Mariča: »Ali je Jezus Kristus res živel pred 20 stoletji?« Na podlagi nekrščanskih in neverskih spisov in piscev dokazuje, da je Kristus res živel, da je zgodovinska oseba, ki je živel prav tam in v prav istem času. — Iz priloge bi zanimal članek o Levu Tolstojem, ki o njem pravi, da je nameraval obiskati Srbijo, pa ga je smrt prehitela.

»Samoupravac« je tudi izšla v povečani izdaji, in sicer na 16 straneh, medtem ko navadno izhaja na štirih. Na prvi strani ima članek o božiču, nato pa veliko sliko kralja Petra II. ter dolg članek o tem, kako kralj Peter II. preživi vsak dan. Druga stran je posvečena rojstnemu dnevu kraljice Marije ter božičevanju v kraljevskem domu. Drugi članek na isti strani je posvečen knezu namestniku Pavlu ter njegovi družini. Članek ima napis: »Knez namestnik Pavle Jugoslovanski — sodobni in modri državnik«. Oba članka krase lepe slike. Tretja stran je posvečena dr. Stojadinoviću, na peti strani pa je prerez hrvatske politike v zadnjih 25 letih; česta stran je posvečena Dimitriju Davidoviču, prvemu srbskemu časnika, diplomatu in pisu prve ustave obnovljene Srbije, ki se je rodil leta 1789 v Zemunu. Več ko osem strani pa obsegajo veliki oglasi.

»Politikac« je izšla na 64 straneh, ki pa v njih zavzemajo oglašje večino prostora. Na uvodnem mestu ima čez vso prvo stran božični članek »Božične nadte«. Na naslednjih straneh so razni zgodovinski članki, med njimi navajamo članek »Prvi slovenski dopisi iz Srbije, ki jih je pošiljal v Ljubljano največ »Novicam« zdravnik dr. Ivan Kovač, kateri se je tudi podpisoval dr. Janez Podlišeček. V drugem delu »Politikac« posveča članke božičevanju v kraljevski hiši ter rojstnemu dnevu kraljice Marije. V tem delu prinaša poleg političnih poročil tudi nekaj znanstvenih člankov. Nadalnjih 32 strani pa obsegajo skoraj zgolj oglasi.

»Dan« v Novem Sadu je izšel na 40. straneh. Na prvi strani je božični članek, ki ga je za list napisal bački pravoslavni vladika g. dr. Irenej. Na prvi strani objavlja list tudi članek s sliko kraljice Marije ob njenem rojstnem dnevu. Druga stran je v slikah posvečena kraljevičema in družini kneza namestnika Pavla. Poleg tega je na tej in na tretji strani še nekaj člankov verske božične vsebine, nakar list prinaša obravnave in zgodovino srbsstva v Vojvodini.

»Južna Srbija«, ki izhaja v Skoplju, je ta dan prinesla na prvi strani slike kraljeve družine in družine kneza namestnika Pavla ter topel članek kraljici Mariji za njen rojstni dan, ko je po srečno prestani bolezn zopet v krogu svoje družine. Nadaljnji članki obravnavajo zgodovino Srbije in kulturne in gospodarske razmere Južne Srbije.

Božič na dvoru

Belgrad, 7. januarja. AA. Na današnji prvi dan pravoslavnega božiča je bila ob 11.15 v dvor-ski kapelici na Dedinju služba božja, ki so se je udeležili Nj. Vel. kralj, Nj. kr. Vis. knez namestnik, Nj. kr. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej, knezinja Olga, kneževiča Aleksander in Nikola, princesinja Elizabeta, dvorsko spremstvo, dvorne dame, člani civilne in vojaške hiše Nj. Vel. kralja in nekaj gojencev vojne akademije.

Pravoslavni božič v Belgradu

Belgrad, 7. jan. m. Pravoslavni božični prazniki so prestolnico pogreznili v pravo politično zatišje. Večina ministrov je odpotovala na svoje domove. Iz Belgrada so odpotovali tudi novo izvoljeni poslanci, ki so se mudili pred prazniki v prestolnici. Od ministrov je ostal v Belgradu le notranji minister Acimović, ki je danes obiskal obrednico tukajšnjeja orožniškega polka, kjer ga je pozdravil general Stefičević. V obrednici so orožniki pogostili 200 belgrajskih revežev, katerim je notranji minister čestital božične praznike, nato pa poskusil zanje pripravljeno hrano. Nato pa je obiskal še obrednico državnih policijskih stražnikov, kjer je dobilo dobro božično kosilo 200 revežev. Pri odhodu so vsi reveži dobili še hlebec kruha in 10 dinov v gotovini. Poleg prehrane 300 mestnim revežem je policijsko osebje ob tej priliki za nje nabralo ob 4. januarja skoraj pol milijona dinarjev. Denar so izročili odboru za zimsko pomoč kot podporo za nezaposleno delavstvo in ostale siromake.

Konferenca škofov v Zagrebu

Zagreb, 7. jan. Dne 24. t. m. se bodo v Zagrebu sestali jugoslovanski katoliški škofje ter bodo na nekajdnevni konferenci razpravljali o vseh sodobnih verskih vprašanjih.

Dr. Funk iz Sofije v Rim

Rim, 7. januarja. AA. (Havas.) Nemški minister za narodno gospodarstvo dr. Funk je prisel iz Sofije v Rim. V Sofiji je bil s svojo soprogo na oddihu. Dr. Funk vrača s tem obisk italijanskemu ministru za korporacije Lampiniju. Imel bo več važnih sestankov s predstavniki fašističnega gospodarstva. V ponedeljek odleti dr. Funk nazaj v Berlin.

Roosevelt — Mussolini

Rim, 7. januarja. c. Predsednik Roosevelt je Mussolinija zaprosil za posredovanje, da bi se z Judi tako postopalo, da bi bilo njihovo vprašanje čimprej urejeno. To je bila vsebina zadnjega sestanka med ameriškim veleposlanikom Philipsom in Mussolinijem. Philips se je pravkar vrnil iz Washingtona na svoje službeno mesto v Rimu. Mussolini je posredovanje v tej smeri pri Hitlerju objubil.

Bukarešta, 7. januarja. dl. Uradno javljajo, da so v Bukarešti odkrili tajno državno vodstvo Zelezne garde. Zapri so več vodilnih oseb, ki so protizakonito hotele nadaljevati delo organizacije.

Bukarešta, 7. januarja. AA. (Rador.) Na progl Bukarešta-Ploesti sta dva vlaka, ki sta vozila v isti smeri, trčila ob neki tovarni vlak, ki je vozil leseni in železni gradbeni material. Eden izmed sprevoznikov in neki potnik sta se ubila, trije potniki so pa nevarno ranjeni.

Iirija : Villacher Sportverein (Beljak) 2 : 1

Iirija je bila ves čas v premoči in si je svojo današnjo zmago zasluženo priborila. V prvem delu igre je vodila z 1:0, v drugem delu igre je Villacher Sportverein izenačil, v tretjem delu igre pa je zabil Iirija zmagozno gol. Za igro je vladalo veliko zanimanje in je bilo gledalcev okrog 400.

Slovenci po volitvah v očeh hrvatskega lista

Zagrebski dnevnik »Obzor«, ki je znan po svoji resnosti in prevdarnosti, je v svoji številki od 5. januarja v svojem političnem poročilu princel tudi poročilo o političnem gibanju med Slovenci. Tako le veli:

»Gibanje v Sloveniji po volitvah, kolikor moramo presoditi po pisanju slovenskih listov, je zanimivo in poučno. Ljubljanski »Slovenec«, glasilo dr. Korošca vsaki dan naglašajo potrebo sporazuma ter trdi, da je sporazum potreben bodisi Hrvatom, bodisi Srbom kakor tudi Slovincem, zlasti pa splošnim državnim koristim. Dodaja pa, da v tem hipu ni potrebnega pogoja za morebitno spremembo ustave, kakršno zahteva dr. Maček. Na kratko povedano, »Slovenec« naglašajo sporazum med dr. Mačkom in sedanjo vlado na podlagi sedanja ustave ter pozivlje hrvatsko narodno vodstvo, naj opusti svojo pasivno politiko ter gre k sodelovanju z dr. Stojadinovićem, dr. Korošcem in dr. Spahom. Vendar si »Slovenec« ne prikriva, da dr. Mačkovo doseganje ponašanje ne daje mnogo upov, da bi popustil v svojih zahtevih.

Glasila JNS v Sloveniji, »Jutro« in »Slovenski narod« le tu in tam zapišejo kako časopisno novico o posameznih vprašanjih. Ti listi se zadnje čase mnogo bolj zanimajo za zunanjo kakor pa za notranjo politiko, kar poprej ni bilo navadno pri teh listih. Vendar se vidi, da se glasila JNS v Sloveniji niso odrekla svojim prejšnjim tezam, čeprav je njihov položaj danes drugačen kakor je bil poprej. Sicer pa ne pozabimo, da predstavniki JNS v Sloveniji gledajo razvoj dogodkov v prvi vrsti z gledišča svojih krajevnih pogledov in interesov ter se v tem smislu opredeljujejo. Vsej doslej se še vedno tako postopali.

Mariborski »Večerniki«, ki ga izdaja g. Adolf Ribnikar, bivši direktor konzorcija »Jutra«, kateri

se je razšel z dr. Kramerjem, vodi nekako svojo posebno politiko. On piše za zbiranje vseh Slovincem brez ozira na prejšnje strankarske, politične in kulturne razlike. Ni pa jasno povedano, kako naj bi se to zbiranje vršilo. Poleg tega pa tudi nikjer ni videti, kakšno praktično korist bi od tega zbiranja imela slovenska politika. Zato ni upanja, da bi pozivi g. Ribnikarja v Sloveniji našli kaj odmeva.

Tudi »Slovenske Besede«, ki jo izdaja dr. Puc, bivši ban za časa Jeftičevega režima, piše za zbiranje vseh Slovincem. Dr. Puc v zadnji številki svoje »Slovenske Besede« očita Slovincem, češ da niso realni, da se brigajo zgolj za svoje krajevne zadeve ter da so pokazali, tako trdi dr. Puc, mnogo naivnosti v političnem življenju. Sploh dr. Puc nastopa v vlogi »realnega« politika, ki je baje vedno imel jasne poglede na najvažnejša politična vprašanja vseh zadnjih 20 let. »Slovenec« pa je medtem ugotovil, da je politični razvoj dr. Puca in tovarišev zadnjih 20 let šel po veliki krivulji ter zavržal njegove pobude.

Zdi se, da se v Sloveniji ponavljajo poskusni malih skupin, včasih celo posameznikov, ki bi radi imeli kako vlogo, pa se zato vsaki krat čim glasneje oglašajo, kadarkoli mislijo, da se je v političnem življenju začelo novo razdobje. No, tudi razne volitve so dokazale, da v Sloveniji ni pripravih tal za politično delo malih skupin in posameznikov.

To-le opazovanje hrvatskega lista, kakršen je »Obzor«, o političnih razmerah v Sloveniji je tudi za »Slovenca« zanimivo. Zato ga prinašamo tako, kakor je bilo pisano ter ne doetavljamo nobenega komentarja, saj za informacijo naših bralcev je to dovolj.

K rojstnemu dnevnu kraljice Marije

V ponedeljek, dne 9. januarja, obhaja svoj rojstni dan Nj. Vel. kraljica Marija, ki se je kot romunska princesinja rodila l. 1899. Rojstni dan naše kraljice, ki je postala ozor vsem materam, bo s kraljevsko družino pred praznično obhajala vsa Jugoslavija in bo izkoristila to slavnostno priložnost, da kraljici Mariji pokaže svojo pdanost in svojo iskreno ljubezen. Med onimi, ki bodo kraljici Mariji najbolj toplo čestitali k njenemu rojstnemu dnevu, bo stal v prvi vrsti slovenski narod, ki svojo kraljico obdaja s posebno gorečo ljubeznijo, saj ji je hvaležen za to, da si je njegovo prelepo deželo izbrala za svoje letno bivališče, kjer svojega sina kralja Petra s materinsko ljubeznijo pripravlja na velike naloge, ki nanj čakajo, ko postane vladar Jugoslavije.

Božično drevo za kraljevski dom

Belgrad, 7. jan. AA. Vojaštvo belgrajske posadke je tudi letos proslavilo na svečan način božični večer. Po vseh vojašnicah so bile prirejene ob tej priliki svečanosti, ki so običajne pri pravoslavljanih v jugoslovanski vojski. Popoldne je bila tradicionalna svečanost prenašanja badnjaka. Tej svečanosti, katere glavni del je bil v dvoru na Dedinju, so prisostvovali tudi Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vis. knez namestnik Pavle in člani kraljevskega doma. Slavnostni spreved vojaštva je krenil od Oficirskega doma ob 11 dopoldne s več godbami ter je v Košutnjak prispel nekaj po 12. Pri tej svečanosti je sodelovalo tudi belgrajsko občinstvo. Badnjake so sekali ob igranju godbe ter ob navzočnosti članov raznih viteških in drugih organizacij. Dva badnjaka so posekali na Avali že prejšnji dan. Eden je bil namenjen za Nj. Vel. kralja Petra II., drugi pa za Nj. Vis. kneza namestnika Pavla.

Ko so badnjake okrasili, je spreved ob zvokih godbe in streljanju iz pušk krenil na Dedinje. Med potjo so množice ljudstva navdušeno vzklikale Nj. Vel. kralju, knezu namestniku in članom kraljevskega doma. Spreved je šel od Košutnjaka proti Dedinju preko bulvара Kneza Aleksandra Karađorđevića. V dvoru na Dedinju so že pričakovali nosilce badnjakov Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vis. knez namestnik Pavle, kraljeviča Tomislav in Andrej, kneginja Olga s kneževicema Aleksandrom in Nikolajem in princeso Elizabeto, minister dvora Milan Antić, maršal dvora Čolak Antić, prvi adjutant kralja divizijski general Hristić, guverner kralja Jeremija Živanović ter člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja.

Prihod badnjakov na dvor so objavili s fanfarami ob 15. V tem trenutku so stopili pred vhod kralj, knez namestnik Pavle, kraljeviča, kneginja Olga, kneževica in princesa Elizabeta. Nj.

Vel. kralj je po starem pravoslavnem običaju potresel z žitom prinašalce badnjaka ter jim zaželel dobrodoščilo. H kralju je pristopil polkovnik Vojislav Petrović, poveljnik 1. konjeniškega polka, ki je vodil te svečanosti in mu čestital. Skupina oficirjev, zastopnikov vseh belgrajskih vojaških oddelkov je nato prenesla badnjak v veliko dvorano ter ga postavila na ognjišče, na katerem je že gorel ogenj.

Oficirji, ki so prinesli badnjak, so nato stopili v vrsto na levi strani ognjišča. Hišni gospodar Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vis. knez namestnik Pavle in vsi ostali člani kraljevskega doma so se z njimi prijazno razgovarjali, nato pa jih po starem običaju pogostili z žganjem in slaščicami. S tem je bila slovesnost končana, nakar so oficirji, ki so prinesli badnjak, zapustili dvorano ter odšli v Beli dvor, kjer so prav tako položili badnjak na ognjišče. Člani kr. doma na čelu z Nj. Vel. kraljem in Nj. Vis. knezom namestnikom so nato prisostvovali defileju vojske pred dvorom. V sprevedu so korakali vsi, ki so sodelovali pri prenašanju badnjaka v posamezne vojašnice v Belgradu.

Svečanost je bila končana po 16., ko so vojaški oddelki v krasnem redu odkorakali po belgrajskih ulicah v svoje vojašnice, da v njih po starem običaju proslave božični večer.

Odlična kakovost
res odlična, ki je ima slovenski izdelek
HUBERTUS
milo, Vas bo uverila, da je najboljšo
kupovati domače milo.

† Josip Verlič

V četrtek zvečer ob 10 je nenadoma umrl, zadet od srčne kapi, veletrgovec Josip Verlič, lastnik podjetja Krisper Coloniale. Z njegovo smrtjo nastaja velika vrzel v vrstah ljubljanskega trgovstva, v katerih je bil pokojnik ena najuglednejših in najbolj markantnih osebnosti. Glas o njegovi smrti se je bliskovito razširil med njegovimi številnimi znanci in prijatelji in vzbudil med njimi globoko žalost.

Pokojnik je bil sin Sorskega polja, rodil se je leta 1885 v preprosti kmečki hiši v Smedniku. Značilne črte rodu, iz katerega je vzrastle, so ga odlikovale vse življenje: stvarno gledanje na življenje, neumorna pripravnost pri delu, v globini duše pa ona značilna mehka čustvenost in zaničljivost, ki je dajala celi osebnosti značaj plemenite dobrotljivosti. Njegova življenjska pot ga je sicer vodila ven iz sredine, v kateri se je rodil, vendar pa stika z ljudstvom in svojo ljubljeno domovino ni izgubil nikdar. Ta stik pa je posredovala njegova velika ljubezen in spomin na njegovo preprosto, kmečko mater. Ako je kdaj kdo pohvalil to ali ono lastnost njegovega značaja, ni nikdar pozabil omeniti, da ima to od svoje matere. Spomin nanjo mu je uravnaval vsa njegova dejanja. Mati mu je vse življenje ostala učiteljica in oblikovalka njegovega življenja.

Prirodna nadarjenost ljudstva, iz katerega je izšel, se je izživela pri njem v smeri trgovskega organiziranja. Po dokončani nižji gimnaziji se je učil v raznih podjetjih v Celovcu in Ljubljani. Potem se je osamosvojil in njegova silna življenjska energija je naglo snovala in kopičila obseg njegovega podjetja. Prišel je z lastnim podjetjem v Zagreb, nato je postal družabnik tvrdke Gregor & Co. Zaključila se je njegova pot s tem, da je kupil firmo Krisper Coloniale.

Dasi so bili trenutki počitka pokojniku vse življenje skoraj merjeni, pa je v zadnjem času njegovo podjetje zahtevalo vedno večji delež njegovega življenja. Plod njegovega laetnega duha ga je začel vedno bolj vezati, vleklo ga je nase kot magnet in slednjič ves čas vse njegove moči. Dom mu je postal pisarna in pisarna drugi dom. Napor njegovih sil je dosegel svoj višek in sredi tega prenapora se je zrušil hipoma.

Tako odhaja pokojnik iz občestva živih v občestvo mrtvih. Bil pa je na ta odhod pripravljen vse življenje in z globoko pobožnostjo je obiskoval vsako leto grobove svojih staršev na kmečkem pokopališču. Njegova smrt, ki zani ni bila težka, saj je prišla ne-

nadoma in skrivaj, pa je toliko težje prizadela njegovo družino, ženo in tri nedoraste otroke, ki jih je pokojnik globoko ljubil. Rajnemu ohranimo v naših srcih tople spomine, njegovi ugledni družini pa izrekamo iskreno sožalje.

Združenje sodobnih jugoslovanskih skladateljev

V Belgradu je bil pred dvema mesecema ustanovljen »Klub izvirnih skladateljev«, ki pa se je nedavno preimenoval v »Združenje sodobnih jugoslovanskih skladateljev«. Združenje je sestavljeno iz belgrajske, zagrebške in ljubljanske skupine. Njegov namen je seznaniti tujino s sodobno jugoslovansko glasbeno tvorbo in navezati ozke stike z inozemskimi glasbeniki. Kmalu po ustanovitvi je združenje začelo razgovore s pariško oddajno postajo (Radio-Paris), ki so se s sodelovanjem g. dr. Milana Markovića uspešno zaključila. Pariška radijska oddajna postaja je sprejela v svoj spored koncert jugoslovanske simfonije glasbe, ki se bo vršil 27. t. m. (od 18.30—20) z naslednjim sporedom: Hristić: »Vstajenje«, Dobronić: »Jugoslovanske ples«, L. M. Škerjanc: »Andante semplce« (iz l. simfonije), Bravničar: »Belokrajinska«, slovenska razsodja, Slavenski: »Balkanofonija«. Koncert bo dirigiral St. K. Hristić. — V upravo združenja so bili izbrani: Stevan K. Hristić (Belgrad), prvi predsednik Antun Dobronić (Zagreb), drugi podpredsednik Matija Bravničar (Ljubljana), glavni tajnik Emilijan Slavnić-Damir (organizator združenja), blagajnik Mihovil Logar; nadzorni odbor: Josip Slavenski, Lucijan M. Škerjanc in dr. Danilo Svara.

Delovanje ZZD

ZZD napreduje v naglem tempu. Njena aktivnost postaja čim dalje večja, obenem pa zbira okoli sebe vedno več članstva in tudi novih podružnic. V četrtek 5. januarja se je vršil v Dobrovi pri Ljubljani dobro obiskan ustanovni sestanek delavstva, predvsem stavbnega, ki so sklenili, da prestopijo v ZZD.

V petek 6. januarja pa se je vršil v Duplicu ustanovni občni zbor nove podružnice delavstva ZZD, ki je zaposleno v tovarni Remec in Co. Prostor je bil nabito poln in so navzoči delavci z veliko pozornostjo sledili izjavljanjem govornikov. Centralo ZZD je zastopal strokovni tajnik g. Lužar. Občnemu zboru pa je predsedoval g. Jože Malnar. Izvoljen je bil podružnični odbor in razdeljena tudi božičnica, katero je zbral pripravljalni odbor. Podjetje Remec in Co. je prispevalo 400 din, kar je med delavstvom vzbudilo vidno zadovoljstvo. Velika zasluga za božičnico gre tudi g. županu občine Kamnik Nandetu Novaku, ki je občni zbor pozdravil po svojem zastopniku. — Občni zbor je tudi sklenil, da bodo delavci ZZD pri februarjskih volitvah obratnih zaupnikov v podjetju postavili svojo kandidatno listo.

»Slovenčevi« naročniki dobe za primer smrtne nesreče socialno podporo

10.000 dinarjev tudi v letu 1939

Čl. I. Smrtne nesreče, za katere izplačuje konsorcij »Slovenca« podpore, so:

1. Nesreče pri izvrševanju poklicnega dela v poljedelstvu, pri živinoreji in v gozdu, v obrtnih in v industrijskih obratih in podjetjih.
2. Nesreče na vozilih in železniške nesreče.
3. Nesreče zaradi strele, ognja in povodnj.
5. Nesreče zaradi strupenega pika.

Pri katastrofalnih nesrečah, ki zahtevajo več človeških življenj, se da podpora največ 50.000 din, ki se v enakih delih razdeli med prizadete upravičence.

Podpora se ne izplačuje za te-le smrtne slučaje:

Umori. — Kap. — Smrti slučaji, ki so posledica bolezni, telesnih hrb, telesnih poškodb, ali nastanejo zaradi trajnega prenapora telesnih sil. — Nesreče zaradi pijanosti. — Nesreče v primeru vojne, vstaj, revolucij, demonstracij; pri pretepih, če se pretepa udeležijo ponesrečenec ali dedič. — Nesreče na lovu. — Nesreče pri tekmar, pri vožnji z motornimi vozili brez izpita. — Nesreče pri letalih in podmornicah. — Nesreče pri izdelovanju in izvenpoklicnem uporabljanju razstrelil in eksplozivnih snovi.

C. II. Pogoji, pod katerimi se podpora izplača, so:

1. da je bil ponesrečenec redni naročnik »Slovenca«.
- (Za rednega naročnika »Slovenca« se smatra tista fizična oseba, ki na nje naslov list prihaja. Ako sta na naslovu zapisani dve ali več oseb, se v primeru smrtne nesreče enega teh vzajemnih naročnikov prisodi pripadajoči del podpore.)
2. da je ponesrečenec za tisti mesec, v katerem se je smrtno ponesrečil, imel naročnino že plačano;
3. da smrtne nesreče ponesrečenec ni zakrivil in se tudi ni ponesrečil v dušni zmedenosti;
4. da je smrt nastopila takoj ali najkasneje osmi dan po dnevu nesreče; v vsakem primeru pa kot nedvomna posledica ene izmed nesreč, naštetih v čl. I. tega »Pravilnika«.

Čl. III. Pri zahtevah podpore je treba uvaževati tole:

1. Zahtevati podporo so upravičeni: ponesrečenčeva rodovina ali pravni dediči. Ti morajo v prošnji za podporo izjaviti, da v celoti sprejmejo pogoje tega »Pravilnika«.
2. Prošnjo za podporo vložijo upravičenci pri konsorciju »Slovenca«.
3. Prošnja naj razjasni, kakšna je bila smrtne nesreče in ali so pogoji v čl. II. tega »Pravilnika« izpolnjeni. Prošnji je treba priložiti potrdilo župnika onega kraja, kjer je ponesrečenec bival, in spričevalo zdravnika, ki je ugotovil vzrok smrti.
4. Ali je ponesrečenec umrl na posledici izmed nesreč, naštetih v čl. I. tega »Pravilnika«, in ali so izpolnjeni pogoji v čl. II. »Pravilnika«, ugotovi konsorcij.
5. Nesporazumljena rešuje posebna komisija treh članov, v katero imenujejo dediči enega člana, konsorcij enega, tretji pa je dr. Miha Krek v Ljubljani.
6. Podpora se izplača v celoti (10.000 din) brez kakih odbitkov takoj, ko se upravičenost ugotovi.

Čl. IV. Upravičenost do podpore po danih pogojih se pridobi do preklica ali spremembe »Pravilnika«.

Kitajski roparji napadli in oropali misijonarja Kereca

Na pol živega in golega so pustili ležati v mrazu in snegu

Uredništvo »Katoliških misijonov« v Ljubljani je včeraj prejelo sledeči dve pismi:

Tungchwan 20. XI. 1938

Predragi gospod urednik!

Upam, da ste moje pismo, ki sem Vam ga pisal iz Yunanfuja pred odhodom v Chaotung, prejeli. Danes se nahajam na polovici te poti, v Tungchwanu, a v zelo slabem stanju. Dne 17. t. m. so me na visokih gorah Kongshana okrog pol 11 napadli roparji, me pretepli s puškinimi kopiti, mi polomili kosti in rebra

ter mi zadali hudo rano v trebuh. Dva izmed mojih spremljevalcev, učenca Jakoba Chin in nosača, so ubili. Vse, kar sem imel pri sebi in kar so nosači nosili z menoj, so pobrali. Celo moj misijonski križec, ki mi ga je leta 1920 podaril in blagoslovil sv. oče Benedikt XV. in pa rožni venec, ki mi ga je blagoslovil leta 1933 papež Pij XI., so mi vzeli. Na pol mrtvega in golega so me pustili sredi ceste v velkem snegu in hudem mrazu. Pozno v noč so me nosači prenesli v Lavtopo k tamkajšnjemu mandarinu. Prosil sem ga, da mi posodi nekaj dolarjev, da bi si mogli kaj pripraviti za večerjo in si opodstiti obleke. Obljubil sem mu, da bi mu vse povrnil z obrestmi iz Tungchwana. Toda mandarin mi ni hotel ustreči, češ da nima denarja. K sreči mi je prišel naproti kitajski duhovnik p. Ceng, ki me je odel s svojo suknjo, mi pri neki družini preskrbel prenočišče in mi s kitajskim žganjem izpral rane ter me masiral. Naslednji dan zjutraj so me prenesli v Čeči in danes sem kaj v Tung Čvan, kjer me je ljubeznivo sprejel kitajskih duhovnik Marko Mej. Od tu sem brzojavil v Coolung škofu Cengu, ki mi je takoj brzojavno odgovoril: »Pater Kerec, cura vulnera, confice vestes, expectati, veniunt duae moniales.« (Pater Kerec, zaceli si rane, oskrbi si obleko, pričakujete, prideta dve redovnici.) — Zdaj torej pričakujem tu oni dve redovnici (šolski sestri iz Slovenske Bistrice), ki me bosta zdravili in me spremljali na drugi polovici poti v Chaotung. — Razbojniki bi me gotovo ubili, ako ne bi našli pri meni dobrega plena. Tako pa sem imel s seboj mnogo raznih potrebnih za škofa Cenga, za slovenske šolske sestre in njih dispanzer — denarja pa nad 4.000 dolarjev (kitajskih), ki mi jih je Družba za širjenje vere poslala za čaotunski misijon. Neki ropar mi je dejal: »Če danes ne bi imel toliko denarja in raznih stvari s seboj, bi ti tale bajonet potisnil v srce!« Ukradli so mi tudi pisalni stroj in važne dokumente, ki jih mi je pred odhodom poslala sveta stolica, ter moj polni list. — Tu v Tungchwanu so mi misijonarji takoj pomagali, da sem si kupil malo obleke in nočnih odej.

Predragi gospod urednik! Ako bi se zgodilo, da bi zaradi hudih notranjih poškodb ali kakega ponovnega napada na drugi polovici poti moral umreti, Vas lepo prosim, da sporočite vsem mojim misijonskim dobrotnikom mojo prisrčno zahvalo za njihovo pomoč naši ustanovi: v Yunanfuju, in obenem mojo prošnjo, naj z enako radodarnostjo še nadalje pomagajo gosp. Majcnu, ki sedaj vodi ta misijon. Povejte jim, da molim zanje in darujem Bogu svoje trpljenje za vse one, ki nam kakor koli pomagajo. Obema prevzvišenima gospodom škofoma, ljubljanskemu in mariborskemu, iskreno Bog plačaj za naklonenost. Vsem prisrčno voščila za božične praznike in novo leto. Naj Vam bo Vsemogočni bog plačnik s svojim blagoslovom. — Priporočam se v molitev. — Vas hvaležno vdan misijonar Jožef Kerec.

Pismo misijonarja Majcna

Yunauafou, 23. XI. 1938

Gospod urednik!

Vam in vsem misijonskim dobrotnikom želim vsele božične praznike in srečno novo leto. Ljubi Bog naj Vam obilno povrne vse žrtve, ki ste jih letos doprinesli za razširjenje Kristusovega kraljestva.

Včeraj sem dobil sporočilo, da so msgr. Kereca roparji skoraj ubili. Že pred tednom dni se je odpravil proti Chaotungu, kamor ga je poslal apostolski delegat za Kitajsko msgr. Zanin, da uredi tamkajšnje zadeve. Na samotni poti čez pogorje Laotopo ga je napadlo 8 roparjev. Pokradli so mu vse, kar je imel s seboj. Pretepli so ga, ga tolkli s puškinimi kopiti in ga hudo ranili. To sem zvedel od kulija, ki je pri napadu ubežal in prišel sem. Zvedel sem tudi, da — sedaj g. Kerec nahaja v Tungchwanu pri p. Cengu. — V zadnjem času se je roparstvo silno razpaslo in je vsako potovanje zelo nevarno. Med roparji je največ pobeglih vojakov, ki se potikajo in skrivajo po gorah in gozdovih. Vlada v teh težavnih razmerah ne more več skrbeti za mir in red v deželi.

Upam, da Vam bo msgr. Kerec o napadu več poročal.

Tudi nas so že obiskala japonska letala. Njih bombe so razdejale mestno učiteljsko, univerzo ter letališče. Mnogo je mrtvih, še več ranjenih. Od tedaj se moramo pogosto skrivati v podzemeljskih zatočiščih. Naša misijonska hiša je opremljena z veliko jugoslovansko zastavo, ki se dviga visoko nad streho. Upamo, da nas bo ohranila pred bombardiranjem. To je dobro, da je msgr. Kerec našo novo stavbo sezidal v železobetono; bolj odporna bo proti raznim eksplozijam kot pa druge.

Poleg vseh težav, ki me od vseh strani obdajajo, imam vedno na vratih upnike. Prav rad bi jim ugodil, če bi le ne bila blagajna docela izpraznjena. Vendar trdno zaupam v božjo Previdnost, ki nas sicer težko preizkuša, a nam še v zadnjem trenutku navadno pošlje kakega dobrotnika. Naše šole so letos dosegle prav lepe uspehe v prid katoliški Cerkvi in v dobrobit države. Oblastniki so se zelo laskavo izrazili o njej in jo stavili vsem drugim šolam ogromne junanske province za zgled. A mi želimo in iščemo le enega: da bi bilo Gospodovo ime vedno bolj poznano, spoštovano in češčeno. V vseh težavah se zatekamo k Njemu in Ga prosimo pomoči.

Z misijonskimi pozdravi vdan

Andr. Majcen, sal. misijonar.

Vsem, ki so ti dve pismi prebrali, priporočam uredništvo »Katoliških misijonov« našega misijonarja msgr. Jožefa Kereca in njegov hudo prizadeti misijon v Yunanfuju v obilno molitev in izdatno gnetno pomoč. Ne pozabimo, da so naši misijonarji in misijonarke zastopniki slovenskega naroda na misijonski fronti proti Kristusovi in naši velika dolžnost je, da jim v njih borbah pomagamo. Če oni žrtvujejo za Kristusa in duše vse, žrtvuemo mi vsaj nekaj!

Denarne in druge darove za misijonarja Kereca sprejema Uredništvo »Katoliških misijonov«, Ljubljana, Tabor 12. Pišite po naše položnice. — Številka čekovnega računa: 13.533 (»Katol. misijoni«, Domžale).

Za vsak dar najlepši Bog povrni že vnaprej!

14. januarja 1939 ob 20. uri v Kranju

VELIKI LOUSKI DRUŽABNI VEČER

v vseh prostorih hotela
»STARE POŠTE«
Vstopnina 5 dinarjev

Cestne zadeve kamniškega okraja

Te dni je imel kamniški okrajni cestni odbor proračunsko sejo, ki jo je vodil načelnik g. poslanec Ivan Strein. Predlog proračuna izdatkov znaša 1.495.211 din in je za 142.610 din višji kot lani in se torej tudi doklade ne bodo nič zvišale, ampak bodo ostale na višini 20%. V postavki za nove gradnje je predvidena vsota 100.000 din za nadaljevanje gradnje ceste Kandrš Moravče, 180 tisoč din za preureditev zloglasne Pirčeve ride na cesti Kamnik—Gornji Grad in razširitev loka na smreški ridi na isti cesti. Na cesti Kamnik—Domžale pa bo preložena cesta v Spodnjih Jaršah pri šoli, tako da bosta odrezana oba protiočnika. Ta dela bodo veljala najmanj 70.000 din.

Minister dr. Krek med zaupniki ljubljanske okolice

Na dan svetih Treh kraljev ob 8.20 se je pripeljal z belgrajskim brzovlakom v Ljubljano gradbeni minister dr. Miha Krek z gospo in v spremstvu svojega kabinetnega šefa g. Antona Končana. S prvim belgrajskim brzovlakom se je pripeljal na postajo Zidani most tudi minister brez listnice g. Franc Snaj v spremstvu g. Hafnerja Andreja. Iz Zidanega mosta se je minister g. Snaj odpeljal z vlakom v Maribor.

Včeraj dopoldne je bila v Ljubljani seja okrajne organizacije JRZ za Ljubljano-okolico. Udeležil se je tudi gradbeni minister dr. Miha Krek. Seji so prisostvovali poleg ministra dr. Kreka vsi predstavniki in podpredstavniki krajevnih organizacij JRZ za Ljubljano-okolico in vsi župani iz ljub-

ljanske okolice. Predsedoval je seji poslanec Miloš Stare. Po pozdravih, ki jih je izrekel poslanec Miloš Stare, je govoril o političnem položaju gradbeni minister dr. Miha Krek, ki je obenem tudi predsednik okrajne organizacije JRZ za okraj Ljubljano-okolico.

Po govoru ministra dr. Kreka je predlagal industrialec in župan z Vrhnike g. Ignac Hren, da se izreče zaupnica in veliko priznanje slovenskim ministrom dr. Antonu Koroscu in dr. Mihi Kreku. O tem predlogu sploh niso glasovali, pač pa je bil ob navdušenem vzklikanju »Živel voditelj slovenskega naroda!«, »Živel minister doktor Krek!« sprejet per acclamationem. Navdušeno ploskanje in vzklikanje je trajalo več minut.

Ljubavne laži

film, drama po romanu Freda Andresa
Kino Sloga

Zanimiv film poln srčne topline in sveže mladosti ter brepenjenja po veliki in iskreni ljubezni! Film, ki seže vsakomur do srca! Ne zamudite si ogledati še danes ta film!

KARL LUDVIG DIEHL, DOROTHEA WIECK, JUTTA FREIBE
Ob 15.17.19. in 21. uri
Ob 10.30 don. k. r. m. n. a. d. r. a. m. a. Povratek iz pekla Zlatane cenel

Koledar

Nedelja, 8. januarja: 1. nedelja po razglasenju Gospodovem. Sv. Družina, Severin, opat; Teofil, mučenec.

Ponedeljek, 9. januarja: Julijan in Basilisa, mučenca; Peter, škof.

Torek, 10. januarja: Viljem, škof; Agaton, papež.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla včeraj gospa Mici Janežič, soproga upokojenega upravnika glavne pošte v Ljubljani. Pogreb bo jutri ob 2 popoldne izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti. — Naj ji sveti večna luč! Zaljubljenim ostalim naše iskreno sožalje!

† Na Čestnjici pri železnikih je po dolgi, hudi bolezni umrl trgovec g. Anton Eržen. Pokojni je bil pošten in ugleden mož ter oče številne družine z nedoračunimi otroci. Pogreb bo v nedeljo, dne 8. jan., ob 8 iz hiše žalosti na Čestnici in ob 9 izpred farne cerkve v Selcih. Priporočamo ga v blag spomin.

Osebnosti

== Poroka. Na praznik sv. Treh kraljev sta se poročila v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani g. Cene Marinko iz Ljubljane in gospodična Mira Tominc iz Malega vrha pri Brezicah. — Mlademu paru želimo mnogo božjega blagoslova.

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 622

Dr. Frane Dergane
M. pr. in. l. r. ul. p.
Ordinacija: 11.-1.

— Kralj boter devetemu sinu. Danes ob pol 11 bo v lepi vasi Godešice pri Škofji Loki posebna slovesnost, ko bo Nj. Vel. kralj Peter II. botroval po svojem zastopniku devetemu sinu zakoncu Krajnik iz Godešice, župnika Reteče pri Škofji Loki.

— Višji tečaj za avtomobilne inženjere. Kraljeva banaka uprava dravske banovine je na prošnjo Zveze šoferjev dravske banovine dovolila višji tečaj za avtomobilne-šoferje. Ker je ta tečaj, na katerem se bo poučevalo o tehniki vseh vrst eksplozivnih motorjev, elektrotehniki, avtomobilni, kakor tudi k tej stroki spadajočih strojih in mehaniki v podrobnosti, namenjen za višjo izobrazbo avtomobilnikov-šoferjev ter vsem, ki so v tej stroki zaposleni, sporoča Zveza šoferjev dravske banovine, da se bo pričel tečajni pouk v četrtek, dne 12. januarja 1939 ob 7.15 zvečer na srednji tehnični šoli v Ljubljani. Vsi člani in nečlani, ki so se javili za ta tečaj, se naprošajo, da se snidejo v četrtek, dne 12. januarja t. l. ob 7 zvečer pred glavnim vhodom srednje tehnične šole v Ljubljani. Člani in pa nečlani, ki se želijo udeležiti tega višjega tečaja, niso pa imeli prilike se vpisati, naj to stori danes v Zveznem lokalu pri »Levu«. Ljubljana, Gosposvetska cesta med 10 in 12 dopoldne, zunanji pa do torka 10. januarja 1939 pismo. ZSDB.

Obvestilo delničarjem

Gostilničarske pivovarne d. d. Laško

Na odprto pismo g. dr. Gvidona Mayerja, zastopnika kartela iz Zagreba, ki je bilo objavljeno v novoletni številki »Slovenec« in ki nas blati, bomo odgovorili v »Slovenec« s popravki v smislu tiskovnega zakona.

Ker pa nam določila tega zakona onemogočajo objaviti v obliki popravkov temeljito pojasnilo in obračunati za avtorjem tega odprlega pisma, bomo to storiли v prihodnji številki »GLASNIKA Gostilničarske pivovarne«.

Apeliramo na razsodnost delničarjev GPL in javnosti, da se ne pusti begati s takimi prozornimi manevri.

Laško-Ljubljana, dne 8. januarja 1938.

Gostilničarska pivovarna d. d., Laško.

Gostilničarska kreditna zadruga r. s. z. o. z. v Ljubljani.

Ciril Majcen, l. r. Dr. Fran Rož, l. r.
Ing. Hugo Uhlir, l. r.

— Zupniška pozor! Imamo naprodaj 50 komadov svečnikov iz bron za oltarje po zelo nizki ceni. Ogledajo se pri Rupena-Lutz, Ljubljana VII.

— Pogumen stražnik. Iz Kamnika poročajo: Bivši občinski stražnik g. P. je napravil kamniški občini celo vrsto tožb za odkodnino. Med drugim je zdaj dvignil tožbo tudi proti nekemu posestniku, da se mu je njegov pes zapodil pod nogo in ga prijel za ušesne policijske hlače. Za prestop strah zahteva 500 din odkodnine. Občinski možje v Kamniku si zdaj belijo glavo, koliko bi bil vreden strah mestnega stražnika, če bi ga pes prijel za nogo, ne pa samo za ušesne hlače.

— Komisija ogleduje plaz. Kakor smo že zaheležili, se je na cesti Kamnik-Gornji Grad utrgal prijel za ušesne policijske hlače. Za prestop strah zahteva 500 din odkodnine. Občinski možje v Kamniku si zdaj belijo glavo, koliko bi bil vreden strah mestnega stražnika, če bi ga pes prijel za nogo, ne pa samo za ušesne hlače.

plavila zasipni material. V zadnjih vremenskih preobratih, ko je nenadoma popustil mraz, se je zemlja zmečala in sesedla. Usad je potegnil s seboj 30 m cestišča 6 m globoko. V soboto je odšla na kraj sam komisija, ki si bo ogledala plaz in uradno ugotovila vzroke te nenadne prometne nevarnosti. Plaz je v dnu širok 150 m, visok pa je čez 50 m. Če se bo plaz utrdil na sedanjem mestu in ne bo nevarnosti, da bi se pomaknil še nižje, bo cestni odbor lahko v doglednem času spravil cesto v red in vzpostavil promet, čeprav delo ne bo lahko, saj bo potreboval najmanj 1000 kubičnih metrov materiala za zadelavo usada. Zaradi zamrzle zemlje pa je podobno delo zdaj oteženo in bo nazbrž trajalo precej časa, da bo cesta spet spetna za promet.

Nakup radijskega aparata je stvar zaupanja!

Radiotehnik Setina Franc, Ljubljana, Povšetova ulica 46. Vam nudi zaradi vpeljave aparate odlične kakovosti: »Unica«, »Fornette«, »Sabac«, »Mende« po izredno konkurenčnih cenah!

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 7. t. m. so objavljena »Pravila o inventariziranju zbirke učil, knjižnic in opravil v srednjih, učiteljskih in meštarskih šolah«, dalje »Odločba o spremembah in dopolnitvah v tarifi za pobiranje živogovine in ostalih pristojbin za mere in dragocene kovine«, »Odločba o taksiiranju dovolitev za izvrševanje privatne živinovozdravniške prakse« in »Odločba o podaljšanju pridobitinske odmere na 1. 1939.«

— Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg 19), knjigarna, trgovina s pisarniški in šolskimi potrebščinami, z umetninami, lahko cenjenemu občinstvu ustreže ob vsaki priliki in potrebi. Velika zaloga in izbira naličnih peres najboljših znamk. Naroča knjige iz inozemstva in ima v zalogi tudi izbrano slovstvo v tujih jezikih.

— Zupniška pozor! Imamo naprodaj 50 komadov svečnikov iz bron za oltarje po zelo nizki ceni. Ogledajo se pri Rupena-Lutz, Ljubljana VII.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko. ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in slinčnu. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Monumentalni velfilm, ki je bil nagrajen na bienali v Benetkah in prejel kot najboljši letošnji film »pokal vseh narodov«!

Najslajnejša doba angleške zgodovine; življenje, ljubezen in bol velike angleške kraljice

Kino Matka tel. 21-24

— Službe cestarjev. Na osnovi § 31. zakona o banki upravi sta razpisani pri okrajnem cestnem odboru v Logatcu dve službeni mesti banovinskih cestarjev, in sicer: 1. Na banovinski cesti 1-12 Zlebič-Sodražica-Bloška polica v odseku od km 19.500 do km 22.500 in banovinski cesti II-159 Nova vas-Lahovo od km 0 do km 2.407. — 2. Na banovinski cesti II-158 Pobud-Varuh—drž. meja od km 5.500 do km 12.956. — Proslavci za ta mesta morajo izpolnjevati pogoje in čl. 2 uredb o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. — Lastnoročno pisane in z banovinskim kolkom za 10 din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi pogoji (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrskega roka, zdravniško spričevalo, navedeno spričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zaradi kaznivih dejanj iz koristolubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti, je vložiti najkasneje do 30. januarja 1939 pri okrajnem cestnem odboru v Logatcu.

Prekmurje ob novem letu

Živahno delovanje prosvetnih društev, fantovskih odsekov in dekliških krožkov

V novo leto, zato na delo! Znamo je bilo, da so bile velike ovire za društveno življenje pri nas. Bivša Madžarska se nas je bala, da bi se narod izobraževal, zato ni hotela videti kakih kulturnih in prosvetnih društev. Kar smo si priborili, smo si priborili skrivaj in v tiho sam. Razmere so se spremenile pred dvajsetimi leti. Pa prva leta osvobodjenja tudi nismo mogli delati, kakor bi hoteli. Naša inteligenca je bila zunaj, k nam so pa prihajali iz ostale Slovenije bolj z bolelostjo kakor z veseljem do dela. Danes, po dvajsetih letih, so se pa razmere zelo spremenile. Dobili smo precej domače inteligence in tudi ostali iz Slovenije so spoznali, da smo dober in zdrav narod, da nam je potrebno delo in izobrazba. Pa je žlo.

Kaj imamo ob dvajsetletnici? Veliko več kakor samo začetek. Poleg verskih društev, ki so nam edina nekoč nudila uteho in izobrazbo, imamo danes celo vrsto katoliških društev, ki sejejo izobrazbo in moč v klene žile našega preprostega in dobrega kmeta in delavca.

Murska Sobota, metropola Prekmurja, skriva v sebi tri jedra naših društev: prosvetnih, fantovskih in dekliških. Prosvetna društva so razvrščena skoraj po vseh krajih, kakor ste lahko videli na Mariborskem tednu. V Soboti obstojijo Prosvetno okrožje, ki nudi vsem društvom predavanja iz vseh panog našega dela in življenja.

— Dražba kožuševine v Ljubljani se bo začela neprekinjeno 23. t. m. Lovec naj pošlje svojo letošnjo žetev čimprej na naslov »Divja koža« Ljubljana - Velessejem.

— Zagonetna smrt stare učiteljice. V Petrinji je nastal v stanovanju 84 letne učiteljice Josipine Kadič požar. Gasilci so s pomočjo sosedov kmalu pogasili ogenj, ki je nastal v sobi. Poleg postelje so našli na tleh zgoljenelo truplo učiteljice. Ker je bila stara, so prvi hip mislili, da je po nesreči s svečo zažgala posteljo in nato sama zgorela. Ko so pa vse natančneje pregledali, so začeli sumiti, da je bil storjen zločin. Okno in vrata so bila odprta, po sobi pa vse razmetano. Ker je imela starka denar, poleg tega pa je pred dnevi prodala zemljišče, za katero je prejela večjo vsoto, je upravičen sum, da je bil storjen zločin.

— Zverinski zločin cigana. 13letni deček Adam Benak iz Retkovec pri Vinkovcih se je podal k svojim sorodnikom v sosednjo vas Šiškovce. Med potjo ga je srečal 30letni cigan Hristofor Petrovič in ga brez vsake besede zgrabil z eno roko za prsa, v drugi pa je držal sekuro in je z vso silo z ostrino udaril dečka po glavi. Mali Adam se je takoj onesvestil, cigan pa mu je preiskal žepa. Ker ni našel nobenega denarja, je dečku sezul čevlje in pobral čepico. Nato je, da bi bil čisto gotov, da ga deček ne bo mogel izdati, zverinski razbojnik s pomočjo sekire dečku odprl usta, izvlekel jezik in ga odsekal. Šele drugi dan so kmetje našli uboga dečka mrtvega na cesti. Morila so kmalu prišli. Pri njem so našli krvavo sekuro, čevlje in čepico, sprito tega cigan ni mogel tajiti. Ljudje so bili tako razburjeni, da so hoteli cigana linčati in so ga orožniki komaj rešili.

27. dražba kož

divjadi na velessejmu

23. januarja 1939.

Pošljite blago na naslov:

Ljubljana »DIVJA KOŽA« Velessejem

— Pijana fanta hotela ugrabiti 13letno deklico. Fanta Radonič Ivan in Tepeš Ivan v Zagrebu sta se hotela pozabavati. Najela sta avto-taksi in se odpeljala v Vlaško ulico. Tam so pred neko gostilno srečali 13letno deklico. Tepeš in Radonič sta skočila iz avtomobila, pograbila deklico, da bi jo s silo zvlekla v avtomobil. Deklica je začela kričati. Prihiteli so na pomoč ljudje, ki so pa imeli dovolj dela s surovima pijancema, da so rešili deklico. Oba pijanca sta se odpeljala v Vrapče. Tam sta se ustavila pred neko hišo in začela razbijati po vratih. Ko jima je hišna gospodinja odprla vrata, sta jo napadla in ranila z nožem. Nato sta pobegnili nazaj v Zagreb, kjer so ju aretirali. Ko sta se drugi dan v zaporu zbudila, sta izjavila, da sta bila popolnoma pijana, in da se nečešar ne spominjata. Ta zagovor jima pa ne bo prav nič pomagal.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Frans-Josefa« grenčice.

— »Oven« terpeninovc mislo sestoji iz najboljših surovin in je izdelale najstarejše domače tovarne mila Fock iz Kranja. Kupujte ta domači izdelek!

— Lovska zadruga sprejema naročila za živo divjačino (zajce, fazane in jerebice) do 15. januarja 1939. Pojasnila daje Lovska zadruga, Ljubljana, telefon 20-29.

St. Vid nad Ljubljano

Tovarna Hribernik & Co., je obdarila 44 otrok s kompletnimi oblekami in ne kakor smo prvotno poročali 33.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/6 in 1/9. ter jutri ob 8. uri

Domovina (Die Heimat)
Zarah Leander
Pater Vojteh

je urezal. — Igro je spretno režiral g. Gajeta. Vloge so odigrali igralci in igralke zelo spretno. Zlasti so se vživeli v predstavljene osebnosti gg. Gajeta, Podvin in Gostinčar, prav tako tudi Vodnikova, Lampretova in Zgalinova. — Pri igri so obdarili ob navzočnosti zastopnikov gg. bana, župana itd. vse vaje (okoli 140) z božičnimi darili. Izvršilo se je pa to ob spodbudnem govoru g. kanonika A. Stroja. — Igro bodo ponovili drevi ob 7.30. Obisk priporočamo. — Dr. G.

Drzen vlom

Škocijan pri Mokronogu, 6. jan.

V noč od torka na sredo je bilo vlomljeno pri posestniku Janezu Andrejčiču v Zloganju. Vlomilec so odnesli vso boljšo žensko obleko, perilo, suho meso od enega prašiča, štiri kose suhe slanine, več kilogramov svinjske masti in še več raznega drugega blaga. Skupna škoda znaša par tisoč dinarjev. Ker je tisto noč nekoliko snežilo, so zjutraj našli sled za tatovi. Kakor je bilo ugotovljeno po stopinjah v snegu, sta bila moški in ženska. Ubrala sta jo čez Bučko proti Raki, kjer so ju ljudje zgodaj zjutraj videli, ko sta šla, obložena s težkimi kovčgi skozi Rako. Med potjo sta pa že odložila, ker jima je bilo pretežko, nekoliko svojega plena in sicer vso slanino, ter jo zakopala v sneg. Že naslednji večer so ju prebivalci vasi Stara Bučka opazili, kako sta prišla z malimi ročnimi sanmi, da bi odpeljala zakopano slanino. Ko sta opazila ljudi, sta hitro izginila. Pa bi svojega skritega zaklada tudi ne našla, ker ga je že čez dan našel neki 13letni fant, ko je šel v mlino. Domnevajo, da je bil vlomilec prosluli Unučič.

Uspeh novega izuma

Pred kratkim smo poročali o izumu g. Viktorja Tovornika, ki je iznašel metlo s čistilnikom, ki je zelo praktična za ribanje in brisanje tal, tako da bi z dobavo te metle bi našim gospodinjam prihranjen muhen trud, ko morajo kletke ribati in pomivati tla. To pripravo za ribanje tal bo izdeloval g. Ivan Beseničar, lastnih mehaničnih delavnic v Selenburgovi ulici 6. G. Tovornik pa namerava novo iznajdbo sam razpečavati. Njegov naslov je Viktor Tovornik, Dobrunje pri Ljubljani. Zanimivo je, da ga je finančni reven kmet z veliko družino, namreč Anton Marn, po domače Jančar, iz Unajnjarjev v občini Janče pri Litiji. Tam g. Tovornik tudi stanuje. Delo domačega izumitelja toplo priporočamo, zlasti pa opozarjamo nanj gospodinje.

Orjaški plug na jeseniških ulicah

Jesenice, 7. januarja. V četrtek popoldne se je pojavil na jeseniški glavni cesti orjaški plug in oral sneg ter čistil ceste tja doli do Javornika. Ljudje, ki večinoma še niso videli tekega stroja, so se zbirali in gledali to gigantsko delovanje. Plug je tekkel na trakovih, kakor tanki, in oral ceste do poljubne širine. Regulacija je urejena tako, da lahko popolnoma pobere sneg s ceste, toda po naših cestah je deloval le na širino. Pri volanu je sedel zraven naš cestar, toda označka pluga je kazala, da

Kraljica Viktorija

V glavni vlogi:

Anna Neagle

Adolf Wohlbrück

Najnovejši Metrov tehnik!

Radi ogromne dolžine filma so predstave danes ob 10.30, 14.30, 16.45, 19 in 21.15 uri!

Rokodelski oder

Na praznik sv. Treh kraljev so igrali na tem odru lepo igro »Čvrček za pečico«, hkrati pa je bila na ta večer tudi obdaritev obrotnih naraščajnikov. Obeje je pomembno. Igra kaže kulturno delo in stremiljenje, drugo pa skrb rokodelske organizacije za obrotniko mladino. Igrali so igralci rokodelskega odra. Komedijsko uprizorjajo slovenski odr, mali in veliki, pogosto. Dejanje je prirejeno po Dickensovi povesti, prevedel jo je pisatelj dr. Ivo Šorli. Ljubka veseligrta nam kaže čvrčka, ki v resnici počiva za pečico in spremlja življenje, ki se odigrava v hiši, s svojim cvrčanjem. Oglasi se navadno v soglasju z lepimi trenutki, ki jih doživljajo domači. Marljivi Kaleb živi mirno s slepo hčerjo Berto, sin Edvard mu živi v Ameriki. V prijateljstvu so z Johnom in njegovo ženo Dodko. Vsiljuje se pa te družbi Tzakleton, vsiljuje zlasti mladi Maji, ki naj ga vzame za moža. Ali vrne se Edvard in nekdanja srčna vez z Majo mu oživi in oženi se z Majo. Starejši ženini ostane brez neveste. Sovražil je cvrčka in zato se

stroj ni naš. Jeseniško delavstvo, ki se vozi na šihle z avtobusi doli od Kranjske gore, je bilo sedaj prizadeto. Avtobusi niso mogli nikamor. Delavci pa so se dogovorili, da bodo pot očistili in prosili so za ta orjaški plug iz Beljaka. Rezal je sneg čez Korensko sedlo in potem tam čakal dva dni, da so bili papirji za prehod meje v redu. Ko je dobil papirje, je počistil sneg z naših cest in danes so že pribučali avtobusi po prosti cesti. Dobro bi bilo, da bi si tudi pri nas omislili tak čistilec. Zanimivo je, da je bila cena za oranje s tem plugom štirikrat manjša kot pa za oranje z našimi plugi.

Iz Julijske krajine

Kneža. Našo vas, ki je znana slovenski javnosti iz Pregljevega »Štetana Goljaca«, je zadela brdka izguba. Dva dni pred novim letom se je smrtno ponesrečil 52-letni Franc Kuštrina, naš cerkovnik in dolgoletni cerkveni pevec. Neseča je tem večja, ker je zapustil šest malih otrok, ki so nenadno pahnjeni v brikost življenja, s katero se bodo morali boriti brez skrbnega, dobrega očeta. Pokojni je bil veren, zaveden in značajan mož. Vsa vas ga je spoštovala in ljubila zaradi njegovega mirnega in vzornega življenja. Kljub temu mu življenje ni prizanašalo. V vseh svojih bridkosti ni nikdar tožil in je vse prenašal vdan v voljo božjo. Ko je na svoj zadnji god prihajal od obhajilne mize in se zahvaljeval za vsčilo, je dostavil: »Zdi se mi, da na zemlji zame ni več sreče; zaupam v onestransko srečo! — Na novega leta dan smo ga spremili na njegovi zadnji poti ob ogromni udeležbi ljudstva iz obširne podmeške župnije. Pevec so mu zapeli v zadnji pozdrav in odhajali s solznimi očmi in z zavestjo, da našega dobrega Franca ni več. Naj počiva v miru!

Vipava. Naša fara šteje nekaj nad 1300 duš. V letu 1938 smo imeli 30 rojstev in enako število umrlih, med katerimi so trije učenci častljive starosti nad 90 let. Oklicanih je bilo 12 parov Sv. obhajil smo imeli doma 24.200, v romarski cerkvi Matere božje v Logu pa 4700. Za misijone smo nabrali 767 lir, na vsakega duhovnjaka pride približno 60 stotink. — Zadnji teden smo pokopali okolišnega pismošega Janeza Trošta. Umrl je v najlepši moški dobi, star 43 let, po dolgi bolezni. Naj počiva v miru!

Slovenj Gradec

Lovsko društvo Maribor, odsek Slovenj Gradec, vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo 22. januarja ob 10 v restavraciji Sokolskega doma v Slovenj Gradcu s sledečim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. Za članstvo udeležba obvezna.

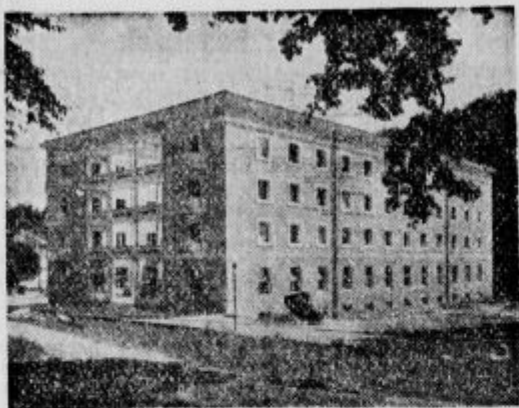
Velik napredek Rogaške Slatine v zadnjih treh letih

Nepopisno lepa je bila pretekla jesen v Rogaški Slatini. Narava je sličila čudovito pisani preprogi iz tisoč in ene noči, posebno kadar je posijalo pomajajoče jesensko sonce na še vedno cvetoče nasade zdraviliškega parka in na vrhove pomasnih bukev bližnjih gozdov.

Lansko leto je bila sezona izredno živahna, doseženi so bili do sedaj nezabeleženi rekordi v frekvenci in številu nočnin.

Naj nam bo dovoljeno, da se ob tej priliki ozremo nekoliko nazaj na delo zadnjih treh let, ki pomenijo za Rogaško Slatino povsem novo dobo, dobo izrednega razvoja in napredka.

Zasluga za ta nagli razvoj zdravilišča gre kraljevski banki upravi, ki si je pred tremi leti izdelala program, katerega dosledno in vztrajno izvajajo, imajoč v vidu splošne interese banovine in posebno koristi zdravilišča. V okviru omenjenega programa nas je uprava zdravilišča doslej vsako leto presenetila z novimi deli, ki dajejo Rogaški Slatini vedno markantnejše poteze najmodernejšega zdravilišča.

Hotel »Jugoslovanski kralje«

Prvo veliko in prepotrebno delo je bilo asfaltiranje zelo prometne ceste, ki pelje skozi zdravilišče. Kako ogromnega pomena je to za nas, se da sklepati iz dejstva, da je velik del osebnega in tovornega avtomobilskega prometa usmerjen od severa proti Zagrebu baš skozi Rogaško Slatino in da v letni sezoni parkira v centru zdravilišča po 50 do 100 osebnih avtomobilov. Lahko si je misliti, kakšen prah bi dvignili ti vozovi, če bi cesta ostala neasfaltirana. Ze samo z ureditvijo te ceste si je kraljevska banska uprava pridobila neizmerno zasluę za zdravilišče.

Kmalu nato je prišel na vrsto Aleksandrov dom. Od vrha do tal se je vse spremenilo. Dobil je novo bakreno streho, preuredilo se je fasado z ličnimi balkoni, napeljali so toplo in mrzlo vodo v vse sobe. Prepleksan na zunan in znotraj je dobil ta hotel povsem novo lice in sedaj upravičeno nosi ime viteškega kralja.

Toda hotel ne bi bil popoln, če ne bi imel tudi prvovrstne kuhinje. Tudi za to je uprava poskrbela, a iz prejšnje temne obednice in nerabljivih stranskih prostorov so napravili krasno dvorano, pred njo pa mično teraso s pergolo. Kalkulacija je bila izredno posrečena, kajti odslužil je Aleksandrov dom v sezoni stalno kompletno zaseden. Zaslovel je po svoji krasni legi, po eleganci in po svoji izvrstni kuhinji.

Ljubljanski dom je dobil dvigalo in novo pohištvo za vse sobe.

Vzporedno z obnovo Aleksandrovega doma so preuredili športno kopališče. Tu je bil lep bazen že iz leta 1934, toda kdo je poznal takratno njegovo okolico, se danes ne more načuditi, koliko se je tu storilo. Vzdožje ceste je zgrajenih 100 prostornih kabin, na notranji strani zgrajene so prhe in prostori za masažo. Kopališčni prostor je zelo povečan in obdan z ličnim zidom, ves prostor okrog bazena pa je tlakovan s cementnimi ploščami. V večjih in manjših presledkih so porazdeljene grede s travo in drevjem, kar daje kopališču posebno mično lice. Na vzhodni strani zidu se nahaja tudi prostor za okrepčevalnico. Smelo trdimo, da je to kopališče sedaj najlepše v državi.

Na zahodni strani kopališča so letos zgradili moderno garažo s 14 večjimi in manjšimi celicami za avtomobile.

Višek ustvarjanja v tej kratki dobi treh let pa je vsekakor novi hotel »Jugoslovanski kralje«. O njegovi graditvi in ureditvi smo že poročali. Tu budi samo omenjeno, da je bilo njegovih 86 sob zasedenih, še predno so bile kompletno opremljene. S tem je dovolj jasno povedano, kako potreben je bil. Da po eleganci arhitekture in notranje opreme navduši vsakega, o tem pričajo priznanja vseh njegovih obiskovalcev. Mimogrede budi omenjeno, da je letos v njem stanoval predsednik argentinske republike, ki se je tu mudil

v namenu zdravljenja in ki se je posebno pohvalno izrazil o hotelu samem, kakor tudi o izrednem redu, ki vlada v zdravilišču.

Največja pridobitev za novi hotel in za zdravilišče obče pa je dietična kuhinja, ki je po iniciativi sedanjega ravnatelja začela obratovati že leta 1936 v improviziranih prostorih Stare Sčarije. Ta institucija je za nadaljnji razvoj zdravilišča neprecenljive važnosti in je ž njo afirmiran karakter zdravilišča mnogo bolj, kakor z vsako še tako moderno hidroterapijo ali drugo podobno napravo. Mnenje zdravnikov - specialistov in mnenje pacientov o tej kuhinji je tako laskavo, da ga ne odtehta nobena poskusna klinika. Pač, eno napako ima: 40 metrov dolga obednica hotela se je izkazala premajhna za stolne gostov, ki se zatekajo k dietični hrani.

Dietična kuhinja v novem letu je prva te vrste ne samo v naši državi, temveč daleč izven njenih meja. S svojim strokovnim vodstvom in z doseženimi uspehi je postala poleg mineralne vode najvažnejši faktor zdravilišča. Ž njo je zagotovljen še večji razvoj Rogaške Slatine.

S tem smo v kratkih potezih orisali izvršena večja dela v zadnjih treh letih. Kakšen pa je nadaljnji razvoj po začrtanem programu? O tem zaenkrat uprava molči. Tistim, ki si nadevajo videz, da razumejo posle in interese zdravilišča bolj ko oni, ki so zasnovali načrt za njegovo preureditev, bodi povedano, da se bo po določenem načrtu in v okviru finančnih možnosti ustvarjalo naprej. Kajti samo iz vidika celotnega programa je mogoče dosledno delati na modernizaciji zdravilišča, kar je predpogoj, da se afirmira njegov značaj svetovnega zdravilišča.

Od nedelje do nedelje Zunanji pregled

Prvi teden v novem letu je že nakazal zelo razborito zunanjepolitično življenje. Na vseh celinah naše zemeljske obte so se oglasili odmevali dogodki, ki imajo več ali manj za svoj izvor isto zunanjepolitično gibalno: merjenje moči med dvema velikima taboroma velesil, med tako imenovanim taborom avtoritarnih držav (Italija—Nemčija—Japonska) in tako zvanim taboro demokracij (Anglija, Francija, Zedinjene države Severne Amerike).

V Evropi moramo zapisati kot važen dogodek obisk poljskega zunanjega ministra Becka pri Hitlerju v Berchtesgaden. Poljska se je nedavno ustrašila propagande za ustanovitev velike ukrajinske države in je v tej nervoznosti ponudila roko Sovjetski Rusiji. Beckov obisk pri Hitlerju naj razširi to stvar in naj nudi Poljski varnost, da ji Nemčija ne bo delala težav z razpihovanjem kakšnega ukrajinskega vprašanja, za kar bi se Poljska izkazala hvaležno na drugih področjih, na primer glede Gdanska in Baltskega morja. Veliko važnost so pretekli teden pripisovali tudi bližajočemu se potovanju italijanskega zunanjega ministra Ciana v južnovzhodno Evropo, kjer se bo sestel tudi z maršalom Göringom. To dokazuje, kako velik je napor »avtoritarnega tabora«, da okrepí svoj vpliv na vzhodu Evrope. Tudi demokraciji tabor deluje, toda v preteklem tednu ni bilo v tem pogledu ničesar izrazitega, razen morda dejstva, da se je Rumunija popolnoma predala diktaturi, ker hoče biti bolj sklenjena in bolj močna v časih, ki se za njo oznanjajo posebno napeti.

V Aziji nas je presenetila vladna kriza na Japonskem, kjer se je dosedanja vlada kneza Konoje morala umakniti novi vladi barona Hiranuma, ki predstavlja ostri, nacionalistični, na skrajnost ne žrtve pripravljene tok japonskega javnega mnenja. Nova vlada pomeni, da Japonska ne bo sklenila miru s Kitajci, dokler da ni popolnoma zmaga, da pa tudi doma na Japonskem ne bo pustila veljati nobene utrujenosti in oklevanja. Zunanjepolitično pomeni sprememba vlade napoved ostre politike do tujih velesil, ki bi se rade vmešavale na Kitajskem, predvsem do Zedinjenih držav Severne Amerike, ki so dne 31. decembra poslale v Tokio pismo, da si naj Japonska ne dela nobenih utvar glede tega, da bi Amerika kdaj priznala spremembe na Kitajskem, kajti Amerika ne prizna nobene spremembe. Nova japonska vlada je odgovor na ameriški protest. Fronte med »avtoritarnim taborom« velesil in »demokracijam taborom« se ostro začrtavajo tudi v Aziji.

V Ameriki imamo v preteklem tednu odmevali govor predsednika Roosevelta pred kongresom. Predsednik Roosevelt je odkrito govoril o bojnih frontah, kjer si diktatorska misel in demokracija stojita nasproti druga drugi. Dejal je, da se Amerika pripravlja, da z vsemi silami brani

Protituberkulozni dispanzer v Litiji

Za protituberkulozni dispanzer se je Litija že pred leti zavzemala ter je bila tudi v ta namen ustanovljena Protituberkulozna liga pod predsedstvom g. Preissa, ravnatelja Jugosl. tekstilnih tvornic Mautner d. d. Po smrti g. Preissa pa je bila misel na prepotrebni protituberkulozni dispanzer kaj kmalu pozabljena.

Pred dvema letoma pa se je v okviru okrajnega odbora Rdečega križa, ki mu predseduje g. san. ref. dr. Orel, ustanovil osek protituberkulozne lige. Vendar akcija za dispanzer je iz več vzrokov počasi napredovala, v prvi vrsti zaradi tega, ker je v Litiji samo eno večje industrijsko podjetje. Že je kazalo, da bodo vsa prizadevanja zaman, ko je iznenada vso akcijo rešil agilni ravnatelj Jugosl. tekstilnih tvornic Mautner g. Gajja in jo zaključil s pomembnim uspehom. G. ravnatelj Gajja je namreč pri vodstvu tvornice Mautner posredoval za podporo. In res je upravni svet tvornice po njegovi zaslugi poklonil Protituberkulozni ligi v Litiji kot darilo ob 20-letnici Jugoslavije večji znesek, ki je potreben za nabavo röntgenaparata. Po vsem tem smemo zljaj upravičeno upati, da bo v Litiji v kratkem začel delovati Protituberkulozni dispanzer.

Specialist za pljučne bolezni
Med. Univ. dr. Baldomir SAVINŠEK
naznanja, da je prišel ordinirati
v Ljubljani, Nova ulica za palačo banke »Slavija«
(podaljšek pasaže nebotičnika)
Ordinira od 11—1/21 in od 3—5

Točna ura
ZENITH
vodilna svetovna znamka, odslej v vseh strokovnih delavnicah.

† Franc Globelnik

V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji v Novem mestu je včeraj umrl gospod Franc Globelnik, v Ljubljani v vseh krogih zelo priljubljen usnar in dobro znani pevec Katoliškega društva »Ljubljance«. Rajni se je rodil 25. julija 1866 v Skocijanu pri Mokronogu. Usnarske obrti se je

izučil v Novem mestu pri tvrdki Franc Kastelic. Pred dobrimi 52 leti je v Novem mestu ustanovil pokojni profesor dr. Marinko Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov. Mladi Franc Globelnik je takoj pristopil k društvu in mu ostal zvest do svojih starih let. Pod vodstvom p. Otokarja se je izvežbal že v Novem mestu v dobrega pevca. Leta 1887 je bil v Ljubljani blagoslovljen Rokodelski dom in takrat je pokojni Globelnik privrkal pel v Ljubljani. Čez tri leta se je preselil v Ljubljano in delal pri tvrdki Janež in se vsestransko udeleževal v ljubljanskem Katoliškem društvu rokodelskih pomočnikov. V letih 1891 do 1895 je bival v tujini in se izpopolnil v svoji stroki. Od 1895 je bival stalno v Ljubljani. Zaposlen je bil pri tvrdki Pollak, ki mu je izročila mnogo zapuh del svojega ogromnega poslovanja. Popolnoma se je posvetil tudi delu v Rokodelskem domu in se zlasti udeleževal kot pevec. Kot izvežban pevec je bil Franc Globelnik dolgo vrsto let tudi dika pevskega zbora glasbenega društva »Ljubljance«.

Ime Franceta Globelnika bo v kroniki ljubljanskega Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov zapisano z neizbrisnimi črkami. Nikdar ne bomo pozabili njegove ljubeznivosti, srčne dobrote in postrležljivosti. Izredno so zasluę, ki si jih je pridobil za društvo kot slaven pevec-tenorist in spreten organizator pevskih produkcij. Poznala ga je vsa Ljubljana in po vsej domovini je razširil slavo pevskega zbora Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov. Bog mu povrni z večnim plačilom. Naše iskreno sožalje vsem sorodnikom!

Slov. glasbeno društvo »Ljubljance« sporoča svojemu članstvu žalostno vest, da je umrl častni član g. Franc Globelnik. Pogreb draga tovariša pevca, ki je sodeloval pri zboru nad 35 let, bo v ponedeljek, dne 9. januarja, ob 3 popoldne izpred mrtvašnice bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji na pokopališču v Novem mestu. Odbor poziva članstvo, da se pridruži društveni deputaciji, ki se odpelje k pogrebu v ponedeljek z vlakom jutraj ob 7.40 z glavnega kolodvora. — Odbor.

Odstop strokovnega tajnika JSZ g. Petra Lombarda

Ljubljana, 7. januarja.

Kakor smo zvedeli, je strokovni tajnik JSZ g. Peter Lombardo po 18 letnem delovanju odpovedal službo pri centrali Jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani.

Razloga za njegovo ostavko sta dva: Njegovo zdravstveno stanje in razmere, ki so vladale v zadnjih letih v vodstvu JSZ, kar je njegovo zdravje tudi le še poslabšalo. Znano je, da je bil g. Lombardo le čisto strokovnjak in se tudi držal le čisto strokovnega dela, je bil član JRZ, v delo, ki so ga vršili voditelji JSZ, se pa ni vmešaval. Ni pričakoval, da bo JSZ prišla v odprt boj proti slovenski skupnosti. Ker so voditelji JSZ 11. decembra 1938 šli odkrito proti večini slovenskega naroda, je g. Lombardo po tolikih letih delovanja gotovo bilo težko prenehati s svojim delovanjem za koristi krščanskega delavstva v okviru JSZ, s katerimi je bilo njegovo življenje tako tesno povezano.

G. Lombardo je bil sposoben in priznan, dober strokovnjak in bo JSZ z njegovim odstopom njeno delo zelo oteženo.

BOUVIER
SAMPANJEC
GORNJA RADGONA

je le polovica zemlje take, da je sposobna za kmetijstvo, pa še te je četrtina zamočvirjena. To naj odpravijo melioracije. Izračunano je, da bi to veljalo 300 milijonov. Napravi naj se načrt za 20 let, nakar naj se v tem času to izpelje. — Prav tako je Kmetijska zbornica obravnavala vprašanje gnojišč. Vsa izraba gnojia pa bi zdravje v naših vaseh zahtevala, da se čim prej omogoči, da bodo gnojišča vseh slovenskih kmetij vzorno urejena. S tem v zvezi je tudi zahteva, naj se cement, ki ga kmet potrebuje v te namene, poceni. — Važna je zahteva Kmetijske zbornice, naj se uvede kmetijsko zavarovanje za starost in onemoglost. Ker pa bi bilo nemogoče izdati tako postavbo, ki bi bila enako primerna za kmetične potrebe po vsej državi, je Kmetijska zbornica zahtevala, naj bi država izdala le okvirni zakon, nakar bi potem banovina lahko izdala postavbo, ki bi bila primerna za našega kmeta. — Zaokrajne kmetijske odbore zahteva Kmetijska zbornica pravico, da bi lahko postavljali redne letne proračune, katere bi odobraval banska uprava. Dohodki bi se potem stekali iz davčnih sredstev. Tako bi kmetijski odbori lahko mnogo storili za kmeta, med tem ko jim je sedaj nemogoče. — Kmetijska zbornica je zahtevala še, naj se olajšajo pogoji za lesno trgovino ter da se oblast čim prej loti vprašanja vodovoda v Beli Krajini. — Na koncu je Kmetijska zbornica zahtevala, naj se njeno mnenje obvezno zasliši pri vseh postavah, ki prihajajo za kmeta v postev. Vsaka postavba mora, preden je predložena poslancem, biti predložena Kmetijski zbornici.

Božičnica v banovinskem deškem vzgajališču na Selu

Na praznik sv. Treh kraljev je bilo popoldne ob 5 božično obdarovanje v banovinskem deškem vzgajališču na Selu. Ljubka slavnost, pri kateri so bili navzoči g. ban dravske banovine dr. M. Natlačen s svojo gospo, župan ljubljanskega mesta dr. J. Adlešič z gospo, načelnik prosvetnega oddelka pri banovinski upravi dr. Sušnik, načelnik mestnega socialnega oddelka H. Svetel, prof. bogoslovne fakultete dr. Ciril Potočnik, inšpektor salezijske province Ivan Špan, ravnatelj dr. Fr. Blatnik, in drugi, je lepo uspeła.

V pozdravnem govoru na g. bana je ravnatelj vzgojnega zavoda naglašal sodelovanje banske uprave z zavodom, s hvaležnostjo se spominjal zanimanja g. bana za napredek zavoda, ki potrebuje zaradi posebnega značaja gojencev še posebne pažnje. Obljubil je, da bodo salezijanci, katerim je poverjeno vodstvo in vzgoja gojencev, storili kar bodo le mogli za te dečke, ki so po večini potrebni velikega usmiljenja in dobrohotne vzgoje, da jim bo le banska uprava stala ob strani. Pevske in glasbene točke so gojenci lepo izvajali pod vodstvom šolskega upravitelja A. Stritarja in g. Cepudra. Posebno pozornost zasluži globoko zamišljen razgovor štirih gojencev, ki skušajo rešiti vprašanje in dati odgovor: »Kakšno pesem nam pojo božični zvonovi?« Napisal ga je A. Farkaš. Scenarija z angelci in nebeskem sijaju in njihov odgovor, je dal dialogu veliko vrednost. Iz narodnih motivov in svetopisemske povesti sestavljana spevoigriva v treh slikah: »V sveti noči«, katero je sestavil prof. Fr. Miheleč, je zelo dopadla. Kdor ve, koliko truda stane, predno se nauče dečki, ki o umetni petju še pravega pojma nimajo, bo znal ceniti lep uspeh te spevoigre pod vodstvom g. pisatelja.

Pozdravljen z burnim aplavzom je stopil g. ban dr. Natlačen k božičnemu drevescu in nago-

voril gojence. V kratkih besedah jim je povedal pomen praznika sv. Treh kraljev, nato pa povzel iz dogodka tega dne misel: kakor je vodila zvezda tri Modre k Jezusu, tako mora voditi sv. vera vsakega človeka, torej tudi gojence k Jezusu. Ta vera pa se mora kazati v dejanju, v izpolnjevanju božjih zapovedi. Ljubezen do Boga in do bližnjega sta temelja krščanskega življenja. V nazornih besedah jim je nato pokazal, kako se naj skušnjava ustavi, da ne bodo prelomili božje zapovedi in tako grešili. Veliko žrtvuje banovina za ta zavod, za posamezne gojence. Za to pa ne zahteva drugega kakor, da bodo pridno izvrševali v šoli in v delavnicah svoje dolžnosti in ubogali tiste, ki so jim dani za postavne predstojnike. Izvrševanje dolžnosti, pošteno življenje, bo napravilo gojence dobre fante odločne moze, ki bodo v podporo domovini. Največ koristi pa bodo imeli gojenci sami. Gojenci so tiho sledili navdušenim in jedratim besedam g. bana in ga ob koncu govora hvaležno pozdravljali.

Nad vse nežna in ljubka točka je bila: Prihod Jezusčka na zemljo. Pripeljali so ga angelčki na vozičku, ki je bil za to priliko posebej pripravljen. Pred njim so peljali štirje angeli dva vozička, do vrha napolnjena z darili za gojence. Rajalni ples angeljev pred prestolom, na katerega se je vsedel Jezusček, je dal prizoru nebeskega izraz. Kaj tako nežno-prisrčnega že dolgo nismo videli na naših odrih.

Sledilo je obdarovanje gojencev. Gojenci so prejeli svoje zavrtke iz rok g. bana, ki je imel za vsakega bodrilo besedo in ljubezniv nasmeš. Gojenci so bili kar presrečni.

Bil je lep večer za zavod, vzgojitelje in za gojence, katerim bo ostal gotovo dolgo v spominu.

Ljubljanske novice

Lep verski napredek v ljubljanski okolici

Na severovzhodu Ljubljane, kjer je pet naj-večjih ljubljanskih tovarn, v Zeleni jami se je začelo v zadnjem trimesečju 1938 živahno versko življenje. Poleg Mladinskega zavetišča, katerega zida Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega, je postavljena velika in prostorna, 20 m dolga in 10 metrov široka, javna kapela, posvečena velikemu apostolu krščanske ljubezni sv. Vincenciju. Tukaj se zbira prebivalstvo Zelene jame in sosednjih Jarš k službi božji. Od 18. septembra, ko je bila kapela blagoslovljena, pa do danes se je začelo razvijati živahno versko udejstvovanje. Vsak dan je v kapeli sv. maša, katere se udeležuje dnevno do 60 vernikov. Ob nedeljah in praznikih je dvojni služba božja: ob 6 in 8, obakrat s pridigo; popoldne ob 4 so pa večernice. Lepo zborna petje oskrbuje pevski zbor kakih 30 pevcev pod spretnim vodstvom akademika g. Brica. Lep dokaz verske gorečnosti je pogosto prejetje svetih zakramentov, saj je bilo v teh treh mesecih ob blagoslovljenosti kaple do Novega leta razdeljenih 3295 svetih obhajil. Za božič so bile nabavljene lepe jaslice. Naj bi v novem letu prišla iz te kaple vera in mrliški božja v vsa srca delavcev in vseh prebivalcev tega dela ljubljanskega mesta.

Sneg v Ljubljani

V mestu je zaposlenih trenutno okoli 200 delavcev, med temi okoli 70 novo najetih iz vrst brezposelnih, ki kidajo sneg in ga odvažajo s tovornimi avtomobili in s konjsko vprego v Ljubljano, v Gruberjev prekop, ali pa na polja izven mesta. Tam, kjer so kanalske odprtine, ga mečejo v kanale, vendar pa imajo delavci mnogo težav, ker so železne poklopke povsod zmrznile. Poledica v Ljubljani še traja, ni pa tako huda, kakor je bila zadnjič. Nesreče se dogajajo neprestano, tako da manjših niti ne ulegemo zabeležiti. Svojevrsno zabavo pa so si izmislili nekateri ljudje, zlasti v predmestnih delih iz kupov snega razne snežene moze, sline, leve in podobno. Nekateri teh likov iz snega kažejo kar precejšnjo nadarjenost preprostih ljudi in mladine. Ker je sneg skoraj poledenel in ne kaže vremenska napoved, da bo nastopilo kaj kmalu južno, bodo ti liki ostali najbrže še nekaj dni, tako da jih bomo mogli občudovati.

Dela Otona Župančiča

(tri knjige verzov, ena knjiga proze) so izšla pri Akademski založbi v Ljubljani Štefenburgova 4. palača Croatia, dvorišče

1. **Pravoslavni božič.** Ko imamo katoličani praznik svetih Treh kraljev, imajo pravoslavni dan pred božičem, to je naš svet večer. Kakor vsako leto, so tudi letos vojaki slavili tako zvani »badnjak«. V sprevedu, z vozniki in konji, so vojaki na praznik ob 2 popoldne v spremstvu godbe odšli v Tivoli, tam posekali za vsako vojaško edinico drevesce in nato skozi mesto odpeljali do svojih poveljnikov. Glavni badnjak so pripeljali divizijskemu generalu g. Lukiču, ki je čestilke pogostil s čajem. Nato so vojaki odpeljali badnjak g. generalu Dodiču ter drugim poveljnikom. Po starem običaju so glavni badnjak vrgli v ogenj. Na pravoslavni svet večer je bila v »Oficirskem domu« zabava častnikov.

1. **Ravnateljstvo šole Glasbene Matice v Ljubljani** obvešča gojence odnosno njih starše, da v ponedeljek 9. t. m. zaradi rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije ni pouka.

1. **Prof. M. Lipovec poziva svoje učence,** naj obiščejo koncert pianistke Viktorije Svešlikove.

1. **V Ljubljani umrli od 29. dec. 1938 do 6. jan. 1939.** Berlan Jospina, 62 let, kuharica, Gosposka ulica 6, Janovec Ivan, 16 let, dijak, Beethovnova ulica št. 16, Arslin Ana, roj. Gartner, 75 let, vdova nadučitelja, Rožna dolina Cesta IX-49, Breznik Nada, 14 mesecev, hči trgovca, Rožna dolina, Cesta na Brdo 10, Leban Franc, 71 let, šolski upravitelj v p., Tovarniška ul. 25, Koruza Tomaž, 3 mesece, sin zasebnega uradnika, Pražakova ulica 11, Jenko Marija Imakulata Olga Terezija, 9 let, hčerka zasebnika, Gosposvetska c. 7, Plankar Ana, 57 let, upokojenka drž. bolnišnice, Černetova ulica 23, Nachigal Marijana, 44 let, služkinja, Vič 40, Kalar Alojzija, roj. Prek, 35 let, žena zidarkega pomočnika in posestnika, Cesta na Brdo št. 144, Lešnjak Marija, 97 let, občinska uboga, Japljeva ul. 2, Koleša Ivan, 84 let, premikalec državnih železnic v pokopju, Sv. Petra cesta 19, Hafer Franciška roj. Voljč, 83 let, vdova železniškega delavca, Japljeva ulica 2, Terjav Marko, 8 mesecev, sin sluga šlagerjevega doma, Švabičeva ulica 1, Bučar Stefanija, roj. Bezek, 47 let, žena trgovskega zastopnika, Gledališka stolba 3 — v ljubljanski bolnišnici umrli: Šraj Milan, 30 let, delavec, Putehof, občina Sv. Katarina, Rajar Breda, 2 leti, hči železniške sprevednika, Kamniška ulica 40, Smajdek Marijan, 27 let, delavec, Pramskovo št. 115, Rožan Milan, 4 leta, sin mlinarja, Sentjur 3 pri Litiji, Dovč Mihael, 45 let, miz. mojster, Tovarniška ulica — nova hiša, Seliskar Marija roj. Staringer, vdova Debevc, 81 let, mest. uboga, Cesta dveh cesarjev 149, Zleknik Ernest, 30 let, pešak, poročnik, Novo mesto, Sajevic Stefan, 2 leti, sin delavca, Rupa 35 p. Kranju, Malnar Krizan, 30 let, ključavničarski pomočnik, Zg. Jarše 20, občina Homec pri Kamniku, Jeraj Marica, 4 leta, hči posestnika, Zapoje 10 pri Smedniku, Vrhove Niko, 61 let, delavec tob. tov., Mestni trg 8.

Fotografije

za poslovne knjižice in legitimacije najugodnejše nudi foto »STUDIO« lastnik

Franjo Maver, Ljubljana, nasproti Uniona.

1. **Jugoslovansko kirurško društvo, sekcija Ljubljana,** ima dne 10. jan. 1939 ob 18 strokovni sešatek v predavalnici Zenske bolnišnice v Ljubljani. Predavatelj: Prof. dr. Zalokar A.: Preka 40 let stare porodnice. Demonstracije: Dr. Lunaček P.: Terapija bolečih popadkov. — Dr. Lavrič V.: Prezgodnja ločitev placente. — Vabljeni vsi zdravniki.

1. **Usmiljenim srcom se priporoča veran krščanski oče,** poštenjak od nog do glave, pa velik siromak. Darove sprejema uprava »Slovenec«.

1. **Strupeni plin je vdihaval.** V delavnici »American motors« se je večerj ponesrečil 18-letni mehaniški vajenec Danilo Podlogar iz Predjamske ulice 19. Ko je delal, je z motorja hlapel ogljikov enokis, ki ga je Podlogar vdihaval. Pri tem je omedlel, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

1. **Nesreči pri smučanju.** V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 4-letnega Jožka Lavša, ki se je kljub svoji nežni mladosti smučal. Dandanes namreč smučajo že taki paglavčki. Fantek si je pri smučanju zlomil nogo. — Pri smučanju si je zlomila nogo tudi 13-letna Cilka Česnova iz Šiške, ti je bila tudi prepeljana v bolnišnico.

1. **Nesreče pri poledici.** Na zmrzlih tleh je padla 76-letna zvančnikova žena Katarina Pristov in si zlomila roko. — V Tržiču se je ponesrečila, ko je na praznik šla iz cerkve, delavka v tovarni »Peko«, Alojzija Šurk. Zlomila si je nogo. — V Ljubljani se je ponesrečil trgovec Josip Kobe iz Novega mesta, ki je hotel obiskati za praznik svoje sorodnike, pa je pred hišo padel in si zlomil roko v zapetju.

1. **V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani,** pri franciškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zaiec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

Med. univ. dr. STANKO JEREB

je otvoril zdravniško ordinacijo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 29/I
Ordinira od 9.—11. ure dop. in od 4.—5. ure pop.
Telefon 36-28

1. **Velika izbira za črne obleke, marengo, modre hlače, Jeleničnik & Simončič, Ljubljana, Pred Senkavcem.**

1. **Smrt v gorenskem vlakcu.** Včeraj popoldne je železnica obvestila policijsko upravo, da je v gorenskem vlakcu 915, ki prihaja v Ljubljano ob 16.12, umrl neki potnik. Policijska komisija zdravnika dr. Lužarja in dežurnega uradnika g. Ketteja je ugotovila, da je mož 68 letni občinski siromak Lovro Stular iz Ljubna in pristojen v Breznico. Stular je bil namenjen v bolnišnico, toda je med vožnjo zaradi oslabelosti umrl. Njegovo truplo je bilo prepeljeno v mrtvašnico.

Gledališče

Drama: Nedelja, 8. januarja ob 15: »Pikica in Tonček«. Mladinska predstava. Izven. Zniž. cene. — Ob 20: »Trideset sekund ljubezni«. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 9. januarja: Zaprti. — Torek, 10. januarja: Zaprti.

Opera: Nedelja, 8. januarja ob 15: »Pod to goro zeleno«. Izven. Zniž. cene. — Ob 20: »Roxyc«. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 9. januarja: Zaprti. — Torek, 10. januarja: »Jolanta«. Gianni Schicchi. Red A.

Rokodelski oder

Vse prijatelje Rokodelskega odra opozarjamo na uprizoritev lepe in razvedrilne igre »Čvrček za pečjo«, ki bo drevi v Rokodelskem domu. Ker je zanimanje za današnjo uprizoritev zelo veliko, prosimo, da si obištevno oskrbi vstopnice že v predprodaji, ki bo popoldne od 10.—12 v društveni pisarni, Komenskega ulica 12. Nihče naj ne zamudi ugodne prilike, da si ogleda lepo igro, in naj pride drevi ob pol osmih v Rokodelski dom.

Mariborske novice

1. **Slovanski koncert.** V sredo, 11. t. m. bo Glasbena Matica v Mariboru priredila v Unionski dvorani velik simfonični in vokalni koncert s samim slovenskim sporedom. Na programu so poleg slovenskih starejših in novejših glasbenikov Gallusa-Potelina in Miheveca tudi Adamič, Jugoslovane predstavlja tudi Mokranjac, Čehi V. Novak in Ruše Čajkovskij. Koncert bo dirigiral kot gost g. Drago Sijance, sodelovala pa bosta pevski zbor in orkester Glasbene Matice, pomnožen z godbeniki 45. p. p. v Mariboru. V Mariboru vlada veliko zanimanje za ta koncert, ki priča o zopetnem preporodu Glasbene Matice ter še posebej zaradi tega, ker je na programu izključno samo slovenski program.

1. **Občni zbor »Mariborac«** bo prihodnji petek ob 8 zvečer v pevski sobi z običajnim dnevnim redom. Vse članstvo vabimo, da se obnega zbora udeleži. Po obnem zboru bo redna vaja mešanega zbora.

1. **Peddesetletnica rojstva** praznuje danes gospod mag. ph. Viktor Straucher, šef banovinske centralne lekarne in veledrogerije v Mariboru. Čeprav je po rodu Poljak, se je med Slovenci prav dobro udomačil. Odlikujejo ga vse dobre lastnosti, predvsem dobrohoten, kremenit značaj. Bog živi jubilarca, dobrega Poljaka-Stajerca še mnogo let!

1. **Krščanska ženska zveza za Maribor** in okolico naznanja članstvu, da so uradne ure v društveni pisarni, Gledališka ul. 2, pritrile, do preklica vsako sredo od 8 do 10 popoldne ter od 2 do 4 popoldne. — Odbor.

1. **Poročila sta se včeraj pri St. Petru g. Lojze Knupčič, posest. sin, in gđc. Ana Žižek, oba vneta prosvetna delavca.** Obema na novo življenjsko pot obilo sreče in blagoslova!

1. **Podružnica ZAKS** ima v nedeljo, dne 8. januarja, ob 9 popoldne redni letni občni zbor, ki bo v prostorih Gambirnov dvorane v Mariboru.

1. **Danes popoldne** ob petih priredijo velike sestre sv. Klare v Cvetlični ulici 28 zanimivo igro »Junaška deklica« (Devica Orleanska).

1. **Koncert za dijaštvo.** Kakor smo že poročali, priredi Glasbena Matica dne 11. januarja velik simfonični in vokalni koncert. Da se omogoči tudi šolski mladini udeležba na koncertu, bo generalna vaja istega dne ob 15 in bo dostopna izključno dijaštvu vseh mariborskih učnih zavodov. Cene sedežev samo po 2 din.

1. **Pravstvena šahovska tekma** je bila v petek, na praznik, v dvorani restavracije »Novi svet« med moštvi UJNZB in SK Železničarja. Končni rezultat je bil 6½:1½ za SK Železničarja.

1. **Fantovski odsek Maribor II** ima v ponedeljek, 9. januarja, svoj redni sešatek. Predava ravnatelj Jakob Rihter.

1. **Štangelov spominski smuk** bo danes s startom ob pol 15 pri Ruški koči pri Sv. Arhu na Pohorju. Cilj ob tri četrt na 15 v Rušah. Prijave se še sprejemajo na startu. Po tekmovalju razdelitev nagrad v kolodvorski restavraciji v Rušah. Prijatelji, počastite spomin velikega športnika in tovariša!

1. **V Ljudski univerzi** bo jutri predaval o vlogi in strukturi inozemskega kapitala v Jugoslaviji dr. Mirko Lamar, docent Ekonom.-komere. visoke šole v Zagrebu.

1. **Od 9. januarja do 9. februarja** bo popisovalni urad mestnega poglavarstva na Slomškovem trgu 6, I., uradno popravil stalne volivne imenike. Ves ta čas se bodo v popisovalnem uradu sprejemale stranke le vsak delavnik od 10 do 12 popoldne.

1. **Zemlja ga je zasula.** Na novi banovinski cesti, ki jo grade med St. Lenartom in Sv. Benediktom v Slov. gorah, se je pripetila nesreča, ki bi skoraj zahtevala človeško življenje. Pri odkopavanju hriba, čez katerega bo izpeljana cesta v globoki zarezi, se je naenkrat vsul zemeljski plaz ter je zasul 18 letnega delavca Jožeta Jarca, posestniškega sina iz Sv. Lenarta. Fanta so nezvestnega izkopali njegovi tovariši iz zemlje ter je bil takoj

Prireditve in zabave

1. **On in njegova sestra** je naslov velezabavni burki v 4 dej. s petjem in godbo, ki jo ponovi Franciškanska prosveta M. O. danes ob 5 pop. v franciškanski dvorani. Režija M. Skrbineček. Glasbeni vložki od J. Osane, ki vodi društveni orkester. Burka je pri premieri na Silvestrov večer do solz zabavala občinstvo. Predprodaja vstopnic je v franciškanski pasaji danes od 10.—12 in od 15 dalje.

1. **Bachova Partita v e-molu in Chopinova v h-molu** sta deli, ki jih iz obsežne klavirske literature zbirajo za svoje koncertne programe le največji mojstri svojega instrumenta. Nahajata pa se tudi na sporedu češke pianistke Viktorije Svihli-hove, fenomenalne absolutne praške mojstrske šole prof. Kurza, katere izredne muzikalne sposobnosti soglasno priznavajo domači, a tudi inozemski kritiki. Poleg omenjenih del izvaja umetnica tudi Debussyja Ples delfinov ter Ravelovo Ondius. Iz del svojih čeških rojakov pa je izbrala Novakov ciklus: Moj mar ter Smetanove skladbe Na morskem bregu, Slepčiko, Cibulčiko in koncertno fantazijo na češke narodne pesmi. Vabimo cenjeno občinstvo, da se tega lepega koncerta, ki bo v ponedeljek 9. t. m. ob 20 v veliki filharmonični dvorani, polnoštevilno udeleži.

Predavanja

1. **Franciškanska prosveta M. O. v Ljubljani** priredi v torek, 10. t. m. ob 8 zvečer zanimivo planinsko predavanje s krasnimi naravnimi sklopičnimi slikami »Noči v gorah«. Predava prof. Janko Mlakar. Enote cene po 3 din. Predprodaja vstopnic v pisarni »Pax et bonum«. Člani popust.

1. **Zenski odsek Šentpeterske prosvete.** V ponedeljek 9. t. m. ob 20 bo predaval v društveni dvorani g. kaplan Novak.

1. **Prosvetno društvo Trnovo.** Na sedmem prosvetnem večeru v sredo 11. januarja ob 8 zvečer bo predaval g. župnik Franc Sal. Finžgar: Odkup Prešernove rojstne hiše.

Naše dijaštvo

1. **Akademiki »Dničarji«.** »Danica« bo priredila v četrtek 12. t. m. članski sešatek, na katerem bo predaval g. urednik dr. Ahčin »O stališču katoličana do fašizma in narodnega socializma«. Sešatek bo v društvenem lokalu ob 8 zvečer. Člani bratskih akademskih društev iskreno vabljeni!

Lekarne

1. **Nočno službo imajo lekarne:** v nedeljo: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy, Mestni trg 4; mr. Ustar, Štefenburgova ulica 7; v ponedeljek: mr. Bakartič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva 20; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

1. **Večji križec** se je izgubil včeraj od cerkve sv. Družine do Kolinske tovarne in se naproša najditelja, da ga odda v župnišču v Mostah.

1. **Prepeljan v mariborsko bolnišnico.** Dobil je hude notranje poškodbe.

1. **Tekmovalje v smučem tekcu,** obvezno za vse klube do danes popoldne na progi Mandl-Reiser—Mandl. Proga je dolga 12 km. Start bo ob 9 pri gostilni Mandl, cilj pa na travniku nad gostilno Schlauser. Trije prvoplasirani seniorji ter trije prvoplasirani juniorji prejmejo darila, ostali pa spominske diplome. Tekmo prireja SK Železničar.

1. **Mrtvaški zvoni.** Na Ptujski cesti 18, na Tez-nem, je umrla v starosti 55 let soproga upoko-jene železničarja, gospa Marija Franega. — Na Meljskem hribu 23 je pobrala smrt zasebnico Marijo Senico, ki je dosegla visoko starost 83 let.

1. **V bolnišnici** je umrla vdova po železničarju, 63 letna Marija Lekana. V Vojaški ulici pa 79 letna zasebnica Marija Ramut. — Naj počivaje v miru!

MESTNA HRANILNICA V MARIBORU

pupilarno varni denarni zavod mesta Maribora.

1. **Daje posojila na hipoteke, vrednostne pa-pirje, menična in v tekočem računu po ugodni obrestni meri.**

1. **Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodnejše.**

1. **Za vse obveznosti jamči mestna občina mariborska z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.**

1. **Uradne ure:** dnevno od devetih do dvanajstih — Orožnova ulica 2

1. **Podpirajte domači denarni zavod!**

1. **Divje rase letajo po Mariboru.** Letošnja zima nam je prinesla na Dravo v Mariboru nenavadne goste, ki smo jih videli samo še v času naj-hujšega mraza leta 1929. Tropi divjih rac so to, ki se sprepletajo ob Dravi ter si iščejo hrane v vodi ob bregu, zlasti ob iztokih kanalov. Zlasti pri iz-toku velikega kanala v Kopališki ulici jih je vedno precej, posebno zvečer in zgodaj zjutraj. Divje rase prilijejo na odprto Dravo in v Maribor samo takrat, kadar zamrznejo druge mirnejše vode, kjer se ponavadi zadržujejo.

1. **Mazari 500 din — eno leto in pol robije.** Pred malim senatom mariborskega okrožnega so-dišča se je včeraj zagovarjal 35letni Jurij Senekar iz Sp. Zorjavec, ker je zagrešil dva vlom. Pri prvem je ukradel 42 din vredne stare hlače, pri drugem pa tesarsko orodje, vredno 480 din. Zaradi obeh vlovov so sodniki prisodili Senekarju eno leto in pol robije ter tri leta izgube častnih pravice, to pa zaradi tega, ker je bil že večkrat pred-kaznovan.

Gledališče

1. **Nedelja, 8. jan., ob 15: »Vse za šalo«.** Ob 20: »Kralj na Betanjovic«. Znižane cene. — Pone-deljek, 9. jan.: Zaprti. — Torek, 10. jan., ob 20: »Vse za šalo«. Red B.

Šmartno pri Litiji

1. **Kralj z neba.** Gregorinova božična igra je bila na sv. Treh Kraljev popoldne za Šmartno izreden dogodek. Popolna zadovoljnost vseh, ki so ob nabito polni dvorani videli in slišali veličastno vsebino in odlično podajanje, nam daje pogum, da povabimo k današnji ponovitvi ob 3 tudi prijatelje iz sosednjih župnij. Zveze z vlaki so zelo ugodna.

Celje

1. **Pravoslavni božič** v Celju. 6. januarja se je pomikal skozi mesto ob spremljevanju celjske železničarske godbe sprevod po prastarih pravoslav-nih navadah Na dvorišču vojašnice Kralja Petra je bila cerkvena slovesnost, ki jo je opravil prota g. Bulovan in imel ob tej priliki lep nagovor na vojake, katerim je čestital in želel srečen božič. Vojakom je tudi spregovoril poveljnik 39. pešpol-ka polkovnik g. Mihajlovič. Slavnosti sta se udele-žila tudi celjski opat g. Peter Jurak in okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec.

1. **10 let krščanske karitas v Celju.** Meseca marca bo obhajala Vincencijeva konferenca v Cel-ju 10 letnico svojega obstoja in delovanja za re-veže. Svojo obštevno bo obhajala z jubilejnim obš-tnim zborom.

1. **Ljubljanska drama** bo uprizorila v petek 13. januarja ob 8 zvečer v celjskem mestnem gledališču zanimivo in učinkovito dramo slovenskega pisatelja Stanka Cajnkarija »Potopljeni svet« v re-žiji g. Cirila Debeveca. Predstava je za abonma. Neabonenti dobe vstopnice v predprodaji v Slom-škovi tiskovni zadrugi.

Dr. Viktor Tomineš

specialist za očesne bolezni, je otvoril privatno prakso

v Celju, Kralja Petra cesta 33

1. **Prosvetno društvo Blagovna, Sv. Jurij** pri Celju, ponovi danes popoldne ob 3 v čitalnici na Teharjih narodno igro s petjem v 3 dejanjih »Kri-voprisežnik«.

1. **Državna dekliška in deška meščanska šola** uprizorila danes ob 4 popoldne v gledališču bo-žično igro »Petrickove poslednje sanje«.

1. **»Razvalina življenja«** na celjskem odru. — Prostovoljna gasilska četa v Gaberju pri Celju uprizori danes ob 4 popoldne v veliki dvorani Narodnega doma »Razvalina življenja«.

1. **Steg skavtov in planink v Rimskih toplicah** je priredil 5. januarja ob 4 popoldne akademijo v novi pošti. Akademija je sijajno uspela.

KINO METROPOL

Od 8. do 10. januarja predvajanje filma OLIMPIJA II. DEL. (Festival lepote.)

1. **Klubski smučarski dan v Celju.** Kakor vsa-ko leto, tako je tudi letos SPD priredilo tradicio-nalni smučarski klubski dan pri znameniti celjski koči. V četrtek in petek ponoči je zapadlo pri celjski koči 30 cm pršila, tako da se je moglo klubsko prvenstvo SPD s prvenstvom SK Celja izvršiti pri najboljših snežnih razmerah. Proga je vodila izpod vrha Toča proti planinski koči. Bila je srednje težka. Za start se je prijavilo 32 tek-movalcev, od katerih je nastopilo 30. Reči mo-ramo, da je smučarski sport v Celju zelo priljubl-jen in da skoraj vse, mlado in staro, beži v na-ravo na bele snežne poljane. Doseženi so bili lepi uspehi. Prvo mesto je zasedel Gradiški Dušan 2.22.30; Knop Ljubo 2.31.30; Dvoršak Valter 2.42; Dvoršak Ferdo 2.47 Meštrov Zvonko 2.49 in Gor-jup Erik 3 m. S tem je postal prvak seniorjev Gradiški Dušan, juniorjev Gorjup Erik in nara-ščaj Knop Ljubo.

KINO UNION

Od 8. do 10. januarja: »Polarna luč« (Sonja Henle), od 11. do 12. januarja: »Kralja zrakac« (Annabella).

1. **Prireditve božične igre s petjem »Jaslice«** v Mladinskem domu v Gaberju je izredno lepo uspe-la. Dvorana je bila nabito polna, tako da se je moralo veliko občinstva vrniti domov, ker niso več dobili vstopnic. Zato bo danes popoldne ponovitev te prireditve.

V hotelu Union

1. **v ponedeljek, dne 9. januarja ob osmih otvori-tev** novo urejenega kegljišča. Stalne kegljal-ce vabimo, da zasedejo še proste večere. Za kible je pripravljen poseben prostor. Poleg dobre kapljice vedno mrzla in topla jedila.

1. **Ni jim več za člane.** Zopet smo zadeli v živo z ugotovitvijo, da je g. Peter Magajna, šef celjske železničarske postaje, bil svoje dni prisiljen, kakor tudi številni drugi, da se udeležujejo v sokolski organizaciji. Pa so gospodje okoli »Nove dobe« »pogruhtali«, da jim ni za take člane, pa še celo to so se spomnili, da ni bil nihče primoran, da izvršuje kako funkcijo. Dragi gospodje, slednja vaša trditve ne držijo, mi pa lahko pribijemo, opi-rajajo se na akte, ki so bili poslani na bansko upravo in na notranje ministrstvo v času jeen-esarskega režima, da je bil res primoran g. Ma-gajna opravljati važno funkcijo. Pa še to vam lahko povemo, da se na teh aktivih bleste imena vidnih celjskih sokolskih prvakov. Morda se še lahko spomnite, kako se je »prosvetno« udele-stvoval v sokolskih vrstah tudi školski nadučitelj? Pravilo, da se sokolska vrsta ne trga za take ljudi. Danes morda ne več, ker je uspeh takega »trganja« več kot otipljiv, včasih pa je bilo to drugače. Pa ima popolnoma prav celjska »Nova doba«, ko že v naslovu pove, da se takole pranje ne izplača, res je brezuspešno pranje in brisanje ter opravičevanje JNS pred svetom. Saj se po-znamo.

Dol. Logatec

1. **Dr. Korošec** bote enajstemu otroku. Družini delavca Franca Mačka p. d. »Petračev« se je v decembru rodil enajsti otrok — fantek. Za krs-tnega botra je bil po svojem zastopniku naš vodi-telj bivši notranji minister dr. Anton Korošec, ki je ob tej priliki družino velikodušno obdaroval.

Zagorje

1. **»Črček za petje«, veseloigra v 3. dejanjih** bo v nedeljo zvečer ob 7 v Zadržnem domu.

1. **Le 95 mrlitev** je

Skozi argentinsko pampo

Vtisli s potovanja skozi slovenske naselbine v Prov. B. Aires.

Vročje je postalo v Buenosu, da me je že glava bolela. In te noči! Kakor da bi bila soba razbeljena krušna peč, in potem še komarji...

Srečanje z Belokranjci

Odrinil je brzec doli proti Bohinji Blanki. Malo več je to kot iz Gorice v Trst ali iz Ljubljane v Maribor. Saj je kar čez 700 km železne ceste.

Zares dolgočasna bi bila enakolična vožnja skozi brezmejno planjavo, sedaj vso rjavo in od suše ožgano. Edino, kar jo oživlja, so raztresene skupine eukalipta ali topola in vodnjaki na veter, ki črpajo vodo iz tal in napajajo živino, ki se tam okrog pase v mnogih čredah, pa menda z žalostjo ponavljata kosa, kot smo nekoč čitali v berilu »Zajčje tožbe«... le da se je zajer tožil čez zimo in sneg, govedo pa čez sušo in vročino.

Tako smo prevozili Azul, mesto kakšnih 50.000 ljudi, sedež škofije, pomembno trgovsko središče za čito in lan. Saj ravno tam okrog so najplodnejša žitna polja provincije Buenos Aires.

Tamkaj na obzorju se je pojavila temna črta, ki je bolj in bolj rasla in kmalu so nas pozdravljala nizka brda. Majhna stvar pač, ker gotovo ne dosežejo čez 80 metrov, toda vendarle je to nekaj prijaznega, domačega.

Tedaj sem razumel, zakaj ime »Loma Negra«. Črni breg bi mu po naše rekli... Vlak je obstal v Olavarriji, postaji L. Negro.

Loma Negra! To je davno je bila moja želja, da obiščem naše ljudi tamkaj. Tembolj, ker imam med njimi nekatere znance že iz Evrope. »Črni breg« bi se oni kraj po naše imenoval, pa bi mu lahko tudi »Bela krajina« rekli, ker največ Belokranjcev je zbranih ravno tam.

Ze davno prej kot sem slišal o Avellanedi in Paternalu in Berisu in Lanusu, sem vedel že za Loma Negro. Saj od tam se je vrnil v Metliko Mežnaršičev Pavle; on in žena sta marsikaj povedala, kako je tam.

Izstopil sem. Pogledal na vse strani.

Niči Morda ni Stularjev Tone mojega pisma dobil? Stularjev Tone je bil pa prav tako v zadregi. Takole je mislil: Če je pravi, me bo razumel; če ni pravi, se niti ogledal ne bo...

In ko sem stopal ven s postaje, nenadno začujem za seboj:

»Dobro dan, gospod Janez!« Seveda sem takoj pogledal nazaj in dogmal, da imam pred seboj pravega Toneta Stularja.

»In mene ne poznate?« je vprašala gospodična poleg.

»Saj si res menda Mimica Stularjeva!« Ko smo si segli v roke, sem pa bil Stankota, malega Pezdircvega zapazil, ki je bil pred petimi leti v Metliki med najboljšimi šolarji... Zares veselo srečanje, tako daleč od doma in v tako tuji zemlji.

»Mene pa prav gotovo ne morete poznati,« se je predstavil Jožič Vukšinič. »Saj sem prej odšel čez lužo, kot ste vi v Metliko prišli.«

»Bosna ti takal Če te ne poznam tebe, pa nemara tvoj dom in tvoje ljudi. Kje pa si doma?«

»Veste, kje je pri Pehurcu?«

»Kako bi ne vedel! Tam zraven je pa Medvedeva kovačnica.«

»No da. Pa smo skupaj.« In potem se mi je že Malka predstavila, sedaj Stularjeva žena, prej Zlembergerjeva Malka.

»In kam sedaj?«

»Kar z nami. Evo vam voza!«

»Poglej no! Kar s svojim vozom? Čigav pa je?«

»Za te dneve, kar boste med nami, bo kar vaša,« tako so mi pojasnili, »sicer sem pa jaz njegov gospodar in Mežnaršič,« je povedal Jožič Vukšinič.

Najprej do gospoda župnika, da se domenimo, kako bo z mašo. Kmalu smo bili tam. Olavarrija je povsem novo mesto. Steje kakšnih 20.000 ljudi. Župnija je seveda ena sama. Ima pa tudi še dve kapeli, kjer je vsako nedeljo maša.

Župnik me je veselo sprejel in mi dal vse pravice in vso svobodo, da uredim za mašo, kakor pač najbolje morem.

Loma Negra je oddaljena 14 km. Mesto ima gotovo že kakšnih 5000 prebivalcev, toda božje hiše nobene. Kakšne 4 km vstran na stančiji lastnika tovarne cementa je kapela, kjer je pa le kaj porredko maša.

Nato smo odrinili proti Lomi Negri.

V Lomi Negri

Pred dvajsetimi leti ni bilo tam drugega kot prostrano polje. Brezkončna planjava se preliva v nizka brda, ki se razprostirajo tja do Tandila na vzhod in do Azule na sever, tam, kjer ga je malo. Razvila se je kamnita industrija v onem ozemlju. Kamen je granit, siv, črn in zelen. Marsikateri sin kraških skal je našel v tem kamenju kruha. Na vseh straneh najdeš kamnolome, ki dajejo gramoz železnim cestam. Vrtajo, streljajo, drobe in meljejo kamenje... pa ne tako kot tam v Sloveniji, kjer kamnarji na enonožnem stolčku sedé kljujejo kamen z baličkom in ga drobe in z njim ceste nasipajo.

Tiste idile obcestnih kamnarjev ne najdeš ne v Lomi Negri, ne v Tandilu. Tudi sveder, s katerim vrtajo mine, in macola ima tukaj drugačno podobo in drugače poje.

Na značni pritisk vrtajo po štiri metre in bolj globoko mine, ki vzdignejo cel hrib kamenja in potem ga drobe dalje, seveda na umeten način. Potem pa kamenje na drobni stroj, ki je velik jaklen mlin. »Rompadora« mu reko. In ta drobi in melje, kot da je kamen krušno zrnje...

Iz kamenja delajo kruh

V Lomi Negri tako delajo iz kamenja — kruh. Cementna tovarna, ki proizvaja velikanske množine cementa dnevno, tovarna apna in kamnolom dajejo življenje dvema tisočema delavcem. Kakšnih 5000 ljudi živi od samega kamna. Ogromne peči požro vsak dan kar vlak nafte, brez prestanka grmi tovarna noč in dan, v petek in svetek, vsakih osem ur se menjavajo delavci in nihče ne vpraša, ali je dan ali je noč, ali je čas kosila ali večerje. Loma Negra je naselbina, ki jo je dala tovarna. Vse zemljišče je last tovarne. Vsakemu u da tovarna na razpolago prostrano stavbišče, kjer si zgradi hišico po svojem okusu in še za vrt mu ostane dovolj, da pridela krompir in solato. Tovarna mu da vse gradivo in ga pripelje na mesto. Samo zidarja mora plačati tisti, ki bo v hiši stanoval. Osemnajst mesecev živi potem brezplačno, nato pa plačuje 8 pesov mesečno. Hišica seveda nikdar ni njegova, toda kljub temu se lahko smatra za njenega gospodarja.

Za samce imajo pa manjše enosobne stavbice. Vsak je v svoji hišici svoj gospod za 4 pese na mesec.

Vsega najdeš v tem mestecu. Brivca, trafiko, trgovine in gostilne, kino... za potrebo in za potrat... samo hiše božje ni nobene, ne cerkve, ne kapele. In tisti, ki bi hotel iti k maši, mora kar v Olavarrijo, 14 km daleč...

Tako sem dospel v Loma Negro. Ni cerkve, pa tudi hotela ne. Kam bom šel pa spat? Pred Tonetovo hišo smo se ustavili.

»Jaz mislim, da boste kar moj gost. Nemara ste celo lažni?«

»Lažen? Bog ve, če ne tebe.«

»Kaj pa naši rojaki tukaj? Ali je Metličanov in Belokranjcev kaj veliko tukaj?«

»Največ. Nekaj jih je še tam od Trebnjega, nekaj jih je tam od Pivke ali od Trsta, drugače smo pa Metličani, Radovci in Semčarji.«

»Menda je Mostar iz Trnovca tukaj?«

»Stojniča menite, kajne?«

»Da. Njega bi rad našel. On bi se pa najbrž rad skril. Zakaj žena in otroci doma od njega kar nič ne zvedo, pa tudi nič ne dobe...«

»Saj je on tukajje moj sosed.«

»Torej ga bomo kar poiskali. Samo dvomim, ali ga bomo našli.«

In tako se je zgodilo. Komaj da so ostali kaki trije ali štirje rojaki v Lomi Negri, katerih nisem od blizu videl. Eden tistih je bil Stojnič, ki je že dobro vedel, zakaj ga »ni bilo doma«.

Stopala sva s Tonetom dalje. Tukaj stanujejo Portugalci, tu so Italijani, tam Poljaki, ondi Nemci, tam Španci... Pa kar lepo mirno drug ob drugem žive. Niti njihovi petelinji se ne stepejo... ker ima vsak svojo kurjo družino doma zavarovano...

»Tukaj smo pri Pezdircvih.«

»Tukaj so? Prijazno hišico imajo, lep vrt. Torej: Pozdravljeni, če je kdo doma! Dolgo se že nisimo videli. Kako se kaj imate?«

»Dobro. Danes pa še posebno. Saj vaš obisk je za nas največji praznik,« je menil gospodar.

»Zares, čudeži se gode. Tega pa res kar ne bi verjela, če vas ne bi na lastne oči videla. To je pa res lepo od vas,« je menila žena.

In smo posedli okrog. Samo polička belokranjskega je manjkalo in vina seveda tudi, pa bi bili kar doma. Tako smo si pa s pivom postregli, ki bolj zaleže in manj škoduje kot »quebracho«...

Tako smo se lepo imeli tukaj in še marsikje. Tudi pri Mežnaršičevih sva mimogrede pozdravila.

Mama. Ničte ji drugače ne reče. Ne le svojim otrokom, ki jih je lepo število in je vse lepo vzgojila in jih še vzgaja, ker so še kratki eni, ne le svojim je mama, temveč vsem Slovincem in še vsem drugim v Lomi Negri. Mama, in nihče ji ne reče drugače kot mama. Pa naj je Španjol ali Portugalci, Italijani ali Nemci, Hrvat ali Slovinci, Dolenjec ali Kraševci... Mama je za vse mama.

In pri mami je vse: zdravniški in gospodinjski posveti, vzgojna posvetovalnica, slovenska čitalnica in knjižnica... Mama je častna predsednica vseh slovenskih društev, ki so v Lomi brez imena in mami nesporno priznavajo dosmrtno predsedstvo.

Pri mami se božijo in državni in domovinski prazniki obhajajo, pri njej se godovi in spominski dnevi praznujejo, pri mami je slovenska pesem in šaljiva zgodba in smeh in tudi resna beseda doma... Nič se ne zgodi v Lomi Negri slovenskega, da bi ne imela »mama« tudi svoje besede poleg.

Zlembergerjeva mama je doma pri Trebnjem na Dolenjskem. Vsa družina je prišla sem pred enajstimi leti. Nekaj časa je bilo vse dobro in prav. Potem je pa smrt posegla v družino in je pokosila očeta.

Sama je ostala s številno družino. Najmanjši je imel komaj pol leta. Pa je mama ostala trdna in močna, ko bi marsikatera druga omagala.

Prav zaradi te nesreče, ki jo je zadela, je lahko dobila delo potem, ko je moževa roka omagala. In je bila Zlembergerjeva mama edina ženska in potem jo je spremljala še hči, ki je delala v tamkajšnji tovarni. Šivala je vreče.

Krainska epopeja herojske borbe Čehoslovakov za osvobodjenje narod!

Is tega veličastnega češkega filma, ki je vzburil splošno občudovanje povod, kjer koli je bil predvajal, se zrcili visoka umetniška kvaliteta češkega filma.

V glavnih vlogah: VI. Borsky, A. Mandlova, in Fr. Smolk

Ne zamudite tega krasnega češkega filma! Nabavite si vstopnice že v predprodaji! — Zanimanje za ta program je izredno veliko! — Predstave ob 10.30 (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19 in 21. uri KINO UNION Tel. 22-21

In da bi si še laže pomagala, so ji dali še velik vrt in dovolili gojiti prašiče... To je pa kot nalašč. Zakaj mama ima sedaj vedno lepo zalogo živih pujskov in kar nič drugega ni treba kot nož za vrat in na razen z njim in potem je veselje in praznik...

Tako se praznujejo slovesnosti v Lomi Negri pri »mami« brez programov, po običaju, kot se je že udomačil.

Tako so mi vnaprej povedali, tako sem tudi našel, ko sem de mame prišel. Zbrana je bila domača družina malih in velikih. Pa tudi zetje in svakinje. Kar lepo omizje se nas je nabralo. In smo sedli k večerji.

Le kako bi gospodu napravila večerjo, to je mamo skrbelo. Petek je. Bog ve, ali gospod jedo meso v petek? Sitna skrb... in da bi ne bila iz tega kakšna neveselost, je mama pripravila štruklje, to velja za petek in za nedeljo... In bil je to zame praznik brez primere, zakaj štrukljev je nisem videl in še manj jedel, da ne vem od kdaj...

Ce bi ne bila noč je pozna in mi vsi tudi trudni in če bi ne bilo treba zgodaj na noge, bi še dolgo pomodrovali... toda jutri bo petelin kmalu dobro jutro pel... In smo rekli: lahko noč.

V nedeljo smo se odpeljali v Olavarrijo, kjer sem imel ob 10. svojo mašo.

Popoldne smo se pa zbrali na »spik-nike«. Nam se je dobro godilo, kako pa je bilo pri srečanju prašičku, ki smo si ga na račun pečenega privoščili, tega pa ni on nič povedal. Le to bi lahko vedel, da je imel zjutraj 35 kg žive teže, zvečer je bilo pa le še nekaj kosti. To pomeni, da se nas je okoli njega precej zbralo.

Tako smo veselo sedeli za mizo. Marsikatera lepa in spodbudna je padla. Ko da sem doma, mi je bilo in tako od arca smo se nasmejali, da že dolgo ne tako. Ne le za smeh, tudi zares smo katero rekli.

V Lomi Negri je le res, da iz kamenja kruh delajo, pa brez čudeža, kot ga je satan od Jezusa zahteval... Le žal, da mnogi kaj malo mislijo na ono besedo Jezusovo: »Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od božje besede...« No, drugič bo menda že dva polna voza Janezov in Mick, ki bodo šli k maši in k spovedi, tako upam. To pot smo imeli vsi prostora na enem vozcu.

V Bahio Blanco

Bila je deseta in enajsta ura in še več. Še smo bili glasnji. Toda drugi dan je terjel svoj davek. Pa so morali iti počivati tisti, katerim se začne dan

že prej, ko zapoje petelin. Da bi šel spat? Ob dveh zjutraj pa odhaja iz Olavarrije vlak. Tako sem javil v Bahijo.

Malo smo se pomodrovali, pa smo črnega konjčka zapregli, da se odpeljemo. Lahko noč in na veselo svidenje! Brez dvoma bom spet z veseljem rad pohitel tja doli med tako ljubeznive rojake, kadar bom spet kaj ugnel. Paš nimam besed, s katerimi bi se zahvalil vsem za ljubeznivost.

Premaknil se je vsak. Šest ur bo pota. Kar nenadoma se zbudim. »Kje smo?« sem vprašal. Nikogar ni bilo več, ki bi mi dal odgovor. Torej kar urno. Pazno sem gledal, če bo kak obraz kje. Kmalu mi je položil nekdo roko na hrbet. In sva si stisnila roko z Boškovičem. In tukaj je pa naš prijatelj France, pa še eden: Ferletič. Kar z nami.

France pa še eden: Ferletič. Kar z nami.

»Kam? Kako?«

»Nič skrbil! Imamo svoj voz. Malo neugodna ura je sedaj. Pol devetih. Če bi bilo zvečer, bi vas kar lepo sprejeli.«

Zares, kako prijetno dé človeku, če doživi tako ljubezniv sprejem! Spet med našimi, spet med prijaznimi ljudmi.

Bahia Blanca (Beli zaliv) je zelo pomembno mesto. Pred 100 leti je bila komaj kaka kočja tam, zdaj je glede na gospodarstvo tretje mesto v republiki za Buenos Airesom in Rosariojem je takoj Bahia Blanca. To pa zato, ker ima najboljše pristanišče in ker leži najbolj središčno za vso republiko. Posebno je začel rasti pomen mesta takrat, ko je stekla železnica iz Rosaria do B. Blanke.

Mesto ima dve pristanišči: Ing. White in Puerto Belgrano, koder lahko pristanejo vse ladje. V Buenos Aires največje ladje ne morejo in še manj v Rosario, ki leži le ob plitvi reki.

Po velikosti pa ni tako veliko. Steje čez sto tisoč prebivalcev, z okolice jih bo do 200 tisoč.

Zelo napreduje mlinska in mesna industrija, je tudi središče sadne trgovine, kajti tjakaj teži Rio Negro, na južni obli najbogatejša dežela je-bolk in hrušč. Tamkaj se je naselil tudi marsikateri Vipavec in Kraševci in niso naši ljudje zadnji v pridelovanju namiznega sadja. Te dni mi je poslala gospa Mla iz Cinco Sallosa zabojček maslenk, ki so prav take, ko da bi jih utrgal na našem vrtu na Pelkovcu: krasen sad, ki človeka kar očara... Ni čudno, če je mnoge naše ljudi potegnilo doli na jug in bo mene tudi, in me je že to pot mikalo, da bi šel še dalje pogledat.

Naših ljudi je pa seveda tudi v B. Blanki. Toda zelo razmetani so. Pa jih ni raznesla tieta večna burja, ki tam poleti in pozimi poje svojo pesem na vso moč in pometa mesto v neveselost stanovalcev in je že nekateri utrpel zaradi tega veliko škodo na obeh. Prav ta večni veter je največja ovira, ki zadržuje napredek mesta, ki ima tako povoljne gospodarske pogoje.

Naši rojaki slede pač svoj kruh. Mnogi imajo že tudi svojo lastno hišo. So pa največ kovači, mehaniki, zidarji, mizarji... Našteli bi jih nemara kakih 80 ali kaj čez, toda organizacije nimajo nikake.

A kako najti ljudi, ki so tako razmetani po širnem mestu! Nič skrbil! Ni ga kraja, kjer bi ne imeli tega ali onega, ki ima slovenski nos. — Rojak Franc Osčlj, mož, ki je že mnoga desetletja po svetu, ki pozna Severno Ameriko in sedaj krpa čevlje v B. Blanki, njemu ne uide menda niti slovensko piščo, da ga ne bi izpazil.

Pa sem vprašal tudi peka Hrvata, raznašalca kruha, ali on pozna naše jugoslovanske ljudi. In mi je kaj določno povedal:

»Kako ne! Samo ima dvojico Slovencev, koji ne uzimaju kod mene hleb.«

Pač ni dvoma, da jih pozna vse!

Hrvatov je pa seveda mnogo več. Šel sem po mestu. Posluhнем in res: skupina ljudi za mano se je pogovarjala kar lepo po hrvaško.

Ferletič je pritisnil na »mašino« in kar hitro

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni ROGAŠKI SLATINI

Ura je bila noč. Rojaki so se začeli zbirati. Tisti, katerim ni bilo za to, da »gospodac« vidijo, so rekli: pride na pivo... Pa smo se zbrali okrog mize, na katero je prišlo marsikaj dobrega. Precej široko smo lahko sedeli od kraja, pa smo se radi stisnili, da je dobil še nov gost prostora. In šo in še so prihajali, tako da nas je bilo nazadnje kar polno omizja.

Kar kmalu so padli vsi predsodki in smo se znašli v tako veliki družbi, da se to še ni zgodilo v B. Blanki. In zato nas je tako prevzelo posebno veselje in vseh 30, kar nas je bilo zbranih, smo kar pozabili, da ura teče.

Samo milite si naše pevke! Saj se jim je spet zbudila struna in je oživela pesem, ki je že pozabljen zaspala nekje notri. In naša slovenska beseda, ki je povedala besede za smeh, a tudi besede za res, besede ljubeznivega opozorila na višje stvari, katere moja črna duhovska suknja kliče v spomin...

Skozi Tres Arroyos v Tandil

Dan mi je prisiljal skozi okno. Šest je ura, tako sem spoznal. Mamo sem že našel v kuhinji. »Glejte, kakšno razdejancje, je pokazala na posodje od sinoči.« Toda sinoči je bil res večer, kot še nikdar moj živ dan.

Danes bo pa spet tako kot včeraj dan. Zato torej kar spet na delo.

Do 11 sem imel čas. Torej kar žurno. Opravi sem mašo in pozdravil očete Salezijance. Prej nekdo je živel v B. Bl. naš rojak, salezijanec Zamjen. Sedaj ga nisem mogel več najti. Živi v zavodu v Gral Achá, v Pampi.

Mesto samo sicer leži v ravnini. Toda malo nad mestom je nekaj višjega sveta, od koder je mesto lepo videti. Seveda tak pogled ne da kaj posebnega. Obilje hiš, kak zvonik vmes, tam dalje kot nekaka grozča trdnjava veliki elevatorji v pristanišču in dalje tja v nedogled morje.

Še smo si stisnili roke v slovo in rekli »Z Bogom!«

Dolgočasna je vožnja, četudi z brzim. Pa, ko bi tak bil! Tista proga ima menda vlake za krave. Saj smo se vozili 5 ur, pa je bilo komaj 150 km, in postaj prav malo.

Počasi smo se pritresli do Tres Arroyos. Spomnil sem se, da bi bilo dobro kaj jesti. Na vlaklo so kar preveč dragi.

Tri ure časa je že nekaj. Stopil sem v hotel »Comercial«... a ne morda zato, ker sem ga iskal, temveč, ker sem se ravno ob njegovem pragu spotalnik. Naročil sem si večerjo in odšel po mestu.

Kakih 30.000 ljudi šteje mesto. Kam naj krenem? Saj je vseeno. Vprašam nekega moža, ki je bil videti važna osebnost, ali pozna kakega Jugoslovana.

Da ni nič slišal o nikomer. Da je pa Dancev tam veliko. Mesto je pomembno živinorejsko središče, kar je gotovo zaslug današnje kolonije.

Obiškal sem tudi duhovnike. Trije so. Ena sama župnija za 50.000 vernikov. In nekateri imajo po 50 km daleč... Pa so se pohvalili, da je versko življenje zelo lepo; 60.000 obhajil je bilo v preteklem letu; 700 je bilo prvoobhajancev... Poslovil sem se in šel, da povečorjam.

Nato sem sedel na vlak, ki je bil zdaj nekoliko urnejši. Preden je pa prišel do Tandila, se je kar na lepem ustavil.

Kaj je bilo? Konj je začel na železniški tir in smo ga morali odgnati, da mu ne bi reber polomili.

Bilo je polnoči, ko sem stopil v Tandilu v hotel »Ramirez«.

V Tandilu

Da, to je nekaj posebnega, tako so mi dejali domačini. Sredi gora. In gibljiva skala! Velikanska pečina, ki je tako postavljena, da je en človek sam lahko zameje. Nekaj brez primere...

Tako sem se zjutraj zbudil z mnogim pričakovanjem, da bom videl nekaj sličnega Kamniku ali Tržiču...

Še šest ni bila ura, ko sem še hitel gori proti slovitemu parku. Vendar bom spet enkrat šel v grič, sem se večeli... Pa so se mi začeli zaganjati pod noge psi... Bog nas varuj, kaj psi so najvažnejša zanimivost Tandila?

Hitel sem kvišku. Pa že sem bil na vrhu. In sedaj? ... O, ti moj Bog, kako daleč je ostala podoba, ki sem jo videl, za ono, katero sem videti želel... Pa kjer ni konj, tudi osli vozijo... Pač je nekaj neprimerno bolj romantičnega kot brez oblična podoba tega, kar vidiš na sami širni ravnini, toda tistega, kar si želi, kdor je gledal slovensko zemljo z vrha Triglavu ali pa od Sv. Jošta ali pa s Svete gore, tisti pa reče — no ja...

Nekaj je le, nekaj, sem si mislil. Tam nekoliko dalje vidiš brda, ki dosega jo kakih 200 metrov višine.

Bom moral pač v Cordobo ali Mendoza, da bom videl poštene gore in doline, tako sem rekel. Sedaj pa moram pogledati, ali bi kje kakega rojaka našel.

Ko sem bil nazaj v mestu, sem še enkrat pogledal na griček, na katerem sem bil. Tedaj mi je pa zrasla pred očmi lepa podoba. Saj je ta pogled, kot da stojim pred menoj Ljubljanski grad ali pa goriški! Gori na vrhu je namreč stavba, zgrajena prav v istem slogu in ti res vzbudi drag spomin ljubljenskih domačih krajev...

Prav ljubeznivo me je sprejel g. župnik. Prietna podoba blagega slovenskega župnika. In sem videl, da je po župniščih zunaj po deželi prav isto, kot je po naših slovenskih.

Mesto samo ima kakih 30.000 ljudi. Trgovsko in turistično središče. Žito in govedo, od česar vsa dežela živi. Naših rojakov tudi živi nekaj desetotice tam okoli po kamnolomih, nekateri pa tudi v mestu. Toda človek brez naslovov težko kaj najde in še tako na tesno s časom. Kamnolomi so pa sploh precej oddaljeni.

Edini naslov, za katerega sem vedel, je bil čevljar Paškvan. Kar nenadno sem stal v njegovi trgovini in ga po hrvaško nagovoril.

Začuden me je pogledal in me veselo pozdravil. Saj je bil na to manj pripravljen kot na sodni dan. Da ne odidem brez spomina na Tandil, sem imel kar takoj aparat pri roki in že je bila Paškvanova hiša in nekateri njegovi v filmu... Obiljubl mi je, da mi poišče in pošlje naslove naših.

(Nadaljevanje na 8. strani.)

(Nadaljevanje s 7. strani.)

Skozi Maipu v Mar del Plata

Kar urno sem se moral obrniti, da bi vlaka ne zamudil, ki je edina zveza v Mar del Plata. Se sem ga ujel.

Opoldne sem že bil v Maipu, mestu kakih 10.000 prebivalcev. Pa sem se domislil, da moram župniku sporočiti, da pridem jutri zvečer domov.

Niš težkega, sem si mislil. Saj tam pri nas je na ponudbo razglednic, kamorkoli prideš. Vsak kraj smatra za častno dolžnost, da tujcu pošteže z verno razglednico svojega kraja.

Medtem ko sem pisal, pa zažujem od bližnje mize neko drugačno govorjenje. Nisem mogel razbrati. Pa zdelo se mi je, da je naše.

Ko sem dokončal pisanje, stopim in pozdravim tri fante, katerih eden je bil tako verna podoba kranjskega Janeza, da mi je bilo kar tuje, zastaviti v tujem jeziku vprašanje. Vendar sem povprašal, v katerem jeziku so se ravno kar pogovarjali. Špansko ni bilo.

Da po nemško, sem zvedel, in je bil eden romunski Nemec, eden pravi tržaški fakir. Oba sta znala tudi po naše. Tretji je bil Grk... No, tamkaj pač nisem pričakoval, da bom našel človeka, ki razume slovensko besedo. Ne le meni, tudi njim se je lepo videlo. Zal, ni bilo za razgovor mnogo časa, ker je že čakal brlec B. Ares-Mar del Plata.

Torej z Bogom in na vlaki! Se 150 km, še dve uri vožnje, pa bom v najznamenitejšem argentinskem letovišču.

V Mar del Plata

To pa je vožnja, ki človeka zadovolji: 150 km kar v eni sami sapil! Dolg vlak, ves poln. Skoraj sami vozovi prvega razreda. Velestje ima pač mnogo tisoč takih, kateri imajo denarje in časa, da si privoščijo oddih na morskem bregu. Štiri sto kilometrov je daleč Mar del Plata od Buenos. 6 ur vožnje. Vsak dan drevi 6 natrpanih vlakov gošpode. Zato ni čudno, če je prebivalstvo letovišča v sezoni potrojeno. Od 60.000 stanovalcev naraste mesto v letnem času na 150.000 in še več. Sicer pa je tudi prostora za tujce dovolj, ker stoji hotel pri hotelu.

Mesto samo seveda ni kaj posebnega. Obrežje je pa res slikovito. Glavni del obrežja je obrobjen z brdom, ki dosega dvajset in več metrov višine, okrašenim s prelestim vilami v švicarskem slogu, ki dajo čudovit dar obrežju. Kakih 5 km obrežja je res nekaj čudovitega. Valoviti značaj obrežja pa sega še mnogo dalje in že rastejo nove in nove vile in hoteli, ki objemajo obalo v dolžini kakih 30 km, in dvomim, ali je najti kje na svetu toliko biserov stavbene umetnosti, kakor v mestu bogatim v Mar del Plata.

Pa jaz nisem šel le gledat razkošje tega mesta, temveč tudi na obisk k rojakom.

»Pa jih je tudi tam kaj?«

»Ni ne vprašaj! Kjer je zidar in mizar, najdeš tudi Slovence. In v Mar del Plata se zida kot malo kje.«

Pa pri vsem tem nisem imel nobenega naslova. Edino slovensko bitje, ki ga bom nemara mogel najti, je Mara Lipičar.

Šele drugo jutro sem se spravil na slovensko pot.

Pa saj me je Mara že pričakovala. Kako ne! V »Slovenskem listu« je že naša zapisana, da sem šel na potovanje prot' jugu; dobila je iz Buenos sporočilo, da jo nemara obiščem... Razume se, da sva imela oba prijetno presenečenje, ko sva se pozdravila.

»Toda nič več ne ostanete, kot danes?«

»Ni drugače. Opolnoči nočim moram biti doma.«

»Ko sem zvedela, da pridete, sem takoj začela iskati za našimi. Deklet je z gospodo precej tukaj, toda malo takih, do katerih bi vam svetovala iti. Pač pa sem našla eno družino. Precej daleč so. Imajo gostilno in trgovino. In mi je dopovedovala, kje in kako.«

Kmalu me je postavil omnibus pred ono hišo. Mala deklica je stala na cesti. Pogledam jo in kar po naše pozdravim.

Kar lepo mi je odgovorila in povedala, da je mama doma.

Pa je bil doma tudi ate in še drugi so se kmalu našli in spet je bilo ono veselje, ki ga umne le tisti, ki ga je sam doživel.

Poznamo me pač iz »Duhovnega življenja« in »Slovenskega lista«, ki oba čitajo, toda mojega obiska si pa niso bili v nači.

»Gospod, karkoli hočete, vsa gostina in trgovina vam je na ponudbo in kosilo imate danes pri nas...«

Tam od Standraža so doma Lupinovi. On je bil prej vrtnar, potem si je pa lastno streho postavil in kdo ve, ali ne bo nekoč lastnik znamenitega hotela na Av de la Plaza. Za sedaj je le zbirališče rojakov, ki nikjer v mestu ne dobe boljše vina, kot ga po 40 ct liter toči g. Lupin: posušeno vino iz San Juana, kakor se za drage denarje težko dobi.

»Ne morete si misliti, kako sem vesel vašega obiska. Kolikokrat sem si želel videti vas, ko sem bral vaše epise. Če bi pa prišli takole kako nedolgo popoldne kot nanove dan gost, videli bi nas. Najmanj 20 Slovencev bi se zbralo.«

Odvedel me je še na vrt. Glejte. Saj se mi zdi, da sem doma. Tudi čebelice pasem. Nekaj našega medu si pa res morate vzeti...

Takole sem popotoval teden dni.

Utudljivo je, brez dvoma. Toda toliko zanimivega, toliko prijetnega sem doživel med rojaki na obisku, da je bila mera mojega veselja do vrha polna. In me bo spet in spet dvigalo, da pohitim na kako slično pot...

Spet sem stopil na vlak in je pel etroj, kot sem ga poslušal kot otrok, ko je vlek breme bolj gosposko..., ker je šel pač v milijonsko mesto...

(Hladnik Janez.)

Tržišče

Potreba ureditve tržiškega potoka. Tržiški potok, ki pasira pod Tržiščem banovinsko cesto, ob vsakem deževnem vremenu preplavi cesto, da je prehod čez banovinsko cesto za pešce nemogoč. Meročajna oblasta naprosimo, da ukrepejo potrebno, da se ta nedostatek odpravi, ker spada Tržišče, od kar je dobilo novo progno in zvezo s Stajersko, med letoviške kraje.

Promet v Tržišču. Odkar je dobilo Tržišče železniško zvezo s Stajersko, se je promet povzela za najmanj 100%. Dogodilo se je že, da je v Tržišču, ki je bil prej javnosti neznan kraj, neko nedeljo stopilo na vlak nad 100 potnikov. Vse to je dokaz, kakšnega pomena je in še bo nova železnica. Z ozirom na novo železniško zvezo pričakujemo, da se bo tudi tujski promet v Tržišču povečal. V preteklem letu je obiskalo Tržišče 285 tujcev in pričakujemo, da bo to število v letu 1939 podvojeno.

Kolportaža »Slovenec« ima v Tržišču zastopnik naših listov, Gorenc Romuald. Segajte pridno po naših listih.

10.000 brezposelnih sezonskih delavcev

Murska Sobota, 7. jan. Komaj so se vrnili vsi naši sezonski delavci in že se opaža gibanje delavcev okrog Borze dela in delavskih organizacij, kjer se delavci zanimajo, kakšni so izgledi za zaposlitev v prihodnji sezoni in če bodo lahko šli v Nemčijo in Francijo, kakšni so delovni pogoji, kakšni izgledi za Bačko in tako naprej. 10.000 jih je, in Borza dela v Murski Soboti nima lahkega stališča, ko mora vsako leto že naprej preskrbeti 10.000 sezonskim delavcem dela in zaslužka.

Ker na domačem delovnem trgu v današnjih razmerah ni mogoče preskrbeti vsem tem delavcem zaposlitve, je bilo potrebno, da so iskali dela in zaslužka v inozemstvu, predvsem v Franciji in zadnje čase tudi v Nemčiji, kamor se naši delavci izseljujejo. Odtod naše izseljevanje in z njim v zvezi pereče izseljeniško vprašanje, ki je naše nujno zlo, katerega zaenkrat ni mogoče preprečiti, pa čeprav se trudijo preprečiti to zlo tako država in banovina kakor tudi posamezniki, katerim je blagor našega delavstva pri srcu.

V ta namen je socialno ministrstvo sklicalo izseljeniško anketo v Murski Soboti, na kateri so bile zastopane vse oblasti in ustanove, ki se bavijo z izseljevanjem. Slišali smo mnenja raznih delegatov o dobri in slabi strani izseljevanja. Bili so sprejeti sklepi, po katerih bi se naj izseljevanje nekoliko omejilo. Vsi delegati te ankete so pa bili edini v tem, da se izseljevanje našega sezonskega delavstva zaenkrat ne da preprečiti in zaradi tega je potrebno, da se dela na tem, da se položaj izseljenstva izboljšuje z dobrimi delavskimi pogodbami, z zakonito delavsko zaščito, da se izseljenjem da zadostno število izseljenških duhovnikov in

da se nadzorstvo nad izseljenci čim bolj izpopolni. Take ankete ni samo, da so potrebne, ampak so tudi koristne za delavstvo, zaradi česar je naše sezonsko delavstvo to anketo z veseljem pozdravilo in se veseli sklepov te ankete, kateri sklepi naj prinesejo izboljšanje položaja našemu sezonskemu delavstvu.

Pa ni samo osrednja državna oblast, temveč tudi naša banovina se mnogo trudi in si prizadeva, da z raznimi javnimi deli v našem kraju da za služba mnogim našim delavcem doma, da njim ne bi bilo treba hoditi v tujino. Saj je znano, da je naša banovina v zadnjem času investirala mnoge milijone za javna dela prav v našem kraju, da s tem vsaj deloma omili izseljevanje.

Naj našteto iz teh javnih del samo most pri Petajncih, kjer bodo že prihodnje pomlad dobili zaposlitev okrog 200 naših delavcev. Pri gradnji nove banovinske bolnišnice v Murski Soboti, ki jo bodo gradili prihodnje leto, bo tudi dobilo zaposlitve okrog 150 delavcev. Pri regulaciji Mure bo zaposlenih nadaljnjih 200 delavcev. Tako akcijo za omejitev izseljevanja od strani naše banovine naše delavstvo z veseljem pozdravlja.

Poleg tega bodo na državnem posestvu »Beljec«, kamor grejo na delo vsako leto naši delavci, tudi letos dobili zaposlitev okrog 1.500 delavcev. Veleposstvo »Lederer« v Čoki je že zaprosilo za 500 naših delavcev. Vsa druga posestva v Bački in Vojvodini bodo zaposlila okrog 500 delavcev. Tudi doma so zaradi dobre gradbene sezone večji izgledi za zaposlitev v prihodnjem letu. Pri gradnji »Trgovskega doma« v Murski Soboti bo dobilo zaposlitve še precej delavcev. Na vidiku je tudi gradnja palače »Bate« in velika stanovanjska pa-

lača, katero bo gradil v Murski Soboti Pokojninski zavod iz Ljubljane. Pri teh gradbenih delih doma in po ostali Sloveniji bo dobilo zaposlitve nadaljnjih 500 delavcev.

Ali kljub vsem tem dobrim izgledom za zaposlitev v prihodnjem letu nam ostane še nezaposlenih 6.500 sezonskih delavcev, za katere moramo iskati zaposlitve v inozemstvu. Od teh 6.500 delavcev jih bo šlo okrog 4.500 v Nemčijo in okrog 2.000 v Francijo.

Iz gornjega vidimo, da se izseljevanje našega sezonskega delavstva ne da enostavno zabraniti, ker bi na ta način ostalo okrog 6.500 sezonskih delavcev brez zaslužka in brez kruha. Izseljeniško vprašanje našega sezonskega delavstva se da rešiti samo z dalekosežnimi gospodarskimi načrti, ker bi morala država z velikimi javnimi deli zagotoviti veliki večini našega delavstva zaposlitev za več let, a posamezniki bi pa morali vložiti svoje milijone v industrializacijo naše pokrajine. In takih mecenov nam manjka. Pa tudi vzgoja naše kmetke mladine za moderno kmetijstvo je velikega pomena za omejitev našega izseljevanja. V tem pogledu nam bo veliko pomagala Kmetijska šola v Rakičanu.

K pospešitvi našega izseljevanja je veliko pripomogla naša nesrečna agrarna reforma. Agrarna reforma nam je ustvarila mnogo malih družinskih edin, katere edinec na dobjeni 4 do 5 oravov agrarni zemlji ne morejo živeti niti umreti, zaradi česar so stalno navezani na sezonski zaslužek, da ž njim prehranijo sebe in svojo družino. Tudi tukaj bo treba pristopiti k popolnejši rešitvi tega vprašanja. — ar.

Gibanje prebivalstva v letu 1938

Trbovlje tvori s Hrastnikom največjo industrijsko župnijo z nad 17.000 prebivalci in s svojim posebnim značajem. Gospodarsko življenje se je precej izboljšalo. Premog je šel dobro v denar. Nehalo se je praznovanje delavnikov, celo nekatere nedelje se je polno delalo. Ze spomlad so se plače rudarjem uredile in delno izboljšale. Tudi drugače je bilo več življenja. V preteklem letu ni bilo več nazadovanja rojstev kakor prejšnja leta, ampak je je bilo 48 več rojenih kot leta 1937, in sicer v Trbovljah samih 237, v Hrastniku pa 46. Od tega deklet 147, deklic pa 139. Nezakonskih 25. Umrla jih je 156, moških 93 in 63 ženskih, pod 10 let starih 38, nad 80 let pa 11. Pri rudniku je smrtno ponesrečilo 5. Samomori so bili 3. Poročilo se je doma 136, drugod 11 parov. Odpadlo jih je od vere 9, od teh 5 v Avstriji, a so bili tu rojeni. Ločili so se trije pari.

Litija. Župnija šteje 3000 duš. V preteklem letu je bilo rojenih 41 otrok (17 deklet in 24 deklic). Oklicanih je bilo 30 parov. Umrla je 29 oseb. Sv. obhajil je bilo razdeljenih 23.000, 3000 več kakor v prejšnjem letu.

Skocijan pri Mokronogu. Naša župnija šteje nad 3300 duš. Preteklo leto se je rodilo 113 otrok (L. 1937 97), umrla je 53 oseb (L. 1937 tudi 53). Oklicanih je bilo 37 parov (L. 1938 27). Sv. obhajil je bilo razdeljenih 18.290 (L. 1937 16.230).

Sv. Mihael pri Šoštanju. Rojenih je bilo v preteklem letu 127 in sicer 66 deklet in 61 deklic. Umrla jih je 63 in sicer 14 moških, 13 žena, 5 fantov in 7 deklet ter 24 dojenčkov (14 deklet in 10 deklic). Prirastek znaša torej 66 župljanov. Poročenih je bilo 44 parov. Poleg omenjenih je umrlo v preteklem letu v zdravilišču Topolšiči 16 pravoslavnih, med temi 1 brigadni general.

Koroška Bela. Rojenih je bilo 167 otrok, umrlo pa je 26 moških in 23 žensk. Najstarejši je doživel 94 let. Poročilo se je 39 parov. Najmlajša nevesta je bila stara 16 let, najstarejša pa 63 let. Najmlajši ženin je bil star 19 let, najstarejši pa 49 let.

— Proti trdi stolici in zlati žili, zdrženi z navalom krci, utripanjem srcā in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno odvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Jesenice

100 rojstev več ko smrti. Letno poročilo cerkvenega vestnika pravi, da se je lanskega leta rodilo na Jesenicah 95 ljudi več, kot pa jih je umrlo. Med umrliimi pa so tudi taki, ki so prišli sem le na delo, tako, da lahko rečemo, da je prirastek na Jesenicah 100 ljudi. Take bilance nima zlepa kak kraj in pomeni, da je jeseniški rod zdrav rod.

Od policijskega komisariata na Jesenicah sta bila premeščena po službeni potrebi pripravnik g. Penko Alojzij b. kr. banski upravi v Ljubljani in g. Sedej Maks k okrajnemu glavarstvu v Kočevju. Na njuno mesto je prišel od kr. banske uprave v Ljubljani politično upravni pripravnik g. Brezan Jože.

Pokopana je bila v četrtek popoldne ob veliki udeležbi ljudstva ga. Marija Mesar roj. Ferjan, vdova po pok. Fr. Mesarju, bratu prejšnjega ravnatelja Jugoslovanske knjigarnice g. Mesarja. Pokojni naj sveti večna luč Sorodnikom naše iskreno sožalje.

Črn sneg je ležal nekaj dni po Jesenicah, dokler ga ni zamedel drugi. Ta črni sneg pa ni padal z oblakov in so razkovalci lahko mirni. Proizvajala ga je naša Hrenovca — eklatična koka in premoža za jeseniški plavž. Tistim, ki so nekaj napisali o Jesenicah, da so »dolina bistrih vod«, je to nekaj novega. To je neizbežen prah po vseh železarskih in plavžarskih industrijah in Jesenice so se pridružile tej metalurški barvi. Če pogledamo velenje Dardmunda s 500.000 prebivalci, Gelsenkirchen, Essen, Witkovice in Moravsko Ostravo, ne vidimo nobene bele hiše nikjer v mestu. Desetletja prahu so zamedla vse. Toda ljudstvo je zdravo in je dokazano, da je prav v tistih mestih umrljivost majhna.

Nova generacija smučarjev. Športni klub »Skala« je oekrbel smuško šolo za najmlajše Jeseničane. Znano je, da so Jeseničani smuški prvaki in da jih daleč kdo ne dosegajo: Smolej, Praček, Heim, Znidar, Zupan in drugi. Sedaj je na travniku za Paarom vadi nov rod, ki ne bo hotel zaostajati, ki bo hotel samo rasti in napredovati. Jeseničanom tako še dolgo ne bo vzelo smuško prvenstvo.

Jeseniški Aero-klub je v teku enoletnega obsejo pokazal, da zasluži vso podporo javnosti. Klub ima že nad 250 članov. Poleg velike letalske prireditve, katere se je udeležilo nad 6000 ljudi, je organiziral notranje delo in ima že dve lastni jadrniski letali ter nešteta modelov. Dvainslet jadrncev pa je opravilo izpite na Blokah, eden celo C izpit.

Št. Jurij ob juž. žel.

Veseli Božič je priredilo občinskemu ubožem društvu Rdeči križ, ki si je pod predsedstvom ravnatelja kmetijske šole g. inž. Laha nadelo nalogo, lajšati ubogim njih bedo. Ubogi so bili kakor že za Veliko noč, tudi sedaj lepo obdarovani z živili in skupni vrednosti 1500 din. Po širši okolici šentjurske fare pa so to delo požrtvovalno opravila dekleta Marijine družbe in tako razveselila in Bogu približala marsikatero zapuščeno človeško srce. Na Stefanovo pa je bila v Katoliškem domu božičnica za otroke; otroci so pod vodstvom požrtvovalne učiteljice gđ. Jagrove igrali božično igro »Pastirci pred nebeškimi vratnic«, ki so jo na praznik sv. Treh kraljev ponovili. — 4. januarja smo pokopali častiljivega starčka Jožeta Pečarja, po domače starega Šimena iz Bezovja. Malo mu je manjkalo, da ni izpolnil 91 let; šel je za svojo ženo Uršo, ki mu je umrla komaj pred pol letom. Bil je vedno trezen, pošten krščanski mož in gospodar, kakor je še sedaj njegova hiša poštena in spoštovana. Naj v miru počiva!

Grobnice in spomenike

Vam v zimskem času izvrši po globoko znanih cenah

kamno-škoparsko podjetje

FRANJO KUNOVAR

pokopališče Sv. Križ-Ljubljana

telefon 49-09

Naš domači vrt

Pod gornjim naslovom bomo prinašali vsa aktualna vprašanja iz vrtnarstva, sadjarstva in zelenjadarstva, kakor tudi nasvete za vsa vnašnja dela, ki bodo časovno razdeljena.

Dela v januarju. Snežen in mrzel je januar, a to nas ne sme točiti, da ne bi pregledali v topeljših dnevih našega sadovnjaka, ker je sedaj najlepši čas za čiščenje, redčenje, gnojenje in škopljenje sadnega drevja.

Izgažati moramo vse pregoste veje, nadalje vse one, ki se drgnjejo ali pa so nalomljene. Odstraniti pa moramo tudi tiste, ki vise preveč k tlom. Pri žaganju in obrezovanju moramo posebno paziti, da ne puščamo okrkov in štol, ki postanejo potem gnezda za razne živalske in rastlinske zajedalce. Rana naj bo kolikor mogoče majhna in tik ob deblu, ali pa nad najnižje ležečim očeom, oziroma odganjkom, da se prej in čim gladkeje zaceli. Pri tem pa moramo paziti, da ne poškodujemo rodnega lesa.

Ko je tako krošnja temeljito očiščena in otrebljena, preidemo z delom na deblo. S strgulo ter žično krtačo temeljito očistimo deblo lišajev, mahov in starega, odmrlega ter stran štrlečega lubja.

Ves ta trebež od vej in debla, kakor tudi suhe plodove (mumije) moramo prestreči na rjuhe in jih takoj sežgati, ker je v njem mnogo trodoživih živalskih zajedavcev, ki bi se, če bi jih pustili na tleh, razlezli nazaj na sadno drevje in bi bil ves trud zastonj.

Ko sta krošnja in deblo tako temeljito očiščena, ju namažemo za 10% arborinom ali pa z mnogo cenejšo in skoraj prav tako dobro 14 do 18 apnenozvepleno brozgo* Skropimo le takrat, kadar ne zmružeje.

Z zimskim škropljenjem odnosno mazanjem sadnega drevja uničimo kaparja, listne pršice, mah, lišaje, plesni in razne glivične bolezni, pri brekvi pa preprečimo kopravost listja.

V januarju gnojimo v sadovnjaku in v vrtu z gnojnico in s težko topljivimi ali s počasi se razkrajajočimi umetnimi gnojili.

Okoli debla sadnega drevja nam ni potreba gnojiti. Najbolje moramo pognojiti krog v širini krošnje, kajti tam je največ kapilarnih korenin, ki skrajo hrano.

Na cvetličnem, oziroma zelenjadnem vrtu pa v tem mesecu nimamo posebnega dela. Pač pa moramo pregledati gomolje dalj in kan, izrezati vso gnilobo in plesen, rane pa potresti z žvepleno ogijemim prahom, da preprečimo gnitje.

V tem mesecu rožemo tudi cepiče od vrst, ki jih nameravamo razmnoževati, pri tem pa moramo paziti posebno na to, da jemljemo cepiče samo z zdravih in rodovitnih dreves.

Znanost je namreč ugotovila že ponovno, da prenašamo s cepiči vse dobre in slabe lastnosti matičnega drevesa. Zato jemljimo cepiče samo z zdravih in plodonosnih dreves!

* Priprava kalifornijske ali žvepleno-apnene brozge: Vzemimo 1450 g žveplene prahu in 850 gramov zdrobljenega žganega apna na 10 litrov vode. To zmes kuhaj tri četrt ure v železni posodi, vodo, ki med kuhanjem izhlapi stalno dolivaj! Kuhano brozgo preceji v lesene ali železne posode. Hraniti se dobro zadržati v prostoru, kjer ne zmružeje. J. M.

Na Jesenicah je bila v soboto odprta razstava društva rejcev malih živali »Živalček«. Razstava je prirejena pod pokroviteljstvom tehničnega ravnatelja KID g. dr. inž. Klinarja v telovadnih prostorih meščanske šole in do odprta do 10. januarja. Rejci malih živali so zbrali na razstavi najlepše komade in najbolj izbrane pasme naših koristnih živali kuncev, kur, rac, gosi in golobov. Vidi se, da je reja kuncev na Jesenicah po delavskih gospodinjstvih precej razširjena in da gojijo res koristne pasme, med katerimi so pravi veliki — angorski kunci. Razstavljali pa so tudi praktični. Istočasno so razgrnili na razstavi nekaj kožuškovine, pridobljene od teh kuncev. Na ta način je dana možnost, da si vsak lahko oskrbi drago in lepo kožuškovino iz domače reje. Med kunci so razstavili tudi lepi pari alaska-pasme. Prav tako je pri kokoših razstavljena vodilna pasma koristne štajerske kokoši, kot dobre nesilke in nekaj drugih vrst za izdatno prirejo. Tako je pokazano vsem, katere kokoši naj redi delavski dom, da bo imel čim več koristi. Mimo tega je razstavljen tudi moderen kokošnjak, ki omogoča kontrolo nesilk. Tudi to je nekaj novega, koristnega in cenenegega. Dalje razstavlja društvo ptičke. Ta del razstave je zelo zanimiv, posebno še v delu papir, ki jih je na razstavi okrog 40 in so vse domače prireje. Nekaj jih je tako domačih, da letajo kar prosto po dvorani in se vsedajo obiskovalcem kar na ramo, kot bi hoteli tolmaiti ogled. Razstava malih živali v delavskem mestu ima dvojni pomen in se jo res izplača pogledati.

Zdravje iz rož

Trobelika, velika, smrdljivec, konjska makočina, markočevna, cvolina, divji koren, smrdljivi koren, steničnik, steničjak, stvolika, češko: rozpljizlivy, poljsko: cykuta, rusko: szalem, latinsko: Cicuta virosa, nemško: Wasserschierling.

Ko bereš to ime, se boš gotovo ustrašil in se žudil, kako pride ena naših najnevarnejših in najbolj strupenih rastlin med zdravilne. Kakor si opazil, smo obravnavali dosedaj predvsem več ali manj strupene rastline, ki jih tudi uporabljamo v zdravilstvu. In ena takih je zgoraj imenovana trobelika, ki raste pri nas po mlakužah, po obrežju bajerjev, jarkov in po močvirjih. Ne najdeš je pa po travnikih, ker nima potrebne vlage in blatne zemlje.

Kot smo omenili, je trobelika ena naših najnevarnejših rastlin. Nevarna je človeku, pa tudi živali. Vsebuje namreč v vseh delih, zlasti pa v koreniki, ki je zunaj zelenkasta, znotraj belkasta, na prerezu pa v posamezne predale razdeljena, hud strup. Ti predeli so včasih polni belkaste soka, ki na zraku naglo potemni (postane rumenoredet), je zoprnega duha in žgočega, ogabnega okusa.

Iz korenike zraste do 1 m visoko, votlo, okroglo, brazdato, golo in vejnato steblo, ki nosi zlasti spodaj velike, zgoraj vedno manjše, zelene, 2 do 3 krat pernatodelne liste. Njihovi lističi so drobno napiljeni. Listni pecelj je votel.

Beli cveti so zbrani v sestavljene ovrstne kobile koncem vej in stebila. Plodiči so rujavkasti in ovenčani z ostanki čašice in vratu.

Cvete od junija do avgusta.

Rastlina vsebuje v vseh svojih delih, zlasti pa v koreniki hud, smolnat strup: cikotoksin; razen tega še hlappno olje in močno dišeč, pa hlappno alkaloid: cikutin. Odtod njen omičilen duh. V začetku se ti zdi korenika, če jo pokušaš, sladka, vsebuje namreč nekaj sluznastih in sladkih snovi; toda kmalu se spremeni prej sladki, v grenek in zopern ali kot pravi Cilenšek »ogaden« okus.

Če zavžiješ le malo korenike ali zelišča, se skoraj pojavijo posledice: njen strup cikotoksin vpliva namreč na živčevje, mozeg in možgane. Pojavijo se glavobol, zaspanost, omedlevica, krči; v ustih peče, oglašja se silna žela, nastopijo bolečine v trebuhu, iz ust stopajo pene, bolnik kriči, težko diha, vzdiguje se mu, nastopi driska, vname se črevesje; loti se ga blaznost in v hudih krčih bolnik umrje. Na mrlju se pokažejo velike črne, modre lise, krvne žile v možganih so polne strjene krvi. Ena sama korenika more povzročiti smrt.

Kako je z ozdravljenjem zastrupljenih? Slabo. Le kakih 50% jih ostane živih. Pri zastrupljenju je postopati takole: bolniku daj živalskega oglja, tudi čredova in črna kava ali čaj (ruski) je dober; predvsem poskrbi, da pride čimprej zdravnik, ki bo ukrenil vse potrebno.

Tako je torej s to rastlino, ki smo jo všteli med tiste, ki so tudi zdravilne, se boš žudil. — Kako je s to zadevo? Kot domače zdravilo uporabljajo veliko trobeliko tu in tam še pri revmi in raznih kroničnih kožnih boleznih, vendar odsvetujemo uporabo trobelike v domačem zdravilstvu. Je pač zelo nevarno zdravilo! Pač pa se poslužujejo zdravniki raznih preparatov pri različnih obolenjih možgan, srea, pa tudi zunanje, pri kožnih boleznih (spuščaji, lišaji) itd.

KULTURA

Dve zanimivi svetovni razstavi v letošnjem letu

Leonardo da Vinci: Zadnja večerja

V letošnjem letu bo več veličastnih svetovnih umetniških razstav, med katerimi nikakor ne bo najmanjše važnosti mednarodna razstava obožne umetnosti v Vitoriji na Špankem. Zanimiva bo že zato, ker se bo vršila v Španiji, pa tudi zato, ker bo ena največjih mednarodnih razstav »artis sacrae«, to je »svete umetnosti«. Na tej razstavi imajo namen zbrati dela, ki so določena za svete obrede in pobožnosti vseh panogah umetnosti, tako v arhitekturi, kiparstvu, slikarstvu, dekorativne umetnosti, slikanje na steklo, keramika, pozlatastvo, tiskovine, knjige, iluminacije, plašči itd. Gledalo se bo z dveh stališč: z umetnostnega najprej, potem pa tudi z liturgičnega. Zato bodo izpričevali vsa dela, ki so posvečena kakršnikoli posvetnim potrebam. Na to razstavo, ki bo absolutno mednarodna, bodo povabljeni najznamenitejši umetniki, pa tudi umetne obrti iz Španije in vsega sveta. Sprejemali bodo sicer na razstavo samo dela, ki so jih povabili, sicer pa mora slikar, ki bi hotel, da njegovo delo sprejmejo, delo prej predložiti komisiji, ki jo šele nato odobri. Ker pa hoče razstveni odbor doseči največje sodelovanje med posameznimi umetniki, se

jim tudi dovoljuje, da umetniki iz različnih panog sestavijo skupen predmet za razstavo, tako n. pr. oltar, na katerem bi prišli do veljave umetniki najrazličnejših vrst, tako arhitekti, kiparji, slikarji in umetne obrti. Inozemski razstavljalci bodo lahko pošiljali svoje modele in predmete brez carine na špansko ozemlje, toda samo s pogojem, da ne računajo na prodajo del, temveč samo na vrnitev. Predmeti pa, ki bi se slučajno prodali na razstavi, bodo seveda podvrženi carinskemu predpisom. Toda razstavljalci nosi tudi stroške do španske državne meje. Za to razstavo bodo izdali posebne kataloge, fotografije itd., kar vse bo služilo za to, da iz dobička postavijo potrebne in porušene cerkve. Predavanja, izleti, koncerti ter druge prireditve bodo spremljale to zanimivo svetovno razstavo svete umetnosti, ki jo bodo otvorili na letošnjo veliko noč in od katere računajo, da bo odprta do januarja 1940. Če morda koga natančneje zanimajo bodisi pogoji, ali sploh aranžerstvo razstave, se lahko obrne na naslov: Exposition International de Arte Sacra. Instituto de 2a enseñanza — Vitoria Espana.

Leonardo da Vinci: Sv. Družina

Ena izmed največjih razstav, ki jih ima Italija v načrtu za letošnje leto, je brez dvoma razstava del Leonarda da Vinci, enega najgenialnejših italijanskih ljudi sploh ter enega največjih mojstrov barv in črt. Učenjak, tehnik, slikar, filozof, inženjer, iznajdnitelj — vse to je bil Leonardo da Vinci, ustvarilec svetovno znane Zadnje večerje in Mone Lise ter sanjač o poletu človeka po zraku. Ta razstava vseh ohranjenih del in spominov na Leonarda da Vinci se bo odprla v Milanu 9. maja 1939 ter je proglašena za največjo svečanost, s katero hočejo Italijani proslavljati triletnico svojega cesarstva ter dvajsetletnico zamisli nazora, ki je zdaj že 17 let na vlad. Pokroviteljstvo je prevzel Mussolini ter druge vodilne osebe sodobne Italije. Ker bo to največja umetnostna atrakcija ne samo Italije same, temveč tudi svetovne umetnostne družbe, so zdaj že vse sile na delu, da resnično iz vseh držav zbero vse spomine na tega genialnega človeka, na drugi strani pa se tudi že prizadevajo, da zainteresirajo ves kulturni svet na to pomembno kulturno prireditev. Za to priliko bodo odobrene številne olajšave na parobrodih, zrakoplovih, vlakih itd. itd. Danes samo opozarjamo na to italijansko kulturno prireditev tudi našo umetnostno občinstvo, kajti marsikoga bo prišlo hrepenenje po delih Leonarda da Vinci, ki ga pozna iz kulturne zgodovine, ali pa tudi samo iz Meročkovskega romana.

Samo nekaj suhoparne oznake tega velikega renesančnega slikarja in človeka bi radi podali v naslednjih vrsticah:

Leonardi da Vinci se je rodil l. 1452 v Ankianu di Valdarno v okraju Vinci, zaradi česar ga tako imenujejo. V svoji mladosti je poleg matere imel še tri matere in več bratov in sester. Zato je razumljivo, da je šel kmalu od doma, da se nauči slikarstva, glasbi, matematiki in drugim umetnostim in znanostim. Leta 1472 je bil že vpisan v ceh slikarjev. Kot glasbenik, namreč virtuos na violino, je bil poklican na dvor Ludovika Moora, kjer je ostal do leta 1490, ko se je naselil v Firence. Potem je šel na potovanje ter se je pojavljal v Benetkah, v Furlaniji do Soče, bil v Medicejski službi kot inženir, in sicer v vojaški službi, kjer se je bavil z načrti za zrakoplov ter je tako Leonardo da Vinci eden prvih predhodnikov moderne tehnike.

Toda kljub temu, da je bil slikar, glasbenik in inženir, je pisal tudi filozofska dela, tako Codex Atlanticus, razpravo o slikarstvu, pa tudi s področja bogoslovja »De divina proportionem«, namreč o božji razsežnosti. S svojo bistroumnostjo je obvladal vsak duhovni napor ter ga ujel v trdno obliko, v izraz besede ali poteze. Kot fizik in naravoslovec je prvi od vseh postavil sistem geologije na podmoški bazi ter na dviganju se svetov iz morja. Kot arhitekt pa je zapustil več razprav o tiburiju stolne cerkve v Milanu, o stolni cerkvi v Paviji ter o okrasitvi v Castelu. Kot vojaški inženir v službi Ludovika Moora in Cezara Borgie (1500) je zapustil več pisanih razprav o potapljanju sovražnega brodovja s posebnimi pripravami in orodji s pomočjo potapljačev v posebnih zaprtih opravah. Tako si predstavlja podmornice: »v času blokade je treba vzeti metalec min, plinsko masko, na kopnem in na morju, orodja budnih moči ter še druge priprave za napad in obrambo,« kakor je pisal v svojih razpravah o vojaških znamenjih že tedaj pred 400 leti. Leta 1479 je izumil padalo iz zraka, kar je tudi sam preizkušal na morskih skalah. Leta 1513 do 1516 študiral tudi način, kako bi se dalo izsušiti Ponsko močvirje, kar se je posrečilo šele sedanjim italijanskim oblastnikom.

Kot kipar pa je naredil konja za spomenik Frančiška Sforze. Deset let je baje študiral in delal in preizkušal vse, kar bi mu moglo služiti zato, da v znanstveni natančnosti zajame konjski korak. Zdi se, da je bilo to delo končano l. 1493, kakor se vidi iz neke opombe, toda ker ni ohranjeno, se ta — doselej imaginaren kip imenuje »Tragedija konja«.

KNJIGA O SLOVANSKIH JEZIKIH

Akademik naše Akademije znanosti in umetnosti dr. Rajko Nahtigal je k svojim številnim delom dodal eno svojih največjih del, ki bo z nad vse svojevrstno, do zdaj pri nas javnosti še nedostopno vsebino razoral ledino slovanskega študija. Do sedaj je bila ta snov omejena samo v krog njegovih slušateljev slavistike. Tako je obogatil Slovence za eno knjigo več, knjigo, ki razglablja in govori o vprašanju slovanskih jezikov, o njihovem razvoju iz prvega, še enotnega jezika, dalje o njihovi razdelitvi in današnjem stanju teh jezikov pri posameznih slovanskih narodih. Knjiga naj bi ne bila samo slušatelju naše univerze, ki je do sedaj črpal iz tujejezičnih pomagal, temveč vsakemu izobraženemu vademecum za spoznavanje in proučevanje slovanskih jezikov, zlasti pa naj bi bila osnova za študij, preden se loti svojega lastnega jezika. Tako bo knjiga, ki je prav svojevrstna v slavistični literaturi, dosegla svoj namen, katerega je hotel Akademik dr. Nahtigal sam doseči, ko pravi v uvodu: »Knjiga ... naj služi kot nekakšna Ariadina nit skozi labirint slovanske primerjalne slovne.« Gotovo je knjiga mejnik v vsem našem prizadevanju, ki stremi za tem, da poznamo svoj začetek, svoj rast od najstarejših časov v prvo tvorbo samostojnih slovanskih narodov, v tvorbo lastnih jezikovnih skupin, ki so vedno izpričevale tvorbo narodnih skupin. In tu, v knjigi imamo vsega tega obilo. Bogastvo knjige je neprecenljivo. To bogastvo pa je še večje, če pomislimo, da je zrastle v teh majhnih in skrom-

Kot ravnatelj in slikar zaves v gledališču se je pokazal predvsem ob priložnosti svatbe Biance Marije Sforze z Maksimilijanom d'Este.

Toda največ svetovne slave je dobil kot slikar, kjer so znana njegova dela: Oznanjenje, ki visi v Liuvru, Poklon sv. Treh kraljev (Galerija Uffizi), Blažena Devica od Stena, Bitka pri Anghiariju, Leda, Sv. Janez kot otrok, Sveta Družina, Sveti Hieronim (Vatikan), portreti itd. Njegova je tudi svetovno znana Mona Lisa (Gioconda), ki jo prinašamo v današnji reprodukciji, ter morda najbolj znana Zadnja večerja. V njej je Leonardo da Vinci dosegel enega izmed viškov svetovne slikarske umetnosti. Človek mora samo gledati to sliko in sliši natančno besede, ki jih je tisti hip izgovoril Kristus: »Eden izmed vas me bo izdal.« Kakšno duševno borbo so te besede izvale pri apostoli in kakšno negotovost! Vse to je v dotedaj neverjetni razgibanosti prikazano na tej sliki! S svojim slikarstvom je torej Leonardo da Vinci povzročil naravnost revolucijo v slikarstvu, prav s svojo dramatičnostjo. V njej se je pokazal nov duh XV. veka.

Leonardo da Vinci je po svoji službi na italijanskih dvorih prešel v Francijo na dvor kralja Franca I. ter je tudi v Franciji umrl 2. maja 1519.

Ze v tem suhoparnem pregledu Leonardovega dela se vidi, da je ta renesančni človek bil resnično ena največjih svetovnih genijev, pravi vseznalec, polihistor, slikar, kipar, arhitekt, fizik, anatomik, kemik, glasbenik, pesnik, filozof, pa tudi pisatelj in vojaški tehnični strokovnjak, pravi izumitelj. Študira letenje ptic in si zamišlja zrakoplove, kar je uresničila šele naša doba. Riše načrte o vodovodnih napravah in skuša izsuševati močvirja, kar je tudi šele uresničil naš čas. Bil je strokovnjak

Leonardo da Vinci: Mona Lisa (Gioconda)

v vseh panogah tedanjih znanosti ter velikan v vsem, vreden spomina potomcev.

Po vsem tem je razumljivo, da hočejo Italijani za svoje svečanosti proslaviti prav tega moža dela ter da bo razstava, ki jo z vsem državnim instrumentom in z vsemi sredstvi pripravljajo za letošnji mesec maj, resnično nekaj izrednega, edinstvenega, vrednega obiska.

Spomin in pomen Jakoba Balmesa

Španska državljanska vojna je zadnje čase v svoji težavi s topovi in z gromovi prevrnila vse druge, zlasti vse kulturne glasove. Vendar se v Španiji v teh dneh tudi sredi vojnih viharjev oglašajo glas, en spomin na velikega moža, ki bi mogel s svojim duhom in delom napraviti v španski državi red in mir, ko bi se le mogla uveljaviti njegova načela.

Pred nekaj meseci je minulo 90 let, odkar je umrl Španec Jakob Balmes. Dosegel je komaj starost 38 let; toda ta maloštevilna leta obsegajo življenje enega izmed največjih filozofov, sociologov in publicistov ne le Španije, marveč sploh vse nove dobe. Balmes je veličina, ki živi za vse čase, ker more vsem časom nekaj povedati.

Med sodobnim rodом vstajajo včasih nazori, ki hočejo ustvariti in dati človeški družbi nekaj novega brez ozira na vso tradicijo in preteklost. Nič jim ni mar, kaj pravi zgodovina, skušnja in spoznanje preteklih časov. Ako pa ti moderni ljudje že kdaj in kako pogledajo v minulost, povzamejo iz nje samo to, kar se sodobni modi prilaga. Toda na velike zgodovinske osebnosti in dogodke je treba gledati samo tako, kakor zahteva resnica.

Balmes je bil filozof, sociolog in znanstven gospodarstvenik. Kot filozof je s sholastiko zagovarjal filozofijo zdravega razuma in obenem krščanskega univerzalizma. Sijajen je Balmes v kulturnih vprašanjih in odgovorih. Tu in tam pripravi svobodomisleca ali dvomiljca do izjave, ki morejo osmešiti če že ne prepričati tega samega. Generalu, ki ga je n. pr. zaničljivo vprašal, če sploh kaj gotovega vemo o prihodnjem življenju, je najprej odgovoril z drugim vprašanjem: »Ekscelencia, ali upate, da boste v prihodnjem življenju še general?« Ko je ta to zanikal, je pristavil filozof: »Torej ve visoki gospod za gotovo vsaj to, in naj torej že v tem življenju na svoj položaj ne bo nič črno ponosen...« Francoz Guizot je v svojem delu »Civilizacija Evrope« poveljeval revolucijo kot činitelja svobode in napredka. Balmes pa je s šegavimi odgovori prevrnil vse dokazovanje svojega nasprotnika. Po teh odgovorih se je izkazala revolucija le kot činitelj nazadovanja in razdiranja. Po Balmesu je revoluciji odprl pot le razkol v evropskem krščanstvu zaradi protestantizma. Kdor razdira avtoriteto v krščanstvu, misli Balmes, povzroča zmede in dvome med duhovi; dvomi pa raznik. Ko bi jih le bolj brali!

Balmes je bil izrazit filozof, spekulativen mislec. Pa četudi tak in tako velik razmišljevalen duh, ni se umikal in umaknil časovnim skrbem in nalogam. Nasprotno je prav v tem,

ker je z duhom presegal druge dunove, pri vsej ponižnosti in skromnosti čutil poklic in dolžnost, da s svojo razumnostjo in uvidevnostjo odgovarja na nujna in važna časovna vprašanja. Misleci so poklicani, da vodijo svoj sodobni rod in ga očuvajo pred zmoto in žalostjo. Ali naj to delo vrše diletantje?

Balmes se je veliko bavil s politiko svoje dobe. Nasproti prijateljem svobodomiselstva v Španiji je kakor danes general Franco z mekrajajo posameznika in po njem tudi njegovo okolico in družbo. Kjer pa se razkrajajo družabni red, tam se rušijo tudi države. Tako se pojavlja boj vseh zoper vse. Le tajite onostranost, nadaljuje Balmes, da se boste še bolj bojevali za tostranost. Borite se zoper kapitalizem in mamonizem, pa mu le še bolj utrujete tla. Ne revolucija, zaključuje Balmes to poglavje, ampak le katolicizem, to je popolno in celotno krščanstvo — rešuje in reši! Le v tem je — po Balmesu — resnično poročilo resnične človeške svobode in vrednosti. Le v tem je zaščiten vera, kultura, literatura, znanost, umetnost, civilizacija. — Kako aktualne so te Balmesove misli tudi za naš čas in rod! Pa saj nam je to misli v številnih razpravah prepričevalno razvil naš Balmes — Aleš Ušenič — nastopil tedaj publicist Balmes s peresom za konservativno misel. Ko bi njegova zahteva, Izabela namreč naj bi vzela od Carlosovega sina, naj bi se torej obe bourbonski rodovini spravili med seboj; ko bi se ta Balmesova zahteva spopolnila, bi bilo tudi takrat španskemu ljudstvu prahranejenega mnogo prepira in prelivanja krvi. Balmes je imel bister zgodovinski pogled in tople katoliški čut. Svoji domovini je hotel priboriti in ohraniti zdravo svobodo in ji zajamčiti resničen napredek.

Gospodarstveno je Balmes zastopal misel srednjeveškega solidarizma, seveda v času primerni obliki. Lastninska pravica stoji in mora obstati, vendar pa le v gotovih mejah in obremenitvah lastnine. Socialne dolžnosti morajo biti toliko večje, kolikor obsebnost je lastnina. Iz tega sledi, kakor je Balmes napisal v posebnem spisu: »Socialna, politična in ekonomska razmišljanja o posestvih klera,« naj bi Cerkev le ohranila svoje lastninsko pravo na taka posestva, ker jo k temu upravičuje njeno karitativno, vzgojno in sploh kulturno delo. Cerkevno premoženje ni mrtvo premoženje, marveč je zares plodono in blagoslona posest, kar se ne more reči o kapitalizmu, ki le žre, rop, ovira in zaslužuje male podjetnike. Kapitalizem služi naposled le živalskemu človeku, premoženje pa, ki se upravlja v cerkvenem duhu, streže višjemu, res kulturnemu človeku.

rične dobe se zaključuje Uvod, ki nas s podrobnim pregledom vseh omenjenih točk privede v prvi del jedra knjige, v predhistorično dobo. Glasoslovni sistem praslavovščine priča o odnosu do drugih indoevropskih jezikov, zlasti v zvezi z idebnimi palatalnimi soglasnikoma k-g, dalje dentalizacija ustničnih goitniških k in gn, prehod a v h po i u r k. V ožji zvezi z latinščino je praslavovščina izgubila aspirirane zaporne soglasnike bh, dh in še druge posebnosti. Predidemo v prvi oddelek glasoslovja, kjer je govor o zakonu odprtih zlogov, o kvantiteti samoglasnikov in redukcijah soglasnikov, naglasu in palatalnem značaju praslavovskega glasovnega sistema. Pod vsemi temi naslovi so podrobno utemeljeni vsi pojavi, obilica primerov pa potrjuje ta zakonični jezikovni glasoslovni sistem. Pri oblikovanju te dobe nas izrpen uvod privede k sklanji. Posamezni oddelki govore o imenski sklanjavi, zaimenski in sklanjavi števnik. Po izrpenem obravnavanju spregetave predidemo v historično dobo. V glasoslovju te dobe so zaglavja, ki razmotirajo o postanku zaprtih zlogov in izpremembah glasovnih produktov predhistoričnega zakona odprtih zlogov, o kvantiteti, naglasu, nadaljnjem razvoju palatalnega značaja slovanskih jezikov. Pri oblikoslovju se seznanimo o sklanjavi v splošnem, dalje o imenski sklanjavi, samostalnika in pridevnika, o zaimenski in sklanjavi števnik. Prav tako je pri spregetavi z znanstveno natančnostjo obdelano ogromno glasoslovsko gradivo historične dobe. Ves tekst je poln tabel, ki nazorno prikazujejo pregledne značilnosti sklanji in spregetave. To nad vse konstruktivno delo se zaključuje z vpogledom ob enem samem tekstu v razne slovanske jezike in tako na prvi pogled ugotavljamo že različnost, oziroma skupnost jezikov, ki jih govori 181 milijonov pripadnikov ene same velike družine — Slovanov. Nad vse bogat in najbrž nikjer ni tako popoln seznam glavnih del in spisov o slovanskih jezikih. Bibliografija zaključuje s svojimi za posamezna jezikovna področja navedenimi podatki do edinstvenega knjigo, ki ni edinstvena samo v našem jeziku, ampak sploh v svetu jezikoslovnih prizadevanj na polju slavistike. sch.

MLADI SLOVENEČ

Skopuh

(Ruska narodna.)

Trgovca Marko je bil velik skopuh. Nekega dne je šel na sprehod. Prišel je do berača, ki je sedel na kamnu ob cesti. Starec ga je zaprosil:

»Dajte mi v bogajme, dobri gospod!«
Trgovca Marko je šel mimo. Takoj za njim je prišel reven mušič (kmet). Zasmilil se mu je ob beraču in dal mu je kopejko. Bogatina je bilo sram. Obstal je in rekel mušiču:

»Prijatelj, posodi mi kopejko. Rad bi dal beraču v bogajme, pa nimam drobiža.«

Mušič mu je dal kopejko in vprašal:

»Kdaj naj se oglašim, da mi jo vrneš?«

»Pridi jutri!« je rekel trgovec in šel dalje.

Drugega dne je mušič odšel k bogatinu po kopejko.

Bogatin ga je zavrnil:

»Prijatelj, pridi pozneje, zdaj nimam drobiža.«

Mušič se je priklonil in rekel:

»Dobro, pridem jutri.«

Drugega dne je bogatin spet rekel:

»Nimam drobiža. Če hočeš, mi menaj stotak. Če ne, pa pridi čez dva tedna.«

Dva tedna sta minila in mušič se je spet zglasil pri bogatinu. Ko ga je ta zagledal skozi okno, je rekel ženi:

»Slekel se bom in legel pod svete podobe, ti pa me pokrij s platnom, sedi in jokaj, kakor da sem umrl. Ko pride mušič, mu reci, da sem danes umrl.«

Žena je storila, kar ji je mož velel. Sédla je in bridko jokala. Ko je prišel mušič v gornjo sobo, ga je vprašala:

»Kaj iščeš tod?«

»Po kopejko sem prišel, ki mi jo dolguje bogatin Marko,« je odgovoril.

»Ne bo nič, prijatelj,« je rekla žena, »Moj mož je umrl.«

»Bog mu odpusti grehe!« je vzdihnil mušič in se ponudil: »Dovoli, da mu postrežem za svojo kopejko in mu umijem grešno telo.«

Ko je to izrekel, je pograbil lonce vrele vode in začel polivati bogatina Marka. Marko se je začel kremžiti in brcati.

Mušič pa se ni menil za to. Umil ga je in oblekel, potem pa rekel:

»No, žena, kupi krsto in ukaži, naj ponesejo Marka v cerkev. Pel mu bom bilje.«

Bogatina Marka so položili v krsto in odnesli v cerkev. Mušič mu je pel bilje.

Znočilo se je. Nenadoma se je odprlo okno in v cerkev so se priplazili razbojniki. Mušič se je skrčil za oltar, tatovi pa so si začeli deliti plen.

Vse so si razdelili, samo zlata sablja je še ostala. Vsak jo je hotel imeti. Tedaj je mušič planil izza oltarja in zaklical:

»Zakaj se prepirate? Kdor odseka mrliču glavo, od tega naj bo sabljata!«

Bogatin Marko je ves prestrašen skočil na noge. Razbojniki so se prestrašili in zbežali.

»No, prijatelj, pridi, da si razdeliva denarje,« je rekel bogatin Marko mušiču.

Razdelila sta si plen.

»Kaj pa je s kopejko?« je vprašal mušič.

»Eh, prijatelj, saj vidiš — nimam drobiža!« se je odrezal bogatin Marko.

In tako se je zgodilo, da bogatin Marko nikoli ni vrnil kopejke.

Stričkov kotiček

Po srečo jezdi v novo leto
Kotičkov striček, stari mož,
seveda spremlja ga prav vneto
na rami ta presneti koš.

Dragi Kotičkov striček! — Tudi jaz rada prebiram »Mladega Slovence«. Najbolj všeč si mi pa ti, čeprav Te še ne poznam. Rada bi Te že videla naslikanega, da bi Te poznala. Strašno sem radovedna, ali imaš res tako veliko sivo brado in en sam las na glavi. In pa Tvoj koš bi tudi rada videla. Le kakšen je ta grdn, ki tako požrešno hrusta naša pisemca? Nemara je podobna zmaju pod goro? Daj, izpolni mi željo in objavi svojo sliko in sliko Tvojega požrešnega koša! Mojega pisemca mu nikar ne vrzi, če hočeš, da ti bom še kdaj pisala.

Srčno Te pozdravlja — Tatjana Lenassi, učenka IV. razr. v Kamniku.

Draga Tatjana! — Kar pogledaj, kako hitro sem Tvoji želji ustregel! Objavil sem svojo

sliko in sliko svojega koša — zdaj boš menda zadovoljna in bo Tvoja radovednost za večne čase potlačena. Mladi risar Vandot Bojan, ki je mene in moj koš na papir vrgel, me sicer tudi še nikoli ni videl, priznati pa moram, da me je imenitno zadel. Dve roki mi je napravil, dve nogi, trebušček, glavo na vratu, sredi obraza nos — saj pravim, fant je res velik umetnik! Le kako je mogel vedeti, da imam vse to? Le tega se ne spominjam, da bi kdaj na pujsu jezdil s ljutim košem čez ramo. A svet je poln skrivnostnih, čudovitih reči, zato ni izključeno, da sem kdaj tako kot mesečnik kolovratil naokoli in me je Vandot Bojan videl in hitro izkoristil redko prilžnost, da me je ovekovečil v tem svečanem trenutku. Vandot Bojan bi nama utegnil vse to razložiti po pravici in resnici. Ohrni se nanj in ga povprašaj!

Sprejmi lep pozdravček od — Kotičkovega strička.

Dragi Kotičkov striček! — Ko sem pred kratkim hodila po naših pohorskih planinah, sem srečala starega možička s sivo brado in golo glavo. Samo kakšnih pet las je bilo še na njej. Takoj sem si mislila: Jój, to je pa gotovo Kotičkov striček! Ali si bil res Ti? Nič čudnega bi ne bilo to, saj pridejo ljudje od vseh krajev na Pohorje. Več, tukaj je zelo imenitno. Z najvišjega vrha lahko prideš na luno. Pa ne smeš misliti, da Pohorje luna trka.

Če pa si nisi bil na Pohorju, dragi striček, Te prav topla vabim, pridi kdaj; posebno pozimi je tukaj lepo. Samo smuček ne smeš doma pozabiti, ker drugače ne bi mogel v snegu na planino. Boš videl, kako to dobro dene živcem. Gotovo se boš popolnoma pozdravil, če si še bolan.

Še nekaj Ti moram povedati. G. katehet mi je zadnjič rekel v šoli, da sem takšna kot Kurenčkova Neža. Ti jo dobro poznaš, povej, če je to mogoče. Jaz sem strašansko užaljena.

Bojim se, da bo to pismo požrl Tvoj požrešni koš, ki nikdar ni sit. Če se to zgodi, Ti nikoli več ne pišem.

Te pozdravlja — Miska Škrnecelj, učenka V. razr. pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Draga Miska! — Tudi Ti si ogledaj gornjo sliko, ki predstavlja mene kot neustrašnega

jezdca na iskren pujsu. Dobro si jo ogledaj — in ne bo Ti težko dognati, če sem bil tisti možiček na Pohorju res jaz. Kakor vidiš, se Tvoj opis za čuda natančno ujema s prelepo mojo zunanjsino. Edina sporna točka v tem velevažnem vprašanju ostanejo zaenkrat — lasje. Tisti Tvoj možiček na Pohorju je imel po Tvojem zatrdilu še kakšnih pet las na glavi; koliko las ima na glavi možiček na sliki, je velika uganka, ki bi jo utegnil rešiti mladi risar Bojan Vandot, ki mi je poveznil imeniten klobuček na glavo. Kaj se pod tem klobučkom skriva — to je tu vprašanje! Vsekakor sem vrlemu Bojanu Vandotu na vso moč hvaležen, da me ni pustil v mrzli zimi kolovratiti okrog z golo glavo. Kako lahko bi se prehladil in dobil n. pr. nahod, revmatizem, ali pa celo pljučnico — Bog me obvaruj! Se koj vidi, kako neskončno blagoga, ljudomilega srca je ta Bojan Vandot. Naj mu bo na tem mestu izrečena najprisišnejša zahvala za vso ganljivo skrb, ki jo je posvetil meni, staremu, nadložnemu Kotičkovemu stričku.

Mladim rojakom v domovini!

(Pismo iz Amerike.)

Slovenka sem mlada, ljubim svoj dom, ostala do groba zvesta mu bom. Za dom in za mater bo v prsih sreče utripalo gorko do zadnjega dne.

Ze spet se oglašam s kratkim pismom iz daljne Amerike, ki je postala moja druga domovina. Preden nadaljujem, prav lepo pozdravljam vse svoje mlade prijateljice in prijatelje širom Slovenije.

Kakor veste, je lani sredi poletja nad sto naših slovenskih mater in deklet obiskalo Slovenijo, ali kakor mi pravimo: stari kraj. Vse so se vrtnile z najlepšimi vtisi: v časopisih, v predavanjih in v medsebojnem pogovoru najraje omenjajo naravne lepote Slovenije in svoje drage znanee in znanke. Ko prebiram zanimive opise slovenske zemlje in poslušam takšne pogovore, se mi vselej porodi misel, kako lepo bi bilo, če bi tudi Vi, moji dragi mladi rojaki, dopisovali v naše tukajšnje slovenske liste. Mi pa bomo marljivo pošiljali svoja pisemca »Slovenec«. Tako se bomo s časom prav dobro poznali med seboj in mi, slovenski otroci v Ameriki, se bomo še bolj seznanili z lepoto naše slovenske zemlje. V ta namen vam na koncu svojega pisma navajam naslove naših tukajšnjih slovenskih listov, kjer ima naš striček svoj kotiček.

Zdaj pa še nekaj novic. V Newburgu, v fari sv. Lovrenca, smo imeli v mesecu oktobru kar dva koncerta: prvega je 14. oktobra priredilo društvo »Slovenijac«, drugega pa dne 30. oktobra društvo »Zvonec«. Jaz sem bila na obeh koncertih. Saj je tako prijetno poslušati slovenske pesmi! Meni je bila najbolj všeč tista prelepa »Popotnik pridem čez gor«, ki jo je pela gospa Neža Zagar. Tedaj sem se spomnila prevzvišenega škofa dr. Gregorija Rožmana. Ko je bil pred tremi leti pri nas na obisku, so jima naši »Kanančiki« v čast zapeli prav to pesem. Videla sem, kako mu je selza orosila oko. Takrat te pesmi še nisem razumela, zdaj pa, ko sem nekoliko starejša, se mi

Leto dni mojega življenja v številkah

Preklepetal sem vsak dan najmanj tri ure. Če bi vse moje besede, ki sem jih izrekel, natisnili, bi iz tega nastala cela knjižnica. Stela bi 250 debelih knjig...

Kurenčkovo Nežo res dobro poznam. Prekrasna ti je to ženska, Ti rečem! Lase ima razmršene kot teta burja in ščetinaste kot krtača, jezikek pol metra dolg, da pretakne z njim tudi najskrivnejše kotičke; ušesa tolikšna, da sliši z njimi celo travo rasti in zahrbtnje misli žvižgati; ploščati nos ji sili nekam pod oblako kot kozji rog, da ovoja z njim najmanjšo mušico, ki brečči pod sinjim nebom; na rokah ima deset centimetrov dolge, nabrušene nohte, s katerimi razpraska še tako trdo kožo; iz oči ji streljajo bliski in strele — za las natančno sem jo opisal! Če si tudi Ti tako lepe zunanjsine, je imel gospod katehet kar prav, ko Ti je napravil poklon, da si njej podobna. Le počemu bi bila užaljena? Lepota pa vendar nikomur ni v sramoto!

Smuček si dozdaj še nisem mogel kupiti, ker mi finančni minister še ni odobril potrebnega kredita za to. Ker sem pa moder, predauren mož in vem, da bi na ta kredit utegnil čakati še dolgo, sem sklenil in ukrenil, da si bom smučke urezal kar sam. Posekal sem v ta namen dve veliki, debeli smreki pod Triglavom in prav danes začel s pipecem rezljati smučke iz njiju. Delo kar vidno napreduje. Če pojde vse po sreči, bodo smučke čez sedem let osorej že narejene... Ali se bom postavil z njimi!

Cez kratkih sedem let se torej vidiva spet! — Kotičkov striček.

Zdi ena najlepših. Na Martinovo nedeljo, dne 13. novembra, smo pa »Črčiki« pod vodstvom g. pevovodje Zormanca priredili koncert. Na sporedu je bilo tudi šest deklamacij, ki so jih izvajale deklice v starosti od 9 do 16 let. Vse se je prav lepo izteklo, za kar gre v prvi vrsti zahvala gospodoma Zormanu in Juliju Slapšaku, ki se tako trudita z nami. Naša dva mladinska pevška zbora »Črčiki« in »Kanančiki« prav lepo napredujejo. Tako imenitno pa seveda še ne znamo peti kot vaši trboveljski »Slavčiki«.

Zdaj naj končam. Kmalu se bom spet oglašila, toda samo tedaj, če se boste tudi Vi, dragi mladi rojaki, oglašili v naših tukajšnjih slovenskih listih.

Iskreno Vas pozdravlja
Vikica Hečevnar,
3541 East 81 St, Cleveland, Ohio, U. S. A.

Naši slovenski listi v Ameriki:
»Ave Marija«, P. O. B. 608, Lemont Illinois.
»Ameriški Slovenec«, 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois.
»Ameriška domovina«, 6117 St. Clair Ave, Cleveland, Ohio.

Draga Vikica!

Objavljam Tvoje zanimivo pismo iz daljne tuje dežele z iskreno željo, da bi globoko odjeknilo v sreeh slovenske mladine v domovini. Naj bi čim več belih pisem romalo čez veliko lužo sem in tja in ogrelo srca vseh, ki jih bodo brali! Kolikor poznam svoje mlade prijatelje in prijateljice v domovini, bodo na to moje priporočilo pri priči vzeli peresnik v roke in napisali za vas, slovenske otroke v tujini, kaj prav lepega in priskega. Vsaj desetino pisem, ki jih dan za dnem dobivam jaz in moj prelubi koš, naj pošljejo vam! Tako bo razdalja med nami in vami čedalje manjša; vsaj v duhu si bomo blizu, če že drugače ne moremo biti.

Na veselo svidenje torej!
Kotičkov striček.

Mlada njiva

Otroška radost

Potoček šumi na koncu vasi. Čez kamne skaklja in ljubko šumlja. Ob njem se otroci igrajo, veselo, zgovorno čebljajo. Tedaj pa predrami jih klic: »Otroci, hej, prišel je striček!« Otroci igranje pustijo, za klicem kot veter hitijo. Če pride k njim striček, je praznik vesel — prav vsak bi si takšno veselje želel!

Majda Uršič, dijakinja, Novo mesto.

Kako živijo in se učijo slepi otroci v Kočevju

(Dalje.)

Pisava slepih

Presunjen nad žalostno zgodbo slepega Lojzka, »Kotičkov striček« odšel v šolsko sobo II in III. razreda, kjer poučuje svoje varovance gđ. učiteljica Mira Pregljeva. Poteze na obrazih njenih gojencev so že nekam umirjene. Trudna vdanost v usodo odseva iz njih.

»Otroci, zdaj bomo brali proste epise!« je rekla gospodična učiteljica.

Klopi so oživele. Papir je začel veselo šumeti pod gibljivimi prsti slepih gojencev.

Najprej je gladko kot odena »prebrala« svoj prosti spis Mimica iz Morav. Prsti so ji gibko drsli po izbočenih črkah. Ona bi bila rada kmetica, da bi krmila živali, ki so ji na vso moč pri sreči.

Ivanka iz Rakitnice pri Dol. Logatecu bi rada postala nuna. Iz lepo zaokroženih stavkov njenega prostega spisa utripa peniška žilica, ki ji noč in dan ne dá miru.

Slepi Franc, blizu Ptuja doma, ima visoko leteče želje: rad bi postal vladar. Takole jo je iztuhlat: »Vladar biti ni lahko. Za ta poklic bi moral imeti mnogo šol. Če bi bil vladar, ne bi pustil.

Franci izpod Šmarne gore bi bil rad ban. Skrbel bi za banovino, predvsem pa za slepe. Kupil bi revnim otrokom obleko. Dal bi tudi zgraditi

Njegova želja se na koncu razblini v nič z žalostno gotovitvijo: »Ker pa ne vidim, ne morem postati ban.«

Franček od Sv. Ane v Slov. goricah bi si izmed vseh poklicev najraje izbral učiteljskega. Takole pravi: »Napravit bi moral 8 gimnazij in celo maturo!«

Jožek iz Prlekije se navdušuje za poklic mornarja. Vozil bi se s parnikom po morju. Paziti

bi moral, da ne bi trčil v kakšno drugo ladjo. Reševal bi iz valov utoplence. Pa ne more postati mornar, ker je slep.

Vinko iz Morav bi rad postal organist. Takole si predstavlja to reč: »Šel bi v orglarnico v Celje. Tam bi se naučil violine, citer in orgel. Organist zasluži 600 dinarjev, če je večja fara, pa še več.«

Drug za drugim so prebirali svoje proste spise, v katerih leži njihova najtišja želja, pokopana za vekomaj. Vsi prosti spisi izzvenijo v bridko spoznanje: »Jaz ne morem postati to, ker sem slep.«

Tretji oddelek (V., VI., VII. in VIII. razred) je izročeno nadzorstvu in skrbni gđ. učiteljice Kraljeve. Ko je Kotičkov striček stopil v razred, so se pravkar učili o morju. V kotu razreda stoji zaboj, napolnjen z drobnim peskom. V njem so s spretno roko narejeni otoki in obrežja rek, ki tečejo naravnost v morje. Pa tudi pritoki, zalivi, ponikalnice, priistančiča, parniki in ladje — vse to je nazorno prikazano v zaboji.

Kotičkovega strička je predvsem zanimala pisava slepih. Ta reč se mu je zdela za čuda zamotana in nejasna. Zato se je za kratke pol urice sam vživel v vlogo slepega učenčka in ukažljivo sedel v klop. Gospodična učiteljica Kraljeva, ki

ima v sebi zvrhano mero potrpljenja, je začela poučevati:

»Zgodovina pisave za slepe je stara že več kot 300 let. Najprej so slepe siromake učili pisavo videčih. Imeli so zato različne priprave, ki so bile narejene nalas za slepe. Pisali so s črnilom, ki pa se je rado zamazalo. Iznašli so gosto črnilo, ki se je pri pisanju strdilo, da je slepi otipal s prsti, kar je napisal. Toda to se ni obneslo. Iskali so preprostejšega sredstva. Valentin Haüy (Aj), ustanovitelj pariškega zavoda za slepe, je priredil pridvižni (reliefni) tisk za slepe, velike in male črke v pridvižni obliki. Toda ta način pisanja in čitanja se pri mnogih ni obnesel.

Vsi poskusi, naučiti slepe pisati po načinu videčih: s peresom, svinčnikom in kamenčkom, se niso obnesli. Uvideli so, da je slepim potrebna pisava, ki jo bodo hitro pisali in napisano hitro prečitali, ki jo bodo rabili pri pouku in za dopisovanje s slepimi in za samoupravo. Do splošno rabljive pisave so slepi prišli šele v začetku 19. stoletja.

Tako je Viljem Klein, ravnatelj dunajskega zavoda, izumil pisavo, ki ohranja obliko velikih črk, toda črke sestavljajo iglice. Zato imenujemo to pisavo »iglopis«. Seveda mora imeti slepi posebno pripravo za pisanje. To je posebna skrinjica, ki se imenuje »Kleinov aparat«. Učenec tiska; vsako

črko te ali one besede sproti vtisne v papir. To pisavo rabijo slepi učenci, ko pišejo domov, da domači lahko prečitajo pismo, pa tudi slepi sam lahko prebere, kar je napisal.

Pisava, katero slepi največ rabi, pa se imenuje »Braillov (Brajev) točkopis«.

V začetku 19. stoletja je izumil Francoz Barbier pisavo, sestavljeno iz vzbočenih pik. Uvedli so jo tudi v šoli za slepe. Slepi Louis Braille, gojenec v pariškem zavodu za slepe, pa je te poskuse pisave s pridvižnimi pikami preuredil v enostavnejšo pisavo, katero so drugi slepi radi in hitro sprejeli in jo rabijo še danes.

Osnova tej pisavi je skupina šestih pik, iz katerih je sestavljena vsa abeceda, številke, ločila in note.

Za Brajev točkopis potrebujejo slepi posebne tablice in pisalno. Papir pa mora biti bolj trd.

V zavodih za slepe se uče gojenci tudi »Heboldovo pisavo«. Hebold je bil ravnatelj v zavodu za slepe v Barbyju. Iznašel je tablico, na kateri piše slepi to pisavo. Danes rabijo slepi isto tablico za Brajevo in Heboldovo pisavo. Zadnji rabijo slepi pri dobovanju z vidnimi. Ta pisava obsega velike tiskane črke, ki so oglate. Napiše jo lahko, toda prečitati je ne more, kor niso črke dvignjene.

Dandanes se uče slepi tudi pisanja na stroj. Stroj je več vrst: 1. takšni, ki tiskajo samo Brajev točkopis, 2. stroji za navadni in Brajev točkopis in 3. stroji samo za navadni tisk ter navadni pisalni stroji za vidne.

Ukažljivi učenček Kotičkov striček je skušal vso to učenost v kratkem času, ki ga je imel na razpolago, stlačiti vase. Pa je bilo vsega tega za njegovo staro glavo le nekoliko preveč. V glavi so se mu vse pisave zmešale, da je iz njih nastala ena sama, ki bi jo gospodična učiteljica gotovo krstila z imenom »kolobocij«, če bi ji moral ponoviti vse, kar mu je skušala dopovedati. Hvala Bogu, da se tega ni spomnila, kajti prav gotovo bi potlej Kotičkovemu stričku napravila spričevalo, v katerem bi bili sami — cveki.

(Konec prihodnje nedelje.)

DRUŽINA

Največji greh

(K današnjemu prazniku svete Družine)

Glott: Herod mori nedolžne otročiče

Nedolžni bethlehemske otročiči, pomorjeni po grozovitih Herodu, so nekaj vsako sveto noč prišli iz svojih grobov ter kralja Heroda spodili iz njegovega groba, rekoč: »Pridi ven, morilec! Tvoj greh je največji na zemlji. Ne damo ti nobeno sveto noč miru, dokler nam ne pokažeš večjega zločina, kot je umor nas, nedolžnih otrok. Le naprej, zločinec, morilec, najgrozovitejši trinog!« In začelo je v temno noč, strašen pogon se je začel in trajal do prve zore.

Kralj Herod je bežal pred nedolžnimi otroci in iskal zločinstvo, ki bi bilo večje od njegovega. Beži v temni gozd, kjer so taborili razbojniki, in zavpije: »Glejte, roparje in morilce! Neusmiljeno morijo in ropajo ljudi! Večje je njihovo hudo delstvo od mojega.«

»Ne, nikakor ne,« zanikajo nedolžni otročiči, »oni delajo to zaradi dobička, ti pa pri našem umoru nisi imel nobenega dobička. Večje je zlo tvojega greha!«

Kralj beži na široko morje in pokaže na njem črno ladjo, polno morskih tolovajev. »Glejte, na tej ladji so večji zločinci, ki ropajo in morijo potnike in potapljaajo njih ladje.«

»O ne, trinog,« dokazujejo nedolžni otročiči, »so to sicer veliki grešniki, revni, surovi ljudje, izvržek človeške družbe, a ti si kralj, najvišji, najbogatejši. Zakaj si nas umoril?«

In tako se je ponavljalo vsako sveto noč preganjanje nesrečnega kralja, tisoč, sto in sto let. Ni mogel kralj najti večjega zla.

Nekoč pa obstoji bežeči kralj pred veliko hišo.

V sobi na postelji je ležala mlada mati, nad posteljo pa je viselo razpelo križanega. In ta krščanska mati je pravkar splavila otroka, ki ga je prej, ko je bil rojen, umorila v svojem telesu.

»Glejte, otročiči,« zavpije kralj, »tu se godi večji greh, kot je moj. Lastna mati, ki pozna Kristusa in vanj veruje, je pravkar umorila svojega še ne rojenega otroka. Umrli je brez krsta in ne bo mogel gledati obličja božjega v nebesih. Dvojno življenje mu je vzela mati, telesno in večno v nebesih, in to samo zato, ker se je bala, da bi se k njeni mizi ne usedel še en otrok in pojedel kos kruha!«

»Resnično,« so vzdihnili nedolžni otročiči, »to dete je večje siroče ko mi in ni ga večjega greha na zemlji, kot je greh matere-morilke lastnega otroka.«

In nedolžni bethlehemske otročiči so izpustili kralja Heroda in odslej mirovali. Kralj pa odslej na sveto noč mirno počiva v grobu.

Na zemlji pa se je spočel največji greh in prodri skoraj že v vsako družino, ki glasno vpije v nebo po maščevanju.

Malenkosti v družinskem življenju

»Neki Američan,« piše L. Lucas, avtor knjige »Ljudje, ki drug drugega ljubijo, si je od prvega dne svojega zakona redno zapisoval, kolikokrat se je spričkal s svojo ženo. Pred poroko sta se poznala pet let. Prvi dan po poroki sta si bila že v laseh. Tako se je vsak dan nadaljevalo. In zakaj? Vestno si je vse zapisal:

1689 krat sva se spila v 15 letih zato, ker ni bilo še kosilo pripravljeno;
1252 krat zato, ker mu je žena očitala, da zapravi on preveč denarja;
1631 krat zato, ker se je kregal zaradi prevelikih računov pri šivilji in modistki;
9 krat zato, ker je bila ona ljubosumna;
853 krat zato, ker ji ni hotel verjeti, da bo še štiri dan umrla;
550 krat zato, ker je prinesele blato s ceste v sobo;
1 krat zato, ker je z njegovo britvijo parala obleko.

Pričkala sta se, če sta bila istih mišl, in pričkala sta se, če sta bila nasprotnih mišl. Pričkala sta se po prepiru, ker je vsak od njiju trdil, da ni on začel prepira, da ni ona dala povod zanj.

Jako zanimivo. Če bi si zapisovali v vsaki družini vse tiste majhne spore, ki so časih brezpomembni in neznatni, bi se prestrašili zaradi velikega števila. Zakaj vsi ti spori in vsa pričkanja nastanejo samo zaradi malenkosti. Povod za sovražnost in odtujenost je večidel en sam majhen, neumen nič. Brezpomembna malenkost je bila vedno začetek sovražnosti in surovosti. In če natolednje pogledamo, ni vse človeško življenje ničesar drugega kot nepretrgana veriga samih malenkosti.

Ce zadenejo kako družino velike bolečine, hudi udarci usode, tedaj vsi člani družine hrabro prenašajo hudo breme. Roko v roki se borijo

dalje, se odločno bijejo zoper vse zapreke in težave, dokler niso premagane. Toda nad malenkostmi se spotikajo in ne morejo dežniti. Tako se razraže nič v mogočno zapreko. Vsak dan odrtga košček ljubosti, dokler ni srce utrujeno in slednjič otelo v brezčutno.

Saj vendar ni nič hudega, če časih nered spremeni vsakdanjost stvari. Če mora gospodinja dan na dan spet in spet delati red, ker nima nihče obzira do nje, potem se vendar ni treba čuditi, da jo kdaj mine potrpljenje in da kar mora nastati spor in prepir. Če pride mož le časih prepozno domov, rada zatise eno oko in tega niti ne omeni. A če se dogaja dan na dan, ni moči zahtevati, da si ohrani angelsko potrpljenje.

V najboljših družinah se more pripetiti, da se kdaj kosilo zakasni, ali da kaj drugega ne teče po žnoric. Če pa postane izjema pravilo, tedaj je deloma že konec hišnega miru. Isto je, če družinski poglavar v primerem in neprimerem času venomer dostavlja: »Moja mati je tole tako naredila. Je nogavice takole zakrpala. Je to in to jed takole skuhala. Je tako in tako skrbela zame.«

Ce je primera z materjo in ženo zmeraj v prilog prve in v slabo druge, potem naj mož nikar ne pričakuje, da bo deležen vedno enake ljubosti. Tudi z zaprtimi ustnicami se mu bo žena po notranje odtujila.

Vse same malenkosti! Toda — kakšnega pomena so te malenkosti! »Stalna nasprotovanja in zoprnosti uničijo mozek zakona. In slednjič ga zavratno ubijejo, če se pravčasno ne ustavi.«

Seveda nečemo vseh malenkosti videti, nečemo biti občutljivi in ozkočrni. Marsikako grenko molče pogoltnemo, marsikako besedo ne izpregovorimo, marsikaj vidimo in slišimo, pa le ne vidimo in ne slišimo.

Mnogo malenkosti bomo premostili s potrpljenjem in odpustitvijo. To mora vsak človek, če hoče v miru živeti.

Z mirnim in nepristranskim izpraševanjem vesti bomo pač vsi prišli do sklepa, da največkrat preveč pričakujemo od ljudi, tudi od najbližjih, mnogo več, kolikor je kak človek zmožen dati.

»Nadzorovanje in vzgojevanje samega sebe, kakor tudi neprestana obojestranska vzgoja, ki v njeni sredini ni več lastnega jaz-a, ampak je oseba tvojega druga, tvoje družice: to je najboljši pripomoček zoper nevarnost po malenkostih. To se mora vršiti s pametjo, odločnostjo in z ljubeznijo. Svojemu drugu, svoji družici moraš pomagati, da more preskočiti jarke in nasipe svoje samopasnosti in notranje nedisciplin. A tega ne storiš z nerganjem in jezikanjem, marveč s človeškim razumevanjem in s tisto zakonsko ljubeznijo, kateri zares moreš zaupati.«

Lešnikove zvezde

Mešaj do trdega sneg iz 2 beljakov, 28 dkg sladkornega popra in sok iz pol limone. Nato primešaj 28 dkg zmletih lešnikov. To goščo razvaljaš 4 milimetre na debelo in izrežeš majhne zvezde, ki jih v pečici bolj posušiš kot opečes.

Nekomu pri srcu hudo je...

Veselo kraguljčki singljajo na novih saneh, ki drse čez ravan. Čez tiho, megleno ravan razlega glas, radosten se smeh ljudi, ki se radi imajo...

Po beli zameženi cesti trop svatov se pelje k nevesti.

Gozdove in polja pri beli odevi — in z neba nalahno smeji... Vrisak svatov do neba kipi — in srca ogreva jim židana volja.

Smehlja se vijugasta cesta — k poroki se pelje nevesta.

Harmonika vriska k poje, da mirno predrami s selo: vse svate pogledat hiti.

Harmonika vriska veselo — ah, meni pa močno se zdi: nekomu pri srcu hudo je...

V očeh smejlajočih nevesti se solza je drobna utrnila — Ah, najbrž na vročih se ji licih snežinka je raztopila...

(Marija Brenčič.)

Krzneni plašči in okraski

Krzneni plašči — če ti je bila sreča mila, da katerega imaš — so letos še bolj raznovrstni, kot so bili sicer, ker znajo zdaj kužuhovine tako predelavati, da je tenko in mehko kakor žamet. Zato je moči prirobiti in šivati krznena oblačila, kot bi bila iz blaga. Krzneni plašči so zvončaste ali ravne oblike. Ker so tanki, jih je moči z irhastim pasom celo prepasati. (Glej sliko!)

S krznom pa si okrasimo tudi kostume in druge obleke. (Glej sliko!) Čim dragocenejšje je

kakšno krzno, tem manjše proge so potrebne za okras. Pričujoči kostum je jako lično okrašen s krznom in je podložen z vato; tudi mu je samo pošit s krznenimi progami, a čepica je vsa iz krzna. Ker je krilo tako kratko in — po novem — tudi tako košato, zato je zdaj tudi to moderno, da segajo spodnje hlače čez kolena, kjer so z žametastim trakom spodvezane.

Muf? More biti okrogel ali ploščat, kvadraten ali podolgav. Lepo je, če tiči šopek vijolice, pristnih ali ponarejenih, na mufu. Pravijo, da ni nič lepšega in modernejšega kot to.

Oče in družina

V poslednjih letih jako dosti pišemo in razpravljamo o družini, ki je pač parcelica vsakršnega občestvenega življenja, klica države in večni vir naroda. Navzlic temu pa imamo problem družine, kar nam pokaže sleherni pogled v svet okrog nas. Pač imamo navado izrekat ime družina, ne vemo pa, kaj je ta družina v teh dneh in kje ima v tej dobi tehnike, racionalizacije in industrije v vseh panogah življenja svoj prostor. Dva abora imamo glede na družino: enega, ki je zanjo, in drugega, ki je proti njej. Prvi taboj je zasidran v mišljenju vseh mladih narodov, drugi pa biva v kolektivizmu komunizma.

Naše stališče je jasno. Mi smo zmeraj za družino. Boj zoper družino je naperjen proti vplivanju tujeja sveta v življenjsko naziranje sovjetov, ki je zasidrano povsem v gospodarskem pojmovanju življenja. Družina je vidni izraz tega, da nastaja in se obdrži občestvo, ki je popolnoma izluščeno iz gospodarskih pojmov.

Resnično pa je, da preživi najmanj en član družine, to je oče, več časa pri svojem delu zunaj med svetom, kakor pa v družini. Zal je spojen večidel z njo samo po — denarju. S svojim delom, ki dandanes zaposluje človeka preko mej, izgubi moderni človek notranjo povezanost s svojo družino. V življenjski krog družine bi moralo spadati

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Športna obleka

Na sliki vidiš vzorec odličnega športnega oblačila, ki je zlasti pripravno za daljše sprehode v svežem, zimskem ozračju. Napraviš si ga lahko iz dobavljive irhovine (svetlo in temno), iz duventina ali tweeda.

Čevlje si ohraniš

Sleherini par novih, storjenih čevljev moraš preden jih obuješ, obrišati s krpo, ki je namočena v špirt; nato čevlje do suhega obrišeš in skrtčaš. Nato utareš v čevlje mazilo, spet skrtčaš in v mehko krpo usvetiš. — Če prideš v dežju domov, dobro obdrži podplate s časopisnim papirjem, da odstraniš vso mokroto in umazanijo, saj to jako kvarno vpliva na trpežnost in zunanji videz čevljev. Še drug dan namažeš čevlje z mazilom, s vso noč naj bo časopisni papir v njih. — Ručave čevlje čistiš kdaj pa kdaj z mešanico 3 delov mleka in enega dela terpentina. Vsak madež čimprej odstrani s citronovim sokom (ali z bencinom). Če so čevlji jako občutljivi, na primer, če so iz katkega usnja, jih očistiš s kašo iz beljaka in magnezije. — Lakaste čevlje večkrat osuši z mlekom, nato jih do suhega obriši in usveti s polovično čebulo. Da lakaste usnje ne razpoka, moraš v takšne čevlje večkrat utreti presno maslo ali olje. Seveda ne smeš imeti istih čevljev, enaj in krtače za svetle in temne čevlje. — Dobro je, da ne obuješ vsak dan istih čevljev, marveč obuješ danes te, jutri one čevlje. Medtem pa naj bodo čevlji, ki počivajo, na kopitu.

V mrazu

Tenka plast belega vazelina je dobro sredstvo zoper razpokane ustnice.

Ranice ob ustnicah se kmalu pozdravijo, če jih zdraviš s praškom borove kisline. Nato daš v prašek vato in previdno nekajkrat iztisneš na ranico, dokler je ne pokriva tenka plast praška. Če imaš pa ustnice same ranjene, pomočiš vato v borovo vodo, jo izžmeš in jo daš med ustnice, kjer jo pustiš nekaj minut.

Usta in grlo

sta suha v burji in te ščemi v njih. Izplakni ju s čajem iz kamelije.

Nohti

se ti v mrazu radi lomijo in cefrajo. Če si jih sleherni večer močno zdrgneš z vazelinom, ti ostanejo zdravi.

Ozeblino

Ozebljene roke in noge so velika mrdloga. Še preden si v nevarnosti, da ozebeš v roke in noge, si jih namaži s toplim laškim oljem, ki ga utiraš vanje. Potem brez dvoma ne dobiš ozeblin.

Ocvrte sardele

Osmazene in očiščene sveže sardele nekoliko osolimo in jih povaljamo v mokri ter ocvremo na razbeljenem olju, po vsaki strani samo 3 minute. Serviramo gorke ter okrasimo z limonovimi namani. Zraven maslen krompir ter solata.

Kam je šel smučar?

Naš domači zdravnik

Mlada skrb: Pravkar ste dovršili pravne študije in se mislite, če bo šlo vse po sreči, prihodnje leto poročiti. Spremlja pa vas že od gimnazijskih let glavobol. Menite, da je to v zvezi z opisanimi pojavi, ki jih opažate na sebi.

Iz vašega opisa, ki ga po vaši želji ne bom ponavljal, čeprav je naravnost šolski primer, sklepam, da niste preveč trdni, uravnovešeni. Preveč živite v tem, preveč radi se mudite v popisanih pojavih in dogodkih. Ne vrtajte neprestano po sebi! Posvetite se delu in poklicu. Vzrokov za glavobol je nešteto. Poskrbite, da se okrepite. Ko boste postali telesno in duševno bolj močni in odporni in prešli v urejeno življenje, vas bo zapustila ta nadloga, menim.

Š. I. K. R.: 21 let ste stari. Lansko leto ste zboleli za tuberkulozno vnetjem trebušne mrene. Zdravili ste se vse leto. Večkrat so vam vzeli vodo iz trebuha. Obsevali so vas z rentgenovimi žarki in s kremensko lučjo. Zdravili ste se na morju. Ker se je voda še vedno nabirala, ste privolili v operacijo, pri kateri so vam odstranili velikansko cisto, ki je izhajala iz desnega jajnika. Ker sta bila oba jajnika po tuberkulozi močno razvejana, so vam jih odstranili. Vedeli ste le toliko, da postanete s tem neplodna. O duševnih motnjah, ki nastopajo pri takih ljudeh, pa ste zvedeli šele sedaj iz knjig. Vprašujete, če tudi vas lahko kaj takega doleti v tej starosti.

Pravni nasveti

Zakonec. Nesrečna je postala dekle takrat, ko je obljubil vojaka verjela, da jo bo vzel, in ni pomislila na to, da se smajo poročiti vojaki le s privoljenjem svojih predpostavljanih, in da smatrajo ti dekle z nezakonskim otrokom za nemoralno osebo in da svojim podrojenim vojakom takih zakonov navadno ne dovolijo. Otrok dobi ime in državljanstvo po nezakonski materi. Mati naj od očeta zahteva preživnino za otroke. Če jo oče plačevati, bo to najboljši dokaz za to, da sploh niti sam ne misli resno, da bi mater poročil. Zato naj mati pri svojem domačem sodišču predlaga, da roditelje naloži očetu plačilo primerne preživnine. — Mešane zakone načelno odsvetujejo vsakemu. Priporočamo, da se v tej vaši stvari posvetujete z domačim dušnim pastirjem, ki pozna vaše domače razmere in vam bo vedel prav svetovati.

Idealna ljubezen. P. A. P. — Pet let je trajalo ljubavno razmerje med vami in vašo izvoljenko, ki je bilo povsem nedolžno. Oba sta imela namen, da se res poročita. Ker pa je izvoljenka postajala ljubosumna, se je vaša ljubezen ohladila in razmerje ste pretrgali ter se hočete poročiti z drugo. Prva izvoljenka vam pa grozi s tožbo, če bi vzeli drugo, češ da je samo zaradi vas zamudila druge prilike. — Medsebojna obljuba, da se bosta poročila, nima nobenega pravnega učinka. Niti vi, niti vaša zaročenka nista zaradi take obljube upravičena drug drugega k poroki pristiti. Če vaša zaročenka ni dala utemeljenega razloga za razdor vajinega razmerja, ima pravico od vas zahtevati povračilo dejanske škode, ki jo je utrpela n. pr. s tem, da si je pripravljala balo in pohištvo, češar kot samica ne potrebuje. Zato, da je zaradi vas zamudila boljše ponudbe, pa ne more zahtevati odškodnine.

Razdrtje razmerje. J. K. S. — Od vas sedaj zaupšeno dekle ima pravico zahtevati odškodnino in izgubo dobička za to, če dokaže, da je bila zapeljana k izvenzakonskemu občevaranju le zaradi vaše obljube, da jo boste poročili. Vi se ne boste mogli izgovarjati s tem, da ste šele v zadnjem času zanesljivo zvedeli, kakšna je bila ona pred leti. Ker je trajalo razmerje 7 let, bo ona smela zahtevati za odškodnino pač tak znesek, ki ji bo tudi še sedaj pripomogel do novega ženina in s tem do življenjske preskrbe, ki ste jo vi poprej s svojimi ljubljami ženitve obetali.

Komu gre plačilo? I. P. Se. in I. M. P. — Naročili ste lansko leto od neke dunajske trdnice perilo, ki ga plačujete v obrokih. Junija meseca letos ste dobili sporočilo od trdnice, da je svojo terjatev odstopila neki pariški firmi, kateri morate plačati preostali dolg. Avgusta meseca ste pa dobili obvestilo od državnega komisarja dunajske trdnice, da morate nadaljnja plačila poslati po njegovi odredbi, in da ne prizna odstopa terjatev pariški firmi. Vprašate, komu ste dolžni plačilo. — To vprašanje je sedaj postalo sporno. Rešilo se bo s pravdo, ki jo bosta morala dunajski komisar in pariška firma med seboj začeti. Ker se tedaj dva potegujeta za vaše plačilo, je to zadosten razlog, da vsakokratno mesečne obroke ali pa tudi ves preostali dolg naenkrat založite na domačem okrajnem sodišču, in sodišče oba upnika o tem obvesti. S tako položbo denarja pri sodišču ste se vi oprostil vsake odgovornosti nasproti upnikom.

Razočaranje. K. H. L. — Neki ločenec vas je zapeljal tako, da ste resno začeli misliti na poroko. V ta namen ste prestopili z ločenec vred v drugo vero. Čez nekaj mesecev, ko ste medtem zaradi pričakovane poroke pustili službo, ste pa dognali, da ima ločenec, in da je tudi skozi več let imel znanje z drugo žensko. Sedaj, ko vas je spravil v sramoto, v drugo vero in ob službo, pa je izjavil, da vas sploh ne poroči. — Zalostna je vaša usoda. Veliko gorja ste si nakopali zaradi vaše lahkovernosti. Držali bi se naukov, ki ste se jih učili v šoli, namreč da le smrt razveže zakon, pa bi vam bila prihranjena taka sramota. Zapeljalva lahko tožite za vso škodo, ki vam jo je napravil zaradi zapeljevanja. Taka tožba zastara v treh letih. Zaradi sramote, ker ste prišli ljudem v zasmeš, pa ne morete zapeljivca tožiti zaradi žaljenja časti, kot bi to radi.

Zarubljena obleka. »Hotel Makarske« — Od izvršbe je izvzeta obleka, ki je zavezanec neizpolnil potrebnega. Potreba obleke pa je odvisna od poklica, ki ga zavezanec izvršuje. Če se vam zdi, da vaše službe ne morete opravljati brez praznične obleke, pojdite k sodniku in zahtevajte, da se vam pusti zaradi vaše službe še tretja obleka. Proti odločbi izvršilnega sodnika se lahko pritožite na okrajno sodišče. Seveda morate pa že izvršilnemu sodniku utemeljiti potrebo do tretje obleke. Prav tako se lahko pri izvršilnem sodniku pritožite

Kakor znano, so jajniki žleze, ki izločajo svoje izcedke naravnost v kri. Izcedki krožijo s krvjo po telesu in uravnavajo njegovo spolno rast in razvoj. Če te žleze prenehajo delovati, bodisi, da jih umetno onemogočimo, n. pr. z obsevanjem z rentgenovimi žarki, ali pa jih bolezen toliko prizadene, kakor na pr. v našem primeru, se pokazuje posledice. In to so tem hujše, čimprej se to zgodi. Rast maternice zaostane, čišča izostane. Prav tako zaostane v rasti in razvoju zunanji spolni znaki. Če pa se zgodi to v poznejši dobi, ko so se že razvili zunanji spolni znaki in notranji organi, pa nastopajo motnje, ki so slične naravnemu. Take žene se zdijo, postanejo nerazvorne, krvni pritisk se jim poveča, kri valuje po telesu, potijo se, šumi jim po ušesih. Polasča se jih duševna lenivost in nezanimanje. Omiliti pa moramo te nadloge z zdravili, ki vsebujejo snovi, ki jih dobimo iz jajčnikov.

I. V. K. p. D. Lahko ste popolnoma mirni. Ne bo imelo nobenih hudih posledic. Pustite, kakor je zdaj, naj se samo razvije. Drugič pa sami pazite in izberite, pa bo najboljša. Oglejte si v kaki knjigi (priporočam: Dr. Breclj, »Tajne življenja« — izšla je v Mohorjevi založbi) Mendeljeve zakone.

V. J. M. Srbenje na neimenovanem mestu povzroča zlata žila, glište, ekscemi, spremembe na žlezah, prostati itd. Rudečih picic si ne morem prav predstavljal, zato ne vem, kaj bi z njimi. Svetujem, da se obrnete na zdravnika.

proti neprimerni hrambi zarubljenih oblek. Če je ena izmed zarubljenih oblek last vašega sina, druga pa je last vaše žene, ki vam jo je le posodila, potem sta ta dva upravičena, da zarubljeno obleko izločujeta. Najprej morate zahtevajočega upnika opozoriti, da je zarubljena obleka njuna last in ponuditi tudi dokazila zato: priložiti naj prepise računov z navedbo priči. Če na to opozorilo zahtevajoč upnik ne bi izvršil ustavit glede teh oblek, bosta morala vaša žena in vaš sin s tožbo uveljaviti svojo pravico do teh oblek.

Kmetijski dolžniki. I. M. Imate več dolžnikov, katerih dolгови izvržajo iz nakupa blaga pri vas. Dolžniki so večji in manjši posestniki, vendar so vsi boljše situirani kakor vi. Vprašate, kakšne obveze imajo ti dolžniki napram vam in če morajo dolg v celoti poravnati ali se jim zniža? Kaj bi napravili z onimi, ki vam ničesar ne plačujejo. — Na podobna vprašanja smo že večkrat odgovarjali. Dolгови, ki izvržajo iz nakupa blaga, se kmetiskim dolžnikom ne znižajo. Plačati jih morajo v 12 letih v enakih letnih obrokih, počenši z dnem 1. novembra 1936. Za take dolgove upnik nima pravice zahtevati obresti. Upnik je dolžan zaščitenemu dolžniku poslati obračun in obveznico po obrazcu, ki je predpisan v pravilniku o zamenj dolžniških listin z novimi obveznicami. Obveznice in obračun mora upnik poslati dolžniku potem občinske uprave, ki ji mora navedene listine izročiti v dveh izvodih. Občinska uprava izroči po en izvod obveznice in obračuna dolžniku v 15 dnevih in ga pozove, da v 15 dnevih obveznico podpisuje ali pa pove svoje prigovore. Ko dolžnik obveznico podpisuje, jo občina izroči upniku. Ves postopek je razviden iz pravilnika. Spore o obstoju, višini in izvoru dolga ima rešiti sodišče. Ako ste postopali po pravilniku o zamenj dolžniških listin, pa vam dolžniki ničesar ne plačajo, izgube zaščitite. Tedaj boste lahko izločili ves dolg. Po uredbi dolžniškimetne ne uživajo zaščite, če so v boljšem gnetnem položaju od svojih upnikov. Ob sporu odloči za dolžnika krajevno pristojno okrajno sodišče.

Denar v posojilnici. M. B. Če je hranilnica pod zaščito, vam je dolžna izplačevati vlogo po odobrenem odplačnem načrtu. Koliko vam sme izplačati po tem načrtu, boste zvedeli v posojilnici sami.

Služba pri policiji ali pri pošti. Z. S. Za službo pri policiji je treba vložiti prošnjo pri banski upravi. Za službo pri pošti pa pri poštnem ministstvu.

Plačevanje obrokov kmetijskega dolga. S. A. M. Vprašate, ali bo treba tretji obrok kmetijskega dolga plačati v predpisanem roku, ali pa bo Privilegirana agrarna banka počakala na plačilo? — Tretji obrok kmetijskega dolga je bilo treba plačati dne 1. novembra 1938. Le navedena banka vam lahko pove, če bo zamudnike čakala in kako dolgo.

Solastnina hiše. F. T. T. — Vsak solastnik uživa toliko pravice, kolikor mu gre v razmerju njegovega solastninskega deleža. Pristanek redne uprave in uporabe skupne imovine odloča večina glasov, ne pa oseb. Na pr. solastnik do tri četrta ima 3 glasove, solastnik do en četrta ima le en glas. Če ima hiša dva solastnika, ki sta vključena vsak do polovice lastnine, imata oba solastnika enake pravice. — Če je žena solastnica hiše z možem, pa velja pravna domneva, da je žena prepuščila upravo svoje polovice hiše svojem možu kot zakonitemu zastopniku, tako dolgo, žena temu izrecno ni ugovarjala.

Prepoved obremenitve in odtujitve. F. Z. — Oče vam je izročil posestvo v last z omejitvijo, da

brez njegovega dovoljenja ne smete posestva niti obremeniti niti odtujiti. Pozneje je oče dovolil enemu izmed vaših upnikov, samo obremenitve. Vprašate, če sme upnik zahtevati prisilno prodajo — Vi ste le omejeni lastnik posestva: z očetom skupno pa popolnoma lahko razpolagate s posestvom. Čim ee je vaš upnik s privolitvijo očeta vključil na vašem posestvu, bo smel ta upnik v poplačilo svoje terjatve zahtevati tudi prisilno dražbo posestva. — Če je sodišče dovolilo še drugemu upniku, brez privolitve vašega očeta, vključbo na posestvo za vaš dolg, ba ta upnik lahko uveljavil svojo pravico šele po smrti vašega očeta, ker tedaj ne bo več imela očetova prepoved obremenitve in odtujitve nobenega učinka.

Izbris dejanske neobstoječih vključenih terjatev. I. Z. C. Na posestvu, ki ste ga prevzeli po očetu, imate 3 vključbe v korist oseb, ki so že pred leti umrle. Vprašate, kako bi dosegli izbris teh postavk. — Svetujemo vam, da zahtevate od dedičev teh oseb izbriane pobornice. Če so dediči teh oseb nepoznani, morate pač proti zaenkrat nepoznamim dedičem vložiti tožbo na ugotovitve, da so vključene zastarne pravice zaradi zastaranja ugasnile. Za te nepoznane dediče bo sodišče na vaš predlog imenovalo skrbnika. Čim ba sodbna poravnana, boste na temelju iste lahko predlagali izbris vključenih zastarnih pravic.

Medicinec. A. M. M. — Pogoji, pod katerimi državna uprava omogoča dijakom visokošolski študij, niso vselej enaki. Po potrebi razpisuje v ta namen od časa do časa posebne štipendije, in je v teh razpisih tudi razvidno, kakšne obveznosti da morajo sprejeti študenti. Če in za katero stroko bodo v bodočem letu razpisane štipendije, ne vemo. Glede pogojev lanskega razpisa se lahko informirate pri vojaškem okrožju.

Popravilo in zdravljenje zob. F. F. — Pojdite k najbližjemu uradovemu zobnemu zdravniku vaše blagajne, ki bo ugotovil stanje vaših zob in vam povedal, če in kakšen prispevek boste morali sami doplačati. Ta prispevek je različen in so vaši podatki za določitev istega nezadostni.

Izterjevanje posojila v Dalmaciji. A. Z. Z. Če ste ugotovili, da je vaš dolžnik plačal celotni dolg na roke vašega bivšega zastopnika, ki vam tega denarja še ni izročil, niti vam dal kak obračun in na vaša pisma eploh ne odgovarja, potem vam svetujemo, da ovadite vaš primer pristojni odvetniški zbornici v Splitu, ki bo malomarnega odvetnika poudila o njegovih dolžnostih. V vlogi na odvetniško zbornico navedite tudi svojo škodo, katere povračilo naj se naloži bivšemu zastopniku. —

Davčna posvetovalnica

L. O. v Lj. — Podrobnejša pojasnila glede davčne eksekucije dobite v uredbi v zavarovanju, prislilnem izterjevanju in neizterljivosti davkov z dne 19. novembra 1928, št. 148.000, Uradni list št. 8 iz leta 1929.

M. I. v Lj. — Vprašali ste, katera podjetja je z davčnopopravnega stališča smatrati za industrijska. Pojasnila na to vprašanje nam daje pravilnik k členu 42 zakona o neposrednih davkih, ki določa: »Industrijska podjetja so ona, ki predelujejo surovine in polfabrikate s stroji redno na zalogo, toda manj po naročilih, in ki uporabljajo človeško delavno moč največ za upravljanje in nadziranje strojev.« Nadalje pravi pravilnik, da je pri rešitvi vprašanja, ali je kako podjetje industrijskega značaja ali ne, treba točno upoštevati vse v postev prihajajoče momente. Tako označuje navedeni pravilnik tiskarno za industrijsko, najsi dela samo po naročilu, če tiskarna razvija svoje posle v velikem obsegu in če opravlja svoj posel po načelu razdelitve dela in s stroji.

Po gornjih določbah pravilnika ocenjuje davčna uprava sama in samostojno, ali je kako podjetje industrijsko ali ne, ker s stališča davčne zakonodaje ni merodajna okolnost, da je konkretno podjetje vnešeno v register obrtnih, odnosno trgovskih ali in dustrijskih zbornic.

B. I. v M. — Glede obdnosti pasivnih obresti pri odmeri pridobnine je državni svet z razsodbo z dne 16. oktobra 1937, št. 34.381/35 odločil takole: Od osnovne podlage za pridobnino so odbitne samo obresti onih dolgov, ki se uporabljajo za obratovanje, dočim se obresti od vloženega (investiranega) bodisi lastnega ali tujega kapitala pri ugotavljanju davčne osnove za pridobnino ne morejo odbiti, marveč se morajo obravnavati kot sestavni del dohodkov, ki so zavezani obdavčenju s pridobnino.

Ako vaša davčna uprava ni izločila plačanih obresti iz osnove za pridobnino, morate pač vložiti pritožbo in v njej dokazati, da ste plačali obresti od obratne, ne pa od vlozene (investirane) glavnice. Ta dokaz v vašem primeru menda ne bo težak. Saj vaša investirana glavnica ni visoka, ako upoštevamo nizko bilančno vrednost tovarne, strojev in inventarja, kakor izhaja ta iz predloženih nam računskih sklepov. Ostanek glavnice je potem pač obratnega značaja.

R. Z. v Lj. — Da, samoupravne doklade, ki ste jih plačali k pridobnini, so odbitni! Tako je razsodilo upravno sodišče v Celju dne 29. maja 1937 pod št. F. 210/37.

A. N. v Lj. — Dodatni davek na skupni kosmati promet smo dobili s § 29 zakona o prora-

Vsak nima toliko denarja, da more potovati v kopališče **toda vsakdo** bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelec

onega z rdečimi srci iz

RADENSKEGA ZDRAVILNEGA KOPALIŠČA
SLATINA RADENCI

Imate tudi možnost odškodninske tožbe pred rednim sodiščem, ki jo morate vložiti tekom 3 let računajoč od dne, ko ste zvedeli za vašo škodo. Če imate pravico revnih, lahko daste tožbo na zapisanik pri domačem sodišču in obenem prosite, da se tožba odetopi pristojnemu sodišču v Dalmaciji in da se vam za razpravo postavi zastopnik revnih uradoma.

Skupni vodovod. J. F. B. — Vodovod, ki ste ga pred leti zgradili, je skupna last vseh posestnikov, ki so tedaj prispevali zanj. Popravilo tega vodovoda spada k redni upravi in zato odloča o načinu popravila in o višini potrebnih prispevkov večina glasov, ki se ne šteje po osebah, ampak po razmerju deležev deležnikov. Pri važnih izpremembah, kot je to smatrati sedaj od nekaterih predlagano elektrifikacijo, se ne more manjšina kar tako preglasovati, ampak sme manjšina zahtevati varnost za bodočo škodo ali pa izstop iz skupnosti. Če pa nočete izstopiti, naj odloči žreb, razsodnik ali, v kolikor o tem niso edini, sodnik, če naj se izvrši izprememba nepogojno ali proti zavarovanju ali ne.

Vojni invalid. L. C. J. — Stopnjo vaše invalidnosti ugotavlja za to pristojna komisija. Če z njenim mnenjem niste zadovoljni, imate pravico pri tožbi na invalidsko sodišče, odnosno na višje invalidsko sodišče v Belgradu. Odločba zadnjega sodišča postane pravomočna in nimate nobene daljše pritožbe. Upravno sodišče v invalidskih zadevah nima nobenega posla.

Izselitev. V. D. P. — Da ne boste imeli sitnosti pri prekoračenju meje, vam svetujemo, da se predhodno s točnim popisom vseh stvari, ki jih nameravate vzeti s seboj, informirate pri obeh obmejnih carinarnah. Zanesljive informacije boste prejeli tudi pri kakem špediterju ali pa carinskem posredniku.

Kmetijski nasveti

Gnojenje vinograda z umetnimi gnojili. P. M. S. — Kupili ste vinograd, ki je bil do sedaj gnojen s hlevskim gnojem. Ker pa tega nimate, bi radi poskusili z umetnim gnojem. Želite vedeti, kateri umetni gnoj je za vinograd najbolj primeren. — Dalje ne bi-li ta izprememba gnojenja škodovala trtam. — Za trte je najbolj primerno polno gnojenje, to je: dušik, kalij in fosfor. Ta rastlinska hranila jim nudite lahko v obliki apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Vsa ta tri gnojila so pa zmešana v Nitrofoskolu I., ki ga izdeluje tvornica v Rušah. To mešano gnojilo je najboljše trositi pred okopavanjem, lahko že jeseni ali spomladi, glavno je, da pride v zemljo blizu korenin; toda ne k trtnim stebelom. Ob kopi je porozati vse vrhnje, rosne korenine, da se nižje glavne korenine bolj razvijejo. S tem gnojem zagnojene trte bodo ne samo krepke poglne mladje, ampak tudi grozdje, ki bo tudi bolj sladko, kakor pričajo izkušnje. Da bi taka izprememba škodovala trtam, ni verjetno, ampak nasprotno, samo koristila jim bo, kajti hlevski gnoj ne vsebuje vseh hranilnih snovi v zadostni množini, ampak malo ima zlasti fosforne kisline, ki jo je v Nitrofoskolu dovolj. Vzlic temu pa ni umestno neprestano gnojiti s tem gnojilom, ampak po tem redu: 1. in 3. leto z Nitrofoskalam, 5. leto s hlevskim gnojem, ki dá vinogradni zemlji sprstenino in potrebne talne bakterije. Prav lep uspeh boste dosegli, če potrosite na 1000 trt 100 kg Nitrofoskala I. ter ga pri prvi kopi kolikor se da globoko podkopate.

Nepremočljive plahste za vozove. I. K. G. — Iz vreč od kristalnega sladkorja, ki so zelo goste, bi si radi napravili nepremočljive plahste za pokrivanje voz itd. Želite vedeti, s kakšnimi kemikalijami naj vreče »inpregnirate« — namažete, da postanejo nepremočljive. — Nepremočljive odeje za vozove napravljajo na več tehničnih načinov, izmed katerih hočemo nekatere tu popisati. Prav enostavnega sredstva pa tu še ni, zato ne vemo, če se boste mogli s temi nasveti okoristiti, ker je za to treba primernih tehničnih pripomočkov. — Prvi način: Raztopite 635 kg karnauba-voska; v tej raztopini raztalite 0,57 kg stearinovo-kislega aluminija, dodajte 254 kg temnega mineralnega in ravno toliko bombažnega olja, končno še 635 kg kostnega črnega prahu. Vse to dobro zmešajte. Ko se to nekoliko ohladi, primešajte še 254 kg smolnega cveta. S to zmesjo namažite vreče in postale bodo nepremočljive. — Drugi način: Raztopite 50 delov zdriza v 75 delih glicerina in v 150 delih vode ter dodajte 0,5 delov salicilove kisline, raztopljene v vinskem cvetu. To zmes pred uporabo raztopite ter ji dodajte 15 delov kalijevega kromata. — Tretji način: V 100 delih vode raztopite s segrevanjem 4 dele boraksa in 4 dele pepelike ter temu dobro primešajte 100 delov natronovega vodnega stekla. — Tu imate tri recepte za napravo nepremočljivih vreč. Vaša stvar je, katero hočete preizkusiti.

Naš živinozdravnik

K. F. Š. Sv. A. S. g. Bolezen, ki jo ima vaš konj, se imenuje »flegmone«. Ker o tej bolezni še nisem poročal v »Slovenec«, vam jo bom natančneje opisal. Flegmone imenujemo vsako akutno, nalezljivo vnetje rahlega vezivnega tkiva, n. pr. podkožnega, medmišičnega, pod sluzno kožo in na drugih mestih. Po tem razlikujemo tudi subkutano, intermuscularno, submukozno in druge flegmone. Ona je lokalna ali pa difuzna, lokalna se nahaja na mestu izvira, druga se pa razširja v enem primeru hitreje, v drugem počasi.

Po vrsti povzročiteljev razlikujemo Phl. streptococellia ali pa Phl. staphylococellia. Obe sta pa gnojne vrste za razliko od septične, pri kateri imajo glavno vlogo bacili perečega ognja ali pa vodenične oteklina. Bolezen se začne vedno s kako rano, četudi jo zaradi dlakavosti kože pri živalih težko najdemo, posebno če je rana prav majhna.

Flegmona ni neka posebna bolezen, temveč samo posebna oblika bolezni, ker se njeni povzročitelji najdejo tudi drugod. Pri ljudeh so se našli še drugi povzročitelji flegmone. Brez posebnega zunanega povoda nenadoma oteče nogo od kolena pa včasih vse do kolena, ali pa do ramena. Spotetka je noga čutili na pritisek ko testo (oedema) ali že v naslednjih dneh se oteklina razširi in postane trda, robata. Oblok je toplejši in navadno tako močno boli, da konji pri dotiku bolnega mesta stekajo in nogo tako visoko vzdignejo, da skoro padejo. Šepanje nastane zaradi natezanja u-

nanje kože. Pri taki flegmoni ni oteklina mezojih žlez in srkalice, pa tudi ne vročice. Potek odvsi od vrste povzročiteljev in njih moči pa tudi od naglosti nastopa. Navadno se flegmone, ki so od streptococca, hitreje širijo od onih, kateri so vzrok staphylococci. Septične vrste končajo navadno s smrtno, pri gnojnih vrstah pa le redko nastopa smrt.

Reserpcija ni redka. Ko popuščajo bolečine, se zbere tekočina v zankah tkiva. Okrogle stanice potujejo deloma nazaj v mezojvni ali krvni tir, deloma razpadejo pa se resorbirajo. Često ostanje pri takem izhodu še več časa motnje obloka limfe ali krvi, tako da noge v hlevu otečejo pri boji pa postanejo zopet tenke.

Dostikrat nastopa gnojenje; če je bolezen površinska, potem je potek srečen; če je pa v globokih slojih, potem pride tudi do splošne okužbe ali pa najde gnoj svojo pot v razne votline telesa (sklepe, trebušno votlino, ovojnice tetiva) in tedaj nastopajo težke komplikacije.

Pri gnojni flegmoni, katero navadno najdemo pri konju, natančno očistimo dotično nogo s toplo raztopino liquor aluminae acetice (3—5%). Na nižjih delih noge napravimo tople kopeli in ju tudi zavijemo z alkoholom. — Toplina pospešuje ozdravljenje, mraz poveča bolečine in podaljša bolezen. Gibanje pomaga. Če se naredijo turli, je treba uporabiti nož, seveda to napravi strokovnjak. Tudi rivanol intravenozno 1% serum proti streptococcum uporablja samo strokovnjak.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 8. januarja 1939

Sveta Družina na begu

V temnem gozdu je živel strašen razbojnik, ki je napadal popotne ljudi, da jih je moril in plenil. Za njega dni je naneslo, da je morala sveta Družina bežati v Egipt prav po tem gozdu. Zaradi tega razbojnika pa so se seveda vsi silno bali vrniti vanj. Dolgo so potrti ugrabili, ali naj bi šli po poti na desno, ali po poti na levo. Pot na desno se je vila med gostim jelševjem in mimo razbojnikove hiše. Pot na levo je bila v gostjavu in med prepadi; kaj lahko bi jo zgrešili in zašli.

Sveti Jožef in Devica Marija z Jezuškom so se izročili v voljo božjo in pogumno stopili v goščavo.

V gozdu se je že mračilo in od zemlje je puhtel mraz. Božjega otročka je zeblo in žalostno je pojokoval v materinem naročju.

Zato je Devica Marija sedla pod drevo, da bi ga utišala. Ko ga je dojila, je kanilo nekaj kapljice mleka na osat, ki je rasel ob njenih nogah. Od tega so mu na listih ostale bele pege in še danes mu pravijo, da je bodljak Device Marije.

Čedalje bolj se je temnilo. Strašno bi bilo ostati v gozdu čez noč.

Razbojnik, ki je ob poti prežal na popotne ljudi, je zaslišal iz goščave človeške glasove in se nameril tjakaj. Plazil se je zgrbljen liki roparska zver, ker je menil, da se mu ponuja prilžnost, kakršne si je želel.

Imel je gorjačo, ki se je že tako navzela krvi, da je bila skoraj črna. A tokrat jo je komaj, komaj zadel na rane. Bila je težja ko kdajkoli prej.

Pogledal je predse in uzri tako svetlobo, da ga je v očeh zasčemelo. Pogledal je znova in videl razločno in jasno, da so trije meseci svutili onod, kjer je počivala sveta Družina.

V grmčevju je ugledal Devico Marijo z Jezuškom in Jožefom, vse tri nadložne, premirne in od dežja premočene.

Hočel jih je vprašati, odkod so se vzeli in kam se namenjeni. Toda ustnici sta mu odrevelni, da ni mogel nič reči. Ves iz sebe je levil kakor divja zver, ki se je na lepem ujela v past. Niti prestopiti si ni upal.

Po neslišani zapovedi je kar primrznil k zemlji in se ni mogel ganiti. Obstati je moral v spoštljivi oddaljenosti, ker zaradi svoje malopridnosti ni bil vreden, da bi se približal božjemu Detetu.

Izprevidel je, da se ne sme dotakniti ne žene ne otroka in ne moža. Nekaj mu nikakor ni pustilo naprej do njih. Troje mesecev nad njihovimi glavami ga je določno napominjalo, da nima pred seboj navadnih ljudi, ki bi jim mogel s svojo gorjačo storiti kaj hudega.

Na lepem ga je vsa krvočnost minila. A še vedno je gledal sila černo, ker mu je bilo za malo, da si ni upal nadnje.

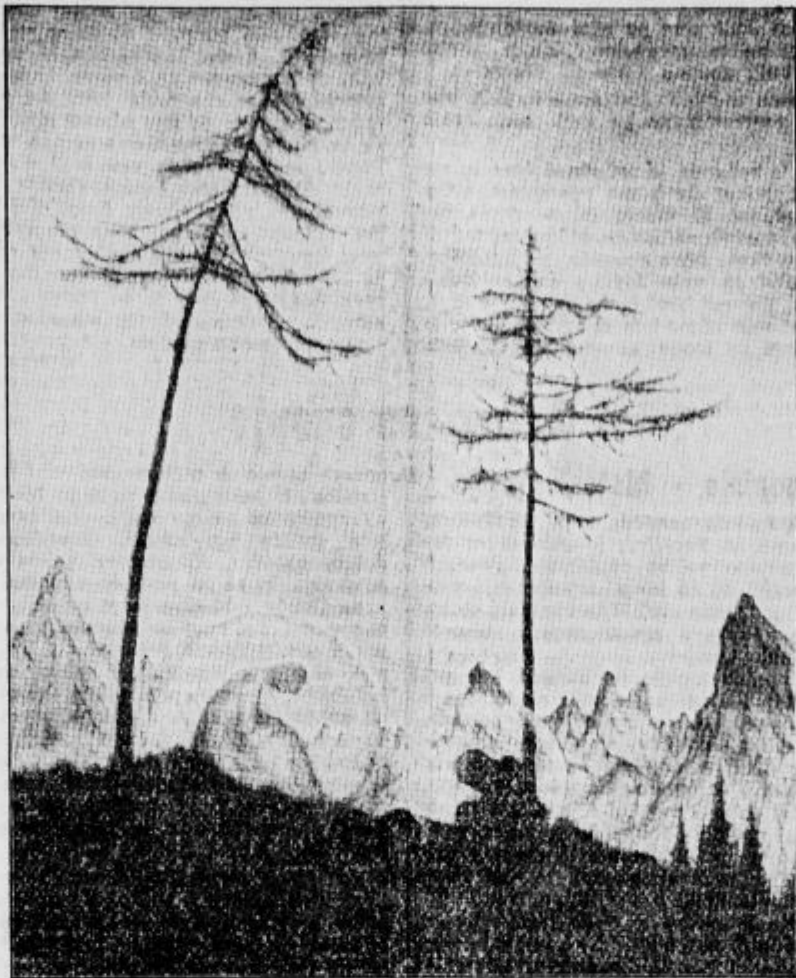
»Kako morete v tem slabem vremenu prenočevati v gozdu?« jih je neprijazno vprašal, ko se je kolikor toliko opametoval. »Tamle ob poti za jelševjem je moja hiša, tja pojdite prenočevati.«

Devica Marija je torej šla z Jezuškom in s svetim Jožefom v razbojnikovo kočjo. Njegova žena jih je sicer nekam čudno pozdravila, a nazaj v noč jih ni spodila.

Ker pa je bila sama mati, se ji je zasmilil otrok v ženinem naročju. Pogled njegovih oči ji je segel v srce. Vedela je, da jih je njen mož samo zato poslal v svojo hišo na prenočevanje, ker jih je namerjal ubiti. Zategadelj si je premislila in jim svetovala:

»Ljubi moji, pojdite rajši od tod, dokler imate čas za to. Nikar si ne želite, da bi ostali čez noč pri nas. Moj mož je razbojnik. Ko se vrne iz gozda, vas bo zadržno ubil.«

Toda Devica Marija jo je pomirila in ji rekla, da se ji ni treba bati zanje, ker je z njimi Bog. V tem je pri peči zagledala banjico. Prosila je, da bi smela Jezuska še skopati, preden bi legla počivati. Ko ga je kopala, je zapazila, da razbojnikova žena čudno žalostno pogleduje na svojega otroka v zibki. In rekla ji je, naj če ona svojega

malega prinese v banjico, da se bo kopal skupaj z njenim Jezuškom.

»Ne, tega ne morem storiti,« je odgovorila razbojnikova žena Devici Mariji, »moj sinček je po vsem telesu garjev. Ne gre, da bi se kopal z zdravim otrokom.«

A mati božja ji je vseeno velela, naj ji poda grintavega fantka. Sama ga je položila v banjico k svojemu Jezušku. Kakor hitro ga je občila voda, ki se je v njej kopalo božje Deto, so mu hipoma izginile gnusne garje in ognjena uljesa so se mu zacelila.

Čudež je tudi v razbojnikovi duši zdrnil vest. Za ozdravljenje bi bil Mariji rad dal zlata in srebra, kolikor bi ga hotela. Pa se ji je le solznih oči zahvaljeval, ker se je spomnil, da so vsi zakladi sveta ničevni in da se je treba Bogu

drugače zahvaliti. Zavedel se je, da se mora v zahvalo odpovedati grehom in se skesanega srca zaobljubiti Detetu, ki je prišlo na svet odrešit ljudi duhovnih uljes. Grešni človek se je tudi zaresno spokoril.

Jezusček pa je z naročja Device Marije rekel razbojnikovemu fantku: »Skupaj sva se kopala in skupaj bova umrla.«

Res se je zgodilo tako. Zakaj razbojnikov sin ni sledil zgledu spokornega očeta. Ko je odrasel, se je spajdašil z malo vrednimi ljudmi. Kljub temu, da ga je oče opominjal in svaril, je zašel s prave poti.

Tistikrat, ko so prišli Kristusa, so ujeli tudi njega in ga zaradi njegovih hudodelstev križali

Zima na Japonskem

Tuji pravijo, da je Japonska dežela sonca in češnjevega cvetja. To pa zato, ker potujejo izveštine samo po vzhodnih in južnih krajih, kjer je podnebje vse leto milo. Na severozahodni obali pa so zime dolge; sneg čisto pokriva zemljo od decembra do marca ali aprila.

V pokrajini Echio, kjer sem doma, se je zima po navadi začela s hudimi snežnimi meteži. Snežilo je na gosto in neprenehljivo, da so se skoraj videla iz snega samo še okrogla kopasta stena slamatih streh. Kuliji v velikih, pletenih, dežnik podobnih slamatih in s slamatami preko ramen so začeli odmetavati sneg in delati po cestah gazi. Snega pa niso odstranili; vsi zimo se je v dolgih stolpastih kupih dvigal visoko nad hišna stena. Kuliji so vsakoli v kupe stopnice, da so kasneje kdaj pa kdaj odnašali na vrh novi sneg. Otroci smo se radi spenjali po njih in tekali po teh vrhovih. Marsikdaj smo se tamkaj igrali; šli smo se včasih viteze, ki rešujejo zasneženo vas, včasih pa divje razbojnike, ki se ji kradma bližajo, da bi jo napadli.

Se bolj pa smo bili otroci razvneti v času, malo preden je zapadel sneg in ko se je vse mesto pripravljalo na zimo. To je vselej trajalo več tednov. Tedaj smo na poti v šolo in nazaj grede dan za dnem zdaj tu zdaj tam postavili, da smo opazovali kulije, ki so občestne kipe in oltarčke zavijali v slamo. Tudi kamene svetilke, drevje in grmčevje po vrtovih so omotali s slamo; celo zunanje etene templjev so zavarovali z rogoznic, ki so jo pritrdili ali z bambusovimi vitami ali z veliko mrežo iz slamatih kit. Ceste so bile veak dan drugače. Ko so bili napovedani pokriti tudi veliki levi ob tempelskih stopnicah, smo v mestu čudnih slamatih sotorov različnih oblik in velikosti čakali na sneg, ki nas je imel zagrebsti za tri ali štiri mesece.

Velike hiše so imele večinoma slamatne strehe s širokimi napušči. Strehe občestnih prodajalnic pa so bile krste s skodlami in obtežene s kamni, da bi se spomladi ob talnem vremenu ne udrali z njih zagrebi snega. Stalno prekrite peš poti ob hišah so za zimo ogradili z deščenihi stenami, ki so imele z oljnim papirjem izdelane lince. Tako so nam iz hodnikov napravili lope, kjer smo tudi v najhujšem vremenu hodili po mestu zavarovani pred vetrom in snegom. Znotraj je bilo somračno, a ne temno, saj svetloba dobro proseva sneg. Še na vogalih, kjer smo prečkali ceste po snežnih predorih, je bilo toliko svetla, da smo razločili večje pismenke. Tamkaj sem se med potjo iz šole domov dostikrat učila šolskih nalog in si umisljala, da berem kakor starodaven učenjak modrijan pri snežni svetlobi.

Doma sem ob dolgi zimski večerji rada šla v poselsko sobo gledat, kaj delajo, in poslušat povesti. Kakšnih sedem let mi je bilo, ko sem nekega večera tekla tjakaj po zvezinem predišju in zaslišala govorjenje kulijev, ki so s strehe metali sneg. Tega navadno niso delali v temi; a zdaj je stal na strehi očetoval osebni služabnik Jiya, se prepiral s prvim kulijem in tiščal svojo, da morajo delo opraviti do konca še ta večer.

»Če bo kar naprej takole melo,« sem ga ališala reči, »se bo streha udrla pod snegom, če preden se bo zdanilo.«

Neki kuli je zagodel, da bo vsak čas treba k opravitu v tempelj, aker je tudi mene opozorilo podmolčko zvonjenje tempelskega zvona, ki je že vabil. A obveljala je Jiyeva in moške so nadaljevali s delom. Zelo sem se čudila, da si je kuli upal ugovarjati Jiyevevu povelju. Pa moji otroški pameti je bil Jiya poseben vrste človek, ki je imel vedno prav in čigar beseda je bila enakana postaviti. Zelo sem ga pač epotovala zaradi njegove modrosti, a vseeno tudi od srca ljubila. Saj ni bil nikoli tako zaposlen, da bi mi ne utegnili splesti slamatne punčke, če sem sedela na kamnu na vrhu in gledala, kako je kaj delal.

Poselska soba je bila zelo velika. Na tleh, ki so bila na pol opažena s podnicami, so bile razmetane storje; onod so predli, žrnjili in opravljali druga gospodinjstva dela. Druga polovica tal je bila iz trde ilovice in tam so se ukvarjali s delom, ki je bilo bolj nerodno in ne posebno čedno. Sredi sobe je bilo v tla vdolano in z ilovico zamazano ognjišče, poleg pa košara z drvmi. Nad ognjiščem je z bruna v stropu visela veriga, da so nanjo občasno razno kuhinjsko orodje. Dim je uhal skozi odprto sredi strehe, ki je bila pokrita s posebno strešico, da bi ne deževalo noter.

Ka sem stopila v prostorno sobo, je vse šustelo od dela, zgovaranja in smeha. V kotu je mlada dekla žrnjila riž za jutrišnje cmoke, druga je iz starega kimona narejala vatirane brisavke. Tretja in četrta sta sedeli in ravnali fižol, malo v stran od drugih pa je sedela moja pestunja Iši in z ročico poganjala kolovrat.

Vsi so me glasno pozdravili, ker so se vsi zvečeli obiska Etsu-bo same, kakor so me imenovali. Nekdo mi je brž prinesel blazino, drugi je vrget na ogenj perišče posušenih kostanjevih lupin. Vselej sem pač rada gledala, kako je žarelo kostanjevo lupinje, kadar se je žerjavilo, tudi zdaj sem precej postala in se zagledala vanj.

»Tu sem pojdi, Etsu-bo sama,« me je vabil prijazen glas.

Klicala me je Iši. Prosedla je na storjo in mi prepuštila blazino. Ker je vedela, kako rada vrtem kolovrat mi je dala v roke kosom bombažaste prediva, a preko je varno držala še svojo rako. Še zdaj kdaj občutim rahle potepljaje niti, ki mi je polzela med prsti, ko sem vrtila veliko kolo. Najbrž sem spredla zelo skrotičeno nit. Iši-nomu predenu na srečo pa je kmalu prišel v poselsko sobo še Jiya in zagledala sem se vanj. Potegnil je storjo na trdo ilovico in že je stegnenih nog sedel na njej in s preti na nogah konec vrvi, ki jo je spletal iz riževе alame.

»Jiya san,« je zaklical Iši, »častitega gosta imamo!«

Jiya me je precej pogledal, se mi sunkoma smešno poklonil preko napete vrvi in dvignil na vrvice navezan par slamatih čevljev, da so zabingljali pred menoj.

»Oj!« sem vzklíknila, brž poskočila in etekla po ilovnatem podu k njemu. »Ali so zame? Ali si jih res že naredil?«

»Že, Etsu-bo sama,« je odgovoril in mi položil v roke par majhnih slamatih čevljev. »Izdelal sem ti jih pa tudi ravno pravi čne. Saj kaže, da bomo dobili toliko snega, kolikor ga letos še nismo imeli. Ko boš šla jutri v šolo, jo boš lahko ubrala kar po bližnjici čez potoke in polja. Potov tako ne bo nikjer.«

Kakor po navadi je Jiya tudi tokrat prav napovedal. Drugi dan bi ne mogla v šolo, če bi ne bila imela čevljev za v sneg. Tudi streho nam je rešil, ko je bil tako troljav s kuliji. Še preden se je zdanilo, smo imeli skoraj dva metra novega snega po gaze in pavrh sneženih hribov na cestah.

(Angleško episala japonske pisateljica Etsu Inagaki Sugimoto)

Iz strahu

Ko sem spoznal gospoščico Fanf, je imela že aive lase. Bila je stara dama, ki je sedela pri oknu in šivala, ali pa je pri peči brala. A troje, četvero fotografij v salonu mi je povedalo, da je bila nekoč vprav očarljiva ženska. Rad sem gledal v njene oči, ki jih resnoba življenja ni oropala otroške nedolžnosti. Nasmehnila se mi je v zadregi, rekoč, da je bila zmeraj romantične narave. Med pogovorom je večkrat navajala imena daljnih mest in dežel, kakor: Ceylon, Borneo, Kairo, Stockholm, Atene.

»Čudovito,« sem dejal nekega dne, »govorite o teh krajih, kakor da bi bili zares že tam!«

»Saj sem tudi bila,« je odvrnila s tihim smehljajem. »Mnogo sem potovala — kar tri leta skupaj — potem pa je bilo končano...«

»Zakaj pa?« Prav nič nisem slutil, da je bila to zgodba njenega življenja, ki sem jo vprašal po njej.

»O, saj ni nič posebnega,« je dejala. »S tremi besedami bi bilo vse povedano... Pomislite na to, da sem bila s svojimi tri in dvajsetimi leti, kot sirota in dedinja precejšnjega premoženja, pač vabljiva mladenka za možitev. Zares mi ni nedostajalo snubcev, to lahko mirno rečem, ne da bi se hvalila, in reči moram, da niso bili vsi nesebični. Poslušala sem tega, nisem bila gluha spriču onega, vsi so mi bili v veselje. Niti malo nisem mislila na to, da bi si bila izbrala katerega od njih — takrat še ne. A vprav to je bila nemara moja napaka — napaka poštenega dekleta: hotela sem to opojnost, da so me snubci obkrožali, uživati čim najdlje. Saj mi je bilo to le takrat dano; saj sem vedela, da tega užitka ne bo več, čim bom omožena. In dejala sem si: »Da bi si enega izbrala? Saj imam še dovolj časa za to!« Nisem vedela, da je bilo že takrat prepozno.

To sem nenadoma razumela nekoč, ko mi je rekla prijateljica: »Enega plesalca bomo pogrešali. Kristijan Lapsi se je predvčerajšnjim vkrcal za v Južno Ameriko.« Smejal se mi bošete, če vam prav tako, kot je v romanjih, povem, vendar sem prepričana, da je pravilno: Spoznala sem, da je ta Kristijan Lapsi vzel moje srce s seboj na pot... Poslušala sem ga bila, misleč, da ga ne poslušam drugače kot druge; mislila sem, da sem mu, kakor drugim, dala le roko v poljub, žarek pogleda evojih oči; pa je bilo le moje srce, ki sem mu ga bila dala.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vsi vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček račune. Belgija: št. 30/4-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: številka 1458-64, Ned Dienst; Luksemburg: številka 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Mislím, da človek občuti isto, če mu nenadoma kdo umrje, recimo oče, mati, sestra. Dotlej nisi vedel, da si jih tolikanj ljubil. Nenadoma pogrešaš njih besede, izgubiš ravnotežje; šele tedaj spoznaš, kako zelo so ti bili potrebni. Vse moje mladostno veselje do življenja se je na mah zrušilo. Ostal mi je strašen, črn, dušev dim! Vsi moji čestiteli so se mi priskutuli. A Kristijan? Ali se bo vrnil? Nikakor: odpotoval je v Južno Ameriko, da bi se ondi stalno naselil. Pa bi mu mogla vsaj pisati? Tudi ne; saj ni nihče vedel, ali se je odpravil v Brazilijo ali v Argentino.

V nobeno družbo nisem šla več, vrata moje hiše so se zaprla. Da bi imela mir, sem dejala, da sem zbolela. Ali ni to, da si nesrečen, zares bolezen? Sama sem se prestrašila svojega gorja. Dejala sem si v pomirjenju, da bo časoma že prešlo. Vendar — prešlo ni. Žalost za Kristijanom ni minila; glodala me je in sem slabela.

Mogoče je bil pogled na hišo, ki je bil vanjo prihajal, na sobe, kjer sva plesala, na vrtove, koder sva se sprehajala kar me je preveč nanj epomnilo. Če mi je bilo še do zdravja, sem morala od vsega tega pobegniti. Mogoče bi pozabila tega človeka, če ne bi nič več videla te okolice? Odpravila sem se na potovanje.

Rosnično, manj, vsaj malo manj sem mislila — na Kristijana. Novi kraji, neznaní vtisi, različno življenje v hotelih! Toda — prav nič rada nisem potovala, ker — ker priznati vam moram nekaj smešnega: ker me je bilo neznanjsko strah. Na potovanju po vse noči nisem zatislila oči. Sama ženska v teh velikih hotelih, v katere prihajajo vsakovrstni ljudje, veliki mednarodni tatovi, hotelske podagne, pustolovci v smokingu! Sama ženska, pomislite, kakšna pripravnica, lahka žrtve zanje! Steherno noč sem si domišljala, da bodo moja vrata nasilno odprli, da me bodo kloroformirali, zadavili. Vsa sem se tresela, ko sem porinila zapah; v brezmejnem strahu sem planila kvišku, če je kje kaj zaropotalo, zasumelo Koraki na hodniku, ki so bili zaradi preproge tišji, so že zadostali, da sem kar mrla od strahu, češ, pred mojimi vrati se je nekoč ustavil! Ti občutki so se ponavljali v slehernem hotelu in vendar sem morala potovati!

Bilo je nekoč zvečer v Stambul, ko sem pravkar prišla v hotel, da pojdem v posteljo (šla sem zmeraj čim najbolj pozno v svojo sobo, da bi bila malo nemirna noč krajša) — pa sem, hodeč po hodnikih, gledala čevlje pred vsakimi vrati in mi je šinila nova misel v glavo. Bila je preprosta misel, ki se mi pa ni zdela tako neumna. Koj drugo popoldne sem šla v trgovino in sem kupila par čevljev št. 44! Moške čevlje! Razumete? Pa prav široke in močne. Velike moške čevlje! In zvečer, ko sem šla v sobo, sem si jih postavila pred vrata. Kak hotelski pustolovec bi se spričo takih čevljev pač premislil vdreti v sobo.

In oddile, v naslednjih dveh letih, sem nosila ta par čevljev št. 44 vedno s seboj. Zdal sem si jih brez nasmeha postavljala pred vrata. Zarana zjutraj, preden je prišel sluga po čevlje, sem jih vzela spet v sobo. Enkrat ali dvakrat sem prišla prekasno in jih je bil sluga že pobral in očistil, ne da bi bil kdo kaj pripomnil.

A Kristijan, me boste vprašali? Še vedno sem mislila nanj, le da manj bridko. Večkrat sem imela privide in sem mislila, da ga vidim kje na cesti. Neko noč, bilo je v hotelu v Neapolju, nisem mogla spati in sem šla v salon, da bi dobila kako knjigo in bi čitala. Ko sem šla spet po stopnicah navzgor proti svoji sobi, sem opazila gospoda, ki je bil prispel s svojo prtljago in ki je šel sluga za njim. Zazdelo se mi je, da je bil Kristijan. Drug dan sem ga spet videla, ko so njegovo prtljago devali na hotelski avtobus. Odhajal je; napol je bil obrnjen proti meni. Spet sem mislila, da je bil Kristijan...

Cez nekaj dni nato sem prejela pismo svoje najljubše prijateljice, ki sem ji vse zaupala. Pisala mi je: »Draga! Velika novica! Kristijan je v Franciji. Izšel se je bil, ker je mislil, da ga ti ne maraš. Jaz sem mu, ne da bi me bila pekla vest, zaupala tvojo skrivnost in mu poslala tvoj naslov. Neizmerno je srečen. Mislím, da ne bo dolgo, pa bo prišel v Neapolj.«

Ali je bila to predslutnja, ko se mi je bilo zazdelo, da sem ga v tistem tujeu spoznala? Saj to le on ni mogel biti — ali ne? Ker je bil spet odpotoval... Čakala sem osem dni, osem neskončno dolgih dni: Kristijana ni in ni bilo. Tedaj sem se vrnila v Francijo.

Odhitela sem k prijateljici. V zadregi mi je odgovarjala, sledniti mi je priznala: »Res je, Kristijana sem vnovič videla... Vrnil se je v Ameriko, ne vem, kam... Zakaj? Vprašaj, zakaj? Ah, ti nečešnica! Ker je bil odpotoval v Neapolj, in tisto noč, ko je bil prišel v hotel, je videl, kako si šla v sobo nekega moškega! Pa kakšen človek je le to moral biti,« mi je bil dejal, »najmanj kak atlet! Par čevljev je bilo pred njegovimi vrati — kakor za kakoga Goliat!«

(André Birabeau.)

»Ali so tvoje drsalke ponikljane ali pokromane?«

»Porjavela!«

Frtaučku Gustl ma beseda

Al ste me kaj he-
du pugušal te praz-
nenke u »Sluvenec«?
Mal čuden se vam je
pa le mogel zdet, ke
me niste mogli naj-
det u »Sluvenec«, ko-
ker punavad. Veste,
jest sem biu heđu bu-
lan. Pa nekar na mi-
selte, de na duš Duša
mam jest zmeri zdra-
va. Zbolu sem kar na-
enkat na teles, prou-
zaprou na čreveh. Tku
sem biu pa izdelan, de
se še u špegu nisem
tou pugalat. Koker sem zdej zvedu, je tud Neška
glih tekat zbulela, koker jest. Vam se tu seveda
čuden zdi, ke ja še dober na puznate. Neška je
tku ona čudna ženska, koker kašna afna, ke zmeri
tist naređi, kar vid, de sa drug naređi. Men je
tu kar mal naroden. Kua s boja pa lde misli?
Sej na bom taju, de eva prijatla. Ampak tku heđu
pa epet niva prijatla, de b mogla zmeri glih tekat
zbolt, koker jest.

Veste, tu je blu pa tkula. Glih tri dni pred
svetem večerom, sem ja mahu ke dol preke ured-
ništvu »Sluvenec«, ke sem mislu udat tist, kar
sem mou za udat. Kumi prkreulam ke dol rotuža,
me pa začne kar naenkat tku neki grizt not pu
čevih, da sem kar zjou, ket kašen kapel. Kua m
je blu za strit? Naprej nisem mogu, nazaj pa še
mn. Prou nē drugu ma ni kazal, koker de sem se
usedu kar »Sluvenec« na štenge
in s začu trebuh maserat.

Lde sa budil mem mene in me zjal, koker de
b še nekol na videl nubenga taga, ke ga pu tre-
buh šiple. Kar naenkat se jih je nabral tulk ukul
mene, de sem začu kar štederat, kuku bom prezu
ven iz tega drejna. Ke sa se me enkat nagledal
in videl, de ni nē pusebenga, sa se pa pučas raz-
krupel. Jest sem ja pa ubrau hiter h dohtar, de
bo pugledu, kua m prouzaprou fali.

Ke sem prou pr dohtari na vrsta in mu pu-
vedu kuku in kaj, m je pa reku, de nej se ulečem
ke na ena merterga, ke je stala na sred sobe, in
mu pukažem soj trebuh, pa bo prece kunšateru,
kua mam u trebuh, de me tku grize. Ke sem ležu
tam znak, je začu pa trkat pu moju trebuh.
Precej doug je tam stavu in mene gledu, ke pa
na soj trkajne le ni dubu nubenga udgovora, je
pa pulegnu iz varžeta neki taga, koker kašen te-
lefon, in puložu en kone na moj trebuh, ta drug
kone je pa uteknu u soj uhu. Kua se je pugu-
varju z moju trebuhom, nisem mogu zastopet.
Kar naenkat je pa pulegnu tist kone, ke je najna
puslušu ven iz ušesa in reku men, de mam žoučne
kamne not.

Men se je tu seveda čuden zdel, ke dober vem,
de še nekol nisem jedu žoučne kamne. Kuku ěja pa
pol pridet u moje čeva? Kar verjet mu nisem tou.
Nazadne sem ga pa le prašu, če je velik tega
kamna u mojih čevih.

»Prou natančen vam na morem puvedat, m
je udgovuru dohtar. »En tulk jih bo pa že, de b

se z nim lohka flajštrala Tiršuva cesta od Svetga
Krištufa pa not gor du Save.«

»Prou lepa hvala, gspud dohtar. Zdej jih pa
prosem, da b m še nasvetval, kam jem jest s tem
kamnem? Duma nimam pruslora zajne, kar na
cest jih pa tudi na morem pestit. Sej b jih blu
ja škoda.«

»Eh, kela na Križansk trg h »Prumet« jih
dejte u komesjon, pa jih boja hmal predal. Ke se
boja začel mal lepši dnevi in boja ceste mal bl
suhe, boja šli za masu.«

»Hvala lepa! Kulk sem pa zdej doužan?«
»Kua pa mene tu uprašujete? Kuku morem
pa jest vedet, kulk dougou mate pu svet?«

»Me nisa prou zastupil. Jest prašam, kulk sem
nm doužan za pustržba, ne pa kulk mam sploh
jest dougou.«

»A tku je ta reč, se je začu dohtar in me
začu ugledvat, koker de b me tou kupet. »Kua
vam jem pa računat, ke videm, de ste revež. Sej
mate hlače na kuleneh zaflikane, sukna pa tud ni
dost bulš. Veste, tkula bova naređla, pa bo dober.
Keder bote dubil za vaše žoučne kamne kašen
gnar, bote dal pa za likof.«

Seveda, jest sem biu s tem zaduolen, ke pla-
čat b tku dohtari na mogu, ke sem biu tku euh,

Razvezano snopje

Zgodovinoisje - historiografija

I. Ze pri vzhodnih narodih, to je Babiloneh,
Asireh, Egipčanih in Perzijcih je bilo za zgo-
dovinske dogodke zelo veliko zanimanje. Poseb-
no ga ljubili kralji, ki so svoja dejanja dali vse-
kati in napisati na stene svetilih in skalnate stene.
Vendar vse to ni pravo zgodovinoisje, temveč
samo poveljevanje kraljev.

II. Pravo zgodovinoisje je nastalo šele pri
Grkih v Mali Aziji. Jonci so poznali raziskavanje
in opazovanje. Vse, kar so izvedeli ali dognali,
bodiš iz kulturne ali politične zgodovine in zem-
ljepisa, vse se družu v najstarejših zgodovinskih
knjigah. Dela starih logografov, to so pisci zgodb,
novel in bajk. Ti so bili v 7. in 6. stol. pr. Kr. v
Joniji nasledniki epskih pevcev, pa so pripovedo-
vali naprej vse to pošlušalstvu-meščanom v ne-
vezani besedi. Pripovedovali so tudi zgodbe o tu-
jih vladarjih in plemičih, o svojih polovanjih in
tuhij deželah. Ko je nastopila doba pisane neve-
zane besede v Joniji, so pisali odslej ta svoja pri-
povedovanja. Od tod tudi njihovo ime. Manjkat
pa tudi ni že kritika. Iz njihove srede je Herodot.
Poleg čisto znanstvenega obdelovanja snovi je
opaziti pri njem mnogo primerov stare jonske ba-
jeslovne umetnosti. Prvo zgodovinsko delo v da-
našnjem pomenu besede je napisal Tukidid. Nje-
govi nasledniki ga niso dosegli. Ksenofontu manj-
ka kljub dobri volji razglednost. Pod vplivom
Efora in Teopompa, to je učencev Isokrata, slo-
vitega atiškega govornika, je prišla zgodovina v
območje retorike. Efor je prvi napisal občo zgo-
dovino Grčije, Teopomp pa je raziskoval gibalne

ket turšk poper. De ta reč hiter in pa pušten u
vorenega denem, sem stopu ud dohtarja kar na-
nauast u »Promet«, de se bom tam zmenu, kuku
b ee dal tu hiter uredit, da b se jest žoučne ka-
mu znebu, dohtar pa de b h sojmu zasluške prou.

Ke sem prou u »Prumet« in prašu gospo, pu
šim b m plačala žoučne kamne, m je pa rekla, de
s kamnem tud zdej še ni kepčvala in zatu tud na
ve, kuku gre kej ta kepčija. »U kumesjon jih pa
useglj uzamem, če sa lepi. Ampak, preden jih
uzamem u kumesjon, morte črn na belem dukazat,
de sa kamni res vaše last, m je še gospa rekla.
»Veste, vi ste jih lohka tud pušesal, pol b mel
pa ni sitnat. U take špekulacije se pa mi na
puđajama. Kar pukazat jih prnesite z dukazam
zraven, pol se boma pa naprej zmenil.«

Vite, zdej pa prou nē na vem, kuku b se dal
tu naredit. Kene, kamna nimam nubenga pr ru-
kah, de b ga nesu za mušter. Dukazat pa tud na
morem, de je res moja last. Tu je strašen na-
roden. Jest seer pr tem nimam glih nubene škode,
ke za žoučne kamne nisem dau nubenga krajerja.
Dohtar sem pa prou res smil, ke se bo mogu
zavle likufa le pud nusam ubrisat. Nej nekar na
zamer. Jest nisem uržah. Noja, ni nē za pumagat.
Sej doudons na gre nubena reč več tku, koker b
mon ělouk rad. Zdej nam drugu na kaže, koker
de eden z drugu putrpema, pa bo šlu pučas na-
prej. Zdej sem sam tu še ferbčen, kua bo Neška
naređila s sojem žoučnem kamnem, če je tud ona
zavle teh kamnu zbulela.

F. G.

Šah

Ljubljanski šahovski klub, ki se je v pretek-
lem letu moral posloviti od večletnega državnega
prvenstva, je svoje delovanje zelo lepo uredil in
smeno pričakovati, da se bo polagoma zopet
povzpeli na prvo mesto v državi. Klub razpolaga
z velikim številom igralcev, ki so po moči razde-
ljeni v tri skupine, in sicer jih je v prvi 15, v
drugi 15 in v tretji 19. Prihodnje soboto bo imel
klub svoj redni letni občni zbor, na katerem bodo
člani razpravljali o spremembi pravil. Klub bo v
letošnjem letu organiziral več prireditiv za svoje
člane, predvsem velik turnir klubovih najboljših
igralcev za prvenstvo v tem letu.

Kot nekakšen konkurenčen turnir velikemu
turnirju na Holandskem bodo priredili tudi v
Rusiji podoben turnir najboljših sedanjih mojst-
rov. Na tem turnirju bodo iz osmine Avro turnirja
igrali vsi razen Aljehina in Euweja in še znani
najboljši ruski mojstri, pojačani z nekaterimi no-
vimimi močmi. Za letošnje leto se pripravljata tudi
matš med Euwejem in Botvinnikom na 20 partij,
ki naj bi služil predvsem Euweju za kvalifikacijo
za nov poskus, osvojitvi si svetovno prvenstvo.

Letošnji turnir v Hastingsu ni tako močan kot
je bil lansko leto, je pa klub temu zaradi sode-
lovanja treh velemojstrov, Euweja, Pirca in Szabó-
ja zelo zanimiv. Tudi ostala dva inozemca, Klein
in Landanu delata konkurenco za prvo mesto. Naš
vleomojster Pirc si je v tretjem kolu s porazom
proti Kleinu zelo pokvaril izgleda za prvo mesto,
pričakovati pa je kljub temu, da bo med prvimi.
Po rezultatih v prvih kolih in svoji igri ima še
največ izgledov mladi madžarski veleomojster
Szabó, ki je že lansko leto na turnirju v Ljubljani
vzbudil veliko pozornost. Takoj v prvi partiji je v
Hastingsu s svojo krasno igro navdušil Angleže.
To partijo danes prinašamo.

L. Szabó — Milner Barry.

1. d2—d4, g8—f6 2. g2—g3 (flanketiranje
kraljevega lovca je postalo zelo priljubljeno ob
najrazličnejših prilikah) d7—d5 3. Lf1—g2, Lc8—
fs 4. Sg1—f3, Sb8—d7 5. e2—c4 (s tem je nastala
moderna katalonska otvoritev, katero igra Szabó
in Milner Barry v tej partiji nekoliko drugače, kot
je običajno.) e7—e6 6. Sb1—d2, e7—e6 7. 0—0,
Lb8—d6 (varneje je razviti lovca na e7.) 8. Sd3—
e4, Lf5—g4 (črni vidi, da po Lg6, Sxg6 h×g6
na odprti h liniji ne bi mogel ničesar začeti, pre-
pusil bi pa na nasprotniku dva lovca.) 9. Dd1—b3,
Db8—b6 10. Db3—d3 (beli je na zanimiv način
dobil tempo, ki ga uporabi, da takoj odpre igro.)
Ld6—e7 11. e2—e4, Sf6×e4 12. Sd2×e4, d5×e4
13. Dd3×e4 Sf6 (tukaj bi bilo boljše vzeti konja
na h4, ker po D×g4 Lf6 prednost belega ne bi
bila posebno nevarna.) 14. De4—e5, 0—0 15. h2—
b3, Sf6—d7 16. De5—e4, Lg4—h5 17. d4—d5, e6×
d5 18. e4×d5, Sd7—f6 19. De4—e5, Le7—d6
20. De5—c3, Ta8—c8 21. De3—d3, Sf6×d5 22. Lg2
×d5 (beli je obdržal iniciativo, toda tako malo
prednost, da je potrebna najnatančnejša igra, da
črni ne bo dosegel remija.) e6×d5 23. Dd3×d5,
Lh5—e2 24. Le1—e3, Ld6—c5 25. Tf1—e1, Le5×
e3 26. Te1×e2 (pozicija se je še bolj poenostavila,
toda prednost belega je ostala in se še celo pove-
čala, ker sedaj grozi tudi beli konj preko f5 po-
seči v igro.) Tf8—d8 (prirodna, toda slaba poteza,
bi bilo Te8—c5 in črni bi imel izgleda, da izenači
igro.) 27. Dd5—f3, Le3—g5 28. Sh4—f5 (grozi zelo
neprijetno Se7+, proti čemur črni nima dobre
obrambe. Z igrano potezo prepreči črni izgubo
materiala, ne pa hitrega poraza.) Tf8—c8 29. Dd3—
c3! (vse bele figure sedaj v krasnem sodelova-
nju odločijo igro. Črni zaradi takojšnje maha na
e8 ne more vzeti dame.) Dd6—g6 30. Ta1—e1,
Kg8—f8 31. De3—c5+!! in črni se je vdal, ker
nima več obrambe.

»Lejte, gospodična — takle udarec brez dvoma
zadene!«

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16			17					18				19		
20						21				22				
23	24				25				26				27	
28				29				30				31		
32			33				34				35			
36		37				38				39				40
41	42				43				44				45	
46					47				48			49		
50				51				52			53			
54		55				56				57				58
59	60					61				62			63	
64				65				66				67		
68			69					70				71		

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se
začnejo pri številkah, nehajo pri debelejših črtah ter
pomenijo:

Vodoravno: 1. prebivalec dela Azije, 5. go-
spodinjno opravilo, 9. večja utežna enota, 13. otok
v Jadranskem morju, 16. desni pritok reke Volge,
17. druga beseda za revščino, 18. del klasu, 19. je-
zero v Abesiniji, 20. izraz iz glasbe, 21. nevestin delež,
22. stara denarna enota, 23. južna rastlina, 25. letni
čas, 26. vrsta mesarskih izdelkov, 28. druga beseda za
šaljivca, 29. kos papirja, 30. čistilo sredstvo, 31. pre-
prosta strelna priprava, 32. trgovski izraz za pred-
plačilo, 33. gledališče s premakljivimi podobami,
34. vrsta glinastih posod, 35. reka na Primorskem,
36. zadnje, slabo vino v sodu, 38. reka v zahodni Ru-
siji, 39. kuhinjska potreščina, 41. jugoslovanska čas-
nikarska agencija, 43. vrsta japonskega fižola, 44. pes-
niška beseda za travnik, 46. pisalna potreščina,
47. žensko krasno ime, 48. druga beseda za upanje,
49. prometni pripomoček, 50. priprava za merjenje
časa, 51. druga beseda za vrednost, 52. tuja beseda za
višino, 53. otroška igra, 54. tuja beseda za oblogo,
56. druga beseda za cvetlico, 57. nekdanji goriski nad-
škof, 59. tuja beseda za podobo iz preproste življe-
nja, 61. železniška postaja blizu Belgrada, 62. druga
beseda za vetrič, 64. lesena hiša, 65. naslov Vomber-
garjeve komedije, 66. del drevesa, 67. del vodovodne
napeljave, 68. mesto ob Aditi v severni Italiji, 69. vrsta
pokrival, 70. kraj med Starim trgom pri Ložu in
Cerkniškim jezerom, 71. poljski pridelek.

Navpično: 1. kmečko orodje, 2. važen del glave,
3. državica v srednji Ameriki, 4. vrsta živinske krme,
5. spodnji del noge, 6. ženska oseba iz svetega pisma,
7. vrsta eksotičnih dišav, 8. tuja beseda za prijeten
vonj, 9. bližnja sorodnica, 10. strupena žuželka, 11. dru-
ga beseda za običaj, 12. divji hunski poglavar,
13. vzrok bolečine, 14. ženska oseba iz svetega pisma,
15. druga beseda za kolibo, 24. mesto v Nemčiji,
25. tuja beseda za zemeljski pas, 26. desni pritok
Save na Gorenjskem, 27. druga beseda za mokroto,
28. živalska noga, 29. pravopisno znamenje, 30. naj-
daljša jugoslovanska reka, 31. druga beseda za kočjo,
33. prometni pripomoček, 34. neprijetna nadloga,
35. nočna ptica, 37. reka v Jugoslaviji, 38. naslov
lhesenove drame, 39. obmorsko kopališče v severni
Italiji, 40. druga beseda za prasko, 42. božja čednost,
43. reka na Hrvaškem, 44. stopljena in strijena ruda
iz ognjenikov, 45. del sode, 46. pogosta nadloga eta-
rejših, 47. kraj v Slovenskih Goricah, 48. druga be-
seda za nizino, 49. kraj na Gorenjskem, 51. trden
kmet, 52. tuja beseda za potujočega pastirja, 53. tuji
lastnin nevaren človek, 55. druga beseda za krmo,
56. del zemeljskega bogastva, 57. vrsta nesnage,
58. otok v Malajskem arhipelu, 60. kraj vzhodno od
Ljubljane, 61. kaznivo dejanje, 62. druga beseda za
sanje, 63. druga beseda za mladiko.

Zahtevajte povsod naš list!

Redna stolica
Leopold
Oglas reg. S. Br. 31430 dne 24. XII. 1935.

Rešitev novoletne križanke

Vodoravno: 1. Ika, 4. Leda, 8. suma, 12. nu-
ja, 16. vaba, 20. leto, 24. Zila, 28. kočja, 32. rola,
36. vozilo, 37. Nora, 38. nada, 39. teta, 40. zima,
41. raca, 42. goba, 43. rakev, 44. Arosa, 45. Bora,
46. lava, 47. gaža, 48. Riga, 49. pola, 50. veja, 51. ro-
zina, 52. eirar, 54. oda, 55. Nina, 56. roka, 57. Baja,
58. ječa, 59. dina, 60. puma, 61. bol, 62. Atika,
64. vasic, 66. dudu, 67. šiba, 68. dete, 69. Kant,
70. lega, 71. soba, 72. božič, 74. Agata, 76. Sama,
77. roba, 78. lira, 79. mula, 80. puta, 81. koral,
83. Atila, 85. ien, 86. anatom, 92. uta, 93. tona,
94. Sinj, 95. maža, 96. ločika, 98. Levar, 100. Uri,
101. solata, 102. danica, 104. baza, 105. tura, 106. Jepa,
107. sad, 108. ozara, 110. ras, 112. lve, 113. sen,
114. Atene, 116. mena, 117. gora, 118. kava, 119. Tara,
120. Patem, 122. Aca, 124. gaj, 125. ali, 126. Joža,
127. nože, 128. Roma, 129. kivi, 130. pelod, 132. arja,
134. Kir, 135. Oka, 136. Nov, 138. aga, 139. salama,
145. lopata, 147. rižota, 149. raca, 150. sapa, 151. ka-
nape, 155. mož, 157. Edo, 158. rov, 159. opara,
161. hala, 162. gon, 163. Ada, 164. Kina, 165. duri,
166. Lot, 167. Emora, 169. Žika, 170. piča, 171. rega,
172. Vače, 173. Novo leto, 176. mazilo, 177. Logi,
178. Majar, 179. Eva, 180. tabu, 181. tamar, 183. Ate-
na, 185. Sele, 187. Bari, 191. mira, 192. domena,
198. Ram, 200. Ant, 203. lik, 206. Ana, 208. pani,
209. seme, 210. nebo, 211. kapa, 212. Čeka, 213. pih,
214. oko, 216. parola, 217. koš, 218. era, 219. Huje,
220. Polo, 221. Korela, 223. kopica, 224. vod, 225. ona,
226. voz, 227. lna, 228. Sahara, 230. sito, 231. Tana,
232. kad, 233. aparat, 234. osa, 235. kol, 236. oče,
238. sak, 240. arena, 242. Zola, 243. reva, 244. rasa,
245. kuta, 249. Cezar, 252. ost, 253. Pem, 254. tla,
256. pura, 257. voha, 258. Kana, 259. Nuša, 260. menu,
261. Lena, 262. sipa, 265. Loka, 266. oči, 267. Ida,
268. Mota, 269. Pulj, 270. Lima, 271. pija, 272. leha,
273. bob, 274. Ararat, 275. oča, 276. Sibila, 278. kolo,
279. leža, 280. dika, 281. rima, 282. čena, 283. nakana,
284. več, 286. atoli, 288. poni, 289. sipa, 290. siča,
290. lesa, 291. kupa, 292. rida, 293. delo, 297. golida,
301. Vika, 302. laso, 303. sonda, 304. vera, 305. dola,
306. nota, 307. tele, 308. Tajo, 309. Col, 310. Ala,
311. Novi, 312. Samo, 313. raja, 314. Rova, 315. Niko,
316. kadi, 317. Vode, 318. čelo,

Navpično: 1. iva, 2. korito, 3. Azorj, 4. lisa,
5. Ela, 6. Dobova, 7. anoda, 8. Sora, 9. ura, 10. malica,
11. ananas, 12. navada, 13. Uda, 14. jagoda, 15. ataka,
16. veža, 17. ata, 18. Baraba, 19. Azija, 20. liga,
21. Ema, 22. tapeta, 23. Otoče, 24. Zala, 25. ica,
26. lavina, 27. agent, 28. kofa, 29. oba, 30. Caruga,
31. aroma, 32. raza, 33. Olki, 34. lenoba, 35. Avala,
36. Saba, 37. Rača, 38. nit, 39. rum, 40. biba, 38. Jera,
39. Daji, 40. peta, 41. Bori, 43. kila, 45. sani, 47. šota,
48. dinamo, 49. kuna, 70. luža, 71. Soča, 73. Živa,
65. Gera, 77. ruda, 78. locen, 79. mizar, 80. para,
81. kopa, 82. Lada, 84. teza, 85. Jura, 86. as, 87. No-
vak, 88. aleja, 89. TAS, 90. Otelo, 91. Mani, 93. Time,
94. Sana, 95. Mura, 96. Levi, 97. karo, 98. lopa,
99. rama, 103. neža, 104. beg, 105. Tomo, 106. Java,
107. salo, 109. reja, 111. Sara, 112. igo, 115. Togo,
117. Golo, 118. kitara, 119. težava, 121. tica, 123. cipa,
25. anali, 126. Jame, 129. karat, 130. Pilati, 131. Dane,
133. Rado, 134. Kane, 137. veto, 139. Seni, 140. Adam,
141. loža, 142. Arje, 143. moka, 144. Avar, 146. peča,
147. ragu, 148. toča, 149. rana, 150. sila, 151. Kum,
152. ara, 153. giza, 154. pol, 156. žoga, 160. Piva,
161. Heb, 162. nama, 164. konj, 165. Dole, 168. mora,
170. pero, 174. vena, 175. teme, 177. Lipe, 182. Raša,
184. tara, 185. seja, 186. enota, 187. Belo, 188. Abo,
189. Rokava, 190. ikona, 191. Mara, 192. deka,
193. okop, 194. mapa, 195. Epir, 196. Nika, 197. ahov,
199. moda, 200. Apolo, 201. Nanos, 202. trakt, 203. lovt,
204. ilo, 205. kazemata, 207. nona, 208. pesa, 209. sura,
212. čada, 215. kosa, 217. kist, 219. Hana, 220. pila,
222. jaka, 224. voza, 229. Hera, 230. soha, 231. tenj,
232. kaša, 236. opora, 237. čekan, 239. kača, 241. Rudi,
242. Zeta, 243. ralo, 244. Ruma, 245. kupa, 246. Una,
247. tulipan, 248. Alemani, 249. čeha, 250. ena, 251. riba,
255. Loče, 256. pisava, 257. volilo, 258. kulisa, 259. ni-
žava, 260. mikado, 262. sonata, 263. Pan, 264. ara,
265. lak, 266. novice, 268. Milan, 269. ponos, 270. legar,
271. pisar, 273. bedak, 277. Boka, 278. Kosi, 279. Lido,
280. dera, 281. ruta, 282. žito, 285. kalo, 287. til,
288. pav, 289. soma, 290. lej, 291. kov, 292. rok,
293. ded, 294. Elj, 295. lev, 296. Oto, 297. gad,
298. oje, 299. loč, 300. Dol.

V BOJ ZA NAŠE ČASOPISJE!

V Afriki se gradi »Marech-eva črta«

Ob Daladierovem potovanju po Tunisu so jo francoski strokovnjaki ponovno pregledali - še bolj moderna in popolna kot »Meginot-eva« črta

DALADIER V TUNISU ODLIKOVAN

Bej Tunisa je predsednika vlade Daladiera odlikoval s najvišjim redom islamskega sveta, s redom »Ahmed el Amanat«, ki daje pravico do naslova »sultanov strice«

Kakor je Francija utrdila svojo mejo na Renu proti Nemčiji s takimenovano »Meginot-ovo črto«, tako je utrdila svojo afriško posest proti italijanski Libiji s trdnjavekim pasom, ki se vee v be-
tenu, jarkih in z zalogami streliva in živih vleče vzdolž ob meji med francoskim Tunisiom in italijansko Libijo. Ta trdnjaveki pas se po iznajditelju in graditelju imenuje »Marech-eva črta«, utrjen pa je prav tako kakor »Meginot-eva črta«, le da je še bolj izpopolnjen. V njem so izkoriščene vse naj-novejše iznajdbe, ki so med tem prišle na dan.

O tem trdnjavekim pasu do pred kratkim sploh ni bilo veliko znanega. Ob potovanju franco-skega ministrskega predsednika Daladiera po Tunisu in Alžiru, pa so si francoski strokovnjaki ogledali tudi dela v tem pasu, da bi se prepričali, koliko odgovarja modernim obrambnim zahtevam. Ogledal si ga je seveda tudi Daladier sam. Med drugimi je bil v njegovem spremstvu tudi dopisnik dnevnika »Prager Tagblatt«, ki svojemu listu naslednje poroča o tem, kar so častniki tam videli.

Ogledovalno potovanje se je začelo na skrajnem severnem križu utrjene črte in je seglo do

najbolj oddaljenih postojank v Ben Gardane na li-bijske meji. Ob tej priliki so se francoski častniki izrazili, da je Francija na tej črti uresničila Musso-linijevo besedo, ko je dejal: »O mejah se ne deba-tuje, meje je treba braniti«. Na tisoče francoskih delavcev je zaposlenih tu pri izpopolnjevanju trdnjavekega pasu. Na obeh straneh dovodne ceste

se raztezajo tri metre široke žične ovire, med nji-mi tečejo tri vrste jam in ovir zoper tanke — in to od horizonta do horizonta, 60 km od sredozem-skega obrežja pa do sivih gora na zahodnem ob-zorju se v rednih preledkih vrste v zemlji majhni grički — s peskom zakrite kupole podzemeljskih utrdb, ki predstavljajo jedro »Marech-eve črte«. Daleč v puščavo se razteza ta pas iz najmočnej-sega betona in je na prvi pogled popolnoma po-doben zunanemu licu Meginot-ove črte ob Renu.

Obrambna mreža je bila prav za prav končana že preteklo pomlad. Sedaj le še vee z mrzlično naglico izpopolnjujejo in opremljajo, da bi bila pri-pravljena »za vsak slučaj«. Pred očmi opazovalcev so delavci iz Fracije in iz Tunisa kopali atreleke järke in položaje za topove, tovorni avtomobili so brez prestanka dovažali bodočo žico in ostali material, tudi ob navzočnosti slavnostnih gostov se delo niti za trenutek ni ustavilo. Vsako izkrcan-je čet ob obrežju je po vsej dolžini nemočje. Edini dve mesti, kjer bi bilo to možno, to sta Gaez Louise in Seax, utrjeni po zgledu Gibraltarja. Kakor hitro bodo dograjene dovodne ceste in železniška proga, bodo čete iz Alžira v treh dneh mogle prispeti na libijsko mejo. Vsaka posamezna oaza, ki zeleni v puščavi, ki se tu razteza prav do Libije, je v pravem vojnem stanju. Trojni strelski jarki in široki pasovi žičnih ovir se raztezajo daleč okrog njih in bi napadalca ustavljale že v puščav-skem pesku.

V oazi Ben Gardane, 21 milj od libijske meje, so zgrajeni močni in globoki podzemski zakloni, vsi v najmočnejšem betonu, ki so zakriti, kakor utrdbe v Sudetih. Spalnice, skladišča streliva in živil so dobro zavarovana proti topovom in letalskim bom-bam, najbolj varno pa so shranjene močnejše ci-sterne z vodo. Konec koncev je treba ugotoviti, da je »Marech-eva črta« velikanski obrambni sistem, zgrajen na ultramodernih pravilih in opremljen po najnovejših izkušnjah vojaške znanosti. Je pa še mnogo bolj prožna in elastična kot »Meginot-eva črta« ob Renu.

Zemljevid k potovanju Daladiera po Sredozem-skem morju in v Afriko

Film o Kristusovem rojstvu

Neka angleška filmska družba je izdelala ve-lik verski film z naslovom »The Prince of Peace« (po naše: Knez miru). Film prikazuje rojstvo Kris-tusovo, potovanje Modrih iz jutrovnih dežel, po-kolj otrok po Herodu, zaključuje pa se z begom v Egipt. Film je režiral Donald Carter. Za letošnji božič so ga že predvajali v nekaterih anglikanskih cerkvah in katedralah. Čeprav je izdelan v smislu anglikanstva, je vendar lepo religiozno in zgodo-vinsko neoporečno delo.

Pravi kaznjence se tudi ponoči znajde
»Halo, vi tam, kaj pa delate?«
»Sneženega moža bi rad naredil ob zidu!«

Vsa sovjetska vojska bo na novo zaprisežena

V sovjetski Rusiji je bil obavljen zakon, ki ga je podpisal predsednik največjega sveta v sovjetski Rusiji Kalinin. Zakon točno predpisuje kdaj in ka-ko mora vsa sovjetska kopna in pomorska velika na novo prisesti zvestobo. Ta prisega bo 23. febru-
arja 1939, t. j. na dan 21 letnice, odkar je bila usta-novljena »rdeča vojska«. Nova besedilo prisega se se od starega razlikuje po tem, da govori v zelo odrezanih stavkih, v katerih bo vsak vojak ali častnik s prisego potrdil, da je pripravljen za vsa-ko nezvestobo ali kršitev ukazov sprejeti vsako kazen, tudi smrt. Novi zakon uvaja tudi nov način zaprisege. Doslej je bila zaprisega vojske ena iz-med velikih sovjetskih prireditve, ki jih je Kremlj aranžiral za prvi maj na rdečem trgu v Moskvi pred Leninovim spomenikom. Sedaj ni več Lenina, tudi na rdečem trgu se vojska ne bo zbirala, am-pak bo vsak častnik in vojak prisegel s tem, da bo lastnoročno podpisal tozadevni obrazec. — Ta-ko se je Stalin izognil prevelikemu zbiranju vojske v Moskvi.

Cerkev z 48 zvonovi

Francosko mesto Blois je postavilo novo bazi-liko, ki je posvečena »Naši ljubi Gospe preev. Tro-jice«. Cerkev je bila posvečena že letos paleti, te dni pa je dobila nove zvonove — 48 po številu. To pa niso zvonovi za tako zvonjenje kakor pri nas, ampak mnogo manjši, ki ob posameznih urah po mehanizmu ure igrajo cele melodije — navada, ki je razširjena po vsej zahodni Evropi; zlasti sta-re, srednjeveške cerkve imajo zvonove s silno le-pimi melodijami. Cerkev v Blois ima s svojimi 48 zvonovi največji zbor zvonov na vsem svetu. Naj-večji zvon tehta 6 ton. (Mesto Blois je znano po laneoletnih tekmah katoliških telovadcev Fran-cije, kjer so nastopili tudi člani ZFO in dosegli lepe uspehe).

Za mednarodni Evharistični kongres l. 1940 bodo izšle posebne znamke

Francoska poštna uprava bo za mednarodni evharistični kongres, ki bo l. 1940 v Nizzi, izdala posebne znamke z veljavnostjo v dneh kongresa. Osnutke za nje izdeluje filatelistični klub v Nizzi in je predložil že nekaj prav lepih načrtov.

»Veste, draga sosedna, moj mož je tak stra-šen pešec, da si tudi nog ne more sedé umiti.«

»Kaplan na ledenikih«

Misijonar hvali Eskime kot miren in trezen narod — Sovjetska oblast pri Eskimih ni priljubljena

Misijonar Bernard R. Hubbard, S. J., je po vsem svetu znan pod imenom »kaplan na ledeni-kih«. Leta in leta je deloval med Eskimi v polar-nih krajih, zlasti na otokih v Beringovi cesti (ka-kor se imenuje morski preliv med Azijo n Ameri-ko). V spominih na to svoje pastirovanje med naj-severnejšimi narodi zemlje pripoveduje:

»Morda bodo moja opazovanja koga prese-ne-tila, ker se povsem ločijo od pojmov, ki jih imajo o teh ljudeh in krajih filmski veljaki v Hollywoodu ali razni senzacijski žejni pisatelji. Pa pravzaprav so tudi presenetljiva. Vsa leta, kar sem jih preživel med Eskimi, ni bilo nobenega umora, nobene lo-čitve, nobene tatvine, nobenega prepira, ki bi se končal s kako smrtjo. Kljub vsakoletnim izseljeva-njem v rudnike »Nome« ni bilo nobenega socialne-ga spora. Med Eskimi ni nobene umazanije, nji-hove hiše so tako čiste in snažne, da bi dobesedno mogli s tal jesti. Pa na otokih nikdar ni bilo ka-kega stalnega zdravnika ali negovaltelice. Pogla-var rodu, ki je na to mesto svobodno izvoljen na podlagi vladarskih zmožnosti, je zdravnik, zobo-zdravnik in babica — vse obenem. V 35 letih svo-jega »vladanja« je 1200 otrokom pomagal na svet, pa se mu pri nobenem porodu ni kaj ponesrečilo. Kakega nadzorstva nad rojstvi Eskimi ne poznajo. Bele žene brez otrok prezirajo in imajo nekaj gnus pred njimi. Vsi so pobožni katoličani — za kar se moramo zahvaliti izredni misijonski gorečno-sti kanadskega jezuitskega patra Bellarmina Lafor-tune-a, ki je 38 let živel v svoji ljubi cerkveni ob-čini, ne da bi kdajkoli zapustil Aljasko.

Med Ameriko in najsevernejšim koncem Sibi-rije ležita oba Diomed-otoka, med katerima teče meja med obema deloma zemlje: eden spada pod Ameriko, eden pod Rusijo. Na obeh pa prebiva ieti rod. Toda odkar je v Rusiji zavladal komunizem, so se mnogi Eskimi preko ledenega morja preselili na Aljasko.

S sovjetskimi soedom je imel posebno p. Tho-ma Cunningham, S. J., slabe skušnje. Deloval je na Aljaski. Lepega zimskega dne mu neki begunec iz Sibirije prinese sovjetski »katekizem«, ki se ga morajo vsi sibirski otroci učiti na pamet. Je na-rejem točno po takoliškem katekizmu, le besede »Bog« ni nikjer, na njenih mestih pa vedno in po-vsod etoji »Lenin«. N. pr.: »Kdo je ustvaril svet?« Odgovor: »Lenin!« P. Cunningham je ta čudoviti katekizem poslal katoliškemu tisku v svet, da ga objavi in razglaši modrost sovjetskih mogetcev, ker je bilo sovjetom seveda od sile neprijetno. Za-čeli so na vse močnejše načine p. Cunninghama za-lezovati. Nekoga dne je s svojimi verniki, dobrimi Eskimi, ob ameriškanskem Diomed-otoku odšel na lov na kite. Napričakovano pa se je veter zasul

in izpremenil svojo smer. Njihove čolne je zaneslo proti ruskem otoku Diomed. Komaj je p. Cun-ningham — brez spremeljevalcev — stopil na breg, je že stopil k njemu sovjetski uradnik in mu na-povedal aretacijo, češ da je brez dovoljenja stopil na sovjetska tla. Pozval ga je, naj gre za njim v letalo, da ga bodo odpeljali v notranost Sibirije — bogve kam. P. Cunningham je ta nenadni spre-jem na otoku, s katerega prebivalci je sicer živel v največjem miru in prijateljstvu, nekoliko prese-netil in je skušal najprej stvar tako zavleči, da pridobi na čas. Zahteval je od uradnika, naj po-kaže ukaz o aretaciji. Ta ga mu je takoj predložil in p. Cunningham ga je dolgo bral in ogledoval z vseh strani. Nato pa je začel navajati razne iz-govore, kakor so mu pač prihajali na misel, češ, da je to mednarodni primer, da je za to treba na

Mussolini goji tudi več športov. Na sliki ga vidimo pri smučanju v bližini Villa dele Caminate

aretacijskim povelju Stalinovega in Rooseveltove-ga podpisana, itd. Te »okoliščine« so sovjetskega uradnika očitno zmedle in ni vedel, kako bi se branil. Medtem pa je zvižala že začela roditi na-meravane in hotene sadove. Eskimski možje, ne-koliko počasn v mišljenju, so le uvideli, da tu nekaj ne bo v redu, če p. Cunningham toliko časa ni nazaj. Vse moštvo se dvigne in z vsem orodjem, ki se ga poslužujejo pri lovu na kite, junaško pri-koraka do sovjetskega uradnika. Nekaj časa so stali okrog obeh, da so izprevideli, zakaj gre, nato pa poglavar stopi pred uradnika in ga meni nič tebi nič zavrne: »Pojdite tja, odkoder ste prišli!« Uradnik je izprevidel, da proti taki premoči ne opravi nič in se je vdal. Vsa družba je odšla, za-sešla čoln in odveselala na svoj otok Diomed. In-cident pa s tem še ni bil končan. P. Cunningham namreč ni prekršil nobenega zakona, ker po me-dnarodnem pravu more v atiki vsak pristati na ka-teremkoli obrežju pač more. In oblasti v Aljaski so od Moskve zahtevale, naj se opraviči zaradi tega nadlegovanja p. Cunninghama. In Moskva se je v rešnici opravičila — tega pač ni hotela pove-dati, da p. Cunninghama zalezuje zaradi »katekiz-ma« in da ji je bila »kršitev zakona« samo pre-tveza.

Pri zdravniku

Zdravnik preiskuje bolnika, ki je ves pohojen po nogah. »Ali igrate nogomet?« ga vpraša in mu ogleduje zmečkane prste na nogah. »Ne,« odgo-varja pacient, »pač pa tarok, in če ne igram prav, me žena opominja.«

Janče ima celo vrsto knjig. Pa vse nekako o isti stvari: »Bon ton«, »Knjiga o lepem vedenju«, »Pravila lepega obnašanja za odrasle«, »Pravilno občevanje z ljudmi«, »Pravi kavalir in podobnen. Vprašajo ga: »Odkod pa imaš toliko teh knjig?«

Janče samozavestno: »Vse sem ob raznih pri-likah dobil v dar!«

V Tunisu je bila pred Daladierom velika vojaška parada, pri kateri so nastopile vse vojaške enote, ki jih ima Francija v Afriki

SKOK NA LEDU

Znani drslec Phil Taylor je v Sant Moritsu takole skočil čes mislo. Bi ga kasalo oponašati, kaj?

Izvoz živine

Minister trgovine in industrije je v soglasju z finančnim ministrom predpisal odlok, na osnovi katerega izdaja Zavod za pospeševanje zunanje trgovine izvozna potrdila za izvoz vseh vrst živine in živali v živem in zaklanjem stanju, živalskih proizvodov in izdelkov, ki so izvoz ujemljen v državo s kontingentskim ali klirinškim uvoznim režimom, ali v državo, za katero naša država odobrava neke izvozne ugodnosti. Pri izdaji teh potrdil se plačujejo posebne takse zavoda.

Po tem odloku je potrebno za izvozno potrdilo Zavoda za tele proizvođa:

Zive svinje, živa goveda, živa teleta, drobnica, sir, maslo, živa perutnina, zaklane gosi in zaklane perutnine, sveža jajca, razbita jajca, jajca v prahu, divjačina, sveže meso in zaklana teleta, zaklani prašiči, salama, soljeno in prekajeno meso, mast, slanina, bacon, čreva, sladkovodne in morske ribe, ribje konzerve, rakci, ostrige in polži, žabe, pijavke, perje, surova koža strojena koža, rogovi, živalska dlaka, grive in ščetine ter volna.

Izvozno potrdilo je potrebno le tedaj, če je to blago opravljeno: 1. v klirinški države: Bolgarijo, Češkoslovaško, Grčijo, Italijo, Madžarsko, Nemčijo, Turčijo, 2. v kontingentske države: Francijo in Švico; 3. v države z izvoznimi ugodnostmi: Malto, Egipt, Palestino in italijanske kolonije za izvoz živih goved, Anglijo za mast, jajca in zaklane piščance.

Zavod opozarja vse izvoznike, da pred natovorjenjem omejenih predmetov v navedene države zahtevajo od zavoda (Belgrad, poštni predal 818) izvozno potrdilo in plačajo določeno takso, ker drugače železniške, veterinarske in carinske oblasti ne bodo dovolile natovorjenja, odnosno ocarinjenja pošiljkatelja.

Posebne takse za potrdila kakovosti sadja in sadnih izdelkov, namenjenih za izvoz

Trgovinski minister je v sporazumu s finančnim ministrom podpisal odlok, po katerem se

uvajajo za potrdila, ki jih izdaja Zavod za pospeševanje zunanje trgovine zaradi zavarovanja predpisane kakovosti izvoznih proizvodov (o kakovosti sadja in izdelkov iz sadja, namenjenih izvozu): 1. sveže sadje (razen grozdja) 10 din za tono; 2. sveže grozdje 15 din za tono, 3. suhe češnje 15 din za tono, 4. suha jabolka in bruške 10 din za tono, 5. orehi v luščinah 10 din za tono, 6. marmelada od češnje 15 din za tono in vino 3 din za 100 litrov.

Ko se izvozne pošiljke teh proizvodov odpremljajo v inozemstvo kot kosovne pošiljke (ko ena pošiljka ne presega po teži 1 tone) se plačuje taksa za vsako izdano potrdilo o kakovosti teh pošiljatev v znesku 20 din.

Te takse se plačujejo s posebnimi koliki, ki so že natisnjeni na potrdilih, ki jih izdaja Zavod za pospeševanje trgovine.

Izvoz prašičev v Češkoslovaško. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine prosi izvoznike, da druge in producente, da pošiljke živih prašičev v Češkoslovaško vpišejo številko potrdila zavoda na tovarne liste.

Znižanje izvoznih premij za žive prašiče v Češkoslovaško. Minister trgovine in industrije je znižal premijo pri izvozu živih svinj v Češkoslovaško v tako zvanem industrijskem kontingentu od 1.50 na 1 in za kg, in sicer na osnovi potrdil Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine izdanih počenši z 8. jan. 1939. V smislu se omejenega odloka se pa ta premija ne bo izplačevala, če se dokaže, da se svinje, ki so bile poslano za industrijo, prodajajo na prostem trgu.

Cene za izvoz prašičev v Nemčijo. Trgovinski minister je odredil nove cene za izvoz prašičev v Nemčijo: za žive prašiče — nemški kontingent 11 din franko Dunaj, kontumac, za žive prašiče — dunajski kontingent razred A 11.50, razred B 11.20, razred C 10.20 din za kg franko Dunaj, odnosno Gradec, ostali dobavni pogoji ostanejo neizpremenjeni.

Slinavka in parkljevka

Po najnovejšem izkazu živalskih kužnih bolezni je slinavka in parkljevka še razširjena v sledečih krajih: okraj Črnomelj: Vukovci občina Adlešiči, Gradec, Krasine, Prilozje obč. Gradec, Metlika, Križevska vas obč. Metlika-mesto, Grabrovec, Zeleznički obč. Metlika-okolica, Kravčji vrh obč. Semič, Preloka, Sečje selo, Učakovci, Vinica, Vukovci, Zilje, Zunići obč. Vinica; okraj Kamnik: Dešenj, Ušenjske obč. Moravče; okraj Krško: Črnača vas obč. Kostanjevica; okraj Lendava: Ižakovci, Dokležovje obč. Beltinci; Dol. Lendava obč. Lendava, Melinci in Odranci obč. Odranci; okraj Ljutomer: Vernek obč. Ljutj, Gorji vrh obč. Primskovo, Podgaberje obč. Vel. Gaber; okraj Ljubljana: Dobrunje obč. Dobrunje, Prapreče, Sp. Blato, Gatina, Log obč. Grosuplje, Log obč. Log. Studence, Slape obč. Potje, Lesno brdo obč. Vrhnika; okraj Ljutomer: Črnci, Zepovci obč. Apače, Ljutomer obč. Ljutomer; okraj Murska Sobota: Vidonci, Radovci obč. Grad, Polana obč. Kupčinci, Gor. Slaveča obč. Kuzma, Mačkovič, Prosečka vas, Salamanci obč. Pečenci, Predamovci obč. Pucanci, Satina obč. Rogasčevci; okraj Novo mesto: Biška vas, Zelše obč. Mirna peč, Dol. Težka voda obč. Šmilh-Stopiče, Pljuska obč. Trebnje, Vel. Loka, Muhobran obč. Vel. Loka; okraj Ptuj: Sveti Lovrene na Dravskem polju obč. Sv. Lovrene na Dravskem polju, Zerovinci obč. Svetinja; okraj Smarje pri Jelsah: Imeno obč. Podčetrtek, Sedlarjevo obč. Polje ob Sotli; okraj Celje: Celje obč. Celje; okraj Ljubljana-mesto: Stari Vodmat, Stepanja vas obč. Ljubljana-mesto.

Razvoj in pomen petrolejske industrije

Pod tem naslovom smo v novoletni številki »Slovenec« prinesli članek, ki je bil opremljen tudi z več slikami o napravah petrolejske industrije v Jugoslaviji. Med temi so bile slike, ki predstavljajo posamezne dele velike rafinerije znane družbe »Jugoslovenska Standard Vacuum Oil Cie d. d.«, po pomoči označene samo s kraticami (SVOK), ki pa v širši javnosti niso znane. Dotične tri slike so predstavljale posamezne dele rafinerije, ki jo je zgradila »Jugoslovenska Standard Vacuum Oil Cie d. d.« v Bosanskem Brodu.

Obtok bankovcev

Švicarska narodna banka izkazuje za konec decembra 1938 povečanje obtoka bankovcev v primeri z izkazom za 23. dec. za 32.9 na 1.751 milij. frankov. Zlati zaklad znaša 2.889.6 milij., devizni pa 279.7 milij. frankov. Znatno so narasla posojila banke.

Angleška banka. Izkaz 5. jan. 1939 kaže v primeri z izkazom za 29. dec. zmanjšanje obtoka bankovcev za 16.66 na 488.07 milij. funtov.

Francoska banka. Od 22. do 29. dec. 1938 se je obtok bankovcev zvišal za 2.403 na 110.935 milijonov frankov. Zlati zaklad znaša 87.265 milijonov frankov.

Nemška banka. V decembru je obtok bankovcev narasel od 7.744 na 8.223 milij. mark (pred letom dni je znašal 5.493 milij. mark).

Holandska banka. Od 27. decembra 1938 do 2. januarja 1939 se je zvišal obtok bankovcev od 9991.5 na 1.019.8 (l. 1927 je znašal na koncu 868) milij. goldinarjev.

Belgijska narodna banka. Dne 29. decembra 1938 je znašal zlati zaklad 17.140 (1937 17.623) milij. frankov, obtok bankovcev pa 21.989 (21.542) milij. frankov.

Hmeljarsko zborovanje v Celju

Celje. V soboto se je pričelo ob 9 dopoldne v veliki vrtni dvorani hotela »Evropa« izredno zborovanje slovenskih hmeljarjev. Vodil ga je predsednik hmeljarske zadruge poslanec g. Alojzij Mihelič. Prisostvovali pa so poleg 64 zastopnikov iz vseh hmeljarskih krajev iz Savinjske in Saleške doline in od drugih okrajnih načelnikov dr. Ivo Zobe in poslanec Theuerschuh iz Slovenjegra Gradca in banovinski hmeljarski nadzornik g. inž. Dolinar Janko. Na zborovanju so razpravljali o osnutku hmeljarskega zakona ter o določitvi posebnega šotlanskega in slovenskega hmeljarskega okraja. Savinjski so vztrajali na tem, da se ne bi prišteval hmelj elabže kakovosti v spodnje šotlarsko-savinjsko hmeljsko znamko, ker bi trpelo hmeljarsko gospodarstvo, savinjski hmelj pa bi izgubil na glasu ter tudi na ceni. Zaradi tega so hmeljarji slovenskega okraja zapustili dvorano, češ da nimajo potem nič iskati na tem zborovanju. Razumljivo je, da bi tudi oni radi prodajali hmelj po 3—5 din dražje. Zborovanje se je zaključilo ob 3 popoldne.

Naš hmelj na svetovni razstavi v Newyorku. Te dni se je mudil v Celju zastopnik pripravljalnega odbora za svetovno hmeljsko razstavo v Newyorku Hahn Viljem. Slovenci bomo na tej svetovni razstavi imeli poseben oddelek s savinjskim hmeljem. To bo vsekakor še bolj povzdignilo ugled našega prvovrstnega savinjskega hmelja. Za razstavo so vsi Savinjsčani zelo navdušeni.

Izredni občni zbor Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, bo v torek 10. januarja 1939 ob 9.30 v veliki dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Vsem članom Zveze so poslana pismena vabila.

Naši delovci v Franciji. Iz francoskih listov posnemamo o potovanju guvernerja naše Narodne banke g. dr. Milana Radosavljeviča v Pariz, naslednje podatke: Za časa svojega pariškega bivanja, ki je trajalo 14 dni, je guverner dr. Milan Radosavljevič obiskal francoskega finančnega ministra g. P. Reynauda in zunanjega ministra g. G. Bonnetta. O tem svojem potovanju je informiral tudi predsednika naše vlade dr. M. Stojadinoviča. Gre za povečanje trgovinskih odnosov naše države z Francijo in za ureditev naše anuitetne službe v Franciji, ker poteče tozadevna pogodba s francoskimi upniki v oktobru 1939. V francoskih krogih računajo, da bo prišla v drugi polovici januarja v Pariz večja naša delegacija za pogajanja s francosko vlado o obeh temah. V delegaciji bo

Šport na praznik

Ljubljana, Gradjanski 2 : 1 (1 : 0)

Zagrebaški »purgerji« so nastopili na praznik proti naši »Ljubljani« v nogometni tekmi za zimski pokal, katero so naši fantje zasluženo izvojevali v svojo korist. Malokdo je pričakoval zmage »Ljubljane«, kljub temu, da se je v zadnjem času močno popravila; toda v tej tekmi pa je ponovno dokazala, da zna tako igrati nogomet, ki privede do uspehov. Bila je takva v prvi kakor v drugi polovici večinoma v premoči. Upajmo, da nam bo tudi v revanšni tekmi v Zagrebu tako zaigrala. Sodil je g. Maccoratti.

Hokej na ledu za državno prvenstvo

SK ILIRIJA DRŽAVNI PRVAK

Na dresišču Ilirije pod Cerkovnim gradom so se pomerila štiri moštva in sicer ZKD, Hašk, Maraton in Ilirija za naslov državnega prvaka. Prvi večer je podlegel Maraton ZKD-u z 2 : 0, nato sta pa v prijateljski tekmi nastopila tima Ilirije A proti B, ki sta igrala lepo in neodločeno igro 2 : 2. Naslednji dan se premagalita Haškovi Maratonce s 5 : 3, Ilirija je pa naravnost porazila ZKD-ejceve z 11 : 0. Nato je sledila še tekma Ljubljana : Zagreb, katero je Ljubljana, ki jo je zaostopila kompletna Ilirija, izvojevala z rezultatom 11 : 2 v svojo korist. Ilirija je res zaigrala lepo igro in se je dobesedno igrala z gosti pri katerih je hokej šele v povojih.

Smučarji na delu

Tudi smučarji so porabili praznik in ugodno vreme za svoja tekmovanja. SK Reka je priredila smučarske tekme v teku pod Rožnikom za seniorje, juniorje in mladino. Pri seniorjih je na 12 km dolgi progi zmagal Dekleva Milan (Sm. kl. Ljubljana) v času 51:14, pri juniorjih pa je bil na 8 km dolgi progi prvi Petrovič Avg. (SK Reka) v času 40:36. Pri mladini je zmagal član Reke Megušar v času 23:26.

Na Pokljuki je priredil Smučarski klub Ljubljana tekme v tehik in skokih. Na 16 km progi je zmagal Starman Lado (Sm. kl. Ljubljana) v času 1:17:35, v skokih pa je zmagal Klančnik Karel s 220,4 točkami.

»Tempo«

Zagrebaški visokošolec in podzvezni reprezentant v alpskih disciplinah Lav Kaldo je napisal smučarsko knjigo »Tempo«, v kateri obdeluje smuk, slalom, veleslalom in erodinamično smučanje. Knjiga, napisana v hrvaškem jeziku je namenjena predvsem tekmovalcem in alpskih disciplinah in boljšem smučarjem, vendar dobi v njej sploh vsak smučar toliko koristnega in poučnega, da mu bo v smučem športu najboljši vodnik.

poleg g. M. Pilje, pomočnika zunanjega ministra, tudi g. D. Letica, minister financ, za ureditev nekaterih finančnih vprašanj.

Borski rudniki bakra so lani dali 41.992 ton surovega bakra v primeri s 39.410 tonami v letu 1937. To znatno povečanje produkcije ni moglo doseči doslej najvišjega stanja, ki je bilo izkazano leta 1934 s produkcijo 44.870 ton surovega bakra.

Zagrebaška delniška pivovarna. Vpisani je nov član uprave g. Maurice Roubelx.

Deutsche Bank in Creditanstalt-Bankverein. Deutsche Bank in Berlinu je kupila četrtino delnic Creditanstalt-Bankvereina. Ta četrtina znaša 25.25 milij. šilingov delniške glavnice. Prodajalec te četrtine so Vereinigte Industrieunternehmungen (VIAG). Tudi pri Deutsche Bank je nemška država udeležena v odlični meri.

Vpis v trgovinski register. V trgovinski register je bila vpisana Hmeljarna, I. jugoslovanski zavod za skladiščenje in konzerviranje hmelja, družba z om. zavezo (za prevzem prejšnje istimenske zadruge). Glavnica znaša 1.468.000 din; poslovodje: načelnik Petriček Anton, podnačelnik Senica Vilko, člani: Širca Friderik, Gorican Franc, Lorber Rudolf. Od glavnice je v gotovini vplačano 734.000, aporti znašajo 734.000 din.)

Izpremembe pri tvrdh. Pri Volta, dr. z om. zavezo, tovarna elektrotehnične materiala v Celju, je izbrisan poslovodja Zimmer Vera Luci, vpisan pa poslovodja Lajovic Milivoj iz Ljubljane, ki podpisuje skupno z drugim poslovodjo dr. Rudolfom Zimmerjem. — Pri Tovarni dežnikov d. d. v Dolnji Lendavi so izbrisani člani uprave Strausz Florijan, dr. Brünner Josip in Schwarz Arnold, vpiše se nov Nadai Ladislav. — Pipan & Cie, kemično-komercialna družba v Ljubljani, glavnica znaša 400.000 din, novi poslovodja Malavaiš Franc, trgovec z Vrhnike. — Pri Ljubljanskem oblačilnem bazaru, dr. z o. z. se izbrise poslovodja Medica Fran in vpiše poslovodja Medica Berta.

Borza

7. januar 1939.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 7.256 milij. din v primeri z 10.96, 15.513, 15.041 in 8.431 milij. din v prejšnjih tednih.

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.60, London 20.69, Newyork 442.125, Bruselj 74.725, Milan 23.30, Amsterdam 240.80, Berlin 177.62, Stockholm 106.50, Oslo 103.95, Kopenhagen 92.375, Praga 15.15, Varšava 83.50, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.12, Buenos Aires 102.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cena živini in kmetijskim pridelkom v Laškem 8. januarja: Voli I. 5.50, II. 4.75, III. 4; telce I. 5.25, II. 4.25, III. 4; krave I. 4.50, II. 3.50, III. 3; teleta I. 6, II. 5; prašiči špeharji 10, prašurji 8.50 za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. 10—12, II. 10, III. 8; svinjina 18—20, slanina 18, svinjska mast 19; surove kože goveje 7, telečje 8, svinjske 4 din za 1 kg. — Pšenica 180 do 200, ječmen 175, riž 175, oves 150, fižol 200, krompir 75—80, seno 50—60, slama 25—30; jabolka I. 400—500, II. 400, III. 300; moka pšenična 250 do 350, koruza 225 din za 100 kg. — Vino navadno mešano v gostilnah 1—12, finejša sortirano v gostilnah 14—18 din za 1 l.

Zivinski sejem v Zagorju ob Savi 31. decembra 1938: Telce plemenske 6.50—7, klavne 4 do 4.50; voli 3.50—4.50; krave klavne 3—3.50 din za 1 kg žive teže. Plemenske krave po 2000 din za glavo.

Na 126 straneh predeluje avtor obsežno in zanimivo snov, ki je razdeljena v tri dele. Pred tem pa se bavi pisec z zgodovino smuka in slaloma ter s predpripravi smučarja. Ravno v tem delu dobi vsak smučar toliko koristnih vaj za takozvano suhočo pripravo, da mu je knjiga nujno potrebna. Na široko se bavi avtor z raznimi modernimi gimnastičnimi vajami na prostem ali v telovadnici, katerih nihče ne sme opustiti, če hoče imeti kak uspeh v naravi bele opojnosti. Razne slike in skice, katerih je v knjigi zelo veliko, pa služijo v lažje razumevanje opisa.

Prvi del obsega opremo smučarja. Tu se bavi Kalda s smučmi, z vezmi, s smučarskimi palicami, čevlji in obloko. Potrebna snov za vsakogar, zlasti za onega, ki še ni docela doma v tem športu.

Drugi del je pa tehnični in se bavi v njem z mazanjem smuči, s tehniko smuka v smeri padca, s tehniko zavojev, zavojnih likov in z vplivom terena na način vožnje.

Tretji, odnosno zadnji del pa vsebuje tale poglavja: smuk, slalom, veleslalom, erodinamično smučanje in končno merjenje časa pri smuku, slalomu in veleslalomu.

Naša športna literatura je z najnovejšim Kaldom delom zopet pridobila, kajti take knjige smo imeli doslej samo v tujih jezikih. Naši smučarji se pa v zadnjih letih največ zanimajo za alpske discipline in bodo prav v knjigi »Tempo« našli vse potrebno. Avtor sam je izkušen smučar in je bil v šoli pri avstrijskem mojstru Toni Seelosu.

Knjiga ima 126 strani ter 170 slik in skic ter velja 38 din. Naroča se pri knjigarni Vasič, Zrinjevac 11, Zagreb.

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu

Od 3. do 12. februarja bodo v Curihu in Bazlu tekme za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Med drugimi sta se prijavili tudi Madžarska in Švedska, dva huda nasprotnika, ki v zadnjih letih nista nikoli manjkala pri evropskih prvenstvih, kjer sta se vedno dobro odrezala. Madžari imajo moštvo, ki je najbolje preštudirano in preizkusilo obrambno igro. Prav tako imajo Švedi prvovrstno moštvo, ki dela polje Kanade in Amerike največ preglativ nasprotnikom. Kaj pa pišejo Švicarji o jugoslovanskem hokeju?

Pred nekaj dnevi — tako pravijo Švicarji — pred zaključitvijo prijav za svetovno prvenstvo je zahtevala tudi Jugoslavija, doslej neznana država v hokeju na ledu, prijavnice pri švicarski zvezi. Ta jih je seveda takoj odposlala z ljubeznivim spremnim dopisom, v katerem vabi Jugoslavijo, da se gotovo udeleži svetovnega prvenstva. Če se to zgodi, potem bi bila z Jugoslavijo zopet ena država več, ki bo enako kakor marsikatera druga dežela, svoje prve poskuse v hokeju na ledu absolvirala na švicarskem ledu.

Udeležba Amerikancev negotova

Četudi so oficijelne prijave Združenih držav severne Amerike že pred več tedni dospele, je

vendar njeno sodelovanje negotova stvar. Amerikanci zahtevajo od prireditelja, to je od švicarske zveze, take ugodnosti, da jim prireditelj ne bo mogel ustreči, ne da bi bil pri tem še itak zelo visok proračun ogrožen. Amerikancem nudijo Švicarji za tekmovanja poleg svetovnega prvenstva, za katerega jim nudijo kakor vsem drugim udeležencem, prenočišče in prehrano poleg visokega prispevka za potovanje, še štiri druge tekme v Švici z visokimi prispevki. Toda zahteve Amerikancev so še enkrat večje, kar pa se zdi Švicarjem nemogoče. Če torej, da Amerikancev, če ne bodo eni ali drugi popustili, ne bo pri svetovnem prvenstvu.

Kanadčani še potujejo

Kanadsko zastopstvo, ki bo reprezentiralo kanadski hokej na ledu, je že odpotovalo v Evropo. Kanadčani bodo odigrali najprej tri tekme na Ni-zozemskem, nato pa deset v Nemčiji.

Dvanajst prijav za svetovno prvenstvo

Ob zaključku prvega termina za svetovno in evropsko prvenstvo v hokeju na ledu v letu 1939 je dvanajst definitivnih prijav, in to: Kanada, Nemčija, Anglija, Finska, Nizozemska, Italija, Letonska, Švica, Švedska, Češkoslovaška, Madžarska in Amerika. Z vsi gotovostjo se pričakuje prijave Poljske, Francije in Jugoslavije, ki bodo dospele najbrže obnem s polmesno prijavo igralcev. Belgija se je končnojavljeno odrekla sodelovanju. Tudi za Romunijo je verjetno, da se ne udeležijo.

Smučarska postojanka na Menini

Le maloštevilnim smučarjem je znana ugodna prilika za zimski šport na Menini, ki je po svojih prostornih smučskih terenih in lepem razgledu brez dvoma ena najlepših in pa najlažje dostopnih zimskih postojank. Zlasti je Menina prikladna za one športnike, ki nimajo preveč sredstev in ne zahtevajo posebnega komforta. Na planini Biba, ki je last dravske banovine, je oekrbovana koč (1350 m nadmorske višine) z dvema sobama in 9 posteljami. Prenočišče stane samo din 10. Starim obiskovalcem te planine sporočamo, da je postavljena nova lončena peč, ki dobro greje. Domača, priprosta hrana je prav poceni.

Vaak dan vozi avtobus iz Kamnika ob 13 iz Vranskega pa ob 5.15. Na planini vodi od postajališča pri »Pajkelcu« zložna markirana pot.

Najboljši skakalci juniorji v dravski banovini

Ni dolgo od tega, ko smo si ogledali naše najboljši juniorje tekače in metalce. Danes pa prinašamo pet najboljših skakalcev.

Najlepše uspehe so dosegli atletiči Lončarič, član SK Maratona iz Maribora, ki tvori razred zase v skoku v daljavo in troskoku. Je to eden izmed talentov, ki bo v jugoslovanski lahki atletiki prav gotovo dosegel še lepe uspehe. Med višinskimi skakalci pa je zopet na vodstvu a precejšnjo razliko pred ostalimi naš znani Hinko Lebinger, član ljubljanske SK Planine. Tudi Burjanov rezultat je prav lep.

Petorica pa bi izgledala takole:
Skok v višino: 1. Lebinger (Planina) 177 cm; 2. Kristan (Ilirija) 166 cm; 3. Kolarič (Maraton) 165 cm; 4. Gregorovič (Zelezničar) 165 cm; 5. Pfeifer (Ilirija) 165 cm; 6. Deržek (Celje) 165 cm; 7. Erjavce (Zelezničar) 165 cm.

Skok v daljavo: 1. Lončarič (Maraton) 651 cm; 2. Hojak (Celje) 600 cm; 3. Stranič (Zelezničar) 594 cm; 4. Stanič (Ilirija) 593 cm; 5. Oto (Rapid) 587 cm.

Skok s palico: 1. Burja (Planina) 281 cm; 2. Kristan (Ilirija) 280 cm; 3. Košir (Planina) 271 cm; 4. Zibret (Planina) 250 cm; 5. Milanović (Ilirija) 250 cm.

Troskok: 1. Lončarič (Maraton) 1264 cm; 2. in 3. Merala (Planina) in Černe (Ilirija) 1200 cm; 4. Rebenšek (Celje) 1192 cm; 5. Milanović (Ilirija) 1181 cm. Tako torej izgleda naša juniorska petorica. Če pogledamo zdaj stanje točk pri točkovanju 5 — 4 — 3 — 2 — 1 točka in štafeta dvojno, dobimo naslednji rezultat:

Teki: 1. Planina (Ljubljana) 49½ točk; 2. Ilirija (Ljubljana) 30 točk; 3. Rapid (Maribor) 14 točk; 4. Maraton (Maribor) 13 točk; 5. Celje (Celje) 7½ točk; 6. Zelezničar (Maribor) 6 točk.

Meti: 1. Planina 30 točk; 2. Ilirija 16 točk; 3. Zelezničar 8 točk; 4. Celje 5 točk; 5. Jugoslavija (Celje) 1 točka.

Skoki: 1. Planina 18½ točk; 2. Ilirija 16½ točk; 3. Maraton 11 točk; 4. Celje 7 točk; 5. Zelezničar 5 točk; 6. Rapid 1 točka.

Skupne stanje je naslednje:
1. Planina 98 točk; 2. Ilirija 62½ točk; 3. Maraton 24 točk; 4. Celje 19½ točk; 5. Zelezničar 19 točk; 6. Rapid 15 točk; 7. Jugoslavija 1 točka.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Planina. Težakotlaka enojka ima zopet redne treninge, in sicer ob aradih od 6 do 8 v sobotah od 8 do 10 zvečer. Za člane obvezno, novi člani dobrodošli. — Načelnik.

Akademski športni klub sporoča vsem smučarjem, da ima v Bohinju pri hotelu sv. Jozefa stalen smučarski tečaj.

Ljubljanski športni klub sporoča svojim članom, da se vrši redni občni zbor v petek, dne 30. t. m. ob 30 v Lovski sobi restavracije Slamič z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Planinci, pozor! Zanimivo predavanje o alpinistični ekspediciji v Hindukuh in o vzponu na najvišjo goro Irana, Demavend (5670 m) priredi Slovensko planinsko društvo v torek, dne 10. januarja t. l. ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Predavatelj nemški alpinist Gorter Wolfgang bo pri avkalem predavanju predaval okrotrajni film in pokazal številne prvovrstne diapozitive. Vstopnice se na razpolago v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-L.

Snežne razmere

Poročila Tujkoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZZS z dne 7. januarja 1939:

Kranjska gora, 810 m: —15, sončno, 80 cm snega, drsališče in sankalske uporabno.
Dolje-Mojstrana, 650 m: —7, sončno, 55 cm oar. snega. Bled, 501 m: —3, sončno, 50 cm arenj. snega.
Pokljuka, 1500 m: —9, sončno, 120 cm prašča, mirno.
Bohinj, »Zlatoroga«, 530 m: —11, sončno, 85 cm snega, prašč,

K celjskemu mestnemu proračunu

Odgovor »znatljivejšemu celjskemu davkoplačevalcu«

Novoletna številka celjske »Nove dobe« je objavila izpodbijanje nepodpisane »znatljivejšega celjskega davkoplačevalca« dopis, ki naj bi najbrže predstavljal strokovno kritiko celjskega proračunskega predloga za l. 1939-40, pa vsebuje neke netočne pripombe, tako glede same sestave proračunskega predloga, kakor glede pravnega tolačenja zakonskih predpisov o sestavljanju proračunskih predlogov. Naj bo na tem mestu upravičeno trditi, da »poklicani činitelji« (tu je po članku sodeč misljen ali predsednik mestne občine celjske ali »odgovorni činitelj« v celjskem mestnem računovodstvu) ne marajo prevzeti avtorstva, ker je omenjen brez podpisa in da li je res »razumljiva sramežljivost«, s katero mestni svet letos prikazuje svoj razpoloženi proračun le kot osnutek.

Da zadeva ne bo predolgovzeta, a obenem dostopna v presoji tudi širšemu krogu bralcev in ostalih celjskih davkoplačevalcev, katerim morda niso na razpolago zakonske odredbe, bomo citirali zakonske predpise o sestavi proračunskih predlogov, na katere se sklicuje, a jih elabo tolači tudi zgoraj omenjeni dopisnik »Nove dobe«. Torej: § 117 zakona o mestnih občinah odreja: »Predsednik mestne občine mora sestaviti proračun najkasneje tri mesece pred pričetkom proračunskega leta in ga razgrniti na občni vpogled občinstva za čas petih dni, kar se mora v mestu razglasiti na običajni način. Vsak član mesta, kakor tudi vsaka oseba, ki plačuje v mestu neposredni davek, ima pravico staviti k predlogu proračuna svoje pripombe. Predsednik predloži predlog proračuna s stavljenimi pripombami v roku nadaljnjih petih dni mestnemu svetu. Mestni svet razpravlja in odloča o proračunu ter stavljenih pripombah.« Iz navodil finančnega ministrstva za sestavo proračuna mestnih občin za proračunsko leto 1939-40 z dne 1. junija 1938 št. 6309-III, pa se tiče naše zadeve sledeči pasus iz poglavja III. imenovane naredbe: »Proračuna mestnih občin je treba sestaviti po § 117 zakona o mestnih občinah najdalj tri mesece pred pričetkom proračunskega leta, t. j. do dne 1. januarja 1939. Tako sestavljeni proračun je razgrniti 5 dni na vpogled občinstvu. Po tem roku je predložiti proračun s podanimi pripombami vred mestnemu svetu.«

Sedaj pa na stvar sama! V dneh od 27. do vključno 31. decembra 1938 je bil v mestnem računovodstvu med uradnimi urami od 9 do 12 dopoldne, torej v zakonito predpisanem roku in na običajni način razstavljen »osnutek proračunskega predloga« ali »načrt proračuna« ali kakor hočete, samo ne »definitivni proračun, obvezno sestavljen

po celjskem mestnem svetu, kakor si ga želi vidi »znatljivejši celjski davkoplačevalec«. Na žalost takega proračunskega predloga omenjeni davkoplačevalec namreč sploh nikdar ni videl in ga vsaj za enkrat tudi v bodoče ne bo, ker to ne bi bilo niti v skladu z zakonsko normo: »Proračun je poslati z vsemi sklepi sveta in s pripombami vred po § 118 zakona o mestnih občinah nadzorstvenemu oblastvu« itd. (gl. že zgoraj citirano naredbo fin. min. pogl. III. odst. 4). Zaman si torej »znatljivejši celjski davkoplačevalec« pridržuje, da »iznese svoje pripombe k proračunu za dobo 1939-40 takrat, kadar nam bo znan definitivni proračun, obvezno sestavljen po celjskem mestnem svetu«, kajti »takrat« »bo event. pripombe stavljalo nadzorstveno oblastvo«.

Omenjeni dopisnik se v svojem dopisu pritožuje tudi nad pomanjkanjem podpisov »za to določeno odgovornega činitelja«. S podpisom ni opremljen niti proračunski predlog, niti »na posebni polji« pisani sumarični pregled proračunskega predloga. Glede tega »sumaričnega pregleda« bodi omenjeno, da to ne predstavlja niti poluradni akt (ta pregled je namreč samo delo dobre volje s strani računovodstva, ki je z njim hotelo olajšati pregled tako »znatljivejšemu celjskemu davkoplačevalcu«, kakor tudi ostalim obiskovalcem) ter kot tak ni potreben podpis. Prav tako pa se nikdar ni čutila potreba podpisovati proračunskih predlogov, zato se to tudi nikdar ni storilo; gospod dopisnik torej nima prav, ko trdi, hote ali ne hote (možgno, da ga že zapuška spomin): Pri vseh dosedanjih proračunih smo videli, da jih je podpisovalo po svojem odgovornem uradniku mestno računovodstvo ali pa, kakor predpisuje § 117 zakona o mestnih občinah (ta § glede podpisovanja sploh ničesar ne predpisuje. Op. pis.) predsednik mestne občine, ki mora sestaviti ta proračun.

Ne da bi se tudi mi z gospodom »znatljivejšim celjskim davkoplačevalcem« vred »dalje spuščali v kritiko predloženega osnutka«, si dovoljujemo konstatirati le, da se pisec kot davkoplačevalec s svojim člankom ni vrgel toliko na proračunsko kritiko, kolikor na vzporedno »pomanjkanje« oz. »nedostatkov« nekih nebitnih formalnosti okoli proračunskega predloga. Slučajna smola ali pa morda nezadostna znanja pravilno tolačiti zakon oz. naredbo, eta mu preprečila, da ni našel »dlake v jajcu«. Razumljivo je, da to, kar je pisec »iznesel« v svojem članku, niso pripombe k proračunskemu predlogu, o katerih bi mestni svet moral razpravljati in odločati.

V knjigi je 180 lepih slik. Največ je krajevnih; so pa tudi narodne noše, zastopniki raznih ljudskih slojev ter važni dogodki iz življenja države. Iz Slovenije prinaša več pogledov na Ljubljano, Bled in jezero, Bohinjsko jezero, soteske v Vintgarju, slap Savice, Rogoško Slatino in drugo. Pisec se je naloga, katero si je bil zastavil, prav posrečila. Italijanski čitatelj, temu je delo pač v prvi vrsti namenjeno, bo pri branju dobil o Jugoslaviji lepo zaokroženo sliko. Odnesele bo v tla, da živi na vzhodnem bregu Jadranskega morja krepak, življenja zmožen in željan narod, kateremu je zagotovljena lepa prihodnost. g. h.

S. Visconti Prasca: La Jugoslavija

Pod gornjim naslovom je o božiču izšla v milanski založbi Treves knjiga, katero je spisal general Prasca, bivši vojaški ataše pri italijanskem poslaštvu v Beogradu. Knjiga je nekak priročnik za povprečnega italijanskega bralca, ki si hoče ustvariti neko predstavlo o sosedni državi, s katero živi Italija že dve leti v prav prijateljskih stikih. Namenjena je torej širši javnosti. Pozdraviti pa jo je treba tudi kot znanilko preokreta v italijanski publicistiki, ki je do pred kratkim obravnavala vsakovrstna vprašanja, tičoč se vzhodne sosedne, tako malo od zgoraj.

Prasca pozna Jugoslavijo iz lastnega opazovanja. Najboljša poglavja so posvečena današnji sliki države. V predgovoru pravi, da hoče pokazati bralcu »v hitrem pregledu glavne naravne, folkloristične, umetniške, politične, zgodovinske in gospodarske strani sedanje Jugoslavije«. Knjiga mu je prispelavek »k spoznavanju, ki je pri sosednih ljudstvih bistvo in podlaga vsakega razumevanja«. Prasca čisto pravilno ugotavlja, da je »medsebojno razumevanje vedno bilo absoluten pogoj za dobro razmerje«.

Po kratkih zgodovinskih in zemljepisnih potezah opiše pisec ustavo in upravno razdelitev. Pohvalno in simpatično predstavi hrabro jugoslovansko vojsko, ki se je izkazala v stoletni borbi za narodno neodvisnost. Nato pride na opis posameznih pokrajin. Večji del knjige zavzemajo srbske dežele. Prasca navaja tudi najlepša mesta iz srbskih narodnih pesmi.

Slovenijo opiše na 18 straneh (vsa knjiga jih ima 228). V zgodovinskih podatkih ni prav trden. Tako piše, da sta slovenski jezik uzaknila v slovniči šele Kopitar in Miklošič. Slovence hvali, da so goreči katoličani. Ohranili so precej lepih starih navad. Narodne noše so zelo posrečene. Sloveni močno gojijo planinstvo ter so drzni plezale. Planinstvo je dobro organizirano. Ljubljani se pozna, da je že od nekdaj glavno mesto velike dežele. Med drugimi kraji omenja Kamnik, Bled, Bohinj, Celje, Maribor ter razna kopališča. Zdi se, da se je pri izbiri opisov bolj držal vtisov s svojih potovanj kot pa dejanske važnosti, ker n. pr. dolenskih mest, razen Kočevja, sploh ne pozna.

Dolores Vieser:

19

Podkrnoški gospod

Roman. — Poslovenil Janes Pucelj.

»Kako pa se tebi kaj godi?« vpraša Katica čez nekaj čas.

»Meni?« odvrne Lenart.

Ne reče ničesar več; gleda ji samo s potemnelimi očmi v obrazek, ki je obrnjen k njemu milosrdno kakor obraz naše ljube Gospe. Od iskrenosti njenega pogleda se mu togost nekoliko otaja.

»Kališnika je škoda!« sune iz seba.

Katica žalostno prikima. Ne more sicer prav razumeti, kaj da je Lenartu tako hudo po starem možu, vendar ji zveni iz njegovega glasu velika žalost.

Ne ve, kaj naj bi na to odgovorila; vendar se ji Lenart tako silno smili — tako silno smili! Drget spreleti Katicino ude. Da bi si zdaj upala, tedaj bi stopila na prste in pogladila Lenarta po lasih — mu poljubila roko in mu rekla —

Morda bi se potem lahko razjokal —. Toda to bi bila vendar grozovita predrznost! Katica se ustraši sama sebe. In ko začne zdajci zvonovi spet tožiti, reče le boječe:

»Močno ga obznavajo — kakor kadar cesar umrje.«

Lenart prikima.

»Zdaj moram iti,« reče in si tesneje natigne pas. »Bog te obvari, Katica! In lepo mi pozdravi očeta!«

»Bog te obvari, Nartej,« odvrne deklica in mu stisne z malimi prsti rjavo šapo. »Pridi spet kdaj k nam! Se kar nič več ne pokažeš!«

In ko je že šel nekaj korakov, zdrzne Katica se enkrat za njim in ga poprosi s povzdignjenimi ročicami, medtem ko ji okroglica poblede kakor slonova kost.

»In — Nartej — ne smeš biti žalosten! Nartej — sicer bom morala venomer jokati — Nartej —.«

Lenart se okrene nazaj k njej, na pol začuden in na pol ginjen.

»Si dobrega srčka,« meni in se ji nasmehlja.

»Nisem žalosten — žalost je za ženske. In jokati že celo ne smeš, bi bilo škoda tvojih lepih oči!«

Podasta si še enkrat roke.

»Srečno hodi, Katica!« ji vošči Lenart, glas mu zveni toplo in dobro. Katicini zatrepeta srce, tako ji je hudo!

Postoji še ob stebru z lučjo, ko je Lenart že zdavnaj izginil v cerkev. Nato se odpro velika vrata.

Pred glasno molečim tropom mrliške bratovščine se ziblje križ in za njim se sliši, kako poje duhovščina »mizerere«.

Kapelanus Rutar mora sto in stokrat romati preko strnih, kamnitih potov v Gore. Močna halja mu prenese dež, veter in sonce in težki čevlji so kos prodovini. Ve za vse skrite ogle-nice in lovske kočice, za samotne kmetije in roparska gnezda. Zenice, ki nabirajo koreninje, se mu prijazno zareže, in smolar, ki bi človek mislil o njem, da moli kosmatemu gornemu možu in žre vervece, si obriše kušter z obraza in zamoljta: Hvaljen bodi Jezus Kristus.

Tam, kjer teče pot mimo studenca, stoji mahovita klop pod senčnatimi bukvami. Ob vročih dneh postaja kapelanus temkaj in gleda, kako se igrajo luči, ki smukajo zlatozelene čez rjavo pot. Priliskuje tisočim glasovom gozda in si polni široke prsi z dehtečim dihom dreves. Skozi zibajoče se veje migetajo valovi zorečega žita od bližnjega venca gričev. Zamolklo, prijetno mukanje zaveje zdaj blizu, zdaj dlje skozi rebr.

Duhovskemu kmečkemu sinu je vse to všeč nad vse mere. Široko se nasloni nazaj in se

Radio

Programi radio Ljubljana:

Nedelja, 8. jan.: 8 Veseli jutranji pozdrav: Šramel »Štrije fantje« — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45 Verski govor (g. dr. Ciril Potočnik) — 10 Wurlitske orgle igrajo (plošče) — 10.15 Citraški trio »Vesna« — 11 Po domače in za ples (plošče) — 11.30 Koncert Radij. orkestra — 13 Napovedi, poročila — 13.30 Domači zvoki: Beizgralsko pevsko društvo, vnos plošče — 17 Kmetijska ura: Kmetijsko združenje in varščina na kmetih (dr. Basja Joza) — 17.30 Veselo popoldne. Sodelujejo: ga. Dragož Sokova, gđ. Polška Rupnikova, ga. Svetozar Banovec in Tone Petrovič ter Radij. orkester — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Melody-jazz — 20.30 Veseli zvoki, igra Radij. orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za ples in krajši čas (plošče).

Ponedeljek, 9. jan.: 13 Šramel Škorjanček — 15.45 Poročila — 13 Napovedi — 15.50 Iz daljnih dežel (plošče) — 14 Napovedi — 18 Zdravstvena ura: dr. B. Magajna — 18.30 Vališki (plošče) — 18.40 Slovenske glasbene zgodovine (g. dr. Jos. Cerin) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti — 20 Koncert Radij. orkestra — 21.10 Ljubljanski godalni kvartet — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert lahke glasbe, Sodelujeta g. Miroslav Zor in Rad. orkester.

Torek, 10. jan.: 11 Soliska ura: Januar doma in v prirodi, dialog (vod. g. Miroslav Zor) — 12 Virtuoz (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radij. orkestra — 14 Napovedi — 18 Vsakemu svoja (plošče) — 18.40 Odnos svetega do dobrega (g. Fr. Terzaghi) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Vesela tedenska kronika — 20 Klavirski koncert bolgarske glasbe — 20.45 Koncert Radij. orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Pradost lahke glasbe iz restavracije »Zmونا«.

Sreda, 11. jan.: 12 Operni napeti (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Salonski trio — 14 Napovedi — 18 Mladinska ura: Glasbeno predavanje (g. dr. A. Dolinar) — 18.40 Zgodovina graov na Stajerskem (g. Leo Pettau) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Prirodopisni kotiček (g. prof. Fr. Pengov) — 20 Salupian poje (plošče) — 20.15 Prenos iz Maribora, Simfonisti in vokalni koncert slovenske glasbe, izvajajo: Veliki simf. orkester Glash. Matice, zbor 45. pospolke, mešani zbor Glash. Matice, harfa solo: Fran Lohček, orgle solo: kadih Jos. Jiranek, dirigent: D. M. Silanec — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Lahkih nog naokrog (plošče).

Četrtek, 12. jan.: Veseli napeti (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Duet harmonik (brata Kocina) — 14 Napovedi — 18 Pester spored Radijskega orkestra — 18.40 Slovenska slovesna (g. dr. Rud. Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Reprodukcijski koncert: Stanka Gregorčič — 20.30 Večje orkestrske glasbe (Radliski orkester) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Fantje na vasi.

Petek, 13. jan.: 11 Soliska ura: Gorjanec (g. Rafael Bačar) — 12 Po naših hribih in dolinah (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Zenska ura: Koristi zaprek, ki se nam stavijo v življenje (gđ. Mica Kovac) — 18.30 Schumann: Otroški prizori (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Lehen) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 O naših izvedenih (g. Jos. Premrov) — 20.15 Iz starih oper, koncert Radij. orkestra — 21.10 Koncert na violončeln, igra g. Otona Sedlbauer, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angl. plošče.

Sobota, 14. jan.: V pisanji vrsti se plošče vrtijo, z njih pa napeti veseli denilo — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 V pisanji vrsti se plošče vrtijo, z njih pa napeti veseli denilo — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersen popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih. b) Farka Modica priroščila — 17.45 Pregled sporeda — 18 Za dolonac, igra Radij. orkester — 18.40 Socialni razvoj Zagorja (g. Arnost Adamič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar) — 20 O minanjih politikih (g. prednik dr. Al. Kuhar) — 20.30 »Kar po domače« — Iz kmečkih zgod in šal Fridolina Zolne. Zbral in za radio pripravil Fran Mitlinski ml. — Izvajajo člani radij.

Trbovlje

Odlikovanje. Prevzvišeni g. škof je imenoval za duhovnega svetovalca g. kateheta Mirka Rajeja, predsednika zveze bojevnikov. Čestitamo!

Za staroupojenec je započel veliko akcijo g. poslanec Bitenc, da se jih izenači z novoupojenec. Dasi so plačevali prispevke za pokojnino, sedaj brez lastne krivde životarijo v največji bedi. Upamo, da se bo ta pravična socialna akcija g. poslanca posrečila.

Mohorjeve knjige za l. 1939 se še dobe v kaplanji. Dobijo jih lahko še tudi oni, ki so jih pozabili naprej naročiti.

Bizeljsko

Po zadnji objavi dne 27. novembra 1938 je prejel Pomožni odbor za pomoč po toči oškodovanim vinogradnikom sledeče prispevke: Posojilnica v Brežicah 2000 din, Poljanšek Franc in Konič Franc, Brežice, po 100 din, Pucelj Ivan, senator in minister v p. 75 din, Celjska mestna hranilnica in trvdka K. Suppanz, Pristava, po 50, ter G. Paidasch, Brežice, 20 din. S tem je dosegel

Slovinci v Italiji

Kdor želi v Italiji prejemati »Slovenec« po pošti na svoj dom, naj sporoči trdki Giovanni Parovel, Trieste, Via Fr. Denza 3. Mesečna naročnina za Italijo znaša lit 16.50 in naj se vakaže vnaprej na čekovni račun g. Giovanni Parovela štov. 11-1649. S tem se prihranijo stroški, naročniku pa takoj lahko postrežejo z listom. Seveda se more pripomniti, da je poslani denar namenjen za naročnino »Slovenec«.

všečno muza: bo dobra letina letos!

Cez kratek časlek zlekne kapelanus ude in se hoče spet podati na pot. Pa tedaj se pritoži nekaj okroglih kamnov doli po stezi, koraki zahrstajo in ko naj nato pozdravita dva kmečka človeka duhovnika, ki se pomakne na konec klopi.

»Odkod, Ciril?« vpraša Rutar starega kmeta. Kmet posadi svojo od trpljenja skrivljeno, dolgo postavlo ropotaje na klop in reče s kislim obrazom:

»Z ogleđov, pri Hajnku, jaz in Mojcej.«

Mojcej stoji še na poti. Sramežljivo in boječe poveša rjavolaso glavo in ne ve kam z oglatimi udi.

»No torej,« jo vpraša kaplan, »ti je bila kajža tudi tako po volji kakor Nac?«

Deklica zdigne dolge trepalnice od plašnih oči; velika usta se ji razkoljejo v srečen smehljaj, toda molče.

»Nič kaj, nič kaj,« zagode nasprotno kmet. »Gnojišče bi bilo lahko bolj masno in krave bolj zalite. — In kajža tudi ni večja od kurnjaka.«

Zdaj se kapelanus in Mojcej nasmehneta drug drugemu: oče mora grediti, to se spodobi tako. In vendar se zdi hčeri Hajnkova domačijca nasveten paradiz.

»Kdaj bo tedaj počilo?« vpraša Rutar.

»Pojutrišnjem če smemo priti staviti oklice?« vpraša stari za odgovor. Gubice se mu zdaj zategnejo celo malce prijazneje. »Dečva bi bila morala še čakati. Kje le naj človek spravi skupaj pri teh slabih časih! In sestrama nič ni bilo po žinji, da bi se udala! Ko je mlajša kakor Lenej in Nanej, pa gnadjivi gospod, reče važno in zaupljivo, »oni so darovali toliko, da sta one izplačali.«

Kapelanus zmaje z glavo.

»To je lepo od gnadjivega gospoda,« reče brez topline.

igralske družine, sodelujejo Fantje na vasi — 23 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec tedna, igra Radijski orkester.

Drugi programi:

Nedelja, 8. januarja: Beograd: 20 Narodna glasba in ples, 22.45 Plesna glasba — Zagreb: 20 Narodni običaji, 21 Zabavni koncert, 22.30 Narodna glasba — Praga: 19.30 Orkestralni koncert, 21.10 Zabavna glasba, 22.30 Plošče — Sofija: 18.45 Lahka glasba, 19.30 Violončelo, 20 Vokalni koncert, 20.55 Narodna glasba — Varšava: 19.30 Orkestralni koncert, 21.30 Plesna glasba — Budimpešta: 19.30 Vojaska godba, 20.10 Orkestralni koncert, 22.40 Orkestralni koncert — Trst-Milan: 17 Simfonistični koncert, 21 Orkestralni koncert — Rim-Bari: 21 Kvartet, 21.45 Igra, 22.30 Plošče — Dunaj-Lipsko: 20.10 Operetno melodije — Königsberg: 20.10 Nemski skladatelji — Hamburg: 20.10 Ljudski koncert — Monakovo: 20.30 Pravična opera »Jolanta«.

Ponedeljek, 9. januarja: Beograd: 20 Gledališki prenos — Zagreb: 20 Komorni trio, 20.15 Pevski koncert, 20.45 Trio, 21.30 Zbor — Praga: 19.45 Orkestralni koncert — Varšava: 19 Zabavni koncert, 21 Simfonistični koncert — Sofija: 19 Vokalni koncert, 19.30 Beethovenova sonata, 20.10 Orkestralni koncert — Budimpešta: 19.30 Opera, 22.45 Jazz — Trst-Milan: 17.15 Plesna gl. — Dunaj: 21.35 Trio — Rim-Bari: 21 Simf. koncert, 22.15 Plesna glasba — Lipsko: 20.10 Beethovenova IX. simfonija — Köln: 20.10 Narodna pesmi — Monakovo: 19.15 Plesni večer — Strassbourg: 20.30 Gledališki prenos iz Pariza.

Torek, 10. jan.: Beograd: 20 Orkestr. koncert, 20.30 Komorna glasba, 21.15 Salon. orkester, 22.15 Ples. glasba — Zagreb: 20 Opera — Praga: 19.50 Igra, 21.10 Nar. glasba — Sofija: 19 Ork. koncert, 19.30 Beethovenov ciklus, 20 Pevski koncert, 20.55 Ruske romancje — Varšava: 19 Zab. glasba, 21 Simf. koncert, 22.15 Plesna glasba — Budimpešta: 20 Igra, 20.45 Cik. orkester, 22 Ork. koncert, 23.10 Jazz — Trst-Milan: 17.15 Plesino, 21 Verdijeva opera »Ples v maskah« — Rim-Bari: 21 Igra, 22.30 Komorna glasba — Dunaj: 20.10 Koncert po željah, 21.30 Haydnov ciklus — Bratislava: 20.10 Straussove melodije — Köln: 20.10 Plesna glasba — Beromünster: 19.40 Ork. koncert, 21.15 Romanske narodne, 21.55 Ländlerj, 22.30 Švedske narodne.

Sreda, 11. jan.: Beograd: 20 Humor, 21 Narodna pesmi, 21.30 Sodobna angl. glasba, 22.15 Kvarnalska godba — Zagreb: 20 Ljubljanski 21 Simf. koncert, 22.15 Simf. koncert — Sofija: 18.45 Wagnerjeva opera »Tristan in Izolda« — Varšava: 19 Vesela glasba, 21 Chocinove skladbe — Budimpešta: 19.30 Opera, 22.45 Plošče — Trst-Milan: 17.15 Ples. glasba, 21 Opereta — Rim-Bari: 21 Opera — Dunaj: 18.30 Ples. glasba, 20.10 Brahmsov koncert, 21.15 Beethovenova V. simfonija — Bratislava: 20.10 Ples. in zab. glasba — Berlin: 20.10 Donski koncert, 20.30 Zab. koncert — Beromünster: 20.10 Švicar. narodne — Strassbourg: 20.30 Simf. koncert.

Prispela nova pošiljka odličnih holandskih Mediator radio aparatov

Ugodni plačilni pogoji!
Zaloga:
»Kapsch«
»Blaupunkt«, i. t. d. radio aparati!

„Tehnik“ Jos. BANJAI

Ljubljana, Miklošičeva 20.

podporni fond do dne 31. decembra 1938 znesek 1.400 din v gotovini. Nadalje je poslal g. Leopold Stirn, gostilničar v Brežicah, nad 100 kg krompirja, ki se je razdelil najpobrežnejšim družinam, in g. Rudolf Stermecki, veletrgovca v Celju, razen že prej izkazanega zneska, še večjo množico blaga za obliko in perilo kot božičnico revnim šolarjem. Vsem darovalcem se najiskrenejše zahvaljuje Pomožni odbor.

Izžrebane številke srečolova

Sadarske podružnice v Cerkljah pri Kranju:

46, 150, 247, 262, 326, 375, 387, 390, 451, 472, 485, 496, 501, 538, 544, 546, 568, 614, 637, 659, 665, 676, 738, 750, 809, 811, 831, 843, 854, 894, 898, 903, 924, 941, 976, 987, 1001, 1048, 1063, 1066, 1085, 1113, 1139, 1195, 1272, 1298, 1305, 1310, 1405, 1417, 1430, 1438, 1529, 1534, 1561, 1579, 1593, 1614, 1629, 1664, 1705, 1716, 1722, 1736, 1752, 1777, 1794, 1812, 1836, 1865, 1882, 1921, 1929, 1962, 1976, 1977, 1995, 2007, 2021, 2026, 2027, 2043, 2149, 2154, 2186, 2247, 2268, 2284, 2315, 2347, 2350, 2450, 2455, 2458, 2451, 2487, 2498, 2529, 2534, 2553, 2569, 2577, 2597, 2598, 2607, 2636, 2644, 2677, 2695, 2696, 2704, 2744, 2770, 2804, 2809, 2816, 2890, 2896, 2917, 3009, 3014, 3028, 3055, 3060, 3118, 3156, 3170, 3176, 3187, 3199, 3224, 3238, 3250, 3301, 3317, 3333, 3367, 3404, 3409, 3416, 3452, 3461, 3476, 3484, 3506, 3565, 3582, 3668, 3678, 3746, 3756, 3763, 3806, 3809, 3825, 3838, 3883, 3898, 3903, 3980, 3989, 4026, 4043, 4090, 4104, 4115, 4189, 4192, 4244, 4252, 4271, 4298, 4326, 4354, 4355, 4480, 4537, 4559, 4578, 4596, 4597, 4673, 4680, 4688, 4695, 4700, 4722, 4726, 4741, 4744, 4748

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamne značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dobra perica
gre na dom prati. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 95. (a)

Tkalski mojster
začetnik, išče službo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 306. (a)

Mlad mlinar
močan, samostojen, išče službo za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 239. (a)

Mlado dekle
vaje prodaje, išče mesto v pekarni, slaščičarni ali podobno. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Hvaležna« št. 244. (a)

Dekle
pridna, vajena vsega dela in nekaj kuhe, išče službo pri dobri krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 245. (a)

Pošten fant
išče službo in kasasanta ali kaj drugega. — Zmožen 15.000 din kavicje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 212. (a)

Gospodična
trgovsko naobrazena, želi namestiti v pisarni. Ponudbe v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod »Začetnica pridna in poštena« št. 243. (a)

Trgovski pomočnik
začetnik, izkušen v večji trgovini mešane stroke, želi spremeniti mesto. Naslov v upravi »Slov.« pod »Pošten in vreden« št. 266. (a)

Kravar
dobro izvežban v molitvi in krmiljenju živine, išče zaposlitev. Naslov v upravi »Slovenca«, Maribor, pod številko 70. (a)

Služkinja
22 let stara, ki bi opravljala notranja dela v kuhinji ali pa tudi pri gostilni, išče službo. Vajena je vsega takega dela. — Naslov na Tajčman Terezija, Trzin 36. (a)

Mladenič
6 razr. gimn., zna stroje in nekoliko knjigovodstva, išče primerno namestitev. — Ponudbe poslati upr. »Slovenca« pod »Vesten 280«. (a)

Mizarski pomočnik
da 300 din tistemu, ki mu preskrbi stalno službo ter stroke v tovarni, pri rudniku ali kjerkoli. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 74. (a)

Absolvent
kmetijske in zadržne šole, vojašine prost, z daljšo prakso, išče službo oskrbnika na graščini ali veleposelstvu. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 304. (a)

Pisarniška moč
z večletno prakso, s perfektnim znanjem nemške korespondence, išče službo za takoj ali pozneje, event. tudi samo dopoldne ali popoldne. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Korespondentinja«. (b)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, star 25 let, vojašine prost, želi premeniti mesto. Zmožen tudi voditi podružnico. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavcije zmožen« št. 82. (a)

Prodajalka
začetnica, pridna in poštena, išče službo s februarjem. Vajena je tudi stivanja in bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. — Ponudbe z navedbo plače poslati v upr. »Slov.« pod »Hvaležna« št. 210. (a)

Trgovski pomočnik
vešč manufakture, špecerije, galanterije ter železnice, želi spremeniti dosedanje mesto. Nastop lahko s 1. februarjem. Cenjene ponudbe je treba poslati na upr. »Slovenca« v Ljubljani pod »Prvo vrstna moč 329«. (a)

Sobarica

pridna in poštena, z dobrim sprječevalom, želi premeniti službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 315. (a)

Službodobe

Postrežnica
iščem. Bemik, Karlovska c. št. 15, prilije, levo. (b)

Mesarskega pomočnika
za sekanje, sprejem. — Polzve se: Domobranska cesta 7, Ljubljana. (b)

Modistinja
samostojna moč, se sprejme. — Oglasiti se: Sedej Strnad. (b)

Manufakturnist
vojašine prost, dober, samostojen prodajalec, se išče za takoj. — Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Manufakturnist 238«. (b)

Krojaškega pomočnika
za velike komade sprejme v stalno zaposlenje. Tomše Ciril, krojaški mojster v Pristavi št. 21, Križe na Gorenjskem. (b)

Služkinjo
za hišna dela, pomoč gospodinj, lahko začetnica, takoj sprejem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pridna« št. 261. (b)

Manufakturnista
prvo vrstnega, ki ima tudi aranžersko prakso — sprejem. Ponudbe s sliko na Trgovski dom, Maribor. (b)

Služkinja
prvo vrstna moč, poštena, s priporočili, se sprejme proti dobri plači. Vprašati Samce Makso, Maribor, Zrinjskega trg 7/II. ali v pisarni. (b)

Dekle
ki zna tudi priprosto kuhati, za pomoč gospodinj, sprejem takoj ali po dogovoru, plača 300 din. — Černe, Ljubljana 7, Medvedova 28. (b)

Za takojšnji nastop
sprejememo 5 izvežbanih zidarjev za betonsko delo in 5 tesarjev za opaženje. Plača se po kolektivni pogodbi. Mesto dela: Čmurek ob Muri. Ponudbe poslati na Mursko sekcijo v Gornji Radgoni. (b)

Starejša služkinjo
ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Praktikantinja
za zobotehnično prakso sprejem takoj. Stanovanje in hrana brezplačno. Pogoj: mala matura, pošteno in zdravo dekle, ki ima veselje do dela. Ponudbe s točnim opisom šole, starosti, poklica staršev in svojo sliko na naslov: Albina Forster, dipl. dentistka, Doboj, Vrbaska banovina. (b)

Boljšo sobarico
prijetno zunanost, ne čez 30 let staro — išče družina brez otrok v mestu na Hrvaškem blizu Zagreba. Prednost imajo mladenke, ki znajo nekoliko šivati. Nastop takoj ali 1. februarja. Ponudbe na: Apoteka Derenčin, Koprivnica, Sav. banovina. (b)

Kontoristinja
za slovensko, srbohrvaško in nemško korespondenco, z večletno pisarniško prakso (event. tudi začetnica), spretna slovensko-nemška stenografistka — se sprejme za pisarno v tovarno v Mariboru. Ponudbe z navedbo plače in vstopa v službo, po možnosti s sliko v upravo »Slov.« pod šifro »Sposobna pisarniška moč 1939« 208. (a)

Prodajalka
mešane stroke, dobro verzirana v manufakturi, in trgovski pomočnik mešane stroke, dober železninar, se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo referenc, brez priloge znamk, poslati upravi »Slovenca« pod št. 20.150. (b)

Kuharico

vestno in samostojno — sprejem s 10. januarjem. Ponudbe z navedbo starosti in dosedanje službe nasloviti: Mirko Tuš, Murska Sobota. (b)

Starejšo žensko
sprejem na majhno poslasto za pomoč hčerki pri gospodinjstvu. — Ponudbe podružnici »Slov.« v Celju pod »Gospodinja« št. 75. (b)

Prodajalka
mešane stroke, nad 22 let stara, pridna, poštena — se sprejme takoj ali pozneje. Predpogoj nekaj nemščine. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalna služba v trgu« št. 53. (b)

Prodajalka
poštena in pridna, dobra moč, ki rada pomaga tudi pri gospodinjstvu, se takoj sprejme. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. 146. (b)

Izvežbana knjigovodkinja
in korespondentinja, z znanjem nemščine, po možnosti s poznavanjem papirne stroke, se sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 54. (b)

Mlado dekle
pridno in pošteno — se sprejme kot raznašalka cvetja s 15. januarjem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 241. (b)

Starejša gospodična
delavnih rok, z opremo, doto, varčna gospodinja, bi se poročila s solidnim, starejšim gospodom v državni ali stalni službi, tudi z vdovcem z enim otrokom. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod »Tiha sreča« št. 264. (b)

Mlado dekle
pridno in pošteno — se sprejme kot raznašalka cvetja s 15. januarjem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 241. (b)

Starejša služkinjo
ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Za takojšnji nastop
sprejememo 5 izvežbanih zidarjev za betonsko delo in 5 tesarjev za opaženje. Plača se po kolektivni pogodbi. Mesto dela: Čmurek ob Muri. Ponudbe poslati na Mursko sekcijo v Gornji Radgoni. (b)

Starejša služkinjo
ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Praktikantinja
za zobotehnično prakso sprejem takoj. Stanovanje in hrana brezplačno. Pogoj: mala matura, pošteno in zdravo dekle, ki ima veselje do dela. Ponudbe s točnim opisom šole, starosti, poklica staršev in svojo sliko na naslov: Albina Forster, dipl. dentistka, Doboj, Vrbaska banovina. (b)

Boljšo sobarico
prijetno zunanost, ne čez 30 let staro — išče družina brez otrok v mestu na Hrvaškem blizu Zagreba. Prednost imajo mladenke, ki znajo nekoliko šivati. Nastop takoj ali 1. februarja. Ponudbe na: Apoteka Derenčin, Koprivnica, Sav. banovina. (b)

Služkinjo
pošteno, pridno, zanesljivo, vajeno otrok in kuhe, išče učiteljska družina na Gorenjskem. — Ponudbe pod »Stalnost 328« na upr. »Slovenca«. (b)

Prodajalka
trgovsko naobrazena, sprejem takoj v službo. Prednost ima zmožna kavcije. Stalnost službe zagotovljena. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Zmožnost 237«. (b)

Prodajalka
mešane stroke, dobro verzirana v manufakturi, in trgovski pomočnik mešane stroke, dober železninar, se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo referenc, brez priloge znamk, poslati upravi »Slovenca« pod št. 20.150. (b)

PRHLJAJ, SRBEŽ, IZPADANJE, LOMLJIVOST

las uspešno preprečuje

BIOLOŠKA KURA

znamke Schröder-Schenke

Zahtevajte brezplačna navodila in naše velike ilustr. kataloge

• Barvanje las • Kodiranje las • Moderni rdečkasti odsevi las s pomočjo »Kane« • Nega in rast obrvi in trepalnic

Parfumerija in Kosmetika »OMNIA« odio J/8 ZAGREB, Gundulićeva ulica 8., I. nadstr.

Telefon 97-67

Ženitbe

Preprosto dekle

srednjih let, z nekaj gotovine, želi poročiti renelega gospoda od 39—50 let. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Preprosta 323«. (b)

Zmožen gospod

poroči pridno in krščansko dekle z doto in večjo gospodinjstvo. — Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Iskrenost 324«. (b)

Starejša gospodična

delavnih rok, z opremo, doto, varčna gospodinja, bi se poročila s solidnim, starejšim gospodom v državni ali stalni službi, tudi z vdovcem z enim otrokom. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod »Tiha sreča« št. 264. (b)

Starejša služkinjo

ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Starejša služkinjo

ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Starejša služkinjo

ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Starejša služkinjo

ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Starejša služkinjo

ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Starejša služkinjo

ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Starejša služkinjo

ki zna kuhati in ima veselje v kuhi se izpopolniti, ter sobarico, pod 20 let, sprejem. — Znanje hrvaščine ali nemščine za obe. Plača 200 din mesečno; potne stroške povrnem. — Gospa Marija Zwilling, soproga veleposelnika v Zdenčini pri Zagrebu. (b)

Parfumerija in Kosmetika »OMNIA« odio J/8 ZAGREB, Gundulićeva ulica 8., I. nadstr.

Telefon 97-67

Stanovanja

ISČEJO:

Skromno stanovanje

sobo in kuhinjo, čisto, isčeta mlada zakonca, najraje v Šiški ali za Bežigradom s februarjem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Mirna, točna plačnika 255«. (b)

ODDAJO:

Stanovanje

sobo s kabinetom in priključnimi oddam. — Ogled vsak dan od 8—2 popoldne v Strelški ulici 37. (b)

Šestsobno stanovanje

z vsem komfortom, popolnoma separirano — takoj oddam v našem. Vprašati: Maribor, Livada 5, prilije. (b)

Šestsobno stanovanje

z vsem komfortom, popolnoma separirano — takoj oddam v našem. Vprašati: Maribor, Livada 5, prilije. (b)

Šestsobno stanovanje

z vsem komfortom, popolnoma separirano — takoj oddam v našem. Vprašati: Maribor, Livada 5, prilije. (b)

Šestsobno stanovanje

z vsem komfortom, popolnoma separirano — takoj oddam v našem. Vprašati: Maribor, Livada 5, prilije. (b)

Šestsobno stanovanje

z vsem komfortom, popolnoma separirano — takoj oddam v našem. Vprašati: Maribor, Livada 5, prilije. (b)

Šestsobno stanovanje

z vsem komfortom, popolnoma separirano — takoj oddam v našem. Vprašati: Maribor, Livada 5, prilije. (b)

Šestsobno stanovanje

z vsem komfortom, popolnoma separirano — takoj oddam v našem. Vprašati: Maribor, Livada 5, prilije. (b)

Šestsobno stanovanje

z vsem komfortom, popolnoma separirano — takoj oddam v našem. Vprašati: Maribor, Livada 5, prilije. (b)

Posestva

Enonadstropno vilo

ležečo na sončnem mestu, tik tramvaja, zaradi družinskih razmer ugodno prodam. Celovška cesta 180 - gost. Kavčič. (p)

Posestvo

na katerem se redi pet govedi in trije prašiči, blizu kolodvora in farne cerkve, se odda v najem ali prodaja. Več se izve: J. Radelj, Randol. Krka, Dolenjsko. (p)

Enonadstropna hiša

zidana, z dobro vpeljano trgovino in zidanim skladiščem ter prostorom, v večjem kraju na Dolenjskem, tik ob železnici - napredaj. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Ugodna prilika« št. 197. (p)

Zaradi splošnega interesa

prodajo edino zemljišče tik pri državnem rudniku v Zabukovci pri Celju. Sončna lega, ob glavni cesti. Ugodna prilika za buket itd. — Stefan Gojznikar, Ljubljana, Wolfova 12. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno naobrazeni posredovalec - Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni centilec za nasvete brezplačno na razpolago.

ISČEJO:

Boljšo gostilno

vzajem v našem. Zmožen kavcije. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 216. (n)

Gostilno

vzajem v našem, najraje v okolici Celja, v Savinjski dolini ali Mariboru. Naslov v podružnici »Slovenca«, Celje. (u)

ODDAJO:

Trgovski lokal

v središču mesta, primeren za pisarno ali obrt, oddam. Igriška ul. 14, II. nadstr. (n)

Gostilno

dobrodocho, dam takoj v najem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 295. (n)

Lep lokal

v centru Tržiča, oddam. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod šifro »Sigurni zaslužek« št. 158. (n)

Trgovski lokal

z inventarjem, oddam v našem na prometnem kraju na križišču. Naslov pove upr. »Slovenca« pod št. 321. (u)

Sodarsko delavnico

oddam v našem z vsem orodjem. — Orodje in les (dage) eventualno tudi prodam. Egge Johanna, Petrovče. (b)

Trgovino z meš. blagom

nasproti farne cerkve, oddam v našem z inventarjem takoj ali s 1. februarjem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 144. (n)

Vogalna parcela

prva postaja od Remize - napredaj. Vprašati: istotam. Celovška 193. (p)

Dvostanovanjsko hišo

15 min. od postaje Dev. Mar. v Polju - ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 213. (p)

Lepo hišo

močno zidano, z velikimi prostori, gospodarskim poslopjem, primerno za vsako obrt, v sredi vasi, napredaj. Fram št. 32. (p)

Stanovanjska hiša

enonadstropna, zelo donosna, 5 minut od Glavnega trga, poceni napredaj. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Maribor« št. 5-29 kr. 72. (p)

Gostilno

s tujetimi sobami, s gospodarskim poslopjem in lepim velikim parkom, v prometnem kraju na Gorenjskem, takoj prodamo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Gostilna« št. 226. (p)

V Trbovljah

ob glavni cesti prodam lepo večstanovanjsko hišo s velikim vrtom in veliko delavnico, pripravno za kakršnokoli obrt. Polzve se pri Miloš Škerbic, modno krojaštvo, Trbovlje. (p)

Vnajem

ISČEJO:

Boljšo gostilno

VENA
FRIZERSKI SALON

TUDI V NOVEM LETU

se bomo potrudili zadovoljiti cenj. dame s priznano strokovno postrežbo. — Trajna ondulacija, z elektriko in brez elektrike. Vodna ondulacija, prvovrstno delo. Barvanje las, coloriranje, akažu refleksi. Barvanje obrvi in trepalnic, specialno delo. Beljenje (blajhanje) las z Oreal Blaus, najnovejše sredstvo. Moderne in večerne frizure. — Popravljanje pokvarjenih las s „Colestral“ in „Oleocap“ preparatima. —

Vse informacije brezplačno in brezobvezno! Pridite in zadovoljni boste! Cene zmerne! — Se najljubšeje priporočamo salon „VENA“, Gradišče 4 VENA-VIL: POTOČNIK in osobe • tel. 48-34

Prodamo

Kompletne smučke prodam zaradi bolezni. — Bernekerjeva 21. Zel. jama.

Cepiljene trte trsnega izbora, prvovrstne, nudi nad 30 let stara trsnica Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 6 (pri Gradišču).

Mreže za postelje izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 6 (pri Gradišču).

Za rajanje: srčke kolače medene. Za Svečnico:

knjižice, izdelke voščene. In med garantiran po 18 din kg ima

»Sveča«
Ljubljana
Stritarja ulica 6.

Šivalni stroji
s tovarniško garancijo na ugodne mesečne obroke. Rabljene stroje vzamemo v račun. isti tudi po zelo ugodnih cenah na prodaji!

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze).

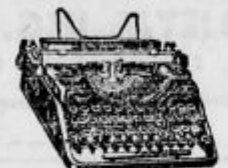

Šivalni stroji
po najugodnejših cenah, tudi na ugodne mesečne obroke v trgovini

Splošna trg. družba z o. z. St. Vid nad Ljubljano
Rabljene stroje vzamemo v račun.

Vodno moč
v bližini glavnega mesta Slovenije, prodam. Družabnik za kakršno koli industrijo tudi ni izključen. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sporazum« št. 218. (1)

CONTINENTAL

pisalni stroj za dom in pisarno!
Samoprodaja:
Ivan Legat
Ljubljana — Maribor

1000 kg repe in pese prodam. Miševlj, Zelena jama.

Češnjeve deske
4 cm debele, količina 1 m³, prodam. Črnuče št. 20. (1)

Sveže najfinejše norveško ribje olje

iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
— priporočila bledim in slabotnim osebam

Omara
odeja, mreža, lekaškon in ramo, napredaj. Rimska c. št. 20-II, od 2—4 pop. (8)

VINA

za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.
TELEFON STEV. 25-73

Črna obleka
fina, za srednje velikega gospoda, se poceni prodaja. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 311. (1)

Pozor!

Prvovrstni premog, drva, koks po najnižjih cenah
Podobnik V.
Tržaška c. 16 — tel. 83-11

Denar

Vložne knjižice
Prve hrvatske štedionice kupim. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Vložne knjižice« št. 67 (d)

Za podjetje
brez konkurence na vsem Balkanu, kemične stroke, izredno donosno, iščem družabnika. Gospodarsko sodelovanje zaželjeno. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »G.O.O.« št. 241. (b)

Poizvedbe

Zatekel se je majhen pišček, bel z rjavimi lisami, kratak rep, dolge diake, lovske pasme, sliši na ime »Grom«. Kdor ga išče in privede v glavno trafiko v Sevnici, dobi nagrado. (r)

Kam pa kam?

Gostilna pri Menihu
Kolodvorska 6, toči pristna stajerska, dolenska in dalmatinska vina. — priznana dobra kuhinja. Vsako sobo in nedeljo prvovrstne krvavice in pečnice. (1)

Pri »Ruskem carju«
na Ježici vsako nedeljo domača zabava. Prvovrstna pijača in izborna kuhinja. Se priporoča Just in Ivan Smale.

Cenjenemu občinstvu

naznanjam, da sem otvoril danes novo gostilno

„Naše Morje“
v Puharjevi ul. 1 ali Tyrševi c. 9 (za Figovcem)
Priporočam se za obilen obisk.

Nazor Vlado

(Pohišstvo)

Spalnice
kuhinje, posteljne mreže in drugo pohištvo dobite po nizkih cenah pri Andlovic, Komenskega ul. št. 34. (8)

Spalnice, jedilnice

kupite najugodnejše pri
Andrej Kregar
pri kolodvoru St. Vid Vižmarje.

Spalnico
orehovo, masivno, politirano, in kuhinjo, moderno izdelava, 20 komadov, prodam za 5000 din. — Zdešar Matevž, mizar, Horjul, žel. postaja Drenov grič. (8)

Pohišstvo

za opremo ene sobe, dobro ohranjeno, iz trdega lesa, s izrezljivimi okraski, po zelo ugodnih pogojih prodaja Antonija Koprivce, Brezje 70, Gor. s

Ugodno prodam

hrastovo pleškano spalnico, kompletno kuhinjsko opremo, tridelno pol. češnjevo omara, hrastovo pisalno mizo in veliko kuhinjsko kredenco. Poizve se pri Jurij Bogataj, Stara Loka 68, pošta Škofja Loka. (8)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetne izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik • Mestni trg 13
Ugoden nakup morske trave, žime in evliha za modroce ter blaga za prevleke pohištva.

Razno

Kovači pozor!
Glede podrobnih informacij novega izuma pošljite takoj vaš cenj. naslov upravi »Slovenca« pod »Prijava patent« št. 277. (r)

Prosim oni bufet

ali vinotoč, kjer sem dne 24. decembra pustil proti mali vsoti v zastavo zelen površnik, naj sporoči svoj naslov upravi »Slovenca« pod »Bufet« št. 246. (r)

Star mesarski pomočnik

se priporoča gostilničarjem in drugim za delo dobrih pečnic, krvavice, kranjskih klobas, jetrnice ali za klanje prašičev. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 208. (r)

Novi naslov:
Franc Jager
Frančiškanska ul. 3.
Telefon 45-18

STROJI

Šivalni stroj
nov, pogreznjiv, poceni prodam. Hermes, Stari trg 21, I. nadst.

Nov šivalni stroj

prodam za polovično ceno in še brezplačno naučim šivat obleke. »Julijana«, Gosposvelska 12.

Šivalne stroje

večjo pošiljko, zelo nizke cene, tudi rabljene od 300 din naprej in krojaške, čevljarske cilindrice, prodaja najceneje »Triglav«, Resljeva cesta 16.

Glasba

ZAHTEVATE BEZPLAČEN CENIK
BEZPLAČEN POUK V GORANJU

Lepo darilo je nova gramofonska plošča, stane samo

Din 15—

dokler traja zaloga
R. Velepič
Ljubljana VII
Sv. Jerneja cesta št. 25

Priložnostni nakup

krasnega klavirja z najboljšo angleško mehaniko za znizano ceno. Zaloga klavirjev F. Rodner, Maribor, Gosposka 40. (8)

KLAVIRJE
vijoline, kitare, tamburaške instrum. i. t. d. strune in vse glasbene potrebščine kupite najceneje pri

R. Warbinek
Ljubljana, Miklošičeva cesta 4
Specialist vam popravi vsa godalna glasbila umetniško strokovnjaksko.

Obiti

Franc Jager
tapetništvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 17
telefon 20-43

Velika zaloga vseh vrst žimnic, otoman, najmodernejših couch-zof. — V zalozni vedno vseh vrst žimic, gradil za modroce, blago za prevleke pohištva itd. — Solidno delo!

Točna postrežba!

Konkurenčne cene!

Auto-motor

DKW 98 ccm
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobro ohranjeno« št. 135. (k)

Kupimo

Zlatnike in zlato
vsakovrstno, kupim. — F. Čuden, Prešernova 1.

Pisalni stroj

še rabljen, znamke Underwood, Continental ali Ideal, dobro ohranjen, z vidno pisavo, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pisalni stroj« št. 207.

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, Juvilir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Otroški voziček

modern, globok, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zdrav otrok 278«.

Cunje

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčje volno, govejo dlako (aroveo) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Kupim

50 do 100 m³ in več jelševnega rezanega lesa, 13 mm (vrezano 14 mm), 1.50 dolžine in več, 10 cm širine in več. Dobava marec—april ali prej. 65% la, 35% IIa. Ponudbe v upravo »Slov.« pod 200.

STOBE

ODDAJO:

Prazno sobo
tako oddam solidni osebi. Reeljeva cesta 26-II, levo.

Prazno sobo

odda »Julijana«, Rožna dolina, cesta 8, 23. (8)

Opremljeno sobo

oddam takoj dvema gospodoma. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 272. (o)

Opremljeno sobo

oddam solidnemu gospodu. Florjanska 11/I. (s)

Gospodično

sprejem na stanovanje. — Vprašati pri hišnici Švabičeva ulica 7. (s)

Opremljeno sobo

oddam. Ribniška ulica 16. Moate. (s)

Sostanovalko

sprejem v svetlo in zračno sobo s 15. januarjem ali 1. februarjem. Sv. Petra nasip 59. (s)

Poznani SALVAT-CAJ

Lekarne OLIVE (Prag) zoper

ŽOLČNE KAMENČKE

IN BOLEZNI ŽOLČNEGA MEHURJA

dobite pri glavnem zastopniku
LEKARNI PRI SV. IVANU
Kaptol 17 ZAGREB Kaptol 17
Prospekte o zdravljenju pošljemo zastonj. Varujte se imitacij. O. reg. S. br. 27870

BANKA ŠTEDIONICA D. D. CENTRALA KRAPINSKE TOPLICE

daje posojila vsem državnim in samoupravnim uradnikom in kmetom pod najugodnejšimi pogoji. Informacije daje

zastopstvo Dravinec Alojz, Gregorčičeva ulica 3, Celje.

Vaše knjigovodstvo ni v redu?

„HEBONA“ organizacija vam daje pregled — brzino — sigurnost; kartoteka z vidljivimi naslovi v knjigi vezano. Zadržite prospekte — neobvezno!

R. ZEITLER, Zagreb, Boškovičeva 42, Tel. 79-20.

Po kratki, mučni bolezni se je danes popoldne preselila v večnost naša nepozabna žena, mama, teta, babica in prababica, gospa

Marija Wurzer roj. Satler

v 84. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere. Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, 9. januarja ob 8. uri popoldne iz mrlišnice mestnega pokopališča. Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, 10. januarja ob 7. zjutraj v cerkvi pri sv. Jožefu.

Celje, dne 7. januarja 1939.
Ferdinand Wurzer, mož, Marija Zumer, hči, in ostalo sorodstvo.

Potrli v globoki žalosti naznanjamo, da je naš predobri tat, gospod

IVAN STENOVEC

žolski upravitelj

dne 7. januarja t. l. v starosti 47 let nenadoma umrl. Dragega pokojnika sprejmo k večnemu počitku v ponedeljek, 9. januarja t. l. ob treh iz hiše žalosti v Domžalah, Ljubljanska cesta 54, na farno pokopališče na Goričici.

Domžale, dne 7. januarja 1939.

Zalutajoči ostali.

Pensijon in gostilno »Jelovca« v Kamni gorici

na Gorenškem oddamo v najem 1. aprila 1939

Ponudbe je poslati do 1. februarja 1939 na naslov: Bolniška blagajna mestnih nameščencev ljubljanskih v Ljubljani, Mestni trg 27/I, soba 10 — kjer se dobe tudi vse informacije.

Gostilno in hotel v Rogatcu

z vsem inventarjem oddamo v najem. Sredi trga, 10 tujskih sob, 4 gostilniški lokali, velika dvorana z gledališkim odrom, veranda, avtogaraža, shrambe in kleti, hladilne naprave, obsežen zelenjadni vrt. — Ponudniki, ki bi mogli izvrševati tudi mesarsko obrt, imajo prednost. Ponudbe z navedbo jamstva poslati

Celjski mestni hranilnici v Celju

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti naše ljube mame, stare mame in tašče, gospe

Ane Arselin roj. Gärtner

soproge nadužitelja

sočustvovali z nami, poklonili dragi pokojnici krasne vence in jo spremili k večnemu počitku, se najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo g. ravnatelju dr. Bohinju in uradništvu OUZD.

Ljubljana, dne 7. januarja 1939.

Rodbini Arselin in Munda.

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti našega predobrega soproga in očeta sočustvovali z nami, vsem, ki so mu zasuli grob z venci in cvetjem, izrekamo iskreno zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni Trboveljski premogokopni družbi za vso blagonaklonjenost, ki jo je izkazala pokojniku, njegovim tovarišem, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 9. i. m. ob osmih zjutraj v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 7. januarja 1939.

Rodbina Hayne

Konči Ahačič:

80

Jaka Spaka in čudodelna dlaka

Tudi to obrekovanje je postalo presrečni družini Spaka v blagor: širom dežele se je raztrosil glas, da je v vasi dvanajst neizmerno bogatih sestr in začele so romati k nebotičniku cele procesije vsakovrstnih ženinov. Kar nič se niso obotavljale Jakove setre. Zato je bilo pri Spakovih kaj kmalu dvanajst veselih porok na isti dan.

Vsi člani družine Spaka so bili tako srečni, da sploh ne bi mogli biti bolj. Zato je Jaka menil, da ga ne rabijo več, in je sklenil, da gre s svojo čudodelno kocino v svet, kakor mu je naročil jokajoči prešič. Težko je bilo slovo — skoraj do gležnjev so segale Jakine solze ljubih staršev dvanajstih sestr in dvanajstih svakov — a Jaka se ni dal zadržati.

Glasba

Brezplačen pouk v igračah

Zahtevajte brezplačen razpis
MEINEL-HEROLD
dizaj. sol. harmonice glasbi
MARIBOR št. 102

Gramofonske plošče
šlagerje, plesne, narodne,
s harmoniko in petjem
samo Din 30—

stare vzamem v račun.

KLAVIRJI

planini, harmoniji:
STEINWAY & SONS,
BLÜTHNER, BÖSEN-
DORFER, FÖRSTER,
HÖLZL, MANBORG
so nesporno najboljši
fabrikati na svetu.

Dobite jih le pri trvdki

ALFONZ BREZNIK
Ljubljana

Aleksandrova cesta 7

Majhni obroki, nizka iz-
posojevalnina. Tudi pre-
igrani klavirji na zalogi.
Istotam velika izbira vseh
glasbil, muzikalij in strun.

**KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH!**

Priporoča se

IVAN FIGAR, pilarna, Ljubljana

Gospodarska cesta Vošnjakova ulica 6
telefon 39-42

Otroški vozički naj-
novejših modelov Dvokolesa,
motorji, tričrkljivi pogonljivi
Po sele niski cenil. Osniki franko!
„TRIDUNA“ P. BAYEL, LJUBLJANA, Karlovska 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 24

Kdor želi prodati ali kupiti posestvo,
hišo, vilo, zemljišče, obrt, gozdove itd.

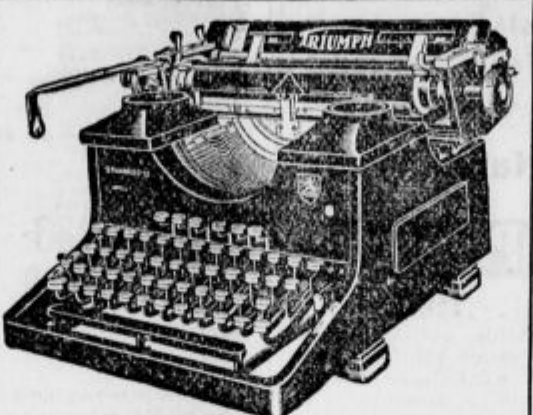
Kdor hoče v najem vzeti ali oddati obrt, trgovino,
gostilno, pekarijo in slično.

Kdor išče ali oddaja stanovanje, sobo, posojilo
Vam preskrbi najhitreje v Ljubljani

Realitetna poslovalnica - Masarykova cesta 14-11.

Zagorecki, podružnica palača Grafika

Vodimo skrbno upravo hiš in posestev.

Najnovejši model

Zastopnik:

LUDOVIK ŽITNIK

Ljubljana - Kolodvorska ulica 26

Telefon 34-23

**Prihranek na takih Vam plača
naše knjigovodstvo**

Ljubljana

Tyrševa c. 15/1

Tel. 33-38

Pazite na kotle!

„TEPALIN“
Made in U.S.A.

Edinstveno čisti in preprečuje kamen v vseh
parnih kotlih, ne da bi jih bilo treba raz-
dirati. — Preizkusila in priporoča Inšpekcija
za kotle ministrstva zgradb. — Zahtevajte
prospekte od generalnega zastopnika
HOBBY, A. R., Beograd, Uskočka 5, Telefon 23-013

KRAJEVNI ZASTOPNIK

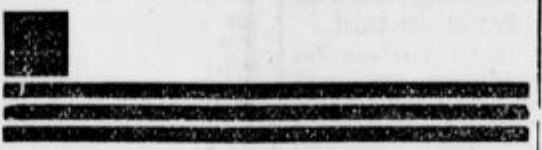
za Ljubljano za prodajo čaja v zavojčkih
znamke »SUNDA-TEA«
in žvečilnega gumija »WRIGLEY«,
ki bi imel tudi komisijsko skladišče, se išče.
V isti namen iščemo tudi enega

POTNIKA

ki potuje z avtom po Sloveniji. V poštev pri-
dejo samo zastopniki, vpeljani v specerijsko
in podobno trgovino. Pismene ponudbe v hrva-
ščini ali nemščini, z opisom dosedanjega dela,
poslati na: Agentura OZMO, Zagreb, Vlačka 72a

V naši podružnici v Kranju

dobite vsa pojasnila glede insera-
tov. Podružnica sprejema tudi vsa
naročila za časopise.

Dne 14. januarja 1939 bo ob 8 pri okrajnem
sodišču v Trzinu, soba št. 2

dražba hotela

nahajajočega se v Trzinu, Glavni trg št. 25,
s pripadajočim gostilniškim inventarjem. Hotel,
ki je v kraju največji ter se nahaja na naj-
bolj prometni točki, je bil sodno ocenjen na
1.063.540 din, najmanjši ponudek pa znaša
531.770 din. — Pred dražbo je položiti varščino
v znesku 106.354 din.

Podaljšaj si življenje!

življenje moremo podaljšati, početne preprečiti,
bolezni ozdraviti, slabotne ojačiti, nestalne mo-
remo učvrstiti in nearečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenje živcev, potrlost, izguba dobrih
priateljev ali svojih bližnjih, razočaranje,
strah pred boleznijo, slab način življenja in
mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo
dovesti do dobrega razpoloženja, ošiviti Tvoj značaj, napolniti Te
z novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo že more
vsakdo, ki zahteva, dobiti takoj in **povsem brezplačno!**

V tej mali priročni knjižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem
času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, trudnost,
odpravi slabo razpoloženje, raztresenost, oslabiljenje spomina,
nerazpoloženje za delo in nebroj drugih bolezenskih pojavov. Zahte-
vajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbrališče:

ERNEST PASTERNAK, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 123.

DINAME

do 1/3—6 KS izredno
ugodno na prodaj!

pri

A. VERBAJS

LJUBLJANA, (poleg Slamiča)

VODNE TURBINE

ZATVORNICE, TRANSMISIJE,
ŽAGINE OPREME, DVIGALA

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR
LJUBLJANA-ŠIŠKA, JERNEJEVA C. 18., TEL. 45-60

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in
dobite razne informacije. — Poslovne ure od
pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.

Telefonska številka 30-30

MIZARSTVO VENTURINI LUDVIK

LJUBLJANA — BARJE

izvršuje vse vrste **pohištvo** strokovno solidno in po zelo
ugodnih plačilnih pogojih. Lastni načrti in osnutki za vsako
željo in okus.

Vzajemna posojilnica

F. K. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Najboljša RESTAVRACIJA LJUBLJANE

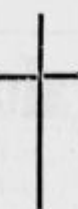
se radi obolelosti najemnika odda s

1. aprilom 1939 v najem.

Kvalificirani ponudniki naj stavijo svoje ponudbe
s točno navedbo dosedanje prakse in družinskih
razmer do 20. januarja t. l. na

Upravo Grand Hotel »Union« v Ljubljani,

kjer se dobijo točnejša pojasnila.

Pripravljen na Večnost nas je zapustil naš ljubljani
praded, ded in oče, gospod

Franc Šmajdek

Pogreb pokojnega bo 9. januarja ob 4 pop. iz hiše
žalosti Hradskega cesta 43 na pokopališče k sv. Križu
Ljubljana 7. januarja 1939

Dr. Jože Šmajdek in ostalo sorodstvo

Po krajšem trpljenju je za vedno zatisnila svoje trudne
oči naša draga sestra in teta

IVANA GOGALA

katero bomo spremili k večnemu počitku v nedeljo, 8. januarja
ob 16 iz mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 7. januarja 1939.

Zalujoči sorodniki.